

พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์

พิพัฒน์ จิตรอารีย์รักษ์

คุณฉันทน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

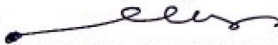
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

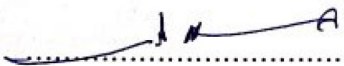
พฤศจิกายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ได้พิจารณาคุษฎีนิพนธ์
ของ พิพัฒน์ จิตรอารีรัชต์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญา
คุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์

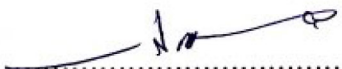

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ภรดี พันธูภากร)

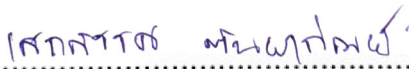

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง)

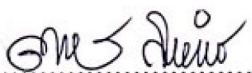
คณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เสริมศักดิ์ นาคบัว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ภรดี พันธูภากร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ต้นยาภิรมย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล)

คณะศิลปกรรมศาสตร้อนุมัติให้รับคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ภรดี พันธภูการ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดี เสมอมาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณเสริมศักดิ์ นาคบัว ประธานคณะกรรมการสอบ คุษฎีนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เสกสรรค์ ดันยาภิรมย์ อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้ผลงานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากศิลปินกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาอันทรงคุณค่า และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ครอบครัวจิตรอารีรักษ์ ครอบครัวศรีปฐมสวัสดิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ศรีปฐมสวัสดิ์ ที่เป็นกำลังใจให้คำปรึกษา และสนับสนุนทุกอย่าง

ขอขอบคุณ คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับคุษฎีบัณฑิต

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่แม่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนทุกวันนี้

พิพัฒน์ จิตรอารีรักษ์

54810197: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ปร.ด. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย/ รูปแบบการสร้างสรรค์

พิพัฒน์ จิตรอารีรักษ์: พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย: รูปแบบการสร้างสรรค์ (THE DEVELOPMENT OF CONTEMPORARY CERAMIC ARTS IN THAILAND: THE CREATIVITY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ภรดี พันธุภากร, สุชาติ เกาทอง. 374 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2555 โดยศึกษาและวิเคราะห์ใน 4 มาตรฐาน คือ เนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา รวบรวมข้อมูลจากศิลปินจำนวน 15 คน และผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาจำนวน 101 ชิ้น

ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เริ่มจากงานหัตถกรรมที่มีประโยชน์ใช้สอย พัฒนาคู่กับศิลปะสมัยใหม่ในปี พ.ศ. 2486 จากสถาบันการศึกษาทางศิลปะ ผลงานส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความงาม ความประทับใจ แสดงออกทางรูปทรง เนื้อดิน น้ำเคลือบ และการตกแต่ง ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาเป็นแนวคิดแบ่งกระบวนการงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกกระบวนการประโยชน์ใช้สอย มีรูปทรงมาจากภาชนะ แสดงลักษณะพิเศษของเนื้อดิน น้ำเคลือบ และเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติสภาพแวดล้อม กลุ่มที่สองกระบวนการจินตนาการ มีทั้งรูปทรงจินตนาการ เหนือจริง และอุดมคติ การขึ้นรูปหลากหลาย และเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม และกลุ่มที่สามกระบวนการสัญลักษณ์ มีรูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์ และนามธรรม เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อส่วนตัวที่ศิลปินสนใจเป็นพิเศษ

นำแนวคิดที่ได้จากการวิจัยมาวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย และพัฒนาเป็นผลงานใหม่จำนวน 3 ชุด คือ ชุดแรกความประทับใจความงามรูปทรงเมล็ดข้าว มาลดทอนรายละเอียดให้สอดคล้องกับรูปทรงภาชนะ ชุดที่สองความประทับใจในธรรมชาติที่สัมพันธ์กับเครื่องมือพื้นบ้าน มาผสมผสานระหว่างรูปทรงธรรมชาติและเรขาคณิต ชุดที่สามความประทับใจกลไกการเคลื่อนไหวของเครื่องมือพื้นบ้าน เป็นการจัดวางงานร่วมกับวัสดุอื่นเพื่อให้เกิดความรู้สึกการเคลื่อนไหว ผลงานทั้งหมดขึ้นรูปด้วยเนื้อดินชนิดเอร์ทเทนแวร์ สร้างพื้นผิวธรรมชาติ ตกแต่งด้วยการทาออกไซด์ และเผาที่อุณหภูมิ 1,060 องศาเซลเซียส แบบลดออกซิเจน

54810197: MAJOR: VISUAL ART AND DESIGN; Ph.D. (VISUAL ART AND DESIGN)

KEYWORDS: CONTEMPORARY CERAMIC ARTS, CREATIVITY

PHIPHAT CHIT-ARIRAK: THE DEVELOPMENT OF CONTEMPORARY CERAMIC ARTS IN THAILAND : THE CREATIVITY. ADVISORY COMMITTEE: PORADEE PANTHUPAKORN, SUCHAT THAOTHONG. 374 P 2017.

This experimental creativity research aimed to study the development of contemporary ceramic arts in Thailand during the period of (1943 – 2012), by analyzing in four standard details : such as content, artistic expression style, elements of ceramic arts and ceramic techniques. The field research was conducted from 15 artists and 101 pieces of their artwork.

Analysis revealed that the development of ceramic arts started with handy craft and developed along with modern art in 1943 from the academy of fine art. Hence, the researcher applied the result of analysis to create the affiliation of contemporary ceramic arts framework and divided into three groups. The first group was the utility style which represented the container forms showing the effects of clay bodies, glazes, natural, and environmental content. The second group was the imagination style which contained the imagination style: the imagination, surrealist and idealistic forms, and also people life content. The third, the symbolic style: geometric, symbolic and abstract forms, and also content on personal beliefs that the artist is particularly interested in.

The research framework is applied to analyze the past works of the researcher. Then novel works are developed in 3 sets. The first set impresses the beauty of the grain: describing the details in accordance with the container forms. The second set is natural impression related to the folk mechanics: combining in between natural and geometric forms. The third set impresses the movement mechanism of folk mechanics: installation artworks with other materials to create emotion of movement. All the works are done by earthenware clay, creating a natural texture decorated with oxide wash technique, and fired at 1,060 degrees Celsius in reduction firing.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำสำคัญ.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 เครื่องปั้นดินเผาในความหมายของศิลปะร่วมสมัย.....	14
ความหมายงานเครื่องปั้นดินเผาและศิลปะร่วมสมัย.....	14
ประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย.....	17
สภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม.....	17
ผลงานศิลปะร่วมสมัยอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	22
เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย.....	23
งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา.....	23
งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3	พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย.....	45
	พัฒนาการที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา.....	45
	ช่วงเวลา พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2524.....	45
	ช่วงเวลา พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534.....	59
	ช่วงเวลา พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544.....	105
	ช่วงเวลา พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555.....	153
	ทิศทางการพัฒนาของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย.....	214
	สถานการณ์และสภาพปัญหาในปัจจุบัน.....	214
	แนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต.....	263
	พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยจากข้อมูลสู่การสร้างแนวคิด.....	227
	แนวคิดจากการวิจัย.....	227
	สรุปผลแนวคิดจากการวิจัย.....	237
4	แนวคิดจากการวิจัยสู่การสร้างสรรค์ผลงาน.....	242
	เนื้อหาแรงบันดาลใจและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย..	242
	ผลงานที่ผ่านมาด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ.....	242
	ผลงานที่ผ่านมาด้านกระบวนการสร้างสรรค์.....	247
	ผลงานที่ผ่านมาด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะ ทางเครื่องปั้นดินเผา.....	251
	การแบ่งกลุ่มผลงานที่ผ่านมา.....	255
5	การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	259
	การวิเคราะห์และพัฒนาแบบร่าง.....	259
	การวิเคราะห์เนื้อหาแรงบันดาลใจ.....	259
	การวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์.....	265

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพัฒนาแบบร่าง.....	269
การคัดเลือกแบบร่าง.....	286
การทำงานสร้างสรรค์ผลงาน.....	296
เนื้อหาแรงบันดาลใจ.....	296
สัญลักษณ์และการแสดงออก.....	298
สุนทรีย์และความงาม.....	299
กระบวนการสร้างสรรค์ที่ได้จากแนวคิดจากการวิจัย.....	300
เนื้อหาแรงบันดาลใจที่ได้จากแนวคิดจากการวิจัย.....	301
6 สรุปลและอภิปรายผล.....	303
สรุปผลการวิจัย.....	303
ผลงานการสร้างสรรค์.....	303
องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์.....	311
การอภิปรายผล.....	311
ข้อเสนอแนะและแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	312
ข้อเสนอแนะ.....	312
แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	313
บรรณานุกรม.....	314
ภาคผนวก.....	320
ภาคผนวก ก	321
ภาคผนวก ข	324
ภาคผนวก ค	330
ภาคผนวก ง	342
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	374

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	กลุ่มตัวอย่างศิลปินสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534.....	67
3-2	กลุ่มตัวอย่างศิลปินสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544.....	107
3-3	กลุ่มตัวอย่างศิลปินสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555.....	155
3-4	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเนื้อหา.....	216
3-5	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านกระบวนการแบบ.....	219
3-6	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา.....	221
3-7	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา.....	224
3-8	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านเนื้อหา.....	228
3-9	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านกระบวนการแบบ.....	229
3-10	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา.....	230
3-11	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา.....	231
3-12	การแบ่งกลุ่มกระบวนการแบบผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยในประเทศไทย..	232
3-13	กลุ่มศิลปินและกระบวนการแบบผลงาน แบบที่ 1.....	233
3-14	กลุ่มศิลปินและกระบวนการแบบผลงาน แบบที่ 2.....	234
3-15	กลุ่มศิลปินและกระบวนการแบบผลงาน แบบที่ 3.....	234
3-16	กลุ่มศิลปินและกระบวนการแบบผลงาน แบบที่ 4.....	235
4-1	การวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านเนื้อหา.....	246
4-2	การวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านกระบวนการแบบ.....	250
4-3	การวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา.....	254

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
2-1	ปริศนาธรรมช่องที่ 12 จิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร ฝีมือ ขรัวอินโข่ง.....	19
2-2	วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2486 ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร.....	20
2-3	จอมพล ป. พิบูลสงคราม มาชมงานแสดงศิลปกรรมที่มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	21
2-4	จอมพล ป. พิบูลสงคราม มาร่วมในงานศิลปกรรมแห่งชาติ.....	21
3-1	พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเปิด โรงเรียนเพาะช่าง เมื่อวันที่ 7 ม.ค. 2456.....	47
3-2	พ.ศ. 2499 ก่อตั้งคณะมัณฑนศิลป์.....	49
3-3	ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2492.....	50
3-4	ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 13 ปี พ.ศ. 2505.....	51
3-5	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 9) และสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จ พระราชดำเนินเปิดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 13 เป็นครั้งแรก.....	52
3-6	สโมสรรื่องปั้น (Gossiping Pottery) สีนํ้ามัน ผลงานของปราณี ดันติสุข งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 12	53
3-7	การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13 ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2505.....	56
3-8	ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กำลังกราบทูลถวายคำอธิบายเรื่องเครื่องปั้นดินเผา.....	57
3-9	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระราชชนนีทอดพระเนตรศิลปกรรม.....	57
3-10	เครื่องเคลือบ (Ceramic) ผลงานของ ชลูด นิ่มเสมอ งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13.....	58
3-11	สูจิบัตรการแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผาของ แกร์ด คเนปเปอร์.....	59
3-12	กำลังทรงปฏิบัติงานในโรงงานแมริมเซรามิก อำเภอแมริม เชียงใหม่.....	61
3-13	เสด็จทรงเปิดงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 2 ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร วันที่ 4 พ.ย. 2526.....	61
3-14	ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2525.....	62

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
3-15	ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่สอง เมื่อ พ.ศ. 2526.....	62
3-16	ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่สาม เมื่อ พ.ศ. 2527.....	63
3-17	ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1.....	64
3-18	แจกันสองฝั่ง, ราววัลเหรียญเงิน การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 2...	69
3-19	ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2.....	69
3-20	เงาไม้, ราววัลชมเชย การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 3.....	70
3-21	ปะการังกับชามโบราณ, ราววัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5.....	70
3-22	รังนก, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6.....	71
3-23	ภูกระดึง 1316M, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7.....	71
3-24	เวนิช สุวรรณโมลี.....	75
3-25	Bowl 1, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1.....	76
3-26	ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2.....	77
3-27	ไม่อยู่ วัลสูงสาร, ราววัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1.....	77
3-28	จารึกสำหรับศตวรรษหน้า, ราววัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 1.....	78
3-29	คน (โทรจิต), ราววัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1.....	78
3-30	เกิดแก่เจ็บตาย, ราววัลเหรียญทอง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2	79
3-31	อารยธรรม หมายเลข 2, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4.....	79
3-32	Copper in oxidation I, II, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8.....	80
3-33	ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์.....	84
3-34	ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1.....	86
3-35	ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2.....	87

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3-36 ไม่มีชื่อ, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2.....	87
3-37 ดอกหญ้า ขอดคอย, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7.....	88
3-38 ใบตอง ลมเหนือ, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8.....	88
3-39 เสริมศักดิ์ นาคบัว.....	92
3-40 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1.....	94
3-41 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2.....	95
3-42 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3.....	95
3-43 Texture 1, 2, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2.....	96
3-44 ชีวิต, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6.....	96
3-45 ดิน 1, ดิน 2, ดิน 3, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7.....	97
3-46 วิโชค มุกดามณี.....	107
3-47 หน้าเด็ก, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5.....	110
3-48 สามชีวิต, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6.....	110
3-49 จินตภาพจากธรรมชาติ.....	111
3-50 ความประทับใจจากแจกันในอดีต, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8.....	111
3-51 แจกัน 2538, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9.....	112
3-52 ช่างปั้นหม้อชาย-หญิงที่อ่อนน้อม, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11.....	112
3-53 ภรดี พันธูภากร.....	116
3-54 ดอกไม้ทะเล 3, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4...	118
3-55 ได้ทะเล หมายเลข 2, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5.....	118
3-56 ชีวิตใต้ทะเล, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6.....	119
3-57 ได้ทะเล 1/1994, ได้ทะเล 2/1994, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7	119
3-58 ได้ทะเล (พ.ศ. 2538).....	120

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
3-59	วิถีธรรมชาติ, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9.....	120
3-60	ใต้ทะเล (พ.ศ. 2546-2547).....	121
3-61	รววัฒน์ จันทศิริ.....	124
3-62	หมุดเปลือก 3, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7.....	126
3-63	รังเก่า, ราววัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8.....	126
3-64	ผลงานชุดที่ 3.....	127
3-65	ผลงานชุดที่ 5.....	127
3-66	แผ่นดินเดือด F, รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค.....	128
3-67	สมรักษ์ ปันติบุญ.....	131
3-68	หม้อสีดำใบที่ 1, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6.....	133
3-69	หม้อสีดำใบที่ 2, หม้อเคลือบสีเงิน ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6.....	134
3-70	Unglazed, รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค.....	134
3-71	Vase (พ.ศ. 2547).....	135
3-72	สามใบไม้เถา, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12.....	135
3-73	จาน, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13.....	136
3-74	สุโรจนา เศรษฐบุตร.....	139
3-75	เมฆฝน, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4.....	141
3-76	บ้านเชียง-รอยร้าว หมายเลข 1, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5...	141
3-77	Tea of Coolness (พ.ศ. 2536).....	142
3-78	ธาตุ 4 (พ.ศ. 2539).....	142
3-79	อิสราเอล (พ.ศ. 2541).....	143
3-80	กำเนิดของสวนสาธารณะ (พ.ศ. 2542).....	143
3-81	ต้นกร่าง (พ.ศ. 2544).....	144
3-82	จิตรกรรม, สื่อประสม 2545, ทูนราววัลศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 2.....	144

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3-83	รัช รัชนิกร..... 155
3-84	ครอบครัว, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11..... 157
3-85	คนเหนือคน (คนขี้คน), ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12..... 158
3-86	ปู่, รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค..... 158
3-87	เพื่อนรัก, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13..... 159
3-88	มิติแห่งป่า, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14..... 159
3-89	สยามพร กายรสสุวรรณ..... 163
3-90	ราตรีอีสาน หมายเลข 1, 2 (พ.ศ. 2543)..... 165
3-91	สนทนา, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10..... 165
3-92	ปักดำ, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11..... 166
3-93	ผู้หญิงกับดอกไม้ (พ.ศ. 2546)..... 166
3-94	สาวร้าง, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12..... 167
3-95	ลินจากนที..... 167
3-96	ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16..... 168
3-97	สาวน้อย 1, 2 (พ.ศ. 2557)..... 168
3-98	ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์..... 172
3-99	เรื่องเล่าจากทะเล, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8..... 174
3-100	โปร โตษฐ์, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9..... 175
3-101	ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10..... 175
3-102	ความรื่นรมย์แห่งชีวิต, ประกาศนียบัตรพิเศษ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 11..... 176
3-103	ครอบครัว, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12..... 176
3-104	สิทธิของสัตว์, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13..... 177

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-105	ขามเช้า, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14.....	177
3-106	วันรับบาป, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15.....	178
3-107	คุณฉวี รัถย์มณี.....	183
3-108	ผู้สงบและเบิกบาน, เหวอ (พ.ศ. 2544).....	185
3-109	สงบ (พ.ศ. 2547).....	185
3-110	ไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2550).....	186
3-111	The End Little of Love (พ.ศ. 2551).....	186
3-112	ผู้เบิกบาน (พ.ศ. 2554).....	187
3-113	ไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2555).....	187
3-114	แม่และเด็ก (พ.ศ. 2555).....	188
3-115	Terracotta Warrior (พ.ศ. 2557).....	188
3-116	วิภู ศรีวิลาศ.....	192
3-117	Beach Flea, รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค.....	194
3-118	Pagoda (พ.ศ. 2548).....	194
3-119	Still Life of Birth and Death (พ.ศ. 2551).....	195
3-120	Indigo Indulgent II, Beach Junior Barnacle (พ.ศ. 2552).....	195
3-121	Colonies, Natural Therapy Junior (พ.ศ. 2552).....	196
3-122	Luang Phor Yao (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555).....	196
3-123	Thai Na Town Little Oz (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555).....	197
3-124	วศินบุรี สุภานิชวรภาชน์.....	200
3-125	Untitled, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11.....	202
3-126	Untitled, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12.....	203
3-127	Untitled (พ.ศ. 2547).....	203
3-128	Untitled, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13.....	204
3-129	ไอ้จูด (พ.ศ. 2550).....	204

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-130	Kassel-Ratchaburi (พ.ศ. 2550).....	205
3-131	Untitled, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15.....	205
3-132	U.P.O. 1 (พ.ศ. 2555).....	206
3-133	การแบ่งกลุ่มผลงานตามแนวคิดจากการวิจัย.....	239
4-1	Rhythm of Life.....	243
4-2	Bangkok's Life.....	244
4-3	Mechanic Symbolic I.....	245
4-4	True of Life.....	247
4-5	ของเล่นหมายเลข 1, 2.....	248
4-6	Mechanic Symbolic II.....	249
4-7	The Set of Blue.....	251
4-8	Relationship III.....	252
4-9	Time.....	253
4-10	การแบ่งกลุ่มผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย.....	255
5-1	ส่วนประกอบของข้าวเปลือก.....	260
5-2	ชานาที่ถนนทพบุรี ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2512.....	262
5-3	การงอกของเมล็ด.....	262
5-4	ส่วนประกอบของระหัดวิดน้ำ.....	264
5-5	การวิเคราะห์ผลงานกระบวนแบบที่ 1.....	266
5-6	การวิเคราะห์ผลงานกระบวนแบบที่ 2.....	267
5-7	การวิเคราะห์ผลงานกระบวนแบบที่ 3.....	268
5-8	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-1.....	270
5-9	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-2.....	271
5-10	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-3.....	272
5-11	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-4.....	273

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
5-12	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-5.....	274
5-13	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-1.....	275
5-14	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-2.....	276
5-15	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-3.....	277
5-16	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-4.....	278
5-17	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-1.....	279
5-18	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-2.....	280
5-19	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-3.....	281
5-20	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-4.....	282
5-21	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-5.....	283
5-22	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-6.....	284
5-23	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-7.....	285
5-24	การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-8.....	286
5-25	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-1.....	287
5-26	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-2.....	288
5-27	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-3.....	288
5-28	ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-1.....	289
5-29	ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-2.....	290
5-30	ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-3.....	290
5-31	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-1.....	291
5-32	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-2.....	291
5-33	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-3.....	292
5-34	ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-1.....	292
5-35	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-1.....	293
5-36	แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-2.....	293

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5-37 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-3.....	294
5-38 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-1.....	295
5-39 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-2.....	295
5-40 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-3.....	296
5-41 การวิเคราะห์ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในผลงานของผู้วิจัย.....	301
5-42 สีเส้นและลักษณะพิเศษของออกไซด์.....	302
5-43 การแสดงออกทางรูปทรง และการจัดวางผลงาน.....	302
5-44 ลักษณะของการตกแต่ง.....	302
6-1 ผลงานกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ชุดที่ 1.....	304
6-2 ผลงานกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ชุดที่ 2.....	304
6-3 ผลงานกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ชุดที่ 3.....	305
6-4 ผลงานกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ชุดที่ 1.....	305
6-5 ผลงานกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ชุดที่ 2.....	306
6-6 ผลงานกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ชุดที่ 3.....	306
6-7 ผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่ 1.....	307
6-8 ผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่ 2.....	307
6-9 ผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่ 3.....	308
6-10 ไปสเตอร์นิทรรศการแสดงผลงาน.....	308
6-11 การจัดนิทรรศการนำเสนอผลการวิจัย.....	309
6-12 บรรยายภาศการนำเสนอผลการวิจัย 1.....	309
6-13 บรรยายภาศการนำเสนอผลการวิจัย 2.....	310
6-14 บรรยายภาศการนำเสนอผลการวิจัย 3.....	310

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1-1	สมมติฐานการวิจัย และแนวคิดที่ได้จากการวิจัยสู่การสร้างสรรค์ผลงาน..... 6
1-2	สมมติฐานการวิจัย สู่การสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง..... 7
1-3	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 9
2-1	สรุปความคิดงานวิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศนศิลป์ศึกษาหลังสมัยใหม่ในประเทศไทย”..... 37
2-2	การแบ่งประเภทของกระบวนการแบบงานวิจัยเรื่อง “สัตว์ในงานทัศนศิลป์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477-2550”..... 39
2-3	การแบ่งประเภทของเนื้อหางานวิจัยเรื่อง “สัตว์ในงานทัศนศิลป์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477-2550”..... 40
3-1	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา..... 100
3-2	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ..... 101
3-3	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา..... 102
3-4	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา..... 103
3-5	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา..... 149
3-6	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนการแบบ..... 150
3-7	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา..... 151
3-8	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา..... 152
3-9	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา..... 210
3-10	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการแบบ..... 211
3-11	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา..... 212

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
3-12	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา.....	213
3-13	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเนื้อหา.....	216
3-14	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านกระบวนการแบบ.....	219
3-15	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้น ดินเผา.....	222
3-16	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้น ดินเผา.....	224
3-17	แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา กระบวนการแบบ ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้น ดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา.....	238
4-1	การสร้างสรรคผลงานใหม่ของผู้วิจัยตามแนวคิดจากการวิจัย.....	258
4-2	ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาแรงบันดาลใจตามแนวคิดจากการวิจัย และของผู้วิจัย	259
4-3	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการแบบ ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เทคนิค เฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาตามแนวคิดจากการวิจัย และของผู้วิจัย.....	260

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เครื่องปั้นดินเผามีความสัมพันธ์กับวิถีของมนุษย์มาช้านาน เป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะการดำรงอยู่ของมนุษย์ในสังคมของแต่ละยุคสมัยที่ผ่านมา ที่เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญและพัฒนาการของมนุษย์ตามลำดับ เครื่องปั้นดินเผาแต่ละชิ้นเปรียบเสมือนเครื่องบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นแต่ละยุคสมัยนั้นมีผลทางด้านรูปธรรมของเครื่องปั้นดินเผาเป็นอย่างยิ่ง (สุขุมล เล็กสวัสดิ์, 2548, หน้า 57)

ตามประวัติศาสตร์นั้นถ้วยชามเป็นศิลปะแรกในบรรดาศิลปะยุคแรกของมนุษย์ ภาชนะดินสมัยแรกนั้นเริ่มทำจากดินเหนียวหยาบ ที่ขุดขึ้นมาจากพื้นดิน ปั้นด้วยมือแล้วตากแดดตากลมให้แห้ง ขั้นตอนนี้เกิดก่อนหน้าที่มนุษย์จะรู้จักการอ่านเขียน ก่อนหน้าที่จะมีวรรณกรรมและศาสนา มนุษย์มีศิลปะชิ้นนี้แล้ว และภาชนะที่มนุษย์ทำขึ้นสามารถทำให้เราสะท้อนอารมณ์ได้ด้วยรูปร่างที่แสดงออกเป็นศิลปะบริสุทธิ์ (กิติมา อมรทัต, 2530, หน้า 45)

การรับอิทธิพลทางศิลปะจากต่างแดนนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับศิลปะไทยที่เพิ่งเกิด ในสมัยก่อนอิทธิพลทางศิลปะจากต่างแดน เช่น ศิลปวัฒนธรรมอินเดีย ลังกา จีน และเขมร ผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมเฉพาะของท้องถิ่น พัฒนาจนส่งผลให้กลายเป็นศิลปะไทยประเพณีอย่างที่เรารู้เคยกันทุกวันนี้ แต่สำหรับศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทยนั้น เกิดจากกระแสอารยธรรมตะวันตกที่หลังไหลเข้ามาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) เป็นต้นมา เป็นเวลากว่า 50 ปีแล้วที่งานศิลปะสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย ถึงแม้ว่าศิลปะจะยังมีสิ่งสำคัญหรือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมให้ความสนใจ ทว่าตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมารูปแบบของศิลปะตะวันตกที่ให้อิทธิพลต่อศิลปะไทยนั้นคือ รูปแบบที่นำเสนอความเหมือนจริง นับตั้งแต่สมัยที่จิตรกรหัวก้าวหน้าในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่น ขรรค์ชัย ไข่มุก ขยายมาเขียนภาพด้วยการใช้หลักทัศนียวิทยา (Perspective) การว่าจ้างชาวต่างชาติให้เขียนภาพที่สวยงามถูกต้องตามหลักวิชา (Academic) ประดับพระราชวังในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) หรือการที่รัฐสนับสนุนให้ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และลูกศิษย์ จัดสร้างอนุสาวรีย์ที่เป็นประติมากรรมเหมือนจริงเป็นหัวใจสำคัญตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ทำให้มีการสร้างอนุสาวรีย์ของบุคคลสำคัญต่อมาอีกหลายชิ้น (วิโชค มุกดามณี, 2548, หน้า 19)

ช่วงระยะเวลาจากจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ. 2475 วัดและวังที่เคยเป็นศูนย์กลางการสร้างสรรค์และพัฒนาทุกด้านได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นรัฐบาลที่มาจากพลเรือนทางด้านศิลปะมีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน การศึกษาศิลปะแบบประเพณีทางของไทยเริ่มต้นจากโรงเรียนเพาะช่าง ในปี พ.ศ. 2456 และมีการเปิดสอนศิลปะสมัยใหม่ในระดับอุดมศึกษาที่คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2486 เริ่มมีการจัดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2496 โดยการเริ่มของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เพื่อต้องการผลักดันให้วงการศิลปกรรมของไทยและศิลปะสมัยใหม่ของไทยเป็นที่รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ต่อมา มีการเพิ่มฐานการศึกษาทางศิลปะเริ่มขยายตัวมากขึ้น การขยายตัวดังกล่าวเริ่มเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

จากบทความดังต่อไปนี้ที่สันนิษฐานได้ว่าอาจเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องทางด้านเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยขึ้นในประเทศไทย ควบคู่ไปกับการศึกษาศิลปะสมัยใหม่แขนงอื่น ซึ่งในบทความมีการใช้คำว่าเซรามิกซึ่งเป็นการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแทนคำว่าเครื่องปั้นดินเผาในภาษาไทย

“วันนี้พวกนาย...ออกแบบแจกันเซรามิก...เสร็จแล้วส่งเลย” คำพูดประโยคนี้นี้เป็นคำสั่งของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ให้พวกเราทำงานในวิชาองค์ประกอบศิลป์ ตอนนั้นเราเรียนกันอยู่ชั้นปี 1 หากนับเวลาย้อนหลังกลับไปประมาณ 23 ปีมาแล้ว (จักร ศิริพานิช, 2526, หน้า 59)

เมื่อมาถึงช่วงปลายของศาสตราจารย์ศิลป์ ซึ่งเป็นยุคที่มีลูกศิษย์ลูกหาของท่านทยอยเดินทางข้ามทวีป เพื่อไปศึกษาเรียนรู้ดูงานศิลปะยังประเทศ อันเป็นแหล่งกำเนิดของศิลปะ เช่น ประเทศในยุโรปและอเมริกามากขึ้น เด็กหนุ่มสาวเหล่านี้ก็ได้นำเอาความเปลี่ยนแปลงทางศิลปะกลับมาด้วยพร้อมกัน ส่งผลให้จิตรศิลป์ของไทยเกิดมีกระแสความเป็นไปที่หลากหลายมากขึ้น เพราะการที่ได้พบเห็นแบบอย่างใหม่ที่แปลกใหม่แปลกตาของรูปแบบศิลปะ ซึ่งเต็มไปด้วยความเข้าใจช่วยก่อให้เกิดการเรียนรู้และเลียนแบบกระทำตาม ทั้งมีการรับอิทธิพลด้านรูปแบบของศิลปะสมัยใหม่เหล่านั้น มาใช้พัฒนาคลี่คลายการสร้างงานศิลปะสมัยใหม่ในเมืองไทย ทำให้กระบวนการสร้างงานศิลปะแตกตัวก้าวล่วงออกไปจากแบบแผนดั้งเดิม มากขึ้นตามลำดับ ลัทธิทางศิลปะที่อยู่นอกเหนือไปจากงานเหมือนจริงหรืองานผสมผสานแนวประเพณี เริ่มแทรกตัวเข้าสู่ความสนใจ และมีการนำไปทดลองทำตามเป็นระยะ (จักรพันธ์ วิลาสินีกุล, 2547, หน้า 459)

ในส่วนแคว้นทางเครื่องปั้นดินเผามีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน เริ่มต้นจากภาครัฐมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา และเริ่มมีการจัดการศึกษาวิชาทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ควบคู่ไปกับงานศิลปกรรมแขนงอื่น ซึ่งมีการขยายตัวทั้งจำนวนสถานศึกษาและเนื้อหาสาระของ

วิชา กระทั่งในปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มีการจัดการแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ขึ้นเป็นครั้งแรกและจัดต่อเนื่องมาจนถึงครั้งที่สาม² ต่อมาจึงพัฒนายกระดับขึ้นเป็นการจัดแสดงในระดับชาติ โดยเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศิลปากร กรมพาณิชย์สัมพันธ์ กระทรวงพาณิชย์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและมาตรฐานผลงานที่มีคุณค่าทางศิลปะที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วงระยะแรกจัดให้มีการประกวดแบ่งตามประเภทดังนี้ เครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณค่าทางศิลปะ (Ceramic art) เครื่องปั้นดินเผาที่มีการออกแบบอย่างสวยงาม และแสดงออกทางฝีมือการปั้น ประดิษฐ์ และเคลือบ (Ceramic handicraft) และเครื่องปั้นดินเผาอุตสาหกรรมที่มีคุณค่าทางการออกแบบ (Ceramic industry)

ในปี พ.ศ. 2529 มีการจัดแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ขึ้น ณ กรมพาณิชย์สัมพันธ์ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพฯ มีสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครูพระนคร (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร โรงเรียนเพาะช่าง (ปัจจุบันคือ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์) โรงงานเครื่องปั้นดินเผา ศิลปินและช่างปั้นอิสระ นำผลงานเข้าร่วมแสดงผลงานจำนวนมาก

จุดนี้เองถือได้ว่าศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย เริ่มได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ มีทิศทางและความมั่นคงขึ้นเป็นอย่างมากในสังคมไทย แต่ยังคงขาดการศึกษารวบรวมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าหรือสร้างองค์ความรู้เฉพาะทาง ซึ่งผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผามีความงามและเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากผลงานศิลปะแขนงอื่น

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการรวบรวม ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อทราบถึงพัฒนาการที่สำคัญทางด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย นำข้อมูลที่ได้นำมาสร้างแนวคิดจากการวิจัยเฉพาะตน และนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยของตนเอง ซึ่งผลสัมฤทธิ์ก่อให้เกิดองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ และผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยที่มีคุณค่า เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์ อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ

ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย, รูปแบบการสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพัฒนาการและรวบรวมข้อมูลผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2555 โดยมีประเด็นดังนี้
 - 1.1 ด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ ได้แก่ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในแต่ละช่วงเวลา
 - 1.2 ด้านกระบวนการ ได้แก่ พัฒนาการทางกระบวนการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาในแต่ละช่วงเวลา
2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ นำมาสร้างแนวคิดจากการวิจัย จากข้อมูลทั้งด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา
3. สร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดที่ได้จากการวิจัย มาผสานเนื้อหาแรงบันดาลใจ เทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผาของตนเองเป็นผลงาน จำนวน 3 ชุด และจัดแสดงเผยแพร่ผลงาน

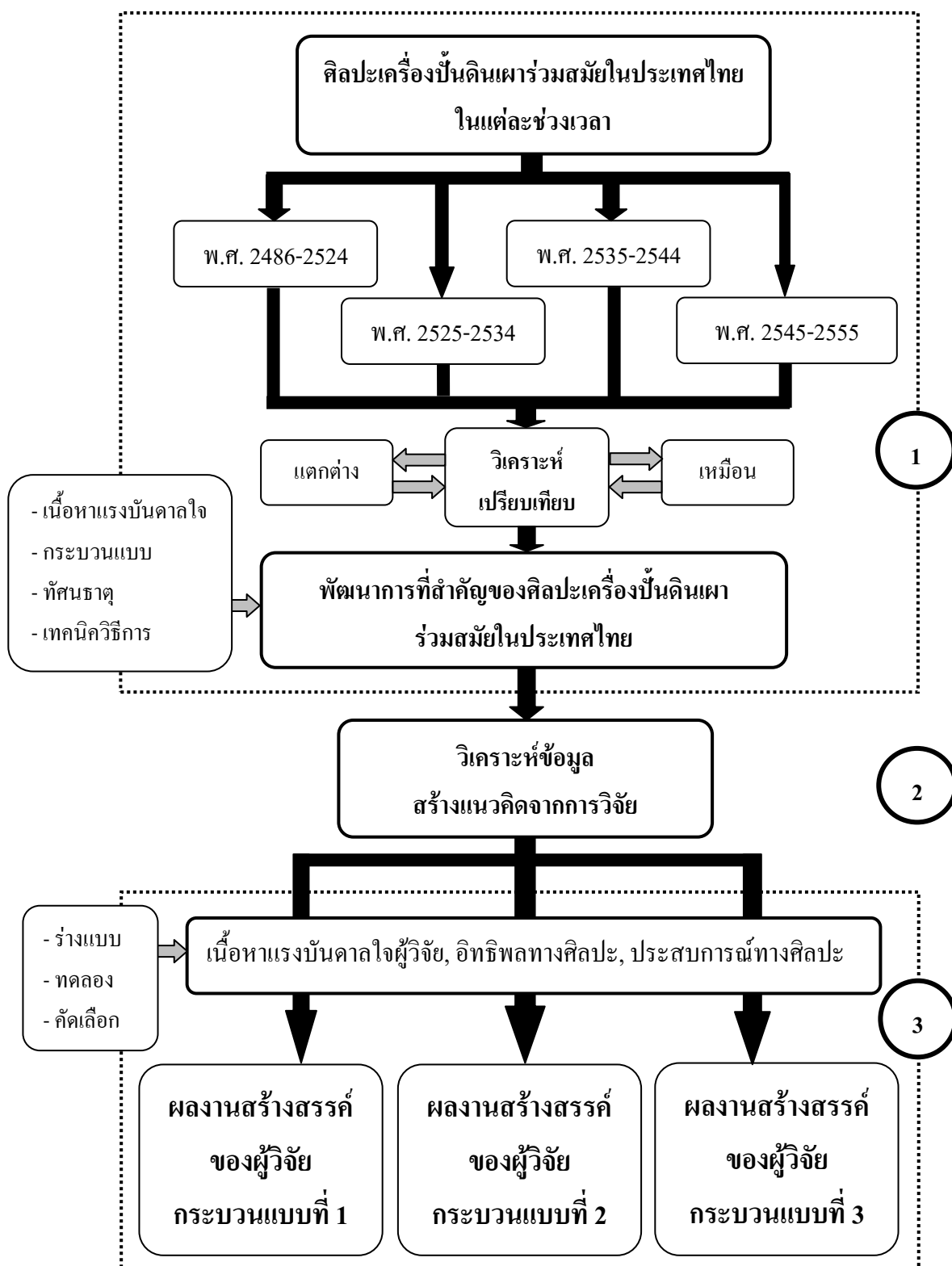
สมมติฐานของการวิจัย

พัฒนาการงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2486 ถึง พ.ศ. 2555 สามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

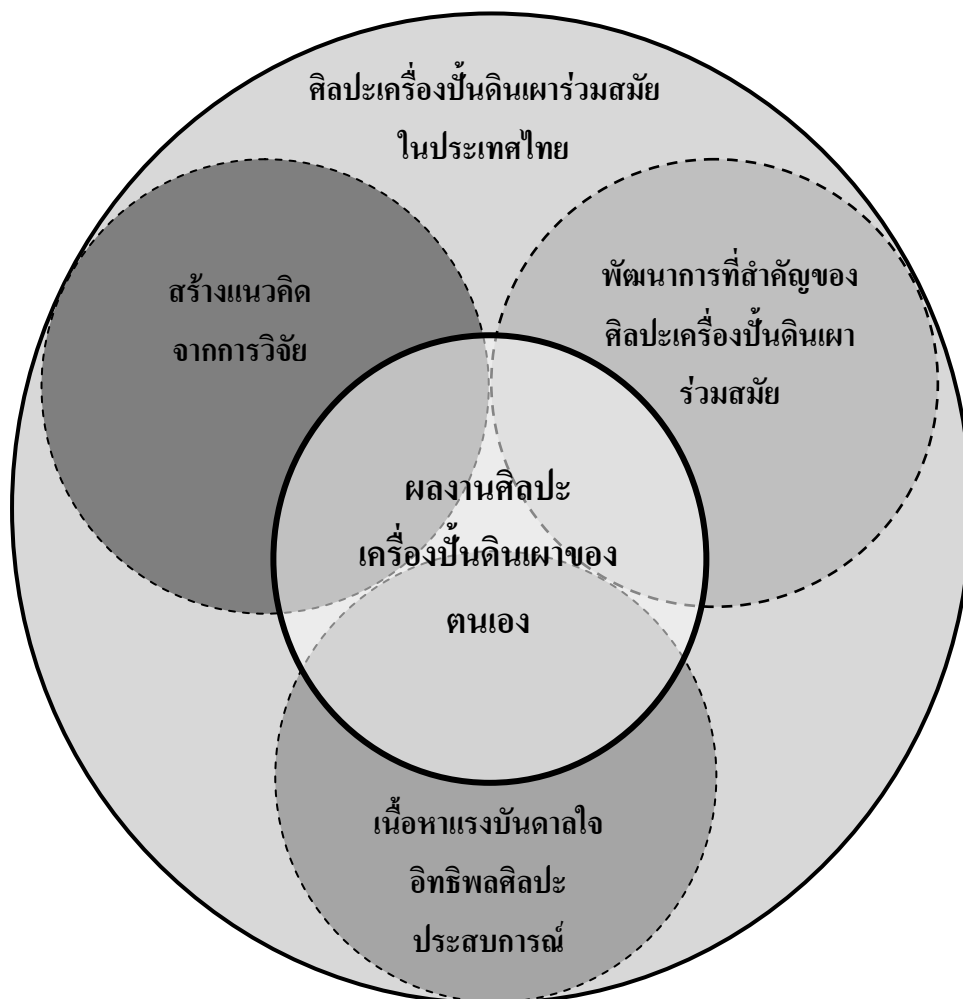
1. กำหนดพัฒนาการงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วยมาตรฐานทางด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิควิธีการทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งสามารถแบ่งพัฒนาการที่สำคัญได้ 4 ช่วงเวลา คือ
 - 1.1 ตั้งแต่ พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2524 การเปลี่ยนแปลงจากหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาสู่งานศิลปะ จากการตั้งสถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้มีการสอดแทรกการเรียนการสอนด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาควบคู่กับศิลปกรรมแขนงอื่น ดังปรากฏมีผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมจัดแสดงในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
 - 1.2 ตั้งแต่ พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ก้าวสู่งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย จากความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และศิลปินที่ทำงานด้านเครื่องปั้นดินเผา ร่วมกันจัดแสดงนิทรรศการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาขึ้น ก่อนพัฒนาขึ้นเป็นการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ
 - 1.3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ความหลากหลายของเนื้อหาแนวความคิด กระบวนการในงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาสมัย และการเปลี่ยนแปลงการจัดแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติจากทุกปีเป็น 2 ปีครั้ง
 - 1.4 ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดเพื่อพัฒนาการแบ่งประเภทของผลงานให้สอดคล้องกับความหลากหลายในปัจจุบัน

2. ผลจากการศึกษาวิจัยนี้ เกิดองค์ความรู้เฉพาะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย ทั้งด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิคทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถนำแนวคิดจากการวิจัยมาวิเคราะห์ผลงานตนเอง และเป็นแนวทางสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ตามกระบวนการที่สนใจต่อไป

แผนภูมิที่ 1-1 สมมติฐานการวิจัย และแนวคิดที่ได้จากการวิจัยสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

แผนภูมิที่ 1-2 สมมติฐานการวิจัย ผู้การสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

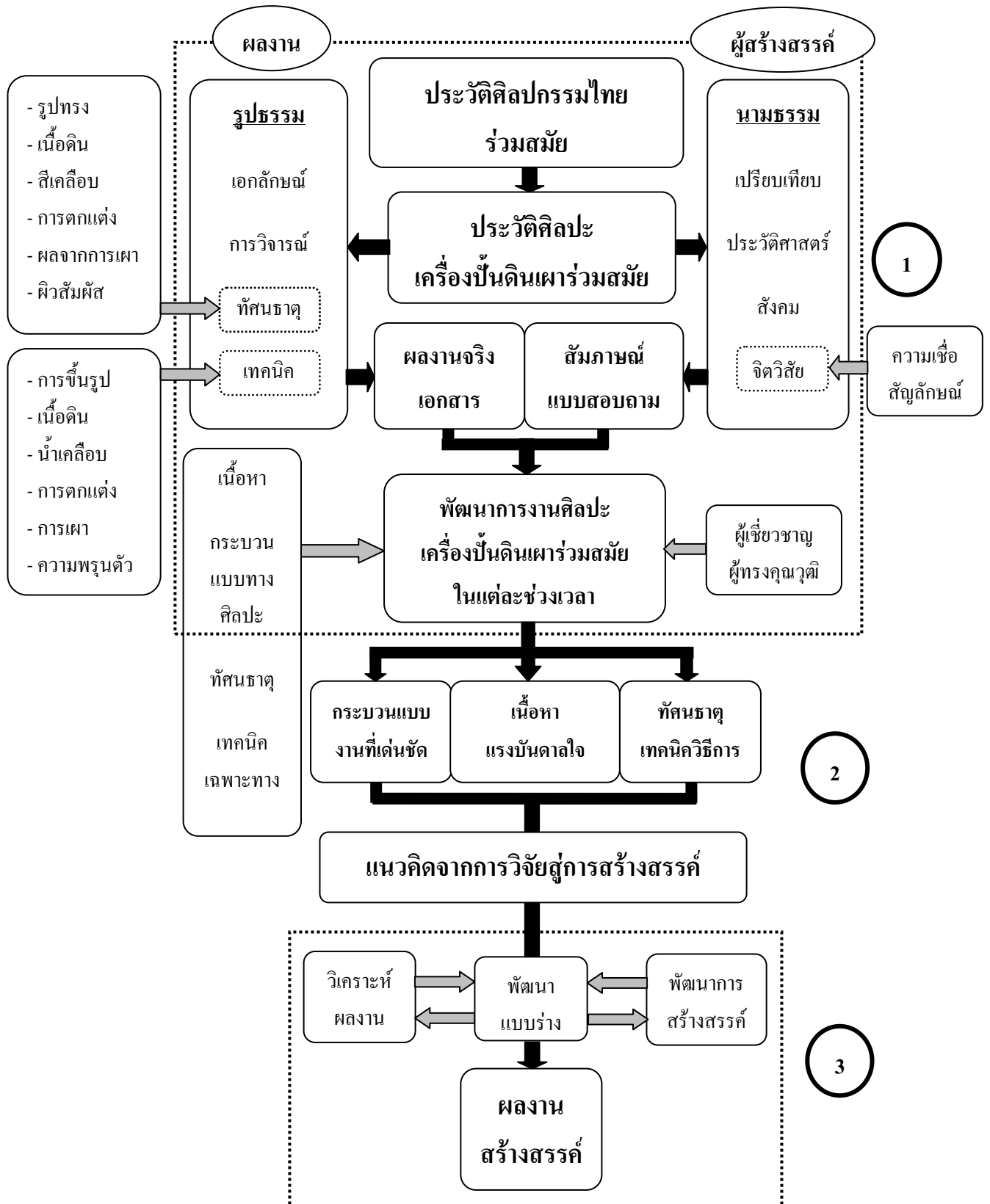

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สามารถแบ่งกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษางานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย โดยพื้นฐานเริ่มต้นจากงานหัตถกรรมทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก และมีการพัฒนาการควบคู่ไปกับงานศิลปกรรมไทยร่วมสมัยอื่น ทั้งจากเอกสาร ผลงานจริง และศิลปินผู้สร้างสรรค์
2. กำหนดพัฒนาการที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา ทั้งด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนแบบการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิควิธีการด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผา นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และสร้างกรอบแนวคิดจากการวิจัย
3. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยชิ้นใหม่ โดยนำแนวคิดจากการวิจัย มาใช้ในการพัฒนาผลงานผลงานเนื้อหาแรงบันดาลใจเฉพาะตน และจัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงาน

แผนภูมิที่ 1-3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ในช่วงเวลา พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2555 ผลที่ได้จากการศึกษามีดังนี้

1. ทราบถึงพัฒนาการของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ทั้งด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุ และเทคนิควิธีการในแต่ละช่วงเวลา
2. แนวคิดจากการวิจัยเฉพาะตน ที่สามารถเชื่อมโยงปัจจัยในหลายด้านที่ก่อให้เกิดเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนการสร้างสรรค์ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินและงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย
3. ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย ที่มาจากการประยุกต์ใช้ของแนวคิดจากการวิจัย นำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยของตนเอง เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักและนำไปสู่แนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษางานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2555 โดยแบ่งออกเป็น

1. การศึกษาด้านรูปธรรม (Objective) ของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเป็นการศึกษาทางด้านรูปแบบ การเก็บข้อมูล วิเคราะห์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการศึกษาดังนี้
 - 1.1 เนื้อหา (Content) และการวิจารณ์ผลงาน
 - 1.2 กระบวนการแบบ (Artistic Expression Style) ของผลงาน
 - 1.3 เกณฑ์ทางสุนทรียภาพ ประกอบด้วยลักษณะทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ได้แก่ การแสดงออกของรูปทรง ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน สีดิน ลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ลักษณะการตกแต่ง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา และการรับรู้ทางผัสสัมผัส
 - 1.4 เทคนิควิธีการทางเครื่องปั้นดินเผา ประกอบด้วย การขึ้นรูป เนื้อดิน น้ำเคลือบ การตกแต่ง การเผา น้ำหนักและความพรุนตัว
2. การศึกษาด้านนามธรรม (Subjective) ของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เป็นการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมรอบผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา คือ คุณค่าทางด้านเนื้อหาของวัตถุ ที่สะท้อนอยู่ในรูปแบบงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เป็นเนื้อหาที่บ่งบอกเรื่องราวหรือสื่อความหมายทางด้านความเชื่อ ความเป็นอยู่ที่แฝงอยู่ในตัววัตถุ สามารถทำให้รู้สึกถึงความมีชีวิตชีวาของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวความคิดของแต่ละช่วงเวลา รวมถึงรายละเอียดด้าน

ประวัติศาสตร์ศิลปะ และสังคมที่สามารถช่วยส่งเสริมคุณค่าด้านรูปธรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน โดยมีหลักเกณฑ์ในการศึกษา

3. แหล่งข้อมูลในการศึกษา

3.1 ข้อมูลด้านเอกสาร การรวบรวมเอกสาร ตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษา โดยแยกตามแหล่งที่มา

3.1.1 วารสารและนิตยสาร

3.1.2 วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท เอก

3.1.3 เอกสารประกอบการบรรยายและรายงาน

3.1.4 คู่มือประกอบนิทรรศการไทย และต่างประเทศ

3.1.5 หนังสือรวมบทความทางวิชาการภาษาไทย และต่างประเทศ

3.2 ข้อมูลด้านภาคสนาม

3.2.1 สัมภาษณ์ผู้รู้ นักวิชาการ และศิลปินผู้สร้างสรรค์

3.2.2 รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

3.2.3 ศึกษาข้อมูลผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาจากศิลปินผู้สร้างสรรค์และสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา

4. การศึกษาด้านผลงานการสร้างสรรค์ เป็นการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ร่วมสมัยจากกลุ่มตัวอย่าง และนำแนวคิดจากการวิจัยมาผสมผสานกับเนื้อหาแรงบันดาลใจเฉพาะตน สามารถแบ่งประเด็นการวิเคราะห์ที่สำคัญ ดังนี้

4.1 ความหมายและแรงบันดาลใจ ได้แก่ แนวทางจากแนวคิดที่ได้จากการวิจัย และเนื้อหาแรงบันดาลใจเฉพาะตน

4.2 ผลงานสร้างสรรค์ ได้แก่ กระบวนการ ทักษะ และเทคนิควิธีการเฉพาะทางด้านเครื่องปั้นดินเผา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ร่วมสมัย แสดงว่าอยู่ในยุคสมัยเดียวกันหรือในเวลาเดียวกัน คำนี้ถ้าไม่ระบุว่าร่วมสมัยกับใครหรือสิ่งใด มักหมายถึงสมัยปัจจุบัน คำว่า “ร่วมสมัย” (Contemporary) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ไม่สามารถระบุจำกัดไปได้ว่าเป็นช่วงเวลาใด ซึ่งต้องพิจารณาในเรื่องแนวความคิดหรือรูปแบบร่วมสมัยอื่นประกอบด้วยกัน

2. ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา⁴ เป็นส่วนหนึ่งของทัศนศิลป์ที่เป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอดความคิด โดยผ่านกระบวนการทางเทคนิคของเครื่องปั้นดินเผา มีคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจาก

ทัศนศิลป์แขนงอื่น มีรูปทรงและการตกแต่งที่อิสระเป็นผลงานศิลปะที่มีความงาม มุ่งเน้นทางด้านอารมณ์ความรู้สึกมากกว่านำไปใช้สอย อาจใช้วัสดุชนิดอื่นมาตกแต่งเพิ่มเติมให้ผลงานดูน่าสนใจ และสื่อถึงความคิดของผู้สร้างสรรค์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. กระบวนแบบการสร้างสรรค สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ รูปธรรม คือ คุณค่าที่สามารถมองเห็นความงาม คุณค่าทางสุนทรียะมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เป็นความงามที่ปรากฏอยู่ภายนอก หรือเรียกว่าความงามแบบวัตถุวิสัย (Objective)⁵ และ นามธรรม คือ คุณค่าทางด้านเนื้อหาของวัตถุ คุณค่าที่เกิดจากโครงสร้างทางจิต ส่งผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ สื่อความหมายทางด้านความเชื่อและสัญลักษณ์ หรือการรับรู้ทางด้านจิตวิสัย (Subjective)⁶

4. พัฒนาการ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แสดงความจริงใจก้าวหน้า งดงาม การคลี่คลายไปในทางที่ดี ซึ่งเกิดติดต่อกันจากช่วงเวลานึงไปสู่อีกช่วงเวลานึง ทั้งด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ กระบวนแบบการสร้างสรรค และเทคนิควิธีการเฉพาะทาง ซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และเพื่อให้เข้าใจลักษณะของพัฒนาการในแต่ละช่วงเวลาว่าเป็นอย่างไร จึงต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์ แรงบันดาลใจ สภาพแวดล้อม เป็นต้น

เชิงอรรถท้ายบทที่ 1

- ¹ เซรามิกส์ หมายถึง 1. ผลิตภัณฑ์ดินเผาทุกชนิดทั้งที่เคลือบและไม่เคลือบ
2. ผลิตภัณฑ์แก้วทุกชนิด
 3. ผลิตภัณฑ์โลหะเคลือบทุกชนิด (เสริมศักดิ์ นาคบัว, 2536, หน้า 205)
- ² ปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ดำริให้มีการจัดแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาขึ้น โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดในครั้งแรก และในปี พ.ศ. 2526 การแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 และในปี พ.ศ. 2527 การแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3 ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ³ วงการศิลปะนานาชาติได้มีการพูดถึงศิลปะ “ลัทธิหลังสมัยใหม่” หรือเริ่มใช้คำว่า “ศิลปะร่วมสมัย” (Contemporary art) แทนคำว่า “ศิลปะสมัยใหม่” ตั้งแต่ในราวคริสต์ศักราช 1970 เพราะคำว่า “ศิลปะสมัยใหม่” ได้กลายเป็นคำที่มีความหมายจำเพาะที่หมายถึงศิลปะในลัทธิศิลปะสมัยใหม่ (Modernism) ที่ถือว่าเริ่มเสื่อมไปและ “ลัทธิหลังสมัยใหม่” ได้เข้ามาแทนที่ (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 127)
- ⁴ เครื่องปั้นดินเผาเป็นงานศิลปกรรมที่มีความคงทนถาวร ไม่ย่อยสลายไปกับการเวลา ประกอบกับความงามที่มีเอกลักษณ์ จึงทำให้เครื่องปั้นดินเผาเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าสูงทางจิตใจ เป็นเครื่องแสดงถึงภูมิปัญญาของชุมชน และเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นานาประเทศให้การยอมรับ คุณค่าเหล่านี้ย่อมทำให้ผู้ผลิตเกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อเครื่องปั้นดินเผา (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์, 2553, หน้า 91)
- ⁵ คุณค่าทางรูปธรรม เป็นคุณค่าที่สามารถมองเห็นความงาม หรือคุณค่าทางสุนทรียะได้ด้วยตาเปล่า หรือเป็นความงามที่ปรากฏอยู่ภายนอก หรือเรียกว่า ความงามแบบวัตถุวิสัย (Objective) หรือเรียกว่าพิจารณาคูณค่าของศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
- ⁶ คุณค่าทางนามธรรม คือ คุณค่าทางด้านเนื้อหาของวัตถุ ที่สะท้อนในรูปแบบงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งผลจากการรับรู้ทางด้านจิตวิสัย (Subjective) หรือเป็นคุณค่าที่เกิดจากโครงสร้างทางจิต เป็นเนื้อหาที่สามารถบ่งบอกเรื่องราว หรือสื่อความหมายทางด้านความเชื่อ หรือความเป็นอยู่ที่แฝงอยู่ในวัตถุ

บทที่ 2

เครื่องปั้นดินเผาในความหมายของศิลปะร่วมสมัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์ เรื่อง พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเก็บข้อมูลภาคสนาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายงานเครื่องปั้นดินเผาและศิลปะร่วมสมัย

ประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย

1. สภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
2. ผลงานศิลปะร่วมสมัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย

1. งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา
2. งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายงานเครื่องปั้นดินเผาและศิลปะร่วมสมัย

ทวี พรหมฤกษ์ (2523 : 1) กล่าวว่า วัสดุเครื่องปั้นดินเผา คือ ผลิตภัณฑ์ที่มาจากดินและหิน โดยผ่านกรรมวิธีเผา (Firing process) ทำให้มีความแข็งแรง (Strength) มีความคงทนถาวรหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากอนินทรีย์สาร อโลหะ (Inorganic non metallic materials) ซึ่งได้แก่ แร่ธาตุดิน หินต่างๆ นั้นเอง

เสริมศักดิ์ นาคบัว (2536 : 205) กล่าวว่า ในอภิธานศัพท์ว่า เซรามิก หมายถึง

1. ผลิตภัณฑ์ดินเผาทุกชนิดทั้งที่เคลือบและไม่เคลือบ
2. ผลิตภัณฑ์แก้วทุกชนิด
3. ผลิตภัณฑ์โลหะเคลือบทุกชนิด

ราชบัณฑิตยสถาน (2541 : 66) ให้ความหมายไว้ว่า Ceramic เครื่องปั้นดินเผา วัตถุประดิษฐ์ เป็นเครื่องใช้เครื่องประดับ ทำจากอนินทรีย์สารอโลหะ (Inorganic non-metallic materials) คือ แร่ธาตุ ดิน และหิน เป็นหลัก โดยผ่านกรรมวิธีการเผาเพื่อให้เกิดความแข็งแรง และอาจจะเคลือบด้วยสารประกอบที่ทำเป็นน้ำยาเคลือบและเผาเคลือบอีกชั้นหนึ่งก็ได้¹

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 261) ให้ความหมายไว้ว่า เครื่องปั้นดินเผา (น.) เรียกภาชนะที่ปั้นด้วยดินแล้วนำไปเผาไฟ

สุขุมล เต็กสวัสดิ์ (2548 : 1) กล่าวไว้ว่า เครื่องปั้นดินเผา^๒ หมายถึง สิ่งที่ทำจากดิน แร่หิน ผ่านวิธีการผลิตที่ใช้ความร้อนหรือการเผา เพื่อให้มีความแข็งแรงและสามารถนำไปใช้งานได้ เครื่องปั้นดินเผาเป็นส่วนหนึ่งของเซรามิกซึ่งเป็นวัสดุที่สามารถทนต่อความร้อน และการเสียดสีได้มากกว่าวัสดุชนิดอื่นใดในโลก และยังทนต่อการขีดข่วน การกัดกร่อนจากสารเคมีและไม่เป็นสนิม

สุจิตต์ วงษ์เทศ (2550 : 28) กล่าวไว้ว่า เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทยนั้นเริ่มมีมาเมื่อประมาณเกือบ 10,000 ปีมาแล้ว เป็นยุคที่คนอาศัยอยู่ตามถ้ำตามป่าใกล้ธารน้ำที่อุดมด้วยอาหารตามธรรมชาติ ครั้นเมื่อประมาณ 5,000 ปีลงมา เกิดสังคมหมู่บ้านขึ้นในภูมิภาคต่างๆ แต่แหล่งสำคัญที่พบหลักฐานเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผามากที่สุดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง

เครื่องปั้นดินเผาที่พัฒนาขึ้นในยุคนี้ มีทั้งประเภทที่ทำขึ้นเนื่องในพิธีกรรมโดยเฉพาะ เป็นเครื่องบูชาวงศรวงศพ และประเภทเพื่อการใช้สอย ประเภทที่เนื่องในพิธีกรรมนั้นมักทำอย่างประณีตบรรจง ทำให้เกิดรูปแบบเฉพาะแต่ละท้องถิ่นแต่ละกลุ่มชนขึ้น อันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนร่วมเผ่าพันธุ์หรือร่วมวัฒนธรรมเดียวกัน ในขณะที่เดียวกันเป็นทั้งศิลปกรรมและเป็นทั้งสัญลักษณ์ของระบบความเชื่อในสังคม

ศักดิ์ชัย เกียรติดิณาคินทร์ (2553 : 91) กล่าวไว้ว่า เครื่องปั้นดินเผาเป็นงานศิลปกรรมที่มีความคงทนถาวร ไม่ย่อยสลายไปกับการเวลา ประกอบกับความงามที่มีเอกลักษณ์ จึงทำให้เครื่องปั้นดินเผาเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าสูงทางจิตใจ เป็นเครื่องแสดงถึงภูมิปัญญาของชุมชน และเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นานาประเทศให้การยอมรับ คุณค่าเหล่านี้ย่อมทำให้ผู้ผลิตเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อเครื่องปั้นดินเผา

มีข้อมูลหนึ่งที่ปรากฏในเว็บไซค์วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ได้มีการกล่าวถึงความหมายของเครื่องปั้นดินเผาไว้ว่า เครื่องปั้นดินเผาภาชนะชุดแรกของมนุษย์ คือ การนำ "ดิน" มาขึ้นรูปเป็นภาชนะแล้วนำไปตากแห้ง คุณสมบัติของดิน โดยเฉพาะดินเหนียวสามารถอุ้มน้ำได้ดี และเมื่อผสมเข้ากับน้ำแล้วจะทำให้ดินมีความเหนียวและสามารถที่จะปั้นหรือขึ้นรูปสามมิติ โดยไม่ต้องเพิ่มเติมวัสดุอื่นอีก คำว่า "เครื่องปั้นดินเผา" เป็นคำนามที่มีความหมายที่สื่อให้เข้าใจได้ในตัวเองว่าเอาดินมาปั้นแล้วเผา (วันที่ค้นข้อมูล 8 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/> /เครื่องปั้นดินเผา)

กล่าวโดยสรุปได้ว่าในงานวิจัยนี้ “เครื่องปั้นดินเผา” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากดินและหิน เมื่อผ่านกรรมวิธีการผลิตที่ใช้ความร้อน โดยการเผาเพื่อให้เกิดความแข็งแรง มีความคงทนถาวร นำมาพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้งานแตกต่างกัน เพื่อการใช้สอยในชีวิตประจำวันเป็น

ภาชนะรูปทรงหลากหลาย เช่น บรรจุน้ำร้อน บรรจุน้ำเย็น เก็บรักษาวัตถุสิ่งของ เป็นต้น หรือเพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อซึ่งมักทำขึ้นอย่างวิจิตรประณีตบรรจง สามารถบ่งบอกเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น หรือแต่ละกลุ่มชนชาติ

ราชบัณฑิตยสถาน (2541 : 81) ให้ความหมายว่า “ร่วมสมัย” (Contemporary) คำที่แสดงว่าอยู่ในยุคสมัยเดียวกันหรือในเวลาเดียวกัน เช่น ปอล โกแกง เป็นศิลปินร่วมสมัยกับ ปอล เซซาน คำนี้ถ้าไม่ได้ระบุว่าจะร่วมสมัยกับใครหรือสิ่งใด มักหมายถึงสมัยปัจจุบันหรือสมัยใหม่ เช่น คำว่า ศิลปะร่วมสมัย มักหมายถึงศิลปะที่มีกระบวนการแบบหรือแนวความคิดของสังคมปัจจุบัน

สุธี คุณาวิชยานนท์ (2546 : 127) กล่าวไว้ว่า ในวงการศิลปะนานาชาติได้มีการพูดถึงศิลปะ “ลัทธิหลังสมัยใหม่” หรือเริ่มใช้คำว่า “ศิลปะร่วมสมัย” (Contemporary art) แทนคำว่า “ศิลปะสมัยใหม่” ตั้งแต่ในราวปีคริสต์ศักราช 1970 เพราะคำว่าศิลปะสมัยใหม่ ได้กลายเป็นคำที่มีความหมายจำเพาะที่หมายถึงศิลปะในลัทธิศิลปะสมัยใหม่ (Modernism) ที่ถือว่าเริ่มเสื่อมไป และในช่วงเวลาต่อมาลัทธิหลังสมัยใหม่ได้เข้ามาแทน แต่อย่างไรอาจจะเป็นเพราะคำและความหมายของลัทธิหลังสมัยใหม่ ในระดับนานาชาติเป็นที่โต้แย้งถกเถียงกันยังไม่ถึงข้อสรุปที่แน่ชัด ดังนั้นการใช้คำว่าศิลปะร่วมสมัยที่ฟังดูเป็นกลางจึงเป็นที่นิยมแพร่หลาย คำว่าศิลปะร่วมสมัยมักถูกใช้เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นศิลปะที่ใหม่กว่า มีความก้าวล้ำกว่า มีความแตกต่าง และแยกตัวออกจากศิลปะสมัยใหม่อย่างชัดเจน ในกรณีของวงการศิลปะในไทยมีการปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน ศิลปะของไทยในปีพุทธศักราช 2520 จึงถูกเรียกในนามของศิลปะร่วมสมัยมากขึ้น โดยมีคำว่าหลังสมัยใหม่ปะปนในบทความ บทความ งานศิลปะ งานเขียนทางวิชาการ และมีการพูดถึง หลังสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้น ทั้งในวงการทัศนศิลป์ วรรณกรรม และภาพยนตร์ ในช่วงปีพุทธศักราช 2540

จักรพันธ์ วัลลาสินีกุล (2547 : 565) แปลจาก Jim Supangkat. “Contemporary Art : What/When/Where.” The Second Asia-Pacific of Contemporary Art Triennial Catalogue) กล่าวไว้ว่า คำว่าศิลปะร่วมสมัยยังไม่เคยถูกอธิบายขยายความอย่างแท้จริงเลย อย่างไรก็ตาม ภัณฑารักษ์ นักวิชาการ นักประวัติศาสตร์ศิลป์ เหมือนจะเห็นพ้องต้องกันว่า ศิลปะร่วมสมัยเชื่อมโยงกับพัฒนาการของศิลปะระดับนานาชาติ นับภายหลังคริสต์ศตวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา เราจะเห็นความคิด เช่นนี้ได้ ในหนังสือของ เคล้าส์ โจนเนฟ (Klaus Honnef) ชื่อ “ศิลปะร่วมสมัย” ซึ่งเขาชี้ว่า ศิลปะร่วมสมัยได้เปิดกว้างออกสู่กระแสสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่นอกโลกแห่งศิลปะมากขึ้น ดังนั้นการประเมินของเขาที่ว่า “ศิลปะร่วมสมัยไม่เพียงแต่มุ่งให้ความใส่ใจต่อโลกแห่งศิลปะเท่านั้น ไม่ว่าในที่ใดก็ตามดูเป็นสิ่งจำเป็นที่ศิลปะร่วมสมัยจะมุ่งให้ความสนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป และต่อกระแสสังคมวัฒนธรรมโดยรวม”

สิทธิเดช โรหิตะสุข (2549 : 27) กล่าวว่า ศิลปะร่วมสมัย (Contemporary art) หมายถึง กระบวนการคิดและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกิด ปรากฏขึ้นหรือมีบทบาทสอดคล้อง สัมพันธ์ และเชื่อมโยงกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย กระแสสังคม กระแสการคิดทางศิลปะ และการสร้างสรรค์เชื่อมโยงกับความเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทัศน์หรือบริบทของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ สภาพสังคมสิ่งแวดล้อม วิธีการดำเนินชีวิต และ ความก้าวหน้าทางศิลปะวิทยาการ และแนวคิดทางวิทยาศาสตร์

อ้อมแก้ว กัลยาณพงศ์ (2553 : 4) กล่าวว่า ศิลปะร่วมสมัย (Contemporary art) หมายถึง ศิลปะที่ถูกพัฒนาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ในยุคสมัยหรือในเวลาเดียวกันเพื่อรับใช้สังคม โดยมีแนวความคิดของสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบันเป็นพื้นฐาน มีขอบข่ายทั้งหมด 9 สาขา คือ ทัศนศิลป์ ศิลปะสาขาการแสดง คีตศิลป์ วรรณศิลป์ สถาปัตยกรรม มัณฑนศิลป์ เรขศิลป์ ภาพยนตร์ และออกแบบเครื่องแต่งกาย

กล่าวโดยสรุปได้ว่าในงานวิจัยนี้ “ศิลปะร่วมสมัย” หมายถึง รูปแบบศิลปะที่มีพัฒนาการร่วมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นพื้นฐาน โดยมีความเชื่อทั้งในด้านรูปแบบ และเนื้อหาแตกต่างไปจากศิลปะแบบประเพณีดั้งเดิม มีเสรีในการเลือกแสดงออกทางการสร้างสรรค์ ซึ่งอาจมาจากสภาพแวดล้อมที่อยู่โดยรอบผู้สร้างสรรค์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม คติความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และนำมาถ่ายทอดในรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการส่วนตนให้เหมาะสมกับเทคนิควิธีการหรือวัสดุที่ใช้อาจนำเสนอเพียงส่วนหนึ่ง บางส่วนบางมุมมอง เพื่อให้ผู้ดูจินตนาการตาม

ประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย

1. สภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ประเทศไทยได้เริ่มติดต่อกับชาติตะวันตกเมื่อครั้งสมัยอยุธยา มีการแลกเปลี่ยนการค้าซึ่งกันและกันระหว่างประเทศโปรตุเกส ฮอลแลนด์ อังกฤษ เดนมาร์ก และฝรั่งเศส ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมซึ่งกันและกันเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือรัชกาลที่ 5 ได้มีนโยบายปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยโดยการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา เพื่อป้องกันประเทศไม่ให้เกิดเป็นอาณานิคมของประเทศในฝั่งตะวันตก ดังนั้นการพัฒนารัตนโกสินทร์จึงเป็นไปตามแนวทางการปกครองแบบตะวันตก จึงได้เริ่มมีการจ้างช่างฝีมือและสถาปนิกชาวต่างประเทศมาสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างตามแบบศิลปะตะวันตก เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท (อ้อมแก้ว กัลยาณพงศ์, 2553, หน้า 1)

ผู้รู้ นักวิชาการหลายคนได้กำหนดถึงยุคเสื่อมของศิลปะไทยประเพณีไว้ นับตั้งแต่สิ้นรัชกาลที่ 3 เป็นต้นมา ซึ่งสามารถวิเคราะห์สาเหตุได้หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาของ

อิทธิพลศิลปวัฒนธรรมแบบตะวันตก ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และวัตถุผลิตภัณฑ์ทั้งหลายทั้งหมดนี้เองที่เป็นตัวทำลายจิตวิญญาณของช่างศิลป์ไทย และคนไทยที่แต่ก่อนเคยทุ่มเทให้กับความศรัทธาในศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยวและความผูกพันของคนไทยเองเปลี่ยนไปตามสภาวะสังคม ความเชื่อต่างๆ ลดลงและเปลี่ยนแปลง ทุกคนมุ่งไปสู่ความเป็นอารยะชนตามอย่างอารยประเทศ จนถึงขั้นหลายคนมองเห็นศิลปวัฒนธรรมไทยแบบประเพณีเป็นเพียงเรื่องของอดีต และเลิกที่จะพัฒนาเพื่อให้ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน แล้วหันไปรับสิ่งที่อารยประเทศส่งเข้ามาหรือแม้แต่บางคนได้เดินทางไปรับถึงต่างประเทศ (วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร, 2544, หน้า 34)

การพัฒนาศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทยเรานับย้อนไปสู่จุดเริ่มต้นตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) และต่อเนื่องมาสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ที่เริ่มพัฒนาประเทศให้ทันสมัยโดยการรับเอาอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกเข้ามา ทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษา ส่วนทางด้านศิลปะตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมชัดเจนของความเปลี่ยนแปลงนี้คือ ขรรค์อิน โง่ง³ จิตรกรในราชสำนักหัวก้าวหน้า ได้วาดจิตรกรรมที่แหวกประเพณีนิยมในสมัยนั้น โดยการใช้หลักทัศนียวิทยาและแสงเงาแบบจิตรกรรมตะวันตก ตามมาด้วยการที่รัชกาลที่ 4 ให้จิตรกรชาวยุโรปวาดพระบรมสาทิสลักษณ์ ด้วยเทคนิคสีน้ำมันในแบบจำลองให้ “เหมือนจริง” แตกต่างอย่างตรงข้ามกับศิลปะประเพณีที่เป็นแบบ “อุดมคติ”⁴ ต่อเนื่องมาด้วยการสร้างอนุสาวรีย์ในที่สาธารณะที่เป็นแบบประติมากรรมแบบ “เหมือนจริง” เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 2-1 ปริศนาธรรมช่องที่ 12 จิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร ฝีมือ
 ขรัวอิน โข่ง (ที่มา : <http://www.watbowon.com>. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พ.ค. 2556)

การสร้างอนุสาวรีย์แบบนี้ในสมัยนั้นต้องอาศัยประติมากรผู้เชี่ยวชาญจากยุโรป รัฐบาล
 ไทยจึงได้จ้างศาสตราจารย์ชาวอิตาลี ชื่อ คอร์ราโด เฟโรจี (Corrado Feroci, ค.ศ. 1892-1963) ซึ่ง
 ต่อมาได้โอนสัญชาติเป็นไทยและเปลี่ยนชื่อเป็น ศิลป์ พีระศรี⁶ นอกจากเป็นช่างปั้นของกรม
 ศิลปากรแล้ว ยังเปิด “โรงเรียนประณีตศิลปกรรม”⁶ ในเบื้องต้นเพื่อสอนและฝึกฝนสร้างประติมากร
 ไทยขึ้นมาเป็นผู้ช่วยช่างปั้น แต่ต่อมาได้ขยายขอบเขตของวัตถุประสงค์ไปสู่การสร้างจิตรกร จน
 ท้ายที่สุดโรงเรียนนี้ได้รับการยกฐานะให้เป็น “มหาวิทยาลัยศิลปากร”⁷ อันเป็นสถาบันอุดมศึกษา
 ทางศิลปะแห่งแรกของประเทศไทย (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550, หน้า 18)

จากนั้นเป็นต้นมา ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เริ่มลดบทบาทการปั้นรูปให้กรมศิลปากร
 โดยให้ลูกศิษย์รับงานปั้นแทน (ยกเว้นงานสำคัญ เช่น อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสิน พระบรมรูปพระ
 นเรศวรและพระพุทธรูปปางลีลา ในงานฉลองกิ่งพุทธกาล) ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้หันมา
 ทุ่มเทกั้กับงานวิชาการทั้งสอนในมหาวิทยาลัย การเขียนบทความศิลปะ และต่อมาริเริ่มจัดการแสดง
 ศิลปกรรมแห่งชาติขึ้นอีกด้วย บทบาทในแวดวงศิลปะได้เพิ่มความสำคัญขึ้นจนได้รับการยอมรับ

อย่างกว้างขวางและต่อมาถึงกับได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย”
(สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 43)

ภาพที่ 2-2 วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2486 ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร (ที่มา : 6 ทศวรรษ ศิลปกรรม
ร่วมสมัยในประเทศไทย 2486-2546, 2548, หน้า 13)

มหาวิทยาลัยศิลปากรก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2486 ภายหลังจากที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางมาชมงานศิลปกรรมของนักเรียนโรงเรียนศิลปากร และได้สังเกตเห็นความก้าวหน้าในผลงานทางศิลปะ ประกอบกับได้รับคำปรึกษาจากศาสตราจารย์ศิลป์ จอมพล ป.พิบูลสงคราม จึงนำเรื่องเข้าสู่คณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาขออนุญาตโรงเรียนศิลปากรให้เป็นมหาวิทยาลัย โดยวางเป้าหมายว่ามหาวิทยาลัยศิลปากรน่าจะเป็นศูนย์กลางการฝึกฝนศิลปะตามรูปแบบอะคาเดมี (Academy)⁸ ตามแบบที่มีการทำกันโดยทั่วไปในยุโรปและอเมริกา

ในยุคเริ่มแรกมีการถกเถียงกันพอสมควรเกี่ยวกับแนวการสอนว่าจะยึดเอาแนวการสอนแบบศิลปะแนวประเพณี โดยจะกำหนดให้นักศึกษาได้ศึกษาเล่าเรียนของเก่า แต่มีการคัดค้าน เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ว่าจะสามารถสร้างสรรค์อะไรได้ จึงหันกลับมามองถึงปัญหาที่เกิดจากผลกระทบอยู่ในงานศิลปะร่วมสมัย ซึ่งในยุคก่อตั้งนั้นหลายคนอาจจะมองไม่ชัดเจนนัก ด้วยเหตุผลที่ศาสตราจารย์ศิลป์ แสดงกับคณะกรรมการก่อตั้งมหาวิทยาลัยว่า ปัจจุบันงานจิตรกรรมประติมากรรม มีสภาพแตกต่างจากโบราณอย่างชัดเจน และจะมีพัฒนาการต่อไปข้างหน้าที่แตกต่างกัน

จากอดีต ท่านจึงเห็นว่านักศึกษาควรได้รับการฝึกฝนด้านเทคนิคทางศิลปะที่เป็นสมัยใหม่ลละเกล้า
ไปกับวิชาการอนุรักษ์ศิลปะแบบประเพณี (วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร, 2544, หน้า 34)

ภาพที่ 2-3 จอมพล ป. พิบูลสงคราม มาชมงานแสดงศิลปกรรมที่มหาวิทยาลัยศิลปากร
(ที่มา : 6 ทศวรรษ ศิลปกรรมร่วมสมัยในประเทศไทย 2486-2546, 2548, หน้า 16)

ภาพที่ 2-4 จอมพล ป. พิบูลสงครามมาร่วมในงานศิลปกรรมแห่งชาติ (ที่มา : สุจิตต์นิทรศการ
เชิดชูเกียรติศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี, 2535, หน้า 18)

2. ผลงานศิลปะร่วมสมัยอื่นที่เกี่ยวข้อง การก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากรถือได้ว่าศิลปะสมัยใหม่ไทย เริ่มได้รับการสนับสนุนและดูแลอย่างเป็นทางการอย่างเป็นระบบ มีทิศทางและความมั่นคงขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งแตกต่างจาก โรงเรียนเพาะช่าง⁹ ที่เปิดมาก่อนนี้ เพราะเน้นงานช่างหัตถกรรมไม่ใช่จิตรศิลป์แบบสมัยใหม่ (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 41)

ในปี พ.ศ. 2492 การประกวดและแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 1¹⁰ ได้เริ่มขึ้น โดยจัดแสดง ณ กรมศิลปากร ระหว่างวันที่ 11 กุมภาพันธ์-10 มีนาคม พ.ศ. 2492 การจัดประกวดและจัดแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ศาสตราจารย์ศิลป์ต้องการที่จะเติมส่วนที่ยังขาดของการศึกษาศิลปะไทยให้เต็ม ซึ่งเป็นวิถึคิดที่ทำกันในอารยประเทศ โดยร่วมกับกรมศิลปากรกำหนดให้เป็นงานประจำปี สิ่งที่เป็นผลพวงตามมาจากงานนี้นอกจากการเกิดศิลปินร่วมสมัยไทยแล้วยังเกิดการวิจารณ์ศิลปะ และเกิดการตรวจสอบความก้าวหน้าของศิลปินไทยว่ามีพัฒนาการเคลื่อนไหวไปในทิศทางใดและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การจัดงานศิลปกรรมนี้เป็นสิ่งกระตุ้นให้ประชาชนหันมาสนใจศิลปะและศึกษาศิลปะร่วมสมัยของไทย เพราะในยุคสมัยนั้นศิลปะร่วมสมัยเป็นสิ่งแปลกใหม่มาก ต้องการเวลา ต้องการผู้มีความรู้ที่จะถ่ายทอดให้การศึกษาแก่ประชาชนได้ อีกประการหนึ่งศิลปะร่วมสมัยไม่ได้พัฒนาการมาจากศิลปะไทยประเพณีจึงยากแก่การที่ประชาชนจะยอมรับ (วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร, 2544, หน้า 34)

โดยส่วนมากของงานศิลปะที่ปรากฏในสังคมไทยตลอดเวลาที่ผ่านมา แม้จะเป็นการทอดรับอิทธิพลทางรูปแบบมาจากลัทธิศิลปะของโลกตะวันตก แต่ถ้ามองในสัดส่วนแง่มุมความคิดหรือปรัชญาแห่งการสร้างงานของลัทธิทางศิลปะแล้ว พบว่าแทบไม่ได้นำพื้นฐานปรัชญาของลัทธิทางศิลปะเหล่านั้นมาเป็นแม่บทแห่งการสร้างสรรค์ผลงานเลยแม้แต่น้อย กล่าวได้ว่าคนทำงานศิลปะของไทยมีความสนใจลัทธิแนวทางศิลปะของชนชาติตะวันตก เพียงส่วนที่เป็นรูปแบบภายนอกเท่านั้น สำหรับโครงสร้างแนวคิดหรือปรัชญาที่เป็นรากฐานของลัทธิศิลปะนั้น กลับไม่ได้รับความสนใจ หรือมุ่งศึกษาให้เกิดความถ่องแท้ชัดเจนในแง่มุมด้านลึกเลย หากจะมีความสนใจต่อรากฐานปรัชญา หรือโครงสร้างความคิดของรูปแบบลัทธิของศิลปะตะวันตกเหล่านั้นเกิดขึ้นบ้าง เป็นไปอย่างไม่จริงจังเท่าใด

กล่าวโดยสรุปได้ว่าในงานวิจัยนี้ ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแนวทางร่วมสมัยของไทย ได้พยายามนำเอารูปแบบวิธีการของศิลปะตะวันตกอันหลากหลายลักษณะ มาผสมผสานกับพื้นฐานทางความคิดแบบดั้งเดิม ซึ่งมีรูปแบบพื้นฐานของงานประเพณีไทย บ้างสอดแทรกปรัชญาแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตามแบบอย่างวัฒนธรรมตะวันออก เพื่อสร้างให้เกิดเป็นผลงานศิลปะที่มีความผสมผสานสอดคล้องกลมกลืน ระหว่างรากฐานเดิมของชนชาติไทยกับกระแสใหม่ของศิลปะที่มีอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก

เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย

1. งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา เครื่องปั้นดินเผาเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่งที่อยู่คู่กับชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์มนุษย์รู้จักนำดินมาปั้นเป็นรูปแล้วนำไปเผาไฟให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่แข็งแรงคงรูป เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์ใช้สอยมากมาย เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ คือ มีประโยชน์ใช้สอย และความงามทางศิลปะเพื่อยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้มีคุณธรรม ความดีงามซึ่งในอดีตที่ผ่านมาหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเป็นส่วนหนึ่งในงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่ในปัจจุบันนั้นสร้างด้วยวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 เพื่อประโยชน์ใช้สอย สภาพความเป็นอยู่ได้แบ่งเป็นชุมชนในชนบท ชุมชนในเมือง ได้แก่ หมู่บ้านซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ในแหล่งวัตถุดิบ ชาวบ้านจะนำวัตถุดิบมาสร้างสรรค์สิ่งใช้สอยขึ้นเพื่อใช้เอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอาชีพการงานที่แตกต่างกันออกไปเช่น ชาวนาชาวไร่ต้องสร้างไถ แยก คราด กระบอม กระพ้อมใส่ข้าว ชาวสวนจะสร้างกระจาด กระบุง บั้ง กี่ ตะกร้า ชะลอม นอกจากนี้อาจได้สร้างเครื่องมือหากิน เช่น ลอบ ไซ ข้อง กระชัง สุ่ม แร้ว ฯลฯ และสภาพความเป็นอยู่เช่น ชาวบ้านที่อยู่ติดกับชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงแม่น้ำลำคลอง การสร้างสิ่งใช้สอยย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาวะดังกล่าวด้วย ส่วนชุมชนในเมืองเป็นผู้อยู่ห่างไกลแหล่งวัตถุดิบและมีความจำเป็นในการใช้สอยไม่เหมือนชาวชนบท จึงต้องแสวงหาในสิ่งที่จำเป็น โดยอาศัยความสะดวกมากขึ้นด้วยการหาซื้อผลงานที่จำเป็นต้องใช้สอยเป็นส่วนใหญ่

1.2 เพื่อเศรษฐกิจ เมื่อความต้องการใช้สอยของคนมีมากขึ้น จึงได้มีการทำเป็นจำนวนมาก จนบางแหล่งได้ทำเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยช่างผู้ชำนาญเฉพาะอย่างของแต่ละแขนง เพื่อขายได้ให้แก่ผู้ที่มีความต้องการใช้สอยจึงเกิดระบบหมุนเวียนทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นทำให้ช่างนั้นได้ใช้ฝีมือในการสร้างสนองความต้องการของผู้อื่นด้วย ขณะเดียวกันก็เป็นการรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด ทำให้คนในชุมชนมีรายได้มากขึ้น และเป็นการรักษามรดกทางช่างให้คงไว้สืบไป

1.3 เพื่อการสืบทอดทางวัฒนธรรม เป็นเรื่องของรสนิยมตกทอดที่ได้สืบทอดสะสมกันมาตามสายวัฒนธรรมของมนุษย์แต่ละชาติแต่ละเผ่าพันธุ์ ในการสร้างผลงานทางด้านหัตถกรรมทั้งในด้านรูปแบบวัสดุที่ใช้ตลอดจนวิธีการในการสร้างรวมทั้งการนำไปใช้ได้ถูกถ่ายทอดสืบต่อมาจากบรรพบุรุษจนเกิดเอกลักษณ์สืบสายตระกูลช่างในแต่ละภูมิภาคมาจนทุกวันนี้

1.4 เพื่อผลทางด้านจิตใจ ผลงานที่ได้สร้างขึ้นเกี่ยวกับพิธีกรรม ความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณีที่กลุ่มชนแต่ละกลุ่มเหล่านี้ได้ยึดถือปฏิบัติกัน เป็นกิจกรรมสำคัญของกลุ่มชน

เหล่านี้ที่มีส่วนในการปรุงแต่งผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งแต่เดิมมุ่งเพียงประโยชน์ใช้สอยเพียงอย่างเดียวเป็นหลัก ให้มีความประณีตงดงามเป็นพิเศษเพื่อผลให้จิตใจเป็นสุข

1.5 เพื่อผลในการพัฒนาประเทศ ผลงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีคุณค่าทางด้านฝีมือและความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนอกจากนำไปใช้สอยโดยตรงยังเป็นที่ยอมรับสรรหาไปใช้ประดับตกแต่ง จึงเป็นผลพลอยได้ให้ผลงานขายดียิ่งขึ้น ทำให้มีการทำกันเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนและเป็นการระดมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาทำให้มีคุณค่าเพิ่มขึ้น เท่ากับว่าเป็นการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในประเทศชาติมาทำให้มีผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติไปพร้อมกัน (รัฐกร สุขอ้วน, 2551, หน้า 24)

งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา เป็นสิ่งที่ผูกพันอยู่กับสังคมเกษตรกรรม เป็นเอกลักษณ์ของเกษตรกรรมในชนบทไทย และโดยเฉพาะชาวอีสานที่มีการผลิตเป็นอาชีพเสริมในการผลิต มีการใช้เทคโนโลยีระดับพื้นบ้าน จึงเป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือในการทำผสมผสานกับภูมิปัญญา ที่มีของผู้นั้นในท้องถิ่น ความเกี่ยวข้องที่มีมาตั้งแต่โบราณผูกพันกับชีวิตประจำวัน คติความเชื่อของมนุษย์ นอกจากทำขึ้นเพื่อใช้สอยภายในครัวเรือนแล้ว ยังมีคุณค่าและความสำคัญด้านศิลปกรรม นอกจากนั้นงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผายังเป็นงานทัศนศิลป์ เนื่องจากเป็นงานศิลปกรรมที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น ประดิษฐ์ขึ้น โดยมนุษย์เป็นงานศิลปกรรมที่เกิดขึ้นด้วย ความคิด ด้วยมือ ด้วยประสบการณ์หรือความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญของช่าง และความเชื่อของมนุษย์เป็นสาเหตุสำคัญ ก่อให้เกิดงานหัตถกรรมผสมผสานกับภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดกันสืบมา (พิริยะ ไกรฤกษ์, 2533, หน้า 4)

โดยทั่วไปการใช้คำว่า “ศิลปะ” และ “งานช่าง” นั้นมีความสับสนและเหลื่อมซ้อนกันอยู่ แต่ในความเข้าใจยุคปัจจุบัน จุดต่างระหว่างสองสิ่งนี้คือ นอกจากทักษะฝีมือและความงามแล้ว “ศิลปะ” จะต้องมีแนวความคิด แสดงถึงความคิด ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจและความพวยพุ่งทางวุฒิปัญญาและความรู้สึกทางใจ แต่ใน “งานช่าง” มักจะหมายถึงงานฝีมือที่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติแบบศิลปะดังที่กล่าวไปแล้ว (สุทธิ คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 9)

การจะชี้ชัดลงไปว่า “แจกัน” ไบนี้เป็น “หัตถกรรม” แจกันไบนั้นเป็น “ศิลปกรรม” ถึงแม้มีหลักเกณฑ์ มีทฤษฎีที่ชัดเจนอ้างอิงได้ แต่ในทางปฏิบัติทั้งผู้สร้าง ผู้ดู และกรรมการผู้ตัดสินให้รางวัล ต้องใช้ใจ ใช้ความรู้สึก ใช้ความคิดส่วนตัวที่เป็นอัตวิสัยในการชี้ขาด ดังตัวอย่างเช่น เมื่อกล่าวถึง “ความงาม” เราไม่อาจใช้หลักเกณฑ์เชิงปริมาณ เชิงตัวเลขมากำหนด และไม่อาจใช้เสียงส่วนใหญ่จากมหาชนมาเป็นตัวตัดสิน เพราะแม้แต่การประกวดนางสาวไทยซึ่งเป็นความงามสากล ยังต้องตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการตัดสิน แต่อย่างไรหลักเกณฑ์เชิงวิชาการยังเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติทั้งสำหรับผู้สร้าง ผู้ตัดสิน ผู้ดู และยังเป็นความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ อันจะช่วยพัฒนาวงการศิลปะประเภทนี้ต่อไป

จุดมุ่งหมายของช่างในการสร้างเครื่องปั้นดินเผาประเภทหัตถกรรมนั้นมุ่งไปสู่ การสร้าง สรรค์ความงามทางรูปทรง เส้นสาย สี สัน และพื้นผิว ความคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ที่เป็น “ต้นแบบ” มี ลักษณะเฉพาะแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร ไม่ทำซ้ำใคร และไม่ทำซ้ำกับผลงานเก่า ของตนเอง เป็นคุณค่าสำคัญส่วนระดับการประกวดและความเป็น “ต้นแบบ” ในระดับริเริ่ม “สร้างสรรค์” นี้เองที่ทำให้ผลงานหัตถกรรมบางชิ้นกลายเป็นศิลปกรรมไป โดยเฉพาะถ้าผลงานชิ้น นั้นสามารถสื่อ “สาร” แห่งความงามที่เกินกว่าระดับให้ “ความพึงพอใจ” ทางสายตาไปสู่ระดับให้ ความ “ปิติสุขทางใจ” กับผู้ดูได้ การเชื่อมช่อนกันระหว่างหัตถกรรมและศิลปกรรมจึงอาจจะเกิดขึ้น ได้ในจุดนี้

เครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะเฉพาะทางวัสดุและเทคนิค ที่ก่อให้เกิดสุนทรียภาพเฉพาะไม่ เหมือนผลงานประติมากรรมซึ่งเป็นผลงาน 3 มิติ นอกจากนี้ลักษณะเฉพาะประการสำคัญ คือ โดย ราคฐานที่เป็นมาแต่ดั้งเดิมเครื่องปั้นดินเผาเป็น “ศิลปะประยุกต์” ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นภาชนะที่มี ประโยชน์ใช้สอย และเมื่อถูกพัฒนามาจนกลายเป็น “วิจิตรศิลป์” ลักษณะเฉพาะของศิลปกรรม ประเภทนี้จึงมิใช่เป็นเพียงประติมากรรมที่ใช้เทคนิคเครื่องปั้นดินเผา แต่เป็นผลงานที่อยู่กึ่งกลาง ระหว่างหัตถกรรมและประติมากรรม ผลงานบางชิ้นยังอาจเป็นภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอย เช่น แจกัน จาน ชาม หรือบางชิ้นอาจจะไม่ใช่ภาชนะอะไรเลยเหมือนกับงานประติมากรรม แต่อย่างไรก็ ตามศิลปินที่ทำงานในประเภทนี้อาจเป็นประติมากร หรือศิลปินที่ร่ำเรียนฝึกฝนศิลปะประเภทอื่น มาก่อน หรืออาจจะเป็นผู้ที่ร่ำเรียนฝึกฝนมาทางนี้โดยตรง สิ่งสำคัญคือผู้สร้างต้องเข้าถึง “สัจตะล” ของเครื่องปั้นดินเผา คือ ผู้นั้นต้องเป็นผู้รู้ และมีทักษะฝีมือทางเทคนิคด้านนี้ลึกซึ้งในระดับหนึ่ง และที่สำคัญคือต้องมี “ความคิดสร้างสรรค์” จึงจะทำงานประเภทนี้ได้สัมฤทธิ์ผล

ความคิดสร้างสรรค์ ณ ที่นี้ไม่ใช่เป็นเพียงความคิดในการออกแบบ “รูปทรง” ที่แปลก ใหม่ ยังไม่เคยมีใครทำมาก่อน หรือไม่เหมือนรูปทรงใดในโลกนี้ ความแปลกใหม่นี้อาจจะแตก ต่างกันได้หลายระดับ เริ่มตั้งแต่ไม่เหมือนใคร มิได้ลอกเลียนใครมา มิได้ลอกเลียนตนเอง และมีได้ ลอกเลียนธรรมชาติ ไปจนถึงการสร้างรูปทรงที่แปลกใหม่ไม่เหมือนสิ่งใดในโลกนี้ สารที่สำคัญ คือความเป็น “ต้นแบบ” ที่ประกอบไปด้วย “แบบอย่าง” (Style) ที่แสดงอัตลักษณ์เฉพาะตัว “ความ งาม” ในระดับที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกทางใจในลักษณะของความอึ้งเอิบ ยินดี หรือปิติสุข และ “ความหมาย” ที่สะท้อน “สัจธรรม” ของโลกของชีวิตในระดับที่กระตุ้นปัญญา ความคิด และ จินตนาการของผู้ดูไปในทิศทาง “ใฝ่ดี” (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2547, หน้า 137)

กล่าวโดยสรุปได้ว่างานวิจัยนี้คำว่า “หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา” เป็นผลผลิตจากฝีมือ ช่างที่มีทักษะความเชี่ยวชาญ และจุดมุ่งหมายในการสร้าง คือ “ความงดงาม” อย่างประณีตวิจิตร บรรจงหรือถูกสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก ส่วน “ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา” เป็นผลผลิต

จากฝีมือของ ศิลปินซึ่งมีทักษะความชำนาญเช่นเดียวกับช่างและจุดมุ่งหมายของการสร้างผลงาน นอกจากความงามแล้ว ต้องมีเรื่องราวความหมายในลักษณะที่สะท้อน ความงามและความจริงแห่ง โลกและชีวิต ซึ่งทั้งความงามและความจริงนี้จะก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ความคิด และจินตนาการกับผู้ดู ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าคุณสมบัติทางทักษะฝีมือของช่างและศิลปินไม่แตกต่างกัน หากต่างกันที่เจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน และเป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งส่งผลให้ผลงานชิ้นนั้นมีคุณค่าและมูลค่าจนยากที่จะประเมินได้

2. งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เครื่องถ้วยชามเป็นศิลปะธรรมดาที่สุด แต่ขณะเดียวกันก็เป็นศิลปะที่ยากที่สุดในบรรดาศิลปะทั้งหลาย ที่ว่าเป็นศิลปะธรรมดาที่สุดนั้นเพราะเป็นศิลปะขั้นมูลฐาน และที่ว่าเป็นศิลปะที่ยากที่สุดเพราะว่าเป็นศิลปะนามธรรมที่เข้าใจยาก ตามประวัติศาสตร์นั้นถ้วยชามเป็นศิลปะชุดแรกของมนุษย์ ภาชนะดินสมัยแรกเริ่มนั้นทำจากดินเหนียวที่ขุดขึ้นมาจากพื้นดิน ปั้นด้วยมือแล้วตากแดดตากลมไว้ให้แห้ง ขั้นตอนนี้เกิดก่อนหน้าที่มนุษย์จะรู้จักอ่านเขียน ก่อนที่จะมีวรรณกรรมและศาสนา มนุษย์มีศิลปะชนิดนี้แล้ว และภาชนะที่ทำขึ้นในขั้นนั้นสามารถทำให้เราสะท้อนอารมณ์ได้ด้วยรูปร่างที่แสดงออก เมื่อมีการค้นพบไฟมนุษย์ได้เรียนรู้วิธีทำให้ภาชนะของตนแข็งและทนทาน และเมื่อมีการประดิษฐ์วงล้อหรือเป็นหมุนขึ้นได้ คนทำถ้วยชามสามารถเพิ่มจังหวะและลีลาสูงขึ้นไปในการปั้นถ้วยชาม ให้มีรูปทรงให้เป็นไปตามแนวคิด เป็นจุดสำคัญของงานศิลปะแบบนามธรรมอันยากที่สุดที่จะเข้าใจได้ถือกำเนิดขึ้น ศิลปะนี้ได้พัฒนาจากดินเผาเดิมจนกระทั่งถึงศตวรรษที่ห้าก่อนคริสตกาล ถ้วยชามเป็นศิลปะตัวแทนของชนเผ่าซึ่งมีอารมณ์สัมผัสอ่อนไหวที่สุด มีสติปัญญาสูงที่สุดที่โลกเคยรู้เห็นมา แจกันกรีกเป็นตัวอย่างของความประสมกลมกลืนแบบคลาสสิกทุกประการ แล้วเกิดอารยะธรรมใหญ่ประเภทหนึ่งขึ้นทางตะวันออก คือ เครื่องถ้วยจีนที่ถือว่าเครื่องถ้วยเป็นงานศิลปะที่น่าพึงพอใจที่สุด และเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของตะวันออกอย่างสำคัญยิ่ง ยกย่องให้เป็นศิลปะชั้นประณีตละเอียดอ่อนยิ่งกว่าที่กรีกเคยขึ้นถึงมาแล้ว แจกันของกรีกนั้นมีความประสมกลมกลืนแบบมั่นคง แต่แจกันของจีนนั้นเป็นอิสระหลุดพ้นจากอิทธิพลของวัฒนธรรมชาติอื่น และวิธีการเทคนิคอื่น ซึ่งบรรลุถึงความประสมกลมกลืนกันแบบจุดนะ คือ เหมือนมีพลังเคลื่อนไหวอย่างมีจังหวะ และมีไช้เป็นแต่เพียงมีความสัมพันธ์กันทางจำนวนเท่านั้น แต่ยังมีพลังเคลื่อนไหวที่มีชีวิตชีวาอีกด้วย

แบบฉบับอันสมบูรณ์ของเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นตัวแทนของศิลปะกรีกและจีนนั้น มีความใกล้เคียงคล้ายคลึงกันเหมือนประเทศอื่น เช่น ในเปรูและเม็กซิโก ในประเทศอังกฤษสมัยกลางและสเปน ในอิตาลีสมัยเรอแนซซองส์ ในเยอรมันคริสต์ศตวรรษที่ 18 อันที่จริงนั้นศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเป็นศิลปะขั้นมูลฐานที่ผูกพันกับความต้องการขั้นต้นของอารยะธรรม คุณลักษณะประจำจิตใจของชนในชาติจะแสดงออกมาโดยสื่ออันเป็นศิลปะประเภทนี้ การพิจารณาตัดสิน

ศิลปะของประเทศใดประเทศหนึ่งนั้นพึ่งตัดสินความละเอียดอ่อนของอารมณ์รู้สึกของคนในประเทศนั้น ด้วยวิธีพิจารณาเครื่องถ้วยชามของคนในประเทศนั้น เพราะมันเป็นเสมือนหินฝนทองคำที่ช่วยให้รู้ว่าเป็นทองแท้หรือไม่ เครื่องภาชนะถ้วยชามเป็นศิลปะบริสุทธิ์ เป็นศิลปะมีอิสระที่หลุดพ้นจากความตั้งใจลอกเลียนแบบ ส่วนประติมากรรมซึ่งเป็นศิลปะเกี่ยวกับศิลปะเครื่องปั้นดินเผามากที่สุดนั้น กลับเป็นศิลปะประเภทแรกที่มีความตั้งใจลอกเลียนแบบและเมื่อถึงขั้นนี้ประติมากรรมอาจเป็นศิลปะที่มีความเป็นอิสระน้อยกว่าศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในด้านการแสดงเจตนารมณ์ที่จะสร้างรูปลักษณ์ของงานศิลป์ ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาจึงเป็นศิลปะที่มีสาระเป็นนามธรรมมากที่สุด (กิตติมา อมรทัต, 2530, หน้า 45)

เครื่องถ้วยชามนั้นมีลักษณะแสดงโดยรูปทรง และด้วยเหตุนี้จึงเกี่ยวข้องกับงานทางด้านประติมากรรม เมื่อประติมากรรมสมัยสุโขทัยเป็นผลิตผลทางศิลปกรรมอันสูงส่ง เครื่องถ้วยชามเช่นเดียวกันทั้งเครื่องถ้วยสังคโลก หรือในสมัยอยุธยาซึ่งเรียกกันว่าเครื่องถ้วยเบญจรงค์ที่ประกอบด้วยสีจำนวนมากหลายสี และเมื่อเป็นดังนี้จึงเกี่ยวข้องกับทั้งทางประติมากรรม และจิตรกรรม เครื่องถ้วยชามที่สุโขทัยและสวรรคโลกมักเป็นสีเดียว ความสวยงามของเครื่องถ้วยชามเหล่านี้จึงตั้งอยู่บนความละเอียดอ่อนของรูปทรง สีที่สวยงามซึ่งใช้สำหรับเคลือบเครื่องถ้วยชามสมัยสุโขทัยโดยทั่วไปคือ สีเขียวปนน้ำเงินที่ค่อนข้างอ่อนและไม่เกาะกันเป็นพื้นเรียบ สีสวยงามสมกับที่เราหวังว่าจะได้พบในศิลปะแบบคลาสสิกของสุโขทัยจริง

เครื่องถ้วยชามสมัยสุโขทัยนี้มีที่ใ้ใช้มากมาย เช่น โถมีหลายขนาดและใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ตั้งแต่ใบเล็กสำหรับใส่น้ำหอมและเครื่องกระแจะไปจนถึงคุ่มน้ำขนาดใหญ่มาก รูปร่างของโถเหล่านี้สวยงามมาก แต่ไม่อ่อนช้อยจนเกินไป ถ้วยชามจากเตาที่สวรรคโลกและสุโขทัยนั้นมีชื่อเสียงจากความละเอียดอ่อนซึ่งได้สัดส่วน และจากรูปร่างที่มั่นคง ลักษณะเช่นนี้เป็นของที่ขาดไม่ได้ในสมัยคลาสสิก เพราะเหตุว่าศิลปะแบบนี้เป็นแขนงหนึ่งของประติมากรรม นอกจากที่กล่าวมาแล้วเครื่องเคลือบที่ใช้ประดับประดาสถาปัตยกรรมพบเห็นได้มากเหมือนกัน เช่น กระเบื้องมุงหลังคา เคลือบด้วยเคลือบสีน้ำเงินปนเขียวอย่างบาง หรือกระเบื้องลายสามเหลี่ยมซึ่งใช้ประดับที่ปลายขอบของหลังคา หรือรูปมกรซึ่งใช้ประดับมุมล่างของกรอบหน้าบันรูปสิงห์ และรูปยักษ์ ฯลฯ สำหรับงานบ้านและงานพิธียังมีเครื่องถ้วยชามที่งดงามอีกจำนวนมาก สำหรับงานสังเวทศีปีศาจมีการทำตุ๊กตาขนาดเล็กขึ้นเป็นจำนวนมาก ตุ๊กตาเหล่านี้แม้ว่าจะมีรูปร่างเทอะทะ แต่มีคุณค่าทางความสวยงามปนอยู่ด้วย รูปปั้นเคลือบขนาดเล็กบางรูปจะทำเป็นรูปช้าง หรือสัตว์อื่นอย่างเชี่ยวชาญจนอาจจัดได้ว่าเป็นศิลปกรรมอย่างแท้จริงมากกว่าศิลปประยุกต์ (ศิลป์ พีระศรี, หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล แปล, 2535, หน้า 122)

ความหมายของคำว่า “สร้างสรรค์” คือการสร้าง “สิ่งใหม่” ที่ยังไม่มีใครเคยมีผู้ใดทำมาก่อน หรืออาจจะกล่าวในทางกลับกันว่าไม่ใช่การเลียนแบบ ไม่ใช่การทำซ้ำ หรือแม้กระทั่งการทำคล้ายกับสิ่งที่มีผู้อื่นได้ทำมาก่อนหน้านี้แล้ว หรือจะกล่าวให้ชัดเจนคือ การสร้างสรรค์ต้องเป็นการสร้างผลงานที่มีความเป็น “ต้นแบบ” (Originality) มีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนสิ่งอื่นใดในโลกนี้มีเพียงหนึ่งเดียวที่อาจจะเรียกได้ว่า “ความเป็นเอก” (Uniqueness) (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550, หน้า 135)

การสร้างสรรค์ในแนวร่วมสมัย แตกต่างจากแนวสมัยใหม่ตรงที่ความรู้สึกและความคิดรวบยอดที่นำมาออกแบบภาชนะบางใบจะดูสมัยใหม่มาก ทั้งลวดลายและรูปทรงทั้งที่อาจเป็นภาชนะที่มีอายุหลายพันปีแล้ว แต่ใช้ทรงสามเหลี่ยม ทรงกลม และมีลวดลายเส้นดกแต่งอย่างง่าย ในขณะที่แนวทางร่วมสมัยนี้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของปัจจุบัน โดยมีเจตนาที่จะกระตุ้นหรือปลุกเร้าให้ผู้คนรับรู้สภาพของสังคม หรือมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น หรือเพียงต้องการสะท้อนภาพเหตุการณ์สำคัญ โดยแสดงออกในรูปแบบของเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งมักมีรูปทรงและการตกแต่งที่อิสระ โดยไม่ยึดติดกับแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ผลงานประเภทนี้มักสร้างสรรค์ขึ้นเป็นงานศิลปะหรือใช้ตกแต่งมากกว่าจะนำไปใช้สอย อาจใช้วัสดุชนิดอื่นมาตกแต่งเพิ่มเติมให้ผลงานดูน่าสนใจและสื่อความคิดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (สุขุมล เล็กสวัสดิ์, 2548, หน้า 253)

การสร้างสรรค์โดยเริ่มต้นจากเรื่องราวและเนื้อหา การทำงานศิลปะจากอดีตจนถึงปัจจุบันโดยทั่วไปเริ่มต้นจากความบังคลาใจในเรื่องราว ซึ่งอาจแยกเป็นเรื่องหลักได้ 3 กลุ่ม คือ เรื่องราวของคน เรื่องราวของวัตถุ และเรื่องราวของทิวทัศน์

การสร้างสรรค์โดยเริ่มต้นจากรูปแบบ การทดลอง ค้นคว้า หาแนวทางเฉพาะที่แสดง “ตัวตน” การค้นหาอาจจะเริ่มจากการถกเถียง คัดสรรทางรูปแบบโดยอาศัยรสนิยม ความรัก ความหลงใหลในรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะ เป็นแบบอย่างของศิลปินบางคนที่ตนเองชื่นชอบเป็นจุดบังคลาใจ รวมทั้งแยกแบบอย่างที่ไม่ชอบออกไป เช่น ชอบผลงานในแนวเหมือนจริง หรือชอบผลงานที่แสดงออกถึงอารมณ์ที่รุนแรงสะเทือนใจ เป็นต้น วิธีการนี้เป็นการตรวจสอบและค้นหา รูปแบบเฉพาะตัวเบื้องต้น ซึ่งต้องพัฒนาไปพร้อมแนวความคิด และการค้นหาเทคนิคเฉพาะตัวตามถนัด การค้นพบจะเป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาองค์ประกอบทั้งเนื้อหา รูปแบบ และเทคนิคพร้อมกันจากความเป็นกลาง คลุมเครือ ค่อยชัดเจนขึ้นในท้ายที่สุด

การสร้างสรรค์โดยเริ่มต้นจากเทคนิค เป็นเพียงเครื่องมือในการแสดงออกถึงเรื่องราว เนื้อหา ฝึกฝนด้วยความพากเพียรและอดทน เพื่อให้มีทักษะฝีมือทางเทคนิคเป็น “ช่าง” ผู้เชี่ยวชาญก่อน เหมือนการเตรียมตัวให้ศิลปินมีเครื่องมืออันดีพร้อมที่จะสร้างสรรค์ศิลปะได้ต่อไปในอนาคต เทคนิคในอดีตจึงไม่มีบทบาทสำคัญเทียบได้เท่ากับเนื้อหาของผลงาน แต่เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคศิลปะสมัยใหม่ โดยเฉพาะหลังสมัยใหม่แห่งศตวรรษที่ 20 และ 21 เทคนิคได้ถูกปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้า

ที่ไปอย่างมาก เทคนิคกลับถูกพัฒนาแปรเปลี่ยนจาก “เครื่องมือ” หรือ “สื่อ” มากลายเป็น “สาระ” หรือเนื้อหาของผลงานเลยทีเดียว (อิทธิพล ตั้ง โฉลก, 2550, หน้า 165)

การที่จะเข้าใจศิลปะภาพเขียนพอจะทำได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีศิลปะประเภทอื่นอีก เช่น ประติมากรรม เครื่องภาชนะ เครื่องทองสัมฤทธิ์ เครื่องเงิน และในศิลปะแต่ละอย่างนี้เราจะได้พบคุณภาพทางฝีมือที่คล้ายคลึงกัน เป็นคุณภาพของความละเอียดอ่อนสุดจะพรรณนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นบุคลิกลักษณะของตัวศิลปิน ตัวอย่างเช่นในงานเครื่องปั้นดินเผาเห็นคุณภาพนี้ได้จากขอบของภาชนะ และในความสัมพันธ์ระหว่างขอบภาชนะกับความหนาและปริมาตรของภาชนะ รู้สึกเหมือนผู้ปั้นภาชนะใช้นิ้วมือลูบไล้ดินเหนียวไปบนแป้นหมุน แสดงอารมณ์ความรู้สึกของเขาออกมาอย่างแน่วแน่ ประณีต แผ่วเบา เหมือนกับพู่กันที่จุ่มหมึกแสดงอารมณ์รู้สึกของจิตรกรออกมา งานศิลปะทุกชิ้นมีลายชื่อส่วนตัวของศิลปินอยู่ ไม่ใช่เส้นหวัดๆ หยาบๆ ที่แสดงความอวดตัว แต่เป็นผลผลิตของมารยาทอันงามตามขนบประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมานับร้อยปี (กิติมา อมรทัต, 2530, หน้า 151)

สำหรับงานเครื่องปั้นดินเผาวัตถุคือ ตัวแทนของอารมณ์ ต้องพิจารณาเลือกทุกสิ่งเพื่อให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อและแสดงออก เช่น ดินที่จะใช้เป็นดินพื้นบ้านหรือดินสำเร็จรูป อุณหภูมิที่จะใช้เผาเท่าไร และจะใช้วิธีการเผาอย่างไร สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อรูปแบบ และอารมณ์ของงาน วัตถุและเทคนิคจึงเป็นตัวนำเสนอเรื่องราวและความรู้สึกของงาน ไม่ใช่เป็นแค่เพียงเป็นตัวถ่ายทอด ในยุโรปคนทำงานเครื่องปั้นดินเผา มักโดนเหน็บแนมเสมอมาว่า “จืดและติดกับวัตถุ” แต่ทั้งนี้เพราะพื้นฐานของงานดินเผาในอดีตของยุโรปไม่ได้ถูกใช้และยอมรับในการทำงานศิลปะ ดินเป็นแค่สิ่งที่ใช้ทำภาชนะในครัวเรือน เช่น ถ้วยชาม ดินไม่ได้ใช้สร้างงานประติมากรรม แต่เป็นแค่สิ่งที่ใช้ทำหุ่นจำลอง (Model) เช่น ในงานแกะสลักหินอ่อน หรือเป็นต้นแบบ 3 มิติ เป็นต้น มีคำกล่าวที่ว่า “ถ้าศิลปะคือเสรีภาพ ดินทำให้เกิดพันธะ” (เช่นเงื่อนไขของวัตถุ การเผา และเทคนิค) แม้ในปัจจุบันดินถูกนำมาใช้แพร่หลายมากขึ้นในวงการศิลปะ แต่ยังคงแยกประเภทของงานเครื่องปั้นดินเผาไว้ชัดเจน คือ

ประเภทแรก เครื่องปั้นดินเผาของศิลปิน (Artist ceramic) คือ ผลงานเครื่องปั้นดินเผาที่ถูกทำจากศิลปินแขนงอื่น มาทำงานร่วมกับช่างปั้นดินเผา เช่น Picasso กับ Susanne และ Georges Rami Miro กับ Josep Llorens หรือ Henry Matisse เคยกล่าวกับ Charbonni เมื่อปี ค.ศ. 1951 ว่า “ผมทำรูปปั้นจากดินเมื่อเวลาที่ผมรู้สึกเบื่อกับการเขียนภาพ เพื่อที่จะได้เปลี่ยนสื่อในการทำงานบ้าง แต่ถึงกระนั้นผมก็ยังใช้ดินเหมือนจิตรกรคนหนึ่ง”

ประเภทที่สอง ศิลปินเครื่องปั้นดินเผา (Ceramic artist) คือ คนที่ใช้ดินเป็นสื่อหลักในการสร้างงานศิลปะเช่น Lucie Rie หรือ Hans Coper แต่ในทางกลับกันในเอเชีย ทัศนคติที่มีต่องาน

เครื่องปั้นดินเผาถือว่าเป็นของสูง เป็นของล้ำค่า เป็นศิลปะชั้นสูง สมัยหนึ่งมีคำกล่าวในประเทศจีนว่า งานเครื่องปั้นดินเผานั้น “งามดุจหยกแต่ล้ำค่ากว่า” หรือเรียก Porcelain ว่า “ทองคำขาว” (วสินบุรี สุภานิชวรภาชน์, 2545, หน้า 120)

กล่าวโดยสรุปในงานวิจัยนี้ ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของทัศนศิลป์ที่เป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอดความคิด โดยผ่านกระบวนการทางเทคนิคของเครื่องปั้นดินเผาตามที่ผู้สร้างสรรค์พึงพอใจ โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งอย่างอิสระ เข้าใจถึงธรรมชาติและเทคนิควิธีการอย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผานั้นมีคุณค่าไม่ด้อยกว่าทัศนศิลป์แขนงอื่น และจากมุมมองที่เปิดกว้างนี้เองทำให้ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยในประเทศไทยนั้น ไม่ได้ถูกกีดกันหรือจำกัดเหมือนในอดีต แต่ยังมีปัญหาที่ส่วนมากเป็นปัญหาของมุมมองทางความคิดในการสร้างสรรค์ บางครั้งอาจขาดความชัดเจน หรือยึดติดกับทางเทคนิคเฉพาะทางด้านเครื่องปั้นดินเผามากเกินไป จนก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์ผลงาน แต่อย่างไรก็ตามศิลปินต้องเลือกใช้เทคนิควิธีการ และทำงานกับสื่อหรือวัสดุที่ชอบ รู้สึกดีและพอใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญช่วยให้การสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้ตามที่ต้องการ

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

สุเชาว์ พลอยขุม (2534 : 1) แปลจาก จี ศรีนิวาสัน. กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของสุนทรียศาสตร์ คือ พยายามยกระดับของการสร้างสรรค์และความสนใจในศิลปะซึ่งเป็นไปตามลักษณะตามนั้นให้เป็นพฤติกรรมที่เต็มไปด้วยภูมิปัญญา ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจถึงขั้นหลักมูลฐานของพฤติกรรมเกี่ยวกับศิลปะทั้งสองอย่างดังกล่าวนี้ได้อย่างแจ่มชัด

วิรัตน์ ปิ่นแก้ว (2554 : 27) กล่าวไว้ว่า สุนทรียศาสตร์ เป็นเครื่องมือที่สำคัญของการประเมินคุณค่าศิลปะ และเป็นแขนงหนึ่งของปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับความงามของสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และความงามตามธรรมชาติ ประสพการณ์สุนทรียะจึงเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ที่สร้างความประทับใจ สะเทือนใจ อันเป็นสภาพความรู้สึกชั่วขณะที่มนุษย์สัมผัสสวดูทางสุนทรียะนั้น สุนทรียศาสตร์ยังมีความสัมพันธ์กับความคิดความเชื่อในแต่ละยุคสมัยที่เป็นแนวทางในการตัดสินประเมินคุณค่า ซึ่งสุนทรียศาสตร์นั้นมีความเชื่อแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

อิทธิพล ตั้งโฉลก (2550 : 89) กล่าวไว้ว่า สุนทรียภาพ (Aesthetic) เป็นศัพท์บัญญัติขึ้นโดย อเล็กซานเดอร์ โบมการ์เต็น (Alexander Baumgarten ค.ศ. 1718-1762) จากรากศัพท์ภาษากรีก Aistheticos ซึ่งแปลว่า ความรู้สึกจากประสาทสัมผัส (Sense Perception) ความงามทางศิลปะเป็น “สารัตถะ” สำคัญมีความลึกซึ้งถึงขนาดที่เป็น “ศาสตร์” ในระดับปรัชญาและเป็นวิชาที่บังคับให้นักศึกษาศิลปะทุกคนต้องเรียนนั่นคือวิชา “สุนทรียศาสตร์” (Aesthetics) ความสามารถในการเข้าใจ

ถึงคุณค่าของความงามต้องมาจากการศึกษา อบรม ฝึกฝน และสั่งสมประสบการณ์ จากธรรมชาติ จากสิ่งแวดล้อมที่งดงาม และจากผลงานผลงานศิลปะตั้งแต่ยังเป็นเด็กจนกลายเป็นอุปนิสัย และเกิดเป็น “รสนิยม” ส่วนตนขึ้น มีจิตใจอ่อนไหวต่อความงามได้ในที่สุด

แต่เมื่อก้าวถึงความงามในงานศิลปะแล้ว ต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นนี้ก่อนว่า “ความงาม” มิใช่ “ความสวย” ในสามัญวัตถุทั่วไปของ ผีเสื้อ ดอกไม้ ใบไม้ น้ำตก ทะเล หญิงสาว ที่เป็นเพียงความสวยงามทางวัตถุที่เป็นไปเองตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของธรรมชาติ คนทุกคนมีความปรารถนา ฟังพอใจ และยินดีที่จะได้เห็น ได้สัมผัส และอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สวยงามเหล่านี้ แต่ความงามในทางศิลปะมิใช่เป็นเพียงความงามของรูปลักษณ์ภายนอกตามที่ตามองเห็นเท่านั้น แต่รวมไปถึง “แก่นแท้” ภายในที่สัมผัสได้ด้วยจิตใจ และปัญญาด้วย ในแวดวงของศิลปะจึงมักจะใช้ศัพท์เฉพาะว่า “สุนทรียะ” หรือ “สุนทรียภาพ”

อันธิมา แสงชัย (2547 : 19) กล่าวว่าไว้ว่า ในวงสุนทรียศาสตร์และทฤษฎีศิลปะระยะเริ่มต้น มีทฤษฎีที่ให้หลักการนิยามซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปอยู่สามทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีเลียนแบบ (Theory of representation) ซึ่งเชื่อว่าแก่นสารของศิลปะ คือ การเลียนแบบ โลกภายนอก เป็นความคิดที่พยายามหาลักษณะร่วมที่จำเป็นในการนิยามทฤษฎีทางศิลปะของคำว่า “เลียนแบบ” ในทฤษฎีนี้หมายถึง (หนึ่ง) การทำศิลปะขึ้นมาอีกชิ้นหนึ่งให้ดูเหมือนหรือคล้ายคลึงกับต้นแบบที่ไม่ใช่ศิลปะ...(สอง) การทำสิ่งหนึ่งขึ้นมาใหม่ให้เป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของอีกสิ่งหนึ่งซึ่งไม่ใช่ศิลปะ

2. ทฤษฎีรูปทรง (Theory of form) ซึ่งเชื่อว่าแก่นสารของศิลปะ คือ รูปทรงอันมิได้มีความสัมพันธ์กับโลกภายนอกแต่อย่างใด เชื่อว่าศิลปะอยู่ภายใต้โครงสร้างของรูปทรงหรือรูปแบบบางอย่าง และเมื่อเรารู้เกี่ยวกับศิลปะนั้นหมายถึงเรากำลังรับรู้รูปแบบนั้น รูปแบบในที่นี้หมายถึง รูปทรงพื้นฐานของศิลปะซึ่งเป็นสิ่งที่กระตุ้นอารมณ์ทางสุนทรียะแก่ผู้มอง

3. ทฤษฎีแสดงออก (Theory of expression) ซึ่งเชื่อว่าแก่นสารของศิลปะ คือ การแสดงออกซึ่งความรู้สึก มีหลักการสำคัญคือ ศิลปะคือการแสดงออกอารมณ์ ความรู้สึกของมนุษย์สามารถครอบคลุมถึงศิลปะทุกประเภท

สาธิต ชลชาติภิญโญ (2547 : 146-151) กล่าวว่าไว้ว่า เครื่องปั้นดินเผาเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่ผูกพันกับอารยธรรมมนุษย์มาอย่างยาวนานเหมือนศิลปะประเภทอื่น เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ฯลฯ ซึ่งศิลปะแต่ละแขนงมีเกณฑ์มาตรฐานในการจำแนก เพื่อวัดระดับคุณค่าของผลงานในแต่ละด้านแตกต่างกันออกไปตามที่กำหนด ส่วนคุณค่าความงามทางเครื่องปั้นดินเผามีเกณฑ์สากลในการพิจารณาเหมือนศิลปะแขนงอื่น มีการแบ่งประเภทของผลงานเป็นหมวดหมู่

เช่น ผลงานที่เน้นประโยชน์ใช้สอย (For use) ผลงานที่มุ่งเน้นด้านความรู้สึกหรือประทับใจ (For expression) หรือผลงานเพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติ (Traditional)

อย่างไรก็ตามรากฐานทั้งปวงย่อมหนีไม่พ้นที่จะเกี่ยวข้องกับความงามหรือคุณค่าอันเป็นที่ยอมรับกันเป็นสากลตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความงามจากดิน (Clay)
2. ความงามจากเคลือบและการตกแต่ง (Glaze and decoration)
3. ความงามจากการเผา (Firing)
4. ความงามจากรูปทรง (Form)
5. ความงามจากลักษณะผิว (Texture)
6. ความงามในลักษณะเอกลักษณ์ (Traditional)
7. ความงามจากการสัมผัส (Tactile quality)
8. ความงาม ณ พื้นที่โดยรอบ (The beauty of area around the base)
9. ความงามจากร่องรอยแห่งทักษะ (Skill)
10. ความงามจากสมดุล (Balance)

Koie Ryoji (2551 : 7) กล่าวไว้ว่า วัสดุและเทคนิคของเครื่องปั้นดินเผามีการแสดงออกของตัวเอง เครื่องปั้นดินเผาของจีนนั้นเปรียบได้กับหยก เงิน หรือน้ำแข็ง ส่วนเครื่องปั้นดินเผาตะวันตก เช่น Majolica ware ของอิตาลี มีความพยายามอย่างเต็มที่ในการสร้างสรรค์ให้เหมือนงานจิตรกรรม แต่ในเครื่องปั้นดินเผาญี่ปุ่น คุณสมบัติของวัสดุเช่น สี ผิวสัมผัส หรือความแข็งของดินเหนียว สิ่งปนเปื้อนในเนื้อสี ความเหนียว และการหลอมตัวของเคลือบ ได้รับการส่งเสริมให้แสดงตัวเองออกมา ช่างปั้นชอบที่จะกล่าวว่าวัสดุแต่ละอย่างนั้นมีศักยภาพอยู่ในตัวเอง ซึ่งหน้าที่ของช่างปั้นคือการทำให้คุณลักษณะเหล่านั้นเผยโฉมออกมา การเปิดโอกาสให้วัสดุได้ “แสดงออก” ส่งผลต่อรูปทรง ซึ่งช่างปั้นมักจะปล่อยให้ชิ้นงานมีรูปทรงที่เรียบง่าย

เตาเผามีการแสดงออกเช่นกัน เตาเผาถูกมองว่าเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ดินแข็งตัวและหลอมละลายเคลือบ ในญี่ปุ่นช่วง 4 ศตวรรษที่ผ่านมาผลที่เกิดจากเตาเผาเช่น รูปทรงที่บิดเบี้ยว รอยไหม้ และรอยขีดข่วน ที่ไม่สม่ำเสมอเป็นสิ่งที่นำมาใช้อย่างจงใจ อีกนัยหนึ่งคือ เตาเผาเป็นสื่อที่สำคัญในกระบวนการตกแต่งชิ้นงาน ช่างปั้นหลายคนกล่าวว่าผลที่เกิดขึ้นจากเตาเผานั้นเป็นของขวัญจากพระเจ้า ศิลปะทุกอย่างจะต้องมีความชำนาญและงานเครื่องปั้นดินเผาญี่ปุ่น ช่างปั้นที่เชี่ยวชาญในการทำให้ “เตาเผาสี้อออกมาได้” จะประสบผลสำเร็จได้เมื่อผ่านการลองผิดลองถูกครั้งแล้วครั้งเล่า เช่น การวางแผนอย่างรอบคอบเกี่ยวกับการใส่ฟืน โดยเฉพาะการเผาแบบไม่มีเคลือบซึ่งช่างปั้นที่ดีจะรู้ถึงความแตกต่างระหว่างชิ้นงานที่สวยงามจาก “ลาวละลาย” ของขี้เถ้าที่เกิดโดยไม่ได้ตั้งใจกับ

ผลงานที่ถูกเฟานานเกินไป ผลจากความบังเอิญดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นจากการปล่อยให้เกิดขึ้นเอง ตามที่ช่างปั้นชาวตะวันตกบางคนคิดเช่นนั้น ธรรมชาตินั้นมีพลังมากกว่าความพยายามของมนุษย์ แต่ช่างปั้นส่วนมากได้ข้อสรุปเช่นนั้นหลังจากการผ่านการฝึกฝนอย่างหนักในงานเครื่องปั้นดินเผา ญี่ปุ่นที่มีความสมดุลอันเกิดจากความเชี่ยวชาญและก้าวไกลจนล้ำเกินเทคนิค

กรินทร์ กลิ่นขจร (2550 : 37) กล่าวไว้ว่า วะบิ-ซะบิ (Wabi-sabi) คือ คุณลักษณะเฉพาะอันโดดเด่นและเป็นที่ต้องตาที่สุด ของสิ่งที่เราคิดว่าเป็นความงามแบบประเพณีญี่ปุ่น ซึ่งครอบคลุมสถานภาพเป็นศูนย์กลางแห่งคุณค่าทางสุนทรียภาพของญี่ปุ่น เช่นเดียวกับที่อุดมคติแห่งความงามและความสมบูรณ์แบบของกรีกครอบครองความเป็นใหญ่อยู่ในโลกตะวันตก ในภาวะการณ์ที่แสดงความหมายนั้น วะบิ-ซะบิ คือ วิธีชีวิตอย่างหนึ่ง และความงามอย่างหนึ่งซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะตัว และมีคุณลักษณะบางอย่างร่วมกับสิ่งที่เราเรียกกัน โดยทั่วไปว่า “ศิลปะบุพกาล”¹¹ (Primitive art) คือ วัตถุสิ่งของที่มีลักษณะเหมือนกับเนื้อดิน เรียบง่าย ไม่โอ้อวด และถูกทำให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาจากวัสดุธรรมชาติ แต่สิ่งที่แตกต่างไปจากศิลปะบุพกาลนั้น คือ วะบิ-ซะบิแทบจะไม่เคยทำขึ้นมาใช้ในลักษณะที่เป็นตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของสิ่งใด

เครื่องปั้นดินเผา วะบิ-ซะบิ (Wabi-sabi)¹² สำหรับชนและคัมภีร์ในยุคแรกนั้นหยาบ ขรุขระ มีตำหนิ และมีสีอันขุ่นมัวเจกเช่นดินโคลน สำหรับนักชงชาทั้งหลายที่คุ้นเคยกับมาตรฐานความงามของเครื่องปั้นดินเผาจีนอันประณีต เลิศหรือลึกลับ และสมบูรณ์แบบ ดังนั้นเครื่องปั้นดินเผาอะบิ-ซะบิ จึงเป็นสิ่งที่อัปลักษณ์ ซึ่งลักษณะเชิงวัตถุของอะบิ-ซะบิ มีดังนี้

1. การเผยนัยของกระบวนการทางธรรมชาติ (Natural style of beauty)
2. ไม่สม่ำเสมอ ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผน (Irregular)
3. ซิดใกล้สนิทสนม (Intimate)
4. ไม่โอ้อวด (Unpretentious)
5. มีลักษณะของเนื้อดิน¹³ (Earthy)
6. พร่าสัว (Murky)
7. เรียบง่าย (Minimalist)

กล่าวโดยสรุปในงานวิจัยนี้ นำหลักทางสุนทรียศาสตร์และทฤษฎีศิลปะระยะเริ่มต้นทั้งสามทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีเลียนแบบ ทฤษฎีรูปทรง และทฤษฎีการแสดงออก ซึ่งเป็นแนวทางที่ครอบคลุมแนวความคิดนิยามศิลปะทั่วไปรวมทั้งงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา แต่ผู้วิจัยได้กำหนดบางส่วนให้มีความแตกต่างกันไปในรายละเอียด โดยเฉพาะ “ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา” ในงานวิจัยนี้หมายถึง ความงามที่เกิดจากการขึ้นรูป วัตถุดิบ การตกแต่ง วิธีการเผา หรือเทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้อง

กับกระบวนการทางเครื่องปั้นดินเผา โดยทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผานั้นมีความสอดคล้องกับกระบวนการแบบ และเนื้อหาแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์ ได้แก่

1. เนื้อดิน เป็นวัตถุดิบหลักในการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งลักษณะของดินมีผลต่อการขึ้นรูป พื้นผิว สี และรูปแบบการสร้างสรรค์
2. น้ำเคลือบ ประกอบด้วย หิน แร่ธาตุ เป็นส่วนผสมในวัตถุดิบ ซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการสร้างผลงาน เช่น เพิ่มความแกร่ง สีสนของเคลือบ ที่สามารถรับรู้ได้รวดเร็วกว่าความแตกต่างทางด้านอื่น พื้นผิวของผลงานทั้งเงางาม หรือหยาบด้านที่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความรู้สึกสัมผัส และความคงทนต่อสภาพแวดล้อม เป็นต้น
3. การเผา เพื่อการตกแต่ง และเพิ่มความแกร่งให้กับผลงาน กระบวนการทางความร้อนช่วยเปลี่ยนแปลงสถานะของเนื้อดิน น้ำเคลือบให้เป็นที่ศิลปินต้องการ บางครั้งกระบวนการดังกล่าวนี้อาจไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้ นอกจากนี้เตาเผาซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่ใช้ในการเผา แต่ละประเภทต่างให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน
4. กรรมวิธีในการสร้างสรรค์เฉพาะตน ประกอบด้วย การตกแต่ง และการขึ้นรูป เป็นปัจจัยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ส่งเสริมให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างสรรค์ และสะท้อนแนวคิดของผู้สร้างสรรค์แต่ละบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมล คงทอง (2537 : 179) ได้วิจัยเรื่อง *วิวัฒนาการศิลปะภาพพิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จนถึง พ.ศ. 2536* จากผลการศึกษา นำมาสรุปโดยใช้เกณฑ์การจัดระบบหมวดหมู่ผลงานศิลปะ โดยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เกณฑ์การแยกประเภทเนื้อหาศิลปะ ซึ่งประกอบด้วย

เนื้อหาอุปสรรค (Figurative content) หมายถึง ศิลปะรูปลักษณะของคน สัตว์ และสิ่งอื่นๆ ที่พบเห็นในธรรมชาติเป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง แสดงรูปทรงของสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ สามารถเข้าใจร่วมกันได้ ซึ่งโดยมากจะแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรม หรือเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา เป็นต้น เนื้อหาหลักขณะนี้สามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น เหมือนจริง อุดมคติ เหมือนจริง เป็นต้น

เนื้อหาเชิงนิรรูป (Non-figurative content) หมายถึง เนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง เป็นเนื้อหาของรูปทรงคุณลักษณะนี้ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกประทับใจได้โดยส่วนรวม เป็นศิลปะที่ไม่แสดงลักษณะวัตถุนิสัย หรือสิ่งที่มองเห็น

ตามที่ปรากฏจริง สิ่งที่เป็นปัจจัยของการเห็น ได้แก่ จุด เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี ลักษณะพื้นผิว เนื้อหา ลักษณะนี้ก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกแก่ผู้ดูได้กว้างไกล ไม่จำกัดกรอบความคิด

ตอนที่ 2 เกณฑ์การแยกประเภทรูปแบบศิลปะ ซึ่งประกอบด้วย

รูปแบบเหมือนจริงตามธรรมชาติ (Realistic) หมายถึงรูปแบบที่ใช้สื่อรูปแบบตามธรรมชาติ เช่น ภาพคน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น ให้ความสำคัญแก่ความจริงตามที่ตามองเห็น แสดงรูปทรงที่เหมือนหรือคล้ายของจริงในธรรมชาติ ศิลปินมีโอกาสเลือกมุมจัดวางรูปแบบลงในกรอบภาพ นำมาแสดงบางส่วน หรือจัดระเบียบเสียใหม่ให้สอดคล้องกับความคิด

รูปแบบนามธรรม (Abstract) หมายถึง รูปแบบที่เห็นเป็น เส้น สี น้ำหนัก รูปทรง รูปทรง เป็นต้น เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญแก่สุนทรียภาพอันเกิดจากปัญญา ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกส่วนรวมที่เข้าถึงคุณลักษณะองค์ประกอบศิลปะ ทั้งลักษณะการแสดงออกแนวจิตวิสัยที่มีการแสดงออกรุนแรงมากทั้งในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความฝันส่วนตัว และลักษณะที่เป็นวัตถุวิสัยที่มีลักษณะเป็นการจัดระเบียบของรูปทรง มีกฎมีเกณฑ์เป็นสากล

รูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi-abstract) หมายถึงรูปแบบที่สามารถเห็นได้ว่าเป็นรูปทรงต่างๆ แต่มีลักษณะตัดทอนให้ความสำคัญแก่รูปทรงในธรรมชาติน้อยลง โดยสะท้อนความรู้สึกส่วนตัวของศิลปิน อันเกิดจากการตอบโต้ระหว่างประสบการณ์ส่วนบุคคลกับสิ่งเร้า อาศัยรูปแบบที่มีอยู่ในธรรมชาติเป็นสะพานมายังผู้ดู รูปแบบลักษณะนี้มีการตัดทอน เพิ่มเติม จัดวางองค์ประกอบขึ้นใหม่ ไม่แสดงความชัดเจนของรูปทรง แต่จะเน้นด้านน้ำหนัก พื้นผิว บรรยากาศ สี เป็นต้น

กมล ศรีวิชัยนันท์ (2538 : 36) ได้วิจัยเรื่อง *กระแสสังคมที่มีอิทธิพลต่อแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย* พบว่า แนวทางการทำงานศิลปะร่วมสมัยของไทย เริ่มต้นในลักษณะเหมือนจริง โดยได้รับอิทธิพลจากยุโรป แม้หลักสูตรที่สอนด้านศิลปะยังมีทิศทางมุ่งศึกษาจากธรรมชาติและเน้นความเหมือนจริงเป็นพื้นฐาน ซึ่งยังหลงเหลืออยู่มากตามสถาบันสอนศิลปะ ส่งผลให้ศิลปินไทยสมัยหนึ่งนิยมใช้เรื่องราวจากธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ ทิวทัศน์ มาเป็นสื่อแสดงออกทางศิลปะ และลดน้อยลงเมื่ออิทธิพลศิลปะร่วมสมัยจากยุโรปและสหรัฐอเมริกา หลังไหลเข้ามาตามลำดับ บุคคลผู้นำอิทธิพลภายนอกประเทศเข้ามาสู่วงการศิลปะ ได้แก่ ศิลปินที่ได้รับทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศตามกระแสการพัฒนาของประเทศในช่วงนั้น ศิลปินเหล่านี้มาเป็นผู้นำและเผยแพร่แนวทางใหม่ให้กับศิษย์และศิลปินรุ่นหลัง ต่อมาเมื่อระบบการสื่อสารสะดวกมากขึ้นเช่นในปัจจุบันส่งอิทธิพลทางศิลปะผ่านสื่อต่างๆ เข้ามาได้รวดเร็วกว่าตัวบุคคล

อภิชัย เกิดสินธุ์ (2541 : 445) ได้วิจัยเรื่อง *การศึกษาผลงานเครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรมของไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2514-2539* มีการจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษาเนื้อหาผลงานเครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม แบ่งออกได้เป็น

2 เนื้อหา คือ เนื้อหาส่วนตัว และเนื้อหาเพื่อสังคม

2. การศึกษารูปแบบผลงานเครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ถ่ายทอดตามจินตนาการ, รูปแบบที่ถ่ายทอดเฉพาะ โครงสร้างที่เด่นและสำคัญ, รูปแบบที่ถ่ายทอดตามลักษณะคล้ายจริง, รูปแบบที่ถ่ายทอดตามความรู้สึกสัมผัส และรูปแบบที่ถ่ายทอดตามด้านและมุมที่เห็น

3. การศึกษากรรมวิธีผลงานเครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม แบ่งออกได้เป็น 6 กรรมวิธี คือ การผสมเนื้อดิน, การผสมน้ำเคลือบ, การขึ้นรูป, การตกแต่งและเทคนิค, การเคลือบ และการเผา

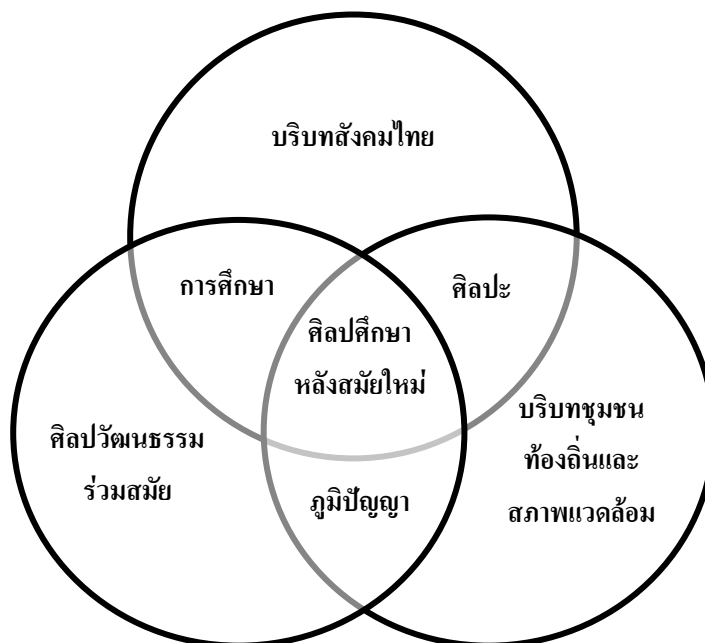
ฉริศรา พุกกะวัน และ พรเทพ เลิศเทวศิริ (2547 : 182) ได้วิจัยเรื่อง *การศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหม้อน้ำดินเผาพื้นบ้านภาคเหนือและคุณสมบัติทางสุนทรียะ* พบว่า การพิจารณาเกณฑ์ทางสุนทรียะที่ปรากฏอยู่ในงานหม้อน้ำดินเผาซึ่งเป็นศิลปกรรมประเภทหนึ่ง จากการนำเสนอดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาเกณฑ์เพื่อนำไปสู่การประเมินคุณค่าเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาซึ่งมีลักษณะจากการพิจารณาคูณค่าทางศิลปะ โดยสรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าทางรูปธรรม เป็นคุณค่าที่สามารถมองเห็นความงาม หรือคุณค่าทางสุนทรียะได้ด้วยตาเปล่า หรือเป็นความงามที่ปรากฏอยู่ภายนอก หรือเรียกว่า ความงามแบบวัตถุวิสัย (Objective) หรือเรียกว่าพิจารณาคูณค่าของหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นหลัก

2. คุณค่าทางนามธรรม คือ คุณค่าทางด้านเนื้อหาของวัตถุ ที่สะท้อนในรูปแบบงานเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งผลจากการรับรู้ทางด้านจิตวิสัย (Subjective) หรือเป็นคุณค่าที่เกิดจากโครงสร้างทางจิต ซึ่งเป็นเนื้อหาที่สามารถบ่งบอกเรื่องราว หรือสื่อความหมายทางด้านความเชื่อหรือความ เป็นอยู่ที่แฝงอยู่ในวัตถุ

วิรัตน์ ปิ่นแก้ว (2554 : 156) ได้วิจัยเรื่อง *กระบวนการค้นคว้าศิลปศึกษาหลังสมัยใหม่ในประเทศไทย* ผลการศึกษาพบว่า มีลักษณะที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างบริบทของสังคมไทย เช่น ศาสนา ระบบการปกครอง ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย แนวคิด และอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น และสภาพแวดล้อม ตามสรุปฝั่งความคิดของงานวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 2-1 สรุปความคิดงานวิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศนศิลป์ศึกษาหลังสมัยใหม่ในประเทศไทย”

มีปรากฏการณ์ทางสังคมที่ทำให้ศิลปศึกษาหลังสมัยใหม่ต้องปรับตัว คือ

1. ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สภาพปัญหาทางสังคม กระแสบริโภคนิยม กระแสโลกาภิวัตน์ ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม สภาพปัญหาทางการเมืองไทย ปรากฏการณ์ของกระแสวัฒนธรรมภายนอก ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตที่ทำให้สังคมไทยอ่อนแอ
2. ด้านกระแสของการพัฒนาศาสตร์ความรู้ในสังคมหลังสมัยใหม่ที่ปฏิเสธความรู้ชุดสมัยใหม่
3. ด้านแนวคิดของการปฏิรูประบบการศึกษาของสังคมไทย
4. ด้านอิทธิพลความเคลื่อนไหวศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยและกระแสศิลปะหลังสมัยใหม่

ปวีณา เอื้อน้อมจิตต์กุล (2553 : 98) ได้วิจัยเรื่อง *สัตว์ในงานทัศนศิลป์ไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477-2550* ผลจากการวิเคราะห์หามีการจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
แรงจูงใจภายใน ประกอบด้วยความต้องการแสดงออกซึ่งความคิด ความต้องการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึก และความต้องการแสดงออกซึ่งศักยภาพ

แรงจูงใจภายนอก ประกอบด้วยความต้องการเงิน รางวัล เกียรติยศ คำชื่นชมยกย่อง และการยอมรับ

2. การศึกษาวิเคราะห์กระบวนการแบบ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

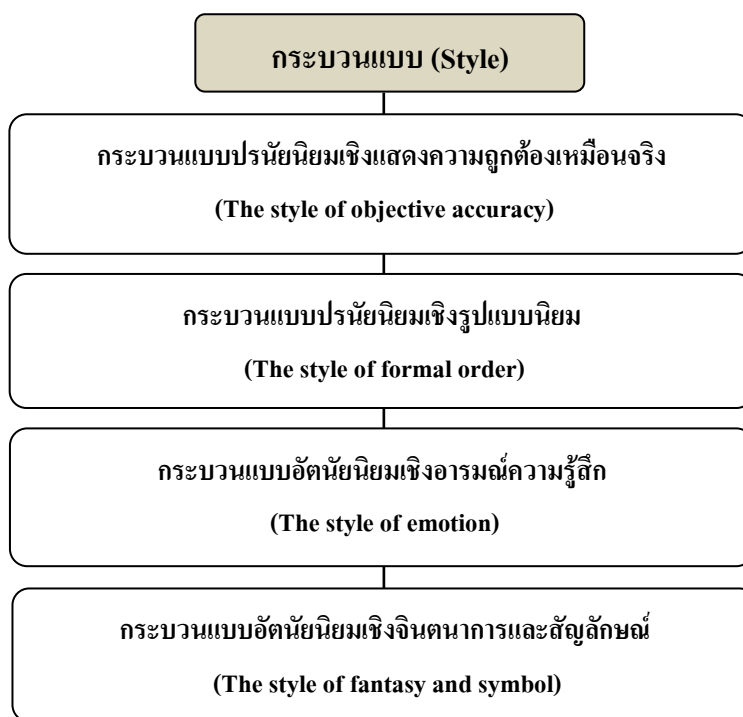
กระบวนการแบบปรนัยนิยมเชิง แสดงความถูกต้องเหมือนจริง ผลงานประเภทนี้มุ่งแสดงความถูกต้องเหมือนจริงทั้งรูปทรงและสภาพแวดล้อมอย่างมีเหตุผล

กระบวนการแบบเชิงรูปแบบนิยม มุ่งเน้นแสดงสุนทรียภาพความงามทางรูปทรง โดยแสดงออกด้วยรูปทรงชีวภาพหรือรูปทรงเรขาคณิต สะท้อนความเรียบง่าย ความสมดุลมั่นคง

กระบวนการแบบอัตนัยนิยมเชิงอารมณ์ความรู้สึก เป็นการถ่ายทอดภาวะทางความรู้สึกของศิลปินเป็นสำคัญ โดยอาศัยรูปทรงที่บิดผัน หรือคุณสมบัติของสีที่ตัดกัน หรือพื้นผิวที่แสดงออกอย่างรุนแรง ตลอดจนบรรยากาศที่มีผลโดยตรงต่อการเร้าอารมณ์ความรู้สึกให้ปั่นป่วนหรือเร้าร้อน

กระบวนการแบบเชิงจินตนาการและสัญลักษณ์ ศิลปินมุ่งสะท้อนภาพที่เกิดจากจินตนาการ อาจแสดงรูปทรงในจินตนาการหรือรูปทรงเหมือนจริงแต่ทว่าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผิดปกติวิสัย ขาดเหตุผล นอกจากนี้อาจแสดงรูปทรงเพื่อสื่อความเชิงสัญลักษณ์ร่วมด้วย

แผนภูมิที่ 2-2 การแบ่งประเภทของกระบวนการแบบงานวิจัยเรื่อง “สัตว์ในงานทัศนศิลป์ไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477-2550”

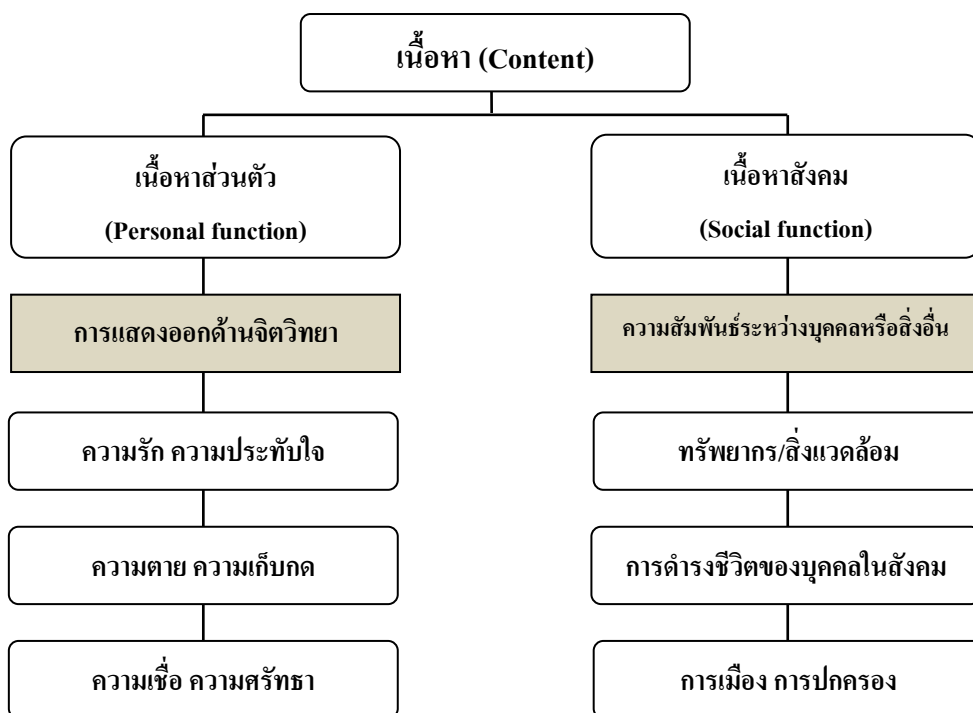

3. เนื้อหา พบว่าเนื้อหา (Content) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

เนื้อหาส่วนตัว เป็นการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกด้านจิตวิทยา ส่วนบุคคล อาทิ ความรัก ความงาม ความประทับใจ ความกลัว ความเหงา ความกดดัน ความเชื่อ ความศรัทธาส่วนตัว

เนื้อหาสังคม เป็นการแสดงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องระหว่างมนุษย์ด้วยกัน หรือมนุษย์ และสิ่งอื่นในสังคม อาทิ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ตลอดจนเรื่องราวทางการเมืองการปกครอง เป็นต้น

แผนภูมิที่ 2-3 การแบ่งประเภทของเนื้อหางานวิจัยเรื่อง “สัตว์ในงานทัศนศิลป์ไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477-2550”

กล่าวโดยสรุปได้ว่าในงานวิจัยนี้ นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ คุณค่าของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแต่ละด้าน ได้แก่

เนื้อหาแรงบันดาลใจ ซึ่งมีรายละเอียดย่อยในแต่ละด้าน เช่น การเมืองการปกครอง วิถีชีวิตของคนในสังคม ธรรมชาติสภาพแวดล้อม แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ความกลัว แรงกดดัน และความรัก ความงาม ความประทับใจ เป็นต้น ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาแรงบันดาลใจทุกด้าน

กระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดย่อยในแต่ละด้าน เช่น สัญลักษณ์
อารมณ์ ความรู้สึก ลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด รูปทรงเสมือนจริง และจินตนาการ ความฝัน
เหนือจริง เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมเฉพาะงานทัศนศิลป์ทั่วไป ผู้วิจัยได้เพิ่มเติม
กระบวนการด้านประโยชน์ใช้สอยซึ่งมีที่มาจากรูปทรงภาชนะ และเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะ
เครื่องปั้นดินเผาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

เชิงอรรถท้ายบทที่ 2

- ¹ คำ ceramic มีที่มาจากภาษากรีกโบราณว่า Keramikos อันเป็นชื่อเทพเจ้าคุ้มครองช่างปั้นหม้อ กล่าวกันว่าเดือนมาจากภาษาสันสกฤตที่หมายถึงสิ่งที่ถูกเผาไหม้อีกด้วย เครื่องปั้นเผาจึงมีความหมายกว้างขวางครอบคลุมตั้งแต่อิฐซึ่งมาจากดินเหนียวดำ เครื่องถ้วยเปลือกไข่ซึ่งมาจากดินขาว ลูกถ้วยไฟฟ้าซึ่งมาจากดินขาวทนไฟ เครื่องถ้วยหินซึ่งมาจากดินและแร่ฟันม้า แก้วซึ่งมาจากทรายหรือแร่เจียวนุมนาน เครื่องดินเผาหรือเครื่องปั้นเผา ตลอดจนเครื่องปั้นเผาอุณหภูมิสูงซึ่งมีส่วนผสมของดิน หิน และ โลหะ ใช้ในการทำหัวจรวด กระสวยอวกาศ และใช้เป็นฉนวนด้านพลังงานนิวเคลียร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2541, หน้า 67)
- ² ปกติแล้วการกล่าวถึงเครื่องปั้นดินเผาโดยทั่วไปที่นำมาใช้สอย หรือประดับตกแต่งในชีวิตประจำวันจะตรงกับคำว่า “Pottery” ซึ่งมีความหมายแคบกว่าคำว่า เซรามิกส์ (Ceramics) แต่เนื่องจากคำว่าเซรามิกส์ไม่มีคำอธิบายที่ให้ความหมายตรงตัวในภาษาไทย ทำให้บางครั้งมีการใช้คำว่าเครื่องปั้นดินเผาหรือเครื่องเคลือบดินเผาแทนคำว่าเซรามิกส์เช่นกัน (สุขุมลัด เล็กสวัสดิ์, 2548, หน้า 1)
- ³ ขรัวอินโข่ง มีชีวิตอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 3-4 ศิลปินผู้ได้รับการยกย่องเป็นจิตรกรเอก ประจำรัชกาลที่ 4 แห่งสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นศิลปินในสมณะเพศศิลปินไทยคนแรกที่ใช้เทคนิคการเขียนภาพฝาผนังแบบตะวันตกที่แสดงปริมาตรใกล้ไกล นับเป็นศิลปินก้าวหน้าแห่งยุคที่ผสมผสานแนวดำเนินชีวิตแบบไทยกับตะวันตกเข้าด้วยกัน ในระยะแรกขรัวอินโข่งยังยึดแนวความคิดแบบเดิม คือ วาดภาพเกี่ยวกับพุทธศาสนาตามคตินิยม ภายหลังจึงเปลี่ยนเป็นเขียนภาพเรื่องราวเกี่ยวเนื่องในพระพุทธศาสนาจนกระทั่งหลุดพ้นมาเป็นงานในรูปแบบปริศนาธรรม ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว คือ การวาดภาพธรรมชาติ โดยเฉพาะ ต้นไม้ และการควบคุมอารมณ์ของสีในภาพให้มีความกลมกลืน และเกี่ยวเนื่องกัน โดยตลอด ผลงานที่สร้างชื่อเสียงคือภาพปริศนาธรรมที่ฝาผนังภายในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศและวัดบรมนิวาส (วันที่ค้นข้อมูล 11 พฤษภาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/>)
- ⁴ อุดมคติ (Idealistic) จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงาม และความจริง ทางใดทางหนึ่ง ในทางศิลปะไทยประเพณีนั้นมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากจากศิลปะอื่นโดยทั่วไป คือ นอกจากจะแสดงฝีมือเชิงช่างแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นแนวความคิดทางสังคม เช่น พระพุทธรูปสุโขทัย ที่มีรายละเอียดทางด้านสรีระเท่าที่จำเป็น โดยไม่แสดงกล้ามเนื้อ

เนื้อ รอยต่อ ข้อกระดูก เพราะสิ่งเหล่านี้ขวางกั้นลักษณะลีลาอันงามไปด้วยเส้นสายที่แสดงออกความอ่อนหวาน เลื่อนไหล แต่ยังคงมีความสงบเยือกเย็นเข้าประกอบด้วย (น. ณ ปากน้ำ, 2543, หน้า 293)

- ⁵ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เดิมชื่อ นายคอร์ราโด เฟโรจี (Corrado Feroci) เป็นประติมากรชาวอิตาลี เดินทางเข้ามารับราชการในตำแหน่งช่างปั้นในกรมศิลปากร ปี พ.ศ. 2466 ต่อมาพร้อมกับผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะในกรมศิลปากรก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรมขึ้น ช่วงดังกล่าวเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาศิลปะจากระบบช่าง ที่ถ่ายทอดกันในสกุลช่างมาเป็นการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในสถาบัน และพัฒนาต่อมาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรเช่นเดียวกับสถาบันศิลปะในประเทศตะวันตก ซึ่งเป็นปฐมบทของการศึกษาศิลปะตามแบบอย่างศิลปะตามหลักวิชา (Academy art) ของตะวันตกเป็นต้นกำเนิดของการสร้างสรรค์ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2548, หน้า 188)
- ⁶ โรงเรียนpraณีตศิลปกรรม สังกัดกรมศิลปากร ท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งเดินทางมารับราชการในประเทศไทย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ร่วมกับคุณพระสาโรช รัชตมินมานัก (สาโรช สุขยางค์) ท่านทั้งสองได้ก่อตั้งโรงเรียนpraณีตศิลปกรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2476 ใช้พื้นที่วังกลางและวังตะวันออก หน้าพระบรมหาราชวังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนแห่งนี้ เปิดสอนให้แก่ข้าราชการและนักเรียนในสมัยนั้นโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ต่อมาปี พ.ศ. 2478 ได้รวมเอาโรงเรียนนาฏยดุริยางคศาสตร์ ที่ตั้งอยู่วังหน้าไว้ด้วย และเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนศิลปากร”(วันที่ค้นข้อมูล 1 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/>)
- ⁷ พระยาอนุমানราชชนร่วมกับศาสตราจารย์ศิลป์ พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนศิลปากรจนได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2486 จัดตั้ง คณะจิตรกรรมและประติมากรรม ขึ้นเป็นคณะวิชาแรก (ปัจจุบันคือคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์) ในปี พ.ศ. 2498 ศาสตราจารย์ศิลป์ผลักดันให้เกิดคณะวิชาใหม่ คือ คณะสถาปัตยกรรมไทยซึ่งมี พระพรหมพิจิตร (อุ ลากานนท์) เป็นผู้ก่อตั้ง (ซึ่งต่อมาได้ปรับหลักสูตรและเปลี่ยนชื่อเป็น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์) คณะโบราณคดี วางรากฐานโดยหลวงบริบาล บุรีภัณฑ์ และต่อมาจึงมี คณะมัณฑนศิลป์ ซึ่งแยกตัวออกมาจากคณะจิตรกรรมฯ จากนั้น ได้ขยายพื้นที่มหาวิทยาลัยโดยได้จัดซื้อที่ดินวังท่าพระซึ่งอยู่ติดกับที่ตั้งเดิมจากทายาทสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (วันที่ค้นข้อมูล 1 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/>)

- ⁸ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นเรี่ยวแรงสำคัญในการร่างหลักสูตร โดยมีต้นแบบจากสถาบันศิลปะแบบยุโรป.....หลักสูตรวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ถูกวางไว้อย่างเข้มงวดเพื่อให้ได้มาตรฐานแบบศิลปะตามหลักวิชาของตะวันตก (Academic art) วิชาการทางทฤษฎี เช่น โปรเจกชัน แสงและเงา ทศนิยมวิทยา ศิลปะวิจารณ์ สุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีสี และสถาปัตยกรรมไทย วิชาปฏิบัติทางประติมากรรม นักเรียนต้องเรียนปั้นภาพนูนต่ำ นูนสูง และลอยตัว ในวิชาจิตรกรรมต้องฝึกวาดเส้นดินสอ วาดเส้นถ่าน สีน้ำ สีน้ำมันและสีฝุ่น (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 41)
- ⁹ ในการที่ “โรงเรียนเพาะช่าง” ได้รับพระราชทานกำเนิดจาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 เพราะพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ซึ่งทรงห่วงใยในศิลปะการช่างของไทยจะถูกอิทธิพลของศิลปวัฒนธรรมต่างชาติ โดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมตะวันตกที่แพร่หลายเข้าครอบงำ อาจถึงคราวเสื่อมสูญได้จึงมีพระราชประสงค์จะทำนุบำรุงศิลปะการช่างของไทยให้พัฒนาอารยสืบไป (วันที่ค้นข้อมูล 14 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://www.pohchang.rmutr.ac.th>)
- ¹⁰ ในปี พ.ศ. 2492 ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นต้นความคิดและกำลังสำคัญที่ทำให้เกิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นการกระตุ้นให้ชาวไทยเข้าใจและหันมาสนใจในศิลปะร่วมสมัยมากขึ้น ซึ่งต่อมานิทรรศการนี้ได้กลายเป็นการประกวดศิลปะและเวทีสำหรับการแสดงออกสำหรับศิลปินสมัยใหม่ไทยที่สำคัญที่สุดแต่เพียงหนึ่งเดียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 จนถึงช่วงทศวรรษ 2500 จึงเริ่มมีนิทรรศการตามแกลเลอรีเอกชน (วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร, 2544, หน้า 34)
- ¹¹ ศิลปะบุพกาล (Primitive art) หรือศิลปะแบบดั้งเดิม เมื่อสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ใช้คำนี้เรียกผลงานศิลปกรรมของหมู่ชนที่ดำรงชีวิตเชิงชุมชนโบราณ ปราศจากอิทธิพลของอารยธรรมสมัยใหม่ เช่น ผลงานศิลปะของพวกแอฟริกันนิโกร แลบบภาคใต้ของทะเลทรายซาฮารา พวกแอสกีโม พวกชาวเกาะทะเลใต้ (แปซิฟิก) และชนพื้นเมืองดั้งเดิมในทวีปออสเตรเลีย เป็นต้น ศิลปะแบบบุพกาลมิได้หมายความว่า เป็นศิลปะที่ปราศจากคุณค่า แต่หมายถึงผลงานที่ได้สร้างขึ้นตามสภาพสังคม สติปัญญา และวิทยาการ ที่แตกต่างกันไปจากอารยธรรมของชาติที่พัฒนาแล้ว อีกทั้งยังไม่มีการพัฒนากระบวนการทางศิลปะด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2541, หน้า 191)
- ¹² คำภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงกับ วะปี-ชะปี ที่สุดนั้นน่าจะเป็นคำว่า “Rustic” (หยาบและเรียบง่ายแบบชนบท : ผู้แปล) พจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับของเว็บมาสเตอร์ได้นิยาม Rustic ไว้ว่า เรียบง่าย ชื่อไร่มารยา ตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน พื้นผิวที่ไม่เรียบ

หรือไม่ได้เสริมแต่ง แม้ว่า Rustic จะแสดงให้เห็นถึงมิติอันจำกัดเพียงด้านหนึ่งของสุนทรียภาพ วะปิ-ชะปิ แต่คือความประทับใจของผู้คนจำนวนมาก ที่เกิดโดยฉับพลันเมื่อพวกเขาได้เห็นการแสดงออกอย่าง วะปิ-ชะปิ เป็นครั้งแรก (กรินทร์ กลิ่นขจร, 2550, หน้า 37)

- ¹³ มีลักษณะเหมือนกับเนื้อดิน (Earthy) สิ่งของวะปิ-ชะปิ สามารถปรากฏให้เห็นในรูปลักษณะที่หยาบและไม่สละสลวย โดยปกติแล้วมักถูกทำขึ้นมาจากบรรดาวัสดุที่มีคุณลักษณะไม่ห่างไกลไปจากสภาวะดั้งเดิมของพวกมันที่อยู่ภายในดินหรืออยู่บนพื้นดิน และวัสดุที่รุ่มรวยไปด้วยพื้นผิวอันดิบ ห่าม และให้ความรู้สึกสัมผัสที่หยาบกร้าน ความชำนาญในฝีมือช่างที่มีอยู่ในตัวเองนั้นอาจจะไม่เป็นที่สังเกตเห็นเลย (กรินทร์ กลิ่นขจร, 2550, หน้า 88)

บทที่ 3

พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย

การศึกษาวิจัย เรื่อง พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) นำเสนอผลการศึกษาวินิจฉัยเชิงประวัติศาสตร์ ในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) ประกอบภาพผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย เรียงลำดับตามช่วงเวลาผู้วิจัยได้กำหนด ดังนี้

พัฒนาการที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา

1. ช่วงเวลา พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2524
2. ช่วงเวลา พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534
3. ช่วงเวลา พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544
4. ช่วงเวลา พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555

ทิศทางการพัฒนาของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย

1. สถานการณ์และสภาพปัญหาในปัจจุบัน
2. แนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต

พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยจากข้อมูลสู่การสร้างแนวคิด

1. แนวคิดจากการวิจัย
2. สรุปผลแนวคิดจากการวิจัย

พัฒนาการที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา

1. ช่วงเวลา พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2524 จากหัตถกรรมสู่เส้นทางศิลปะร่วมสมัย โดยภาพรวมของสถานการณ์ช่วงเวลานั้น การเริ่มเข้ามามีอิทธิพลของศิลปะตะวันตก ส่งผลให้ศิลปะในประเทศไทยที่เป็นศิลปะแบบประเพณี ซึ่งทำมาต่อเนื่องกันอย่างยาวนานนั้นตกอยู่ในสภาวะที่เงียบเหงา จำเจ และอาจต่อเนื่องกันอีกหลายสิบปี แต่เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญมาเปลี่ยนสภาวะเดิมแห่งวัฒนธรรมขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนหนึ่งมาจากกลุ่มชนชั้นปัญญาชนซึ่งได้เกิดขึ้นแก่เมืองไทย และประเทศในภูมิภาคตะวันออก ซึ่งรับวัฒนธรรมตะวันตกในหลายประการ เช่น ระบบเศรษฐกิจและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอารยธรรมแบบใหม่นั้นได้ส่งผลกระทบต่อศิลปะไทยแบบประเพณีเป็นอันมาก โดยทั่วไปเศรษฐกิจแบบของรัฐที่เป็นอยู่ในสมัยโบราณ รายได้ส่วนใหญ่ของรัฐได้ถูกนำไปใช้ก่อสร้างทางศาสนาซึ่งช่วยส่งเสริมให้ช่างฝีมือไทย ทำงานศิลปะทุกสาขาได้เป็น

อย่างดี ในอดีตประเทศไทยนั้นไม่พบการแสดงออกทางศิลปะอย่างอื่นที่นอกจากทำเพื่อความมุ่งหมายทางศาสนา

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453) ประเทศไทยได้นำเอาอารยธรรมตะวันตกเข้ามาพัฒนาประเทศหลายประการ เช่น ทางรถไฟ ถนน โรงพยาบาล โรงเรียน การประปา การไฟฟ้า ฯลฯ เมื่อรายได้ส่วนใหญ่ของประเทศได้นำไปใช้เกี่ยวกับสาธารณะประโยชน์ของประชาชน การสร้างสิ่งก่อสร้างทางศาสนาจึงสะดุดหยุดลง เป็นเหตุให้ศิลปะแบบประเพณีมิได้เป็นไปอย่างปกติเหมือนก่อน และการนำเอาคุณสมบัติพิเศษทางศิลปะของตะวันตกเข้ามาด้วย เช่น งานประติมากรรม และจิตรกรรมตามแบบเหมือนจริงถึงพานิช¹ ศิลปินและสถาปนิกชาวต่างประเทศได้ถูกนำเข้ามาทำงาน รวมทั้งสิ่งของเครื่องใช้ก่อให้เกิดระสนิยมใหม่² ในทางศิลปะขึ้น และชะตากรรมของศิลปะไทยแบบประเพณีช่วงเวลานี้เข้าสู่ยุคเสื่อม

การเคลื่อนไหวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสมัยใหม่ที่เริ่มก่อรูปขึ้นตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในช่วงของการที่กระแสสังคมโลกเริ่มก้าวสู่สังคมแห่งการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม (Industrial revolution) ต้องเผชิญกับสภาวะของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตที่แปรผัน ไปสู่ระบบกระบวนการทางความคิดในแบบ “ลัทธิทุนนิยม” (Capitalism) การเปลี่ยนแปลงนี้ได้ส่งผลอย่างมากมายต่อกลไกทางสังคมในทุกส่วนทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น และการสร้างสรรค์ศิลปะมีความเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน ได้เริ่มก้าวเข้าสู่ยุคของ “ศิลปะสมัยใหม่” ส่วนหนึ่งแม้จะมีที่มาจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก อีกส่วนน่าจะมาจากการที่ศิลปินผู้สร้างผลงานได้เริ่มสู่สภาวะของการปฏิเสธกฎเกณฑ์ของการสร้างผลงานศิลปะที่จะต้องอิงหรือเชื่อมโยงกับระบบอุปถัมภ์ หรือเกี่ยวข้องกับชนชั้นปกครอง ศาสนา และเจ้าขุนมูลนาย

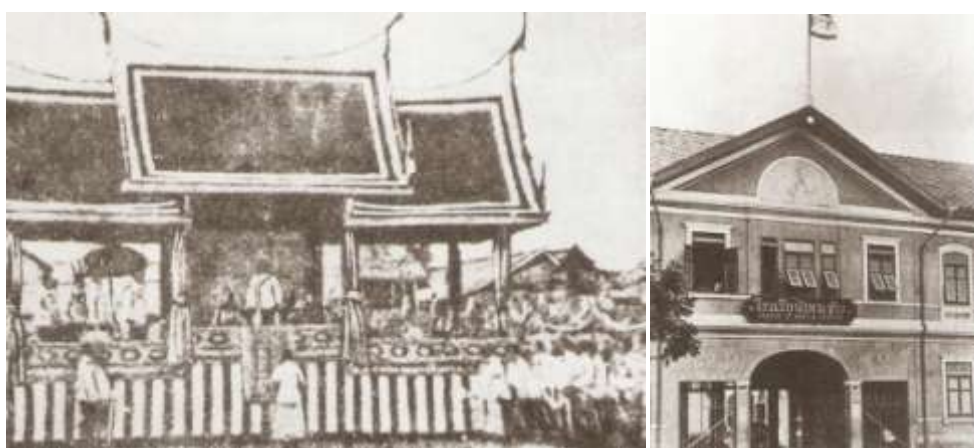
รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นยุคแห่งการตอบรับพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ในการทำนุบำรุงบ้านเมืองไปพร้อมกับวิเทศบาทยในการหลีกเลี่ยงการตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศนักล่าอาณานิคมของซีกโลกตะวันตก...การปรับตัวสู่ความเท่าทันกับอารยประเทศ เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศิลปกรรมให้มีภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม...การยอมรับวัฒนธรรมและศิลปะแบบตะวันตกคือหนทางหนึ่งของการดำรงอยู่ได้ของประเทศไทย (วิโชค มุกดามณี, 2541, หน้า 81)

1.1 การก่อตั้งสถาบันการศึกษาทางศิลปะในประเทศไทย สถาบันที่ให้การศึกษาในลักษณะที่ใกล้เคียงกับ “โรงเรียนศิลปะ” (Art school) มากที่สุดแห่งแรก ได้แก่ สโมสรช่างใน

สามัคยาจารย์สมาคม กระทรวงธรรมการ ต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นโรงเรียนเพาะช่าง โดยมีเป้าหมายในการผลิตบุคลากรสำหรับผลิตงานศิลปหัตถกรรม หรือพาณิชยศิลป์เป็นสำคัญ สอนวิชาทางช่างคือ วาดเขียน ปั้น แกะสลัก เครื่องถม กลึง จักสาน และช่างไม้ (พิพัฒน์ พงศ์ระพีพร, 2536, หน้า 15)

ในปี พ.ศ. 2456 โรงเรียนเพาะช่างได้ถือกำเนิดขึ้น ซึ่งเป็นโรงเรียนศิลปะแห่งแรกในสยาม โดยที่ก่อนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยเป็นกองช่างแกะไม้แล้วพัฒนามาเป็นโรงเรียนหัตถกรรมราชบูรณะ ภายหลังกระทรวงธรรมการ ได้จัดการศึกษาทางด้านศิลปหัตถกรรม พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) พระราชทานนามให้ว่า “โรงเรียนเพาะช่าง” บางตอนของพระราชดำรัสในพิธีเปิดโรงเรียน ได้บ่งบอกถึงแนวคิดชาตินิยมและความพยายามที่จะรักษาศิลปะประเพณีไว้ว่า

...ชาติไทยเราได้เคยถึงซึ่งความเจริญมานานแล้ว ดังปรากฏด้วยระเบียบแบบแผนและตำนานของเรา แต่บางสมัยในพงสาวดารของเราได้มีข้าศึกศัตรูเข้ามาแย่งทำลายวัตถุต่างๆของเรา และทำความทรุดโทรมให้เป็นอันมาก...ครั้นต่อมาเมื่อเราต้องดำเนินตามสมัยใหม่ วิชาช่างของเราก็จวนจะลืมหืมหมด ไปหลงเพลินแต่จะเอาอย่างคนอื่นเขาอย่างเดียว ผลในที่สุดก็คือกรุงเทพฯ เดียวนี้เต็มไปด้วยสถานที่อันเป็นเครื่องรำคาญต่างๆ แท้จริงวิชาช่างเป็นวิชาพื้นเมือง จะคอยแต่เอาอย่างคนอื่นอย่างเดียวไม่ได้ เพราะความงามของเขาไม่เหมาะแก่ตาเรา และฐานของเขากับของเราต่างกัน ที่ถูกนั้นเราควรที่จะแก้ไขพื้นวิชาของเราให้ดีขึ้นตามความรู้และวัตถุอันเกิดขึ้นใหม่ตามสมัย (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 31)

ภาพที่ 3-1 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเปิด โรงเรียนเพาะช่าง เมื่อวันที่ 7 ม.ค. 2456 (ที่มา : 6 ทศวรรษ ศิลปกรรมร่วมสมัยในประเทศไทย 2486-2546, 2548, หน้า 10)

แม้ว่าโรงเรียนเพาะช่างจะมีได้มีเป้าหมายเพื่อผลิตช่างศิลปะ (Artist) โดยตรง แต่บุคลากรที่ถูกผลิตออกไปมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมทางศิลปะแก่สังคม โดยเฉพาะครูสอนวาดเขียนอย่างต่อเนื่อง และส่วนหนึ่งกลายมาเป็นศิษย์รุ่นแรก³ ของโรงเรียนศิลปากรต่อไป (พิพัฒน์ พงศ์ระพีพร, 2536, หน้า 15)

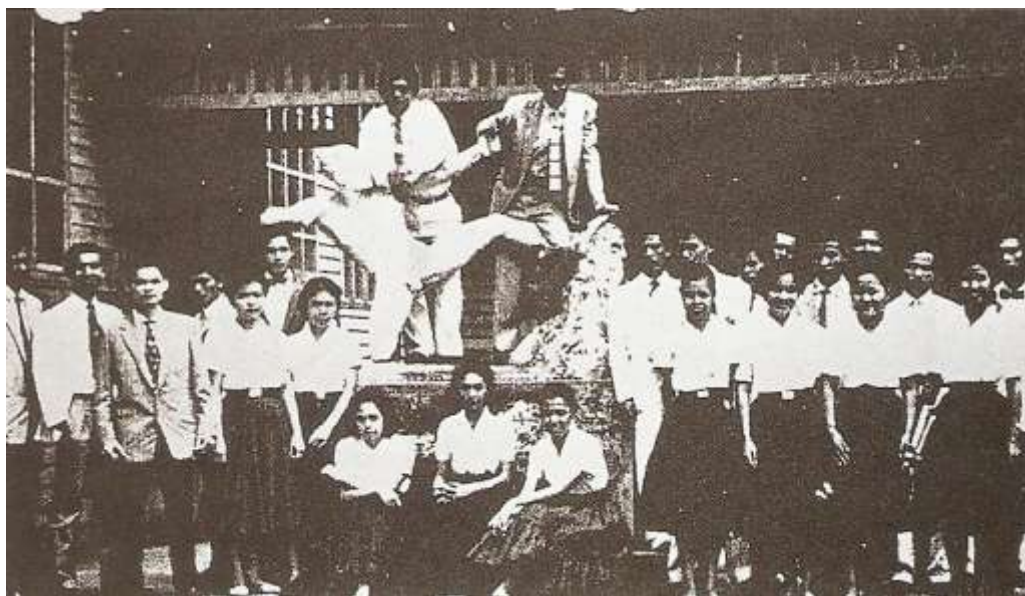
ในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรม สังกัดกรมศิลปากรขึ้น โดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (เดิมชื่อ Corrado Feroci) ชาวอิตาลี ซึ่งเดินทางมารับราชการในประเทศไทย ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ร่วมกับคุณพระสาโรชรัชตมินมานก์ (สาโรช สุขยางค์) ได้ก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรม ใช้พื้นที่วังกลางและวังตะวันออกหน้าพระบรมมหาราชวัง เปิดสอนให้แก่ข้าราชการและนักเรียนในสมัยนั้น โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ต่อมาปี พ.ศ. 2478 ได้รวมเอาโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ที่ตั้งอยู่ข้างหน้าเข้าไว้ด้วยกัน และเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนศิลปากร” (วันที่ค้นข้อมูล 2 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://www.eds.su.ac.th/bhirasri>)

โรงเรียนศิลปากรได้เจริญเติบโตเป็นลำดับเรื่อยมา กระทั่งพระยาอนุমানราชชนร่วมกับศาสตราจารย์ศิลป์ พัฒนาหลักสูตรจนได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2486 จัดตั้ง คณะจิตรกรรมและประติมากรรม ขึ้นเป็นคณะวิชาแรก (ปัจจุบันคือ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์) ในปี พ.ศ. 2498 ศาสตราจารย์ศิลป์ผลักดันให้เกิดคณะวิชาใหม่ คือ คณะสถาปัตยกรรมไทย (ต่อมาได้ปรับหลักสูตรและเปลี่ยนชื่อเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์) มีพระพรหมพิจิตร (อุ ถานานนท์) เป็นผู้ก่อตั้งคณะ โบราณคดี วางรากฐานโดยหลวงบริบาล บุรีรักษ์ และต่อมาจึงมีคณะมัณฑนศิลป์ ที่แยกตัวออกมาจากคณะจิตรกรรมฯ จากนั้นได้ขยายพื้นที่มหาวิทยาลัย โดยได้จัดซื้อที่ดินวังท่าพระซึ่งอยู่ติดกับที่ตั้งเดิมจากทายาทสมเด็จพระยามหาวชิราวุฒิศราวุฒิศาสตร์ (วันที่ค้นข้อมูล 1 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/>)

นับว่าศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้มียุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการพัฒนาศิลปะแบบตะวันตกในประเทศไทย อันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากแบบไทยประเพณีที่เคยเป็นมาในอดีต และส่งต่อแนวความคิดสู่ศิษย์จากมหาวิทยาลัยศิลปากรจวบจนถึงปัจจุบัน

คณะมัณฑนศิลป์ ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2499 ด้วยดำริของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และได้ดำเนินการเปิดสอนในสาขาวิชาศิลปตกแต่ง (Decorative arts) ในปีการศึกษานั้น โดย พระยาอนุমানราชชน (เสฐียร โกเศศ) ได้บัญญัติชื่อภาษาไทยว่า “คณะมัณฑนศิลป์” แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 ได้มีการดำเนินการปรับแก้ไขให้ถูกต้องกับภาษาเขียน เป็น “คณะมัณฑนศิลป์” และศาสตราจารย์ศิลป์ ได้จัดสร้างหลักสูตร สาขาวิชาศิลปตกแต่ง 4 ปี (อนุปริญญา 3 ปี, ปริญญาตรี 4 ปี) มีศาสตราจารย์ศิลป์ รักษาการในตำแหน่งคณบดี และหลวง

วิเชียร แพทยาคม (อธิบดีกรมศิลปากรในเวลานั้น) รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการมหาวิทยาลัย
ศิลปากร (เทียบเท่า อธิการบดีมหาวิทยาลัย)

ภาพที่ 3-2 พ.ศ. 2499 ก่อตั้งคณะมัณฑนศิลป์ (ที่มา : 6 ทศวรรษ ศิลปกรรมร่วมสมัยในประเทศไทย
2486-2546, 2548, หน้า 40)

ระหว่าง พ.ศ. 2499-2516 คณะมัณฑนศิลป์ จัดการศึกษาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ สาขา
วิชาศิลปตกแต่ง แต่ในเวลานั้นเรียกชื่อว่าสาขาวิชามัณฑนศิลป์ตามชื่อคณะวิชา โดยแบ่งเป็น 2
ระดับ ได้แก่เกอานุปริญญาหลักสูตร 3 ปี และระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับ
วุฒินุปริญญาศิลปบัณฑิต (มัณฑนศิลป์) หรือปริญญาศิลปบัณฑิต (มัณฑนศิลป์) ตามลำดับ
(วันที่ค้นข้อมูล 2 ตุลาคม 2555, เข้าถึงได้จาก <http://www.decorate.su.ac.th/>)

1.2 การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติในปี พ.ศ. 2489 ศิลปะไทยสมัยใหม่ได้มีโอกาสไปเผยแพร่
แพร่ในต่างประเทศ โดยไปจัดแสดงที่สถานเอกอัครราชทูตไทย กรุงลอนดอน มีนายดิเรก ชัยนาม
เอกอัครราชทูตแห่งสำนักเซนต์เจมส์ เป็นผู้ให้ความอนุเคราะห์ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้ทำ
หน้าที่เป็นผู้อธิบายให้แขกที่มาเข้าชมทราบถึงความประณีตละเอียดอ่อนของศิลปะไทยด้วยตนเอง
อันเป็นผลให้ได้รับความสำเร็จอย่างสูง เมื่อกลับมายังประเทศไทยแล้วศาสตราจารย์ศิลป์ ได้จัดให้มีการ
แสดงศิลปกรรมแห่งชาติในปี พ.ศ. 2492 เหตุผลในการจัดงานเบื้องต้นคือ การจัดงานจะเป็น
การช่วยประเมินความก้าวหน้าของศิลปินไทย และช่วยกระตุ้นความสนใจจากสาธารณชนด้วย งาน
ที่นำมาแสดงแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม ประยุกต์ศิลป์ และมัณฑนศิลป์

ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติและงานแสดงศิลปะอื่นๆ นั้นอยู่ที่ว่าในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ มีการพิจารณาตัดสินผลงานที่นำมาจัดแสดง โดยมีคณะกรรมการตัดสินซึ่งประกอบด้วยศิลปินที่มีชื่อเสียง และสำหรับงานนี้ผู้ที่ได้รับการตัดสินให้ชนะในแต่ละประเภทได้รับรางวัลเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง (กมล คงทอง, 2537, หน้า 115)

ภาพที่ 3-3 ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2492 (ที่มา : จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่, 2546, หน้า 61)

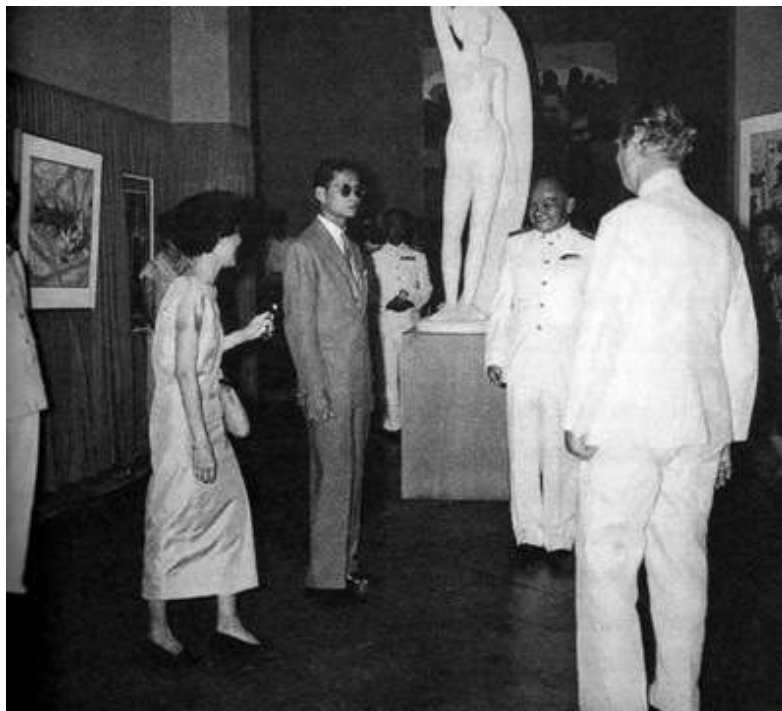
การดำเนินการในการจัดแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 1-14 เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมศิลปากรกับมหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องจากในระยะแรกนั้นมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นมหาวิทยาลัยอยู่ในสังกัดของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมามหาวิทยาลัยศิลปากรได้ย้ายสังกัดไปขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ดังนั้นในการจัดแสดงครั้งที่ 15 เมื่อปี พ.ศ. 2507 มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้ดำเนินการจัดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติโดยได้รับความร่วมมือจากกรมศิลปากรและสถาบันการศึกษาทางศิลปะเกือบทุกสถาบันจนถึงปัจจุบัน

การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13 ซึ่งตรงกับปี พ.ศ. 2505 เป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติเป็นครั้งแรกและในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 14 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานภาพฝีพระหัตถ์ให้อัญเชิญเข้าร่วมแสดงเป็นครั้งแรก (วันที่ค้นข้อมูล 12 มกราคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/รางวัลศิลปกรรมแห่งชาติ>)

รางวัลที่ได้จากการประกวดครั้งนี้คือหลักประกันคุณภาพที่มีมาตรฐานสูงเพราะการชนะได้เหรียญรางวัลนี้หมายถึงการได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการที่คนยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กรรมการตัดสินที่คนในแวดวงให้ความรักและยกย่องเป็นอย่างยิ่ง การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติในช่วงที่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังมีชีวิตอยู่และเป็นแกนนำสำคัญของการประกวดคือ ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2492-2505 ถือได้ว่าเป็นยุคทองอันรุ่งโรจน์ที่สุด ก่อนเริ่มเสื่อมมนต์ขลังและถูกทำลายจากคนรุ่นใหม่⁴ (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 61)

ภาพที่ 3-4 ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 13 ปี พ.ศ. 2505 (ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog>. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2557)

ภาพที่ 3-5 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 9) และสมเด็จพระบรมราชชนนีเสด็จพระราชดำเนินเปิดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13 เป็นครั้งแรก (ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=haiku> สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ต.ค. 2556)

1.3 งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ในปี พ.ศ. 2504 มีผลงานจิตรกรรมเทคนิคสีน้ำมัน ชื่อภาพ “สโมสรรเครื่องปั้น” (Gossiping Pottery) ของปราวณี ดันติสุข (ภาพที่ 3-6) เป็นภาพแจกันเครื่องปั้นดินเผาจำนวนมากหลายชิ้นที่มีรูปทรงแปลกตา แตกต่างจากเครื่องปั้นดินเผาที่พบเห็นทั่วไปในช่วงเวลาที่ผ่านมาในอดีต ซึ่งมักเป็นรูปทรงภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอย เช่น แจกัน ชาม กระจ่างดินเผา เป็นต้น ผู้วิจัยสันนิษฐานผลงานดังกล่าวเป็นสองแนวทาง คือ

แนวทางแรก ภาพเขียนดังกล่าวมาจากรูปทรงแจกันเครื่องปั้นดินเผาในจินตนาการของศิลปินเองที่ต้องการเปลี่ยนแปลงรูปทรงแบบดั้งเดิมที่พบเห็นทั่วไปให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น และนำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะในลักษณะงานจิตรกรรมให้สวยงาม

แนวทางที่สอง ศิลปินเป็นผู้นำผลงานแจกันเครื่องปั้นดินเผาที่สร้างขึ้นมาจริงมาเป็นแบบในการเขียนภาพด้วยกลวิธีทางจิตรกรรมคล้ายกับการเขียนภาพหุ่นนิ่ง (Still life)

ภาพที่ 3-6 สโมสรเครื่องปั้น (Gossiping Pottery) สีนํ้ามัน ผลงานของปราณี ดันติสุข งานแสดง
ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ที่มา : ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย, 2511, หน้า 67)

ไม่ว่าผลงานเป็นแนวทางใดจากภาพผลงานจิตรกรรมดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า
ช่วงเวลานี้เองเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาศิลปะร่วมสมัยขึ้นในประเทศ
ไทย นอกเหนือจากการสร้างผลงานเครื่องปั้นดินเผาในลักษณะทางหัตถกรรมเพียงอย่างเดียว ดังมี
บทความของ จักร ศิริพานิช เขียนถึงบรรยากาศในการเรียนกับศาสตราจารย์ศิลป์ ขณะที่กำลังศึกษา
อยู่ที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. 2503

“วันนี้พวกนาย...ออกแบบแจกันเซรามิก...เสร็จแล้วส่งเลย” คำพูดประโยคนี้เป็นคำสั่ง
ของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ให้พวกเราทำงานในวิชาองค์ประกอบศิลป์ ตอนนั้น
เราเรียนกันอยู่ชั้นปี 1 หากนับเวลาย้อนหลังกลับไปเป็นเวลาประมาณ 23 ปีมาแล้ว
เซรามิกหมายถึงอะไร พวกเราที่อยู่ฟังคำสั่งได้แต่มองหน้ากันเลิกลั๊ก เพียงแต่เห็นนัยน์ตา
กันก็รู้แล้วว่าภูมิปัญญาของแต่ละคนนั้นติดลบ ส่วนแจกันนั้นคงจะไม่ใช่ปัญหา แต่ใคร
ล่ะที่จะกล้าถามท่าน ถัดจากนั้นต่อมาอีกไม่กี่วันท่านอาจารย์ศิลป์ก็ได้นำผลงานมา
วิจารณ์ให้พวกเราได้ฟังกันว่า ในงานดีไซน์นั้นจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไขสามประการ
คือ Beauty, Harmony, Function (จักร ศิริพานิช, 2526, หน้า 59)

ในระยะเริ่มแรกที่เริ่มมีผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาปรากฏในประเทศไทยนั้น ผู้วิจัย
พบว่าส่วนใหญ่เป็นผลงานที่มาจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศิลปากร สอดแทรกในราย

วิชาต่างๆ ควบคู่กับการเรียนการสอนศิลปะแขนงอื่น ดังมีผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาปรากฏในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 13 ในปี พ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นภาพถ่ายครั้งเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชชนนี เสด็จพระราชดำเนินเปิดนิทรรศการงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 13 เป็นครั้งแรกโดยมีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี นำชมและถวายคำอธิบาย (ภาพที่ 3-7, 3-8, 3-9)

แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าหลักฐานที่เป็นเอกสารประกอบการแสดงนิทรรศการมีผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาจำนวนหลายชิ้น ผู้วิจัยสามารถระบุผู้สร้างสรรค์ได้มีเพียงผลงานของ ชลูด นิ่มเสมอ ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะจิตรกรรมและประติมากรรม ในปี พ.ศ. 2497 และเป็นอาจารย์สอนที่คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ก่อนได้ทุนไปศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตร (Diploma di Decorazione L'Accademia di Belle Arti di Roma) และศึกษาเพิ่มเติมทางด้านเครื่องปั้นดินเผาจากประเทศอิตาลี (Certificate of Ceramic C.A.L.A.L. Rome) และกลับมาประเทศไทยในปี พ.ศ. 2499

ผลงานชื่อ “เครื่องเคลือบ” (Ceramic) ของชลูด นิ่มเสมอ (ภาพที่ 3-10) ไม่ทราบขนาด เป็นแจกันทรงสูง ขึ้นรูปด้วยวิธีการขุดด้วยมือแบบอิสระ (Free hand) ที่ร่องรอยการกดของนิ้วที่ใช้ในการขึ้นรูปสม่ำเสมอทั่วทั้งใบ ตกแต่งด้วยการเขียนลายรูปผู้หญิงไทยเปลือยอก ท่าทางและอิริยาบถที่มีลักษณะนุ่มนวล ลายเส้นโค้งอ่อนช้อย สอดคล้องรับกับรูปทรงของแจกัน เคลือบด้วยน้ำเคลือบอุณหภูมิต่ำ ซึ่งสันนิษฐานจากการให้สัมภาษณ์ของศาสตราจารย์เกียรติคุณเสริมศักดิ์ นาคบัว (สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2556) สามารถสรุปได้ ดังนี้

เห็น อาจารย์ชลูด นำดินแดงท้องถิ่นมาปั้นเป็นผลงานแล้วเคลือบด้วยน้ำเคลือบที่สั่งนำเข้ามาจากประเทศอิตาลี แล้วนำมาเผาด้วยเตาเผาขนาดเล็ก (Updraft kiln) ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร (ขณะนั้น ศ.เสริมศักดิ์ นาคบัว เป็นนักศึกษาคณะจิตรกรรมและประติมากรรม ชั้นปีที่ 2)

และจากการให้สัมภาษณ์ของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ (สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2556) สามารถสรุปได้ ดังนี้

เริ่มรู้จักงานเครื่องปั้นดินเผาที่โรงเรียนศิลปศึกษาเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปัจจุบันคือ วิทยาลัยช่างศิลป์) มีอาจารย์ประยูร อุลุชาฎะ เป็นอาจารย์ใหญ่ (พ.ศ. 2497-2499) มีการก่อเตาเผาโดยศึกษาจากหนังสือแล้วเผาแบบไม่มีการเคลือบ (อุณหภูมิประมาณ 800-900 องศาเซลเซียส) ใช้ฟืนจากต้นมะขามสนามหลวงเป็นเชื้อเพลิงในการเผา ภายหลังอาจารย์ประยูร อุลุชาฎะ ได้นำน้ำเคลือบมาจากราบุรี แต่ก็ยังเผาเคลือบไม่สำเร็จเพราะเตาเผาไม่สามารถเผาที่อุณหภูมิสูงได้ และ ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรม และ

ประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ขณะนั้นอาจารย์ชลุค นุ่มเสมอ จบการศึกษาจากประเทศอิตาลี ได้ชักชวนให้มาทำงานเครื่องปั้นดินเผาโดยซื้อดินและน้ำเคลือบมาจากอิตาลี ทดลองปั้นขึ้นรูปแบบต่างๆ มีการก่อเตาเผา (Up draft kiln) บริเวณด้านข้างโรงหล่อ เผาชิ้นงานจนเคลือบสุกตัวเนื่องจากเป็นเคลือบไฟต่ำมีสีสันสดใสสวยงาม ต่อมาภายหลังจากนั้นจึงหยุดไป (ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ จบการศึกษานุปริญญาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2499)

ส่วนการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาทั้งสถาบันการศึกษาและส่วนบุคคลอื่นเท่าที่ผู้วิจัยพบและมีเอกสาร ได้แก่

ปี พ.ศ. 2514 มีการแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผาสมัยใหม่ของเสริมศักดิ์ นาคบัว และนักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ไม่ปรากฏสถานที่แสดงผลงาน) ผลงานทั้งหมดทำจากเนื้อดินสโตนแวร์ (Stoneware) มีการขึ้นรูปหลายวิธีทั้งการขึ้นรูปด้วยเป็นหมุน แบบดินแผ่นแบบอิสระ และการใช้แม่พิมพ์ช่วยในการขึ้นรูป ผลงานมุ่งเน้นแสดงออกด้านความงามและอารมณ์ความรู้สึกผ่านรูปทรงแบบประติมากรรม พื้นผิว พื้นผิวที่ว่าง มากกว่าด้านประโยชน์ใช้สอย และมีการใช้วัสดุอื่น เช่น โลหะ มาประกอบเข้ากับงาน มีการเคลือบผิวด้วยเคลือบหินฟันม้า (Feldspathic glaze) ลักษณะผิวมันวาว และเผาที่อุณหภูมิสูง

ปี พ.ศ. 2520 มีการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาชนิดเคลือบเงาไฟสูงของ มานิตย์ กุวารีย์ ที่เอเอ็มแกลเลอรี กรุงเทพฯ ซึ่งต่อมา มานิตย์ กุวารีย์ ได้มีการแสดงผลงานอีกหลายครั้งในหลายปีต่อมา เช่น ในปี พ.ศ. 2523 มีการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ศูนย์การค้าสยาม กรุงเทพฯ ปี พ.ศ. 2525 มีการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาชนิดเคลือบยางไฟต่ำ ที่หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ และในปี พ.ศ. 2526 รับเชิญร่วมแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผา ที่เมืองมิลาน ประเทศอิตาลี เป็นต้น ซึ่งพบหลักฐานที่เป็นเอกสารแต่ไม่ปรากฏภาพถ่ายผลงาน

ปี พ.ศ. 2523 มีการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สมทรง ชิมภรณ์ (ไม่ปรากฏสถานที่แสดงผลงาน) ผลงานที่จัดแสดงทำจากเนื้อดินสโตนแวร์และเนื้อดินท้องถิ่น การขึ้นรูปหลากหลายวิธี นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวสะท้อนปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมขณะนั้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สำหรับผลงานที่ทำจากเนื้อดินสโตนแวร์มีการเคลือบผิวด้วยเคลือบผิวมัน เผาที่อุณหภูมิสูง ส่วนผลงานที่ทำจากเนื้อดินท้องถิ่นจะไม่มีการเคลือบและเผาที่อุณหภูมิต่ำ

ส่วนศิลปินอื่นยังคงเป็นกลุ่มเดิมที่สนใจทำงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในวงแคบและไม่ค่อยแพร่หลายมากนัก

กล่าวโดยสรุปจากหัตถกรรมสู่เส้นทางศิลปะร่วมสมัย ผู้วิจัยพบว่าศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย พัฒนาจากงานหัตถกรรมแบบประเพณีดั้งเดิมที่มีประโยชน์ใช้สอย มีทักษะฝีมืออันประณีต สวยงาม จนกระทั่งอารยธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามาประเทศไทย มีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะ คือ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มีรากฐานการฝึกฝนศิลปะตามรูปแบบอคาเดมีที่มีอยู่ทั่วไปในยุโรปและอเมริกา มีการสอดแทรกความรู้ทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ร่วมสมัยในการเรียนการสอนควบคู่กับศิลปะแขนงอื่น โดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และลูกศิษย์เริ่มมีกลุ่มคนที่สนใจทำงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย แต่ยังคงอยู่ในวงแคบและไม่แพร่หลาย

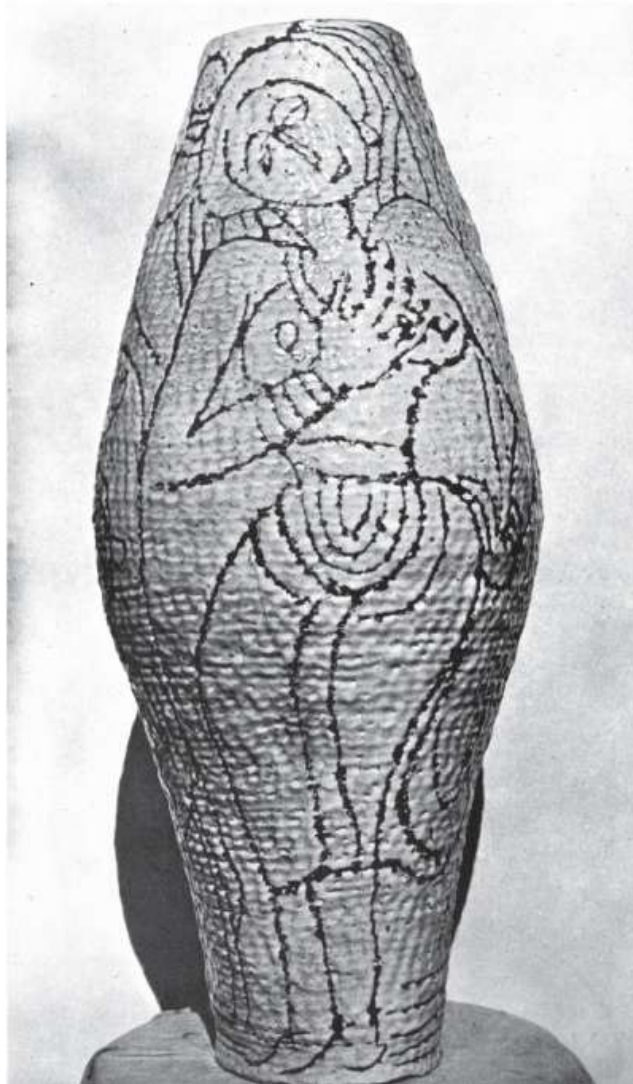
ภาพที่ 3-7 การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13 ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2505 (ที่มา : คู่มือภัณฑารักษ์การเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี. 2535, หน้า 24)

ภาพที่ 3-8 ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กำลังกราบพุลถวายคำอธิบายเรื่องเครื่องปั้นดินเผา (ที่มา : งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี, 2506, หน้า 4)

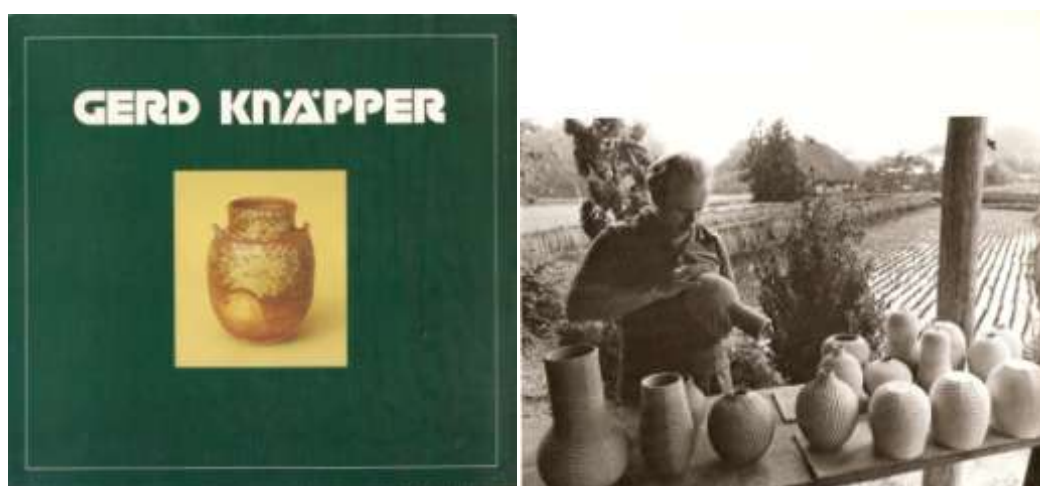
ภาพที่ 3-9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชินี ทอดพระเนตรศิลปกรรม (ที่มา : <https://th-th.facebook.com/ceramic.silpakorn> สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เม.ย. 2557)

ภาพที่ 3-10 เครื่องเคลือบ (Ceramic) ผลงานของ ชลูด นิ่มเสมอ งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ 13 (ที่มา : ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย, 2511, หน้า 70)

2. ช่วงเวลา พ.ศ.2525 ถึง พ.ศ.2534 ก้าวแรกของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย โดยภาพรวมมีเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 จุดเริ่มต้นการแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย เมื่อวันที่ 24 กันยายน-12 ตุลาคม พ.ศ. 2524 ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรร่วมกับมูลนิธิญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย ได้นำผลงานเครื่องปั้นดินเผาของ แกร์ด คแนปเปอร์⁷ ช่างปั้นชาวเยอรมัน ซึ่งมีชื่อเสียงอยู่ในประเทศญี่ปุ่นนานหลายปีมาจัดแสดง ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การจัดแสดงในครั้งนั้นได้รับความสนใจจาก นักเรียน นักศึกษา และประชาชนเป็นอย่างมาก ในการแสดงผลงาน 16 วัน มีผู้เข้าชมถึง 5,000 คน

ภาพที่ 3-11 สูจิบัตรการแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผาของ แกร์ด คแนปเปอร์ (ที่มา : Gerd Knapper Ceramic Exhibition, 2524, หน้าปกและหน้า 4)

การจัดแสดงนิทรรศการครั้งนั้น มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการผลิตศิลปะเครื่องปั้นดินเผามากยิ่งขึ้น โดยเห็นว่าช่างปั้นชาวไทยมีเทคนิคกรรมวิธี การออกแบบ และการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความงามมีได้น้อยไปกว่าชาวต่างประเทศ ดังนั้นหอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้ขอความร่วมมือไปยังสถาบันต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษาที่มีการสอนวิชาเครื่องปั้นดินเผา (Ceramics) โรงงานเครื่องปั้นดินเผา ศิลปิน และช่างปั้นของไทยที่มีผลงานการทำงานทางเครื่องปั้นดินเผาที่เหมาะสมและสวยงาม รวมตัวกันจัดแสดงนิทรรศการศิลปะเครื่องปั้นดินเผา (The ceramic art exhibition) ขึ้นครั้งแรกระหว่างวันที่ 16 สิงหาคม-7 กันยายน พ.ศ. 2525 ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดในครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ ทักษะและเป็นการ

เผยแพร่ผลงานทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา รวมทั้งปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ได้เข้าใจและรู้ถึงความงามของผลงานเครื่องปั้นดินเผาประเภทของงานที่จัดแสดงประกอบด้วย เครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณค่าทางศิลปะ (Ceramic art) เครื่องปั้นดินเผาที่มีการออกแบบอย่างสวยงาม และแสดงออกทางฝีมือการปั้น ประดิษฐ์ และเคลือบ (Ceramic handicraft) และผลิตภัณฑ์ เครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณค่าทางการออกแบบ (Ceramic industry)

ต่อมาได้มีการจัดงานติดต่อกันอีกสองครั้ง คือ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 5-27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 11-23 ธันวาคม พ.ศ. 2527 และเพื่อเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์งานต่อไป มหาวิทยาลัยศิลปากร จัดให้มีการตัดสินผลงานดีเด่นและมอบประกาศเกียรติบัตรขึ้นเป็นครั้งแรก สำหรับผลงานที่ส่งเข้าร่วมการแสดงผลในครั้งนี้ ตลอดการจัดนิทรรศการทุกครั้ง คณะกรรมการฯ ได้จัดให้มีการออกร้านขายสินค้าเครื่องปั้นดินเผาจากโรงงานและศิลปินโดยตรง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในประเทศไทย

นอกจากนั้นยังมีการเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการ การสาธิตเกี่ยวกับวัสดุและเตาเผาแบบต่างๆ มีการจัดพิมพ์เอกสารวิชาการเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเพื่อให้ผู้สนใจได้ทราบ การแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาทั้งสามครั้งนี้ สองครั้งแรก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานเปิดงาน และทรงงานเครื่องปั้นดินเผาพร้อมแสดงด้วย นอกจากนี้ยังประกอบด้วยผลงานฝีพระหัตถ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี และพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรชายาร่วมแสดงด้วย (ภาพที่ 3-12, 3-13) พร้อมทั้งยังมีผลงานของบุคคลสำคัญอื่นๆ และศิลปินเชื้อเชิญหลายท่าน ส่งผลงานเข้าร่วมแสดงผลเพื่อเป็นเกียรติอีกจำนวนมาก (วิโชค มุกดามณี, 2545, หน้า 31)

ภาพที่ 3-12 กำลังทรงปฏิบัติงานในโรงงานแม่ริมเซรามิก อำเภอแม่ริม เชียงใหม่ (ที่มา : สุจิตร์งาน
แสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1, 2525, หน้า 13)

ภาพที่ 3-13 เสด็จทรงเปิดงานแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 2 ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วันที่ 4 พ.ย. 2526 (ที่มา : <http://kanchanapisek.or.th.kp8sirindhornpratep07.html>
สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เม.ย. 2557)

ภาพที่ 3-14 ปกสูจิบัตรการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2525 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผา, 2525, หน้าปก)

ภาพที่ 3-15 ปกสูจิบัตรการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่สอง เมื่อ พ.ศ. 2526 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผา, 2526, หน้าปก)

ภาพที่ 3-16 ปกคู่มือจัดการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่สาม เมื่อ พ.ศ. 2527 (ที่มา : คู่มือจัดการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผา, 2527, หน้าปก)

2.2 การจัดการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ จากการจัดนิทรรศการการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาทั้งสามครั้งที่ผ่านมานั้น มีประชาชนให้ความสนใจมากมาย ทางมหาวิทยาลัยศิลปากรจึงมีดำริสมควรพัฒนาการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาขึ้นเป็นการแสดงระดับชาติ จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2528 เห็นชอบกับโครงการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ โดยให้เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศิลปากร กรมพาณิชย์สัมพันธ์ กระทรวงพาณิชย์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดให้มีการแสดงเป็นประจำต่อเนื่องทุกปีและเพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและมาตรฐานผลงานที่มีคุณค่าทางศิลปะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3-17 ปกสูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดง ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1, 2529, หน้าปก)

จุดเริ่มต้นนี้เองเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนางานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยในประเทศไทยชัดเจนมากยิ่งขึ้น และจากการให้สัมภาษณ์ของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ (สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2556) ผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดงานตั้งแต่ต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ เริ่มต้นร่วมกับอาจารย์ เสริมศักดิ์ นาคบัว นำผลงานเครื่องปั้นดินเผาฝีพระหัตถ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาจัดแสดงเผยแพร่ต่อมาอาจารย์จักร ศิริพานิช คณบดีคณะ มัณฑนศิลป์ (ดำรงตำแหน่ง พ.ศ. 2526-2530) ร่วมผลักดันให้เป็นงานระดับชาติ มีการแบ่งประเภทตามลักษณะผลงาน ทั้งผลงานหัตถกรรมที่มีประโยชน์ใช้สอย ผลงานศิลปะที่มีความงามทั้งสี่เคลือบ รูปทรง ทั้งที่มีการเคลือบและไม่มีการเคลือบผิว

ปี พ.ศ. 2529 มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้จัดการแสดงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ขึ้นในระหว่างวันที่ 5-14 ธันวาคม พ.ศ. 2529 ร่วมกับงานเมคอินไทยแลนด์ ของกรม พาณิชยกรรมสัมพันธ์ ณ กรมประชาสัมพันธ์ ถนนรัชดาภิเษก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมการ

ผลิต การอนุรักษ์และการพัฒนารูปแบบตลอดจนการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ประเภทศิลปกรรม ประเภทหัตถกรรม และประเภทอุตสาหกรรม อันเป็นประโยชน์ในการ สร้างสรรค์ การท่องเที่ยว การส่งออก และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดค่านิยมในการใช้ผลผลิตของ ไทย โดยมีรางวัลเหรียญทอง เหรียญเงิน เหรียญทองแดง พร้อมประกาศนียบัตรและเงินรางวัล มี การแบ่งประเภทของงานที่จัดแสดงและจัดให้มีการประกวดเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทศิลปกรรม (Ceramic art) คือ ผลงานที่เน้นเฉพาะการแสดงออกทางด้าน สุนทรียะ มีคุณค่าทางศิลปะ เช่นเดียวกับงานจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์

ประเภทหัตถกรรม (Ceramic handicraft) คือ ผลงานที่เน้นด้านการออกแบบและ การแสดงออกในความคิดของฝีมือการขึ้นรูป การตกแต่ง การเคลือบ เป็นผลงานที่ทำขึ้นเพื่อ ประโยชน์ใช้สอยหรือเพียงเพื่อประดับตกแต่ง ทั้งนี้รวมถึงผลงานลักษณะพื้นบ้าน

ประเภทอุตสาหกรรม (Ceramic industry) คือ ผลงานที่มีประโยชน์ใช้สอยและมี คุณค่าทางความงาม เช่น ชุดอาหาร ชุดกาแฟ กระเบื้องประดับผนังหรือปูพื้น โคมไฟฟ้า เครื่อง สุขภัณฑ์ เป็นต้น (หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ซีดีรอมมัลติมีเดีย, 2543)

ปี พ.ศ. 2530 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ไม่มีการ เปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ปี พ.ศ. 2531 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 เครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม ไม่มีผู้ได้รับรางวัลเหรียญทอง และรางวัลเหรียญเงิน จึงมีการ เพิ่มรางวัลชมเชยขึ้นมาอีก 4 รางวัล

ปี พ.ศ. 2533 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 มีการ เปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ

ลำดับแรก การแยกประเภทของงานให้มากขึ้นจากเดิมที่เคยมี 3 ประเภท เป็น 4 ประเภท คือ เครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม, เครื่องปั้นดินเผาประเภทหัตถกรรมแบบตกแต่ง โดยมีเคลือบ, เครื่องปั้นดินเผาประเภทหัตถกรรมแบบตกแต่งโดยไม่มีเคลือบ และเครื่องปั้น ดินเผาประเภทอุตสาหกรรม

ลำดับที่สอง การเปลี่ยนแปลงชื่อประเภทของรางวัลจากรางวัลเหรียญทอง รางวัล เหรียญเงิน และรางวัลเหรียญทองแดง เปลี่ยนเป็นรางวัลผลงานยอดเยี่ยม และรางวัลผลงานดีเด่น แทน

ปี พ.ศ. 2534 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 ทาง สภามหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มีมติทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขา เครื่องเคลือบดินเผา) แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นที่ประจักษ์โดย

ทั่วกันว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชาสามารถด้านศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา ไม่น้อยไปกว่างานศิลปะด้านอื่นๆ และทรงพระราชทานงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ฝีพระหัตถ์มาจัดแสดงหลายครั้ง

กล่าวโดยสรุปก้าวแรก ของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทยเริ่มต้น จากความร่วมมือของหน่วยงานสถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะร่วมสมัย ได้แก่ มหาวิทยาลัย ศิลปากร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมจัดงานแสดงนิทรรศการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาติดต่อกันสามครั้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2527 จนกระทั่งพัฒนาขึ้นมาเป็นการจัดแสดงในระดับชาติในปี พ.ศ. 2529 เพื่อคัดเลือกผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยที่มีคุณค่า และมีคุณภาพจากการแข่งขันสร้างสรรค์ของศิลปินในหลายแนวทาง เพื่อนำออกมาแสดงให้ประชาชนชม พร้อมทั้งเป็นการยกระดับผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยของไทยให้เท่าเทียมกับนานาชาติประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้เป็น 3 ลำดับ ดังนี้

ลำดับแรก การเก็บข้อมูลจากผลงานที่ได้รับรางวัล และผลงานที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2525) และยกระดับเป็นงานแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติตั้งแต่ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2529) ถึงครั้งที่ 16 (พ.ศ. 2555) เพราะเป็นเวทีการประกวดระดับชาติที่ได้รับการยอมรับมีศิลปินส่งผลงานเข้าร่วมมากที่สุด และเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและยาวนานตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ลำดับที่สอง การเก็บข้อมูลการจัดแสดงนิทรรศการผลงานของศิลปินซึ่งเลือกจากงานแสดงที่สำคัญทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้รับการยอมรับจากสังคมในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง และมีผลงานจัดแสดงอย่างต่อเนื่องอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน มีศิลปินคนสำคัญหลายคนให้ความสนใจในงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเปรียบเสมือนผู้บุกเบิกและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิลปินรุ่นถัดมา เช่น ทวีไทย บริบูรณ์, ทวี พรหมพฤษย์, โกมล รัชย์วงศ์, เปี่ยมสุข เจริญรุ่งเรือง, ปรีชา อมรัตน์, มานิตย์ ภู่อารีย์, สมศักดิ์ ชาวลาวัณย์, เกษม พฤษะวัน และสุรศักดิ์ โกสิยพันธ์ เป็นต้น

ลำดับที่สาม ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ตามการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่ ช่วงเวลา พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดงานแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 3 ครั้ง และยกระดับขึ้นจนเป็นการจัดงานแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ 5 ครั้ง มีการจัดงานทั้งหมดรวม 8 ครั้ง ในช่วงเวลา พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 มีการจัดงานแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ รวม 5 ครั้ง และช่วงเวลา พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 มีการจัดงานแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ รวม 6 ครั้ง

2.3 กลุ่มตัวอย่างศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ถือเป็นช่วงเวลาเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ซึ่งเริ่มมีศิลปินให้ความสนใจนำเสนออย่างจริงจังและต่อเนื่อง แม้ผลงานบางชิ้นอาจเป็นผลงานที่ไม่โดดเด่น หรือมีเทคนิคที่ซับซ้อนเป็นเพียงขั้นพื้นฐาน แต่ทว่าส่งอิทธิพลโดยตรงต่อกระบวนการสร้างสรรค์ของศิลปินในช่วงเวลาต่อมา

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจำนวนศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย และได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ประเภทศิลปกรรม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 พบว่ามีศิลปินที่ส่งผลงานได้รับรางวัล จำนวน 16 คน (คูตารางภาคผนวก ค-17 หน้า 335) ผู้วิจัยได้คัดเลือกศิลปินที่ส่งผลงานได้รับรางวัล จำนวน 2 คน อีกส่วนหนึ่งคือศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักยอมรับ จำนวน 2 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นชัดในแต่ละประเภทของการแสดงออกตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย เพื่อทำการวิเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างแทนศิลปินทั้งหมด โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3-1 กลุ่มตัวอย่างศิลปินสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534

ลำดับที่	รายชื่อ	หมายเหตุ
1	นายวัน โชค กฤษฎามหาสกุล	ผลงานได้รับรางวัล
2	นายเวนิช สุวรรณ โมลี	ผลงานได้รับรางวัล
3	นายประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์	ผลงานได้รับการยอมรับ
4	นายเสริมศักดิ์ นาคบัว	ผลงานได้รับการยอมรับ

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา บรรยายภาพประกอบผลงาน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผลงานของศิลปินแต่ละท่านจากผลงานที่แสดงความเด่นชัด ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการแบบ ทักษะธาตุ และเทคนิควิธีการ เพื่อเป็นตัวแทนของผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในช่วงเวลาทั้งหมด ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินจำนวน 4 คน ดังต่อไปนี้

2.3.1 วัน โชค กฤษฎามหาสกุล เกิดที่อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เป็นผู้ร่วมก่อตั้งโรงงานเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อว่า นครไทยเซรามิก มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ตั้งอยู่ที่ถนนรถไฟตะวันออก ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งนับเป็นโรงงานเครื่องปั้นดินเผาที่ก่อตั้งขึ้นในยุคแรกของอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย ศิลปินมีผลงานได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทหัตถกรรม โดยมีการเคลือบ จากงานแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้ง

ที่ 5 และมีผลงานเข้าร่วมการแสดงเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติอีกหลายครั้ง ปัจจุบันศิลปินยังไม่มี การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาส่วนตัวขึ้นเพิ่มเติม เนื่องจากมีอายุมากและประสบปัญหา ทางด้านสุขภาพผลงานส่วนใหญ่เป็นรูปทรงภาชนะ เช่น จาน ชาม และแจกัน เป็นต้น

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะ เครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2530 ได้รับรางวัลเหรียญเงิน ประเภท ศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 และในปี พ.ศ. 2532 ได้รับรางวัล ชมเชย ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 และในปี พ.ศ. 2534 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 และในปี พ.ศ. 2537 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 7

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มี จำนวน 6 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ แจกันสองฝั่ง (ภาพที่ 3-18), ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-19), ผลงานชื่อ เงามไ้ (ภาพที่ 3-20), ผลงานชื่อ ปะการังกับชามโบราณ (ภาพที่ 3-21), ผลงานชื่อ รังนก (ภาพที่ 3-22) และผลงานชื่อ ภูกระดึง 1316M (ภาพที่ 3-23) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-18 แจกันสองฝั่ง, ราววัลเหรียญเงิน การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 2
(ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2, 2530, หน้า 27)

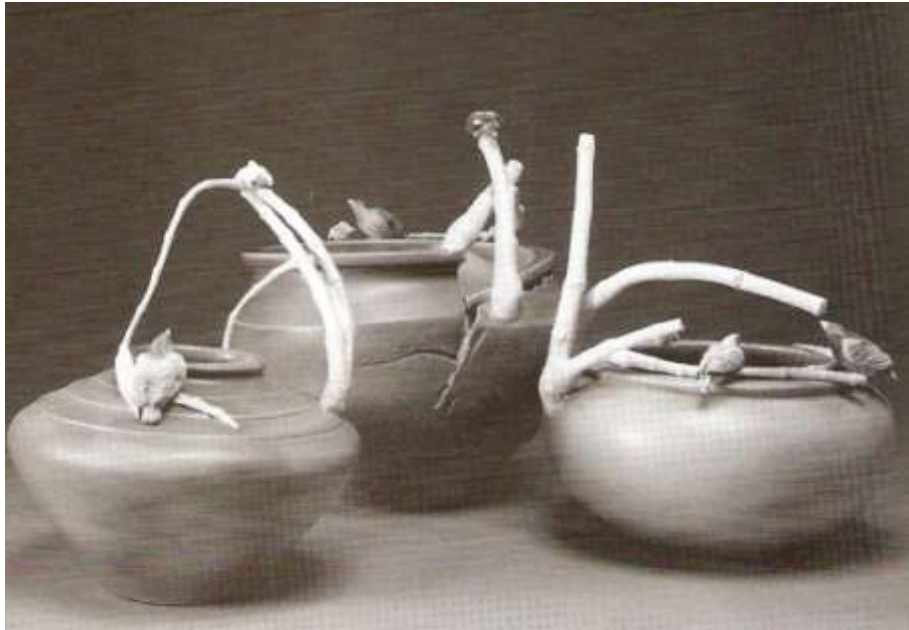
ภาพที่ 3-19 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดง
ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2, 2530, หน้า 44)

ภาพที่ 3-20 เงามไม้, รางวัลชมเชย การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 3 (ที่มา : สูจิบัตร
การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 3, 2531, หน้า 26)

ภาพที่ 3-21 ปะการังกับขามโบราณ, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ
ครั้งที่ 5 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5, 2534, หน้า 39)

ภาพที่ 3-22 รังนก, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดง
ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6, 2535, หน้า 66)

ภาพที่ 3-23 ภูกระดึง 1316M, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7
(ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7, 2537, หน้า 43)

2.3.1.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วัน โชค กฤษฎา มหาสกุล ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ดูตารางภาคผนวก ง-1 หน้า 340) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ แจกันสองฝั่งรางวัลเหรียญเงิน จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-18) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ความประทับใจในภาพทิวทัศน์ของต้นไม้ ภูเขา ที่มีความสูงลดหลั่นกัน มีทั้งระยะใกล้ ระยะไกล แสดงภาพถูกต้องเหมือนจริงทั้งรายละเอียดและสีส้ม

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-19) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ด้านความงามขององค์ประกอบทางศิลปะ โดยใช้เส้นที่มีลักษณะเรขาคณิต เช่น เส้นโค้ง เส้นตรง เป็นต้น มาจัดแบ่งพื้นที่ว่างสอดคล้องกับรูปทรงที่เรียบง่าย

ผลงานชื่อ เภาไม้ รางวัลชมเชยจากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 (ภาพที่ 3-20) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ความประทับใจในภาพใบไม้ที่ร่วงหล่นทับกันตามธรรมชาติ

ผลงานชื่อ ปะการังกับขามโบราณ รางวัลยอดเยี่ยม จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-21) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ความประทับใจในรูปทรงขามและรูปทรงปะการัง ด้านในขามเขียนลายปลาที่ผ่านการลวดทอน รายละเอียดความเหมือนจริง

ผลงานชื่อ รังนก ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-22) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ความประทับใจในนกจำนวนหลายตัวเกาะอยู่บนกิ่งไม้ที่งอกออกมาจากรูปทรงแจกันที่ให้ความรู้สึกเสมือนเป็นรังนก

ผลงานชื่อ ภูกระดึง 1316M รางวัลดีเด่น จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-23) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ในความงามของธรรมชาติ สภาพแวดล้อมทิวทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับความประทับใจในธรรมชาติและสภาพแวดล้อมรอบตัว ค่าเฉลี่ย 4.66 มากที่สุด และลำดับที่สองเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจอื่นๆ ค่าเฉลี่ย 4.33 มาก

2.3.1.2 ด้านกระบวนการ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ

วัน โชค กฤษณามหาสกุล ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-2 หน้า 340) โดยกระบวนแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ แจกันสองฝั่งรางวัลเหรียญเงิน จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-18) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยทั้งหมด เป็นแจกันทรงสูงโชว์ลวดลาย ช่วงคอแคบแต่บริเวณปากกว้างเพื่อความสวยงามมากกว่ามุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอย ทั้งหมดมีขนาดแตกต่างกันลดหลั่นกันทั้งความกว้างและสูง

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-19) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยทั้งหมด เป็นแจกันทรงสูงปากกว้าง มีการตัดขอบปากและบางขึ้นตัดลึกลงมากกว่าครึ่งหนึ่งของความสูงของชิ้นงานเพื่อความสวยงามมากกว่ามุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอย

ผลงานชื่อ เงามั้ รางวัลชมเชยจากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 (ภาพที่ 3-20) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยทั้งหมด เป็นจานแบนทรงกลม

ผลงานชื่อ ปะการังกับชามโบราณ รางวัลยอดเยี่ยม จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-21) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอย เป็นรูปทรงชามผสมผสานกับรูปทรงปะการังในลักษณะเชิงประติมากรรมที่ลดทอนรายละเอียด

ผลงานชื่อ รังนก ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-22) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอย เป็นรูปทรงแจกันผสมผสานกับรูปทรงกิ้งม้ และนกในลักษณะเชิงประติมากรรมที่มีรายละเอียดเหมือนจริง

ผลงานชื่อ ภูกระดึง 1316M รางวัลดีเด่น จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-23) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอย เป็นรูปทรงแจกันทรงสูง ก้นแหลม มีรายละเอียดให้ความรู้สึกเหมือนทิวทัศน์ต้นไม้อบนภูเขาสูง

สรุปกระบวนแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกกระบวนแบบเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด และลำดับที่สองเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 3.50 ปานกลาง

2.3.1.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วัน โชค กฤษณามหาสกุล ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (คูตารางภาคผนวก ง-3, ง-4 หน้า 341) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ แจกันสองฝั่งรางวัลเหรียญเงิน จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-18) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์สีเข้ม ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนรูปทรงแจกันทรงสูงปากแคบ ซึ่งต้องมีความชำนาญในการขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนเป็นอย่างดี เพราะต้องบังคับดินจากรูปทรงกระบอกให้บริเวณคอแจกันเล็กลงทันที แล้วจึงรีดดินที่เหลือให้ปากผายกว้างออกอีกครั้ง ผลงานมีหลากหลายขนาดจำนวน 7 ชิ้น ขนาด 75x20, 20x54, 38x12, 38x12, 35x12, 15x12 และ 12x10 ซม. มีการขีดเส้นบริเวณด้านล่างรอบชิ้นงาน ตกแต่งด้วยการเขียนลายทิวทัศน์ เคลือบด้วยเคลือบทึบ และเคลือบใสเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-19) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปผสมผสานระหว่างเป็นหมุนและแม่พิมพ์ เป็นรูปทรงแจกันทรงสูงปากกว้าง มีการตัดขอบปาก และฉลุวดลายด้วยความชำนาญเพื่อให้เกิดเส้นขนาดเล็กรอบขอบปากแจกัน ซึ่งเสี่ยงต่อการแตกร้าวได้ง่าย ทั้งในขณะที่ฉลุและปล่อยให้ชิ้นงานแห้ง การตัดทำในเกิดรูปทรงที่แปลกตา ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานชื่อ เงามี้ รางวัลชมเชยจากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 (ภาพที่ 3-20) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนรูปทรงชามแบนทรงกลม และนำไปไม้มากดประทับลงด้านในจาน เพื่อให้เกิดลวดลายสมจริง ตกแต่งด้วยการเคลือบแว่นขอบปากจานเพื่อให้เห็นสีของเนื้อดิน แต่ไม่พบข้อมูลประเภทของเคลือบและขนาดของชิ้นงาน

ผลงานชื่อ ประการังกับชามโบราณ รางวัลยอดเยี่ยม จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-21) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนเป็นรูปทรงชาม และปั้นรูปทรงประการังเป็นส่วนฐาน ตกแต่งด้วยการทาสีดินสีขาว (Englobe) แล้วจึงเขียนลายปลา ด้านในชาม เผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส แต่ละชิ้นขนาดประมาณ 33x25 ซม.

ผลงานชื่อ รังนก ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-22) ศิลปินใช้เนื้อดินพอร์สเลน ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนเป็นรูปทรงแจกันปั้นรูปทรงกึ่งไม้ และนกดประกอบเข้าด้วยกัน เคลือบชนิดหินฟันม้า (Feldspathic type) เผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

ผลงานชื่อ ภูกระดึง 1316M รางวัลดีเด่น จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-23) ศิลปินใช้ เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนมีการขีดฉลุวดลาย และปั้นเพิ่มเติมโดยรอบชิ้นงาน พ่นทับด้วยเคลือบด้าน (Matt glaze) เผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันสองประเภท เกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และลักษณะของการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.16 มาก ลำดับที่สอง

เกี่ยวกับสีส้มและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.33 ปานกลาง และเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันสองประเภทเกี่ยวกับการขึ้นรูป และการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.16 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.33 ปานกลาง

ภาพที่ 3-24 เวนิช สุวรรณ โมลิ (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อ 13 ธ.ค. 2557)

2.3.2 เวนิช สุวรรณ โมลิ เกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498 ที่จังหวัดสิงห์บุรี สำเร็จการศึกษาศาสตรบัณฑิต (อุตสาหกรรมศิลป์) วิทยาลัยครูพระนคร (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร) และในปี พ.ศ. 2545 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขา เครื่องเคลือบดินเผา มหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2522 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ และในปี พ.ศ. 2529 รับราชการเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และได้รับตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ก่อนลาออกจากราชการเพื่อประกอบธุรกิจส่วนตัว

แม้ต้องรับหน้าที่งานราชการและการสอน ได้รับรางวัลเหรียญทองแดงจากการแสดง เครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 1 และได้รับรางวัลเหรียญทองจากการแสดงเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 2 ปัจจุบันประกอบกิจการ โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา ที่มีชื่อว่า แอดวานซ์เซรามิก อินค์สตอรี่

(Advance ceramic industry company limited) ที่จังหวัดนครปฐม และปัจจุบันศิลปินยังคงสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2527 ได้รับรางวัลประกาศนียบัตรดีเด่นประเภทศิลปกรรม จากการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3 และในปี พ.ศ. 2529 ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 และในปี พ.ศ. 2530 ได้รับรางวัลเหรียญทอง ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 และในปี พ.ศ. 2537 เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558)

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 8 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ Bowl (ภาพที่ 3-25), ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-26), ผลงานชื่อ ไม้ยู่ วัฏสงสาร (ภาพที่ 3-27), ผลงานชื่อ จารึกสำหรับศตวรรษหน้า (ภาพที่ 3-28), ผลงานชื่อ คน (โทรจิต) (ภาพที่ 3-29), ผลงานชื่อ เกิดแก่เจ็บตาย (ภาพที่ 3-30), ผลงานชื่อ อารยธรรม หมายเลข 2 (ภาพที่ 3-31), และผลงานชื่อ Copper in oxide I, II (ภาพที่ 3-32) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-25 Bowl 1, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 1, 2525, หน้า 33)

ภาพที่ 3-26 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 2, 2526, หน้า 11)

ภาพที่ 3-27 ไม่มีชื่อ, วัฏสงสาร, รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1, 2529, หน้า 21)

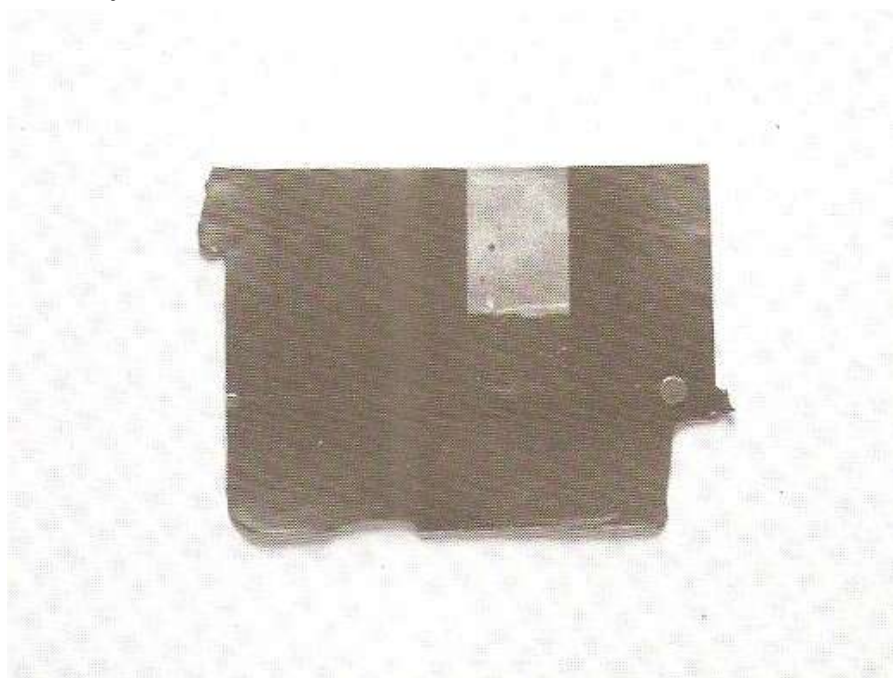
ภาพที่ 3-28 จารึกสำหรับศตวรรษหน้า, รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ที่มา :สูจิบัตรการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1, 2529,
หน้า 21)

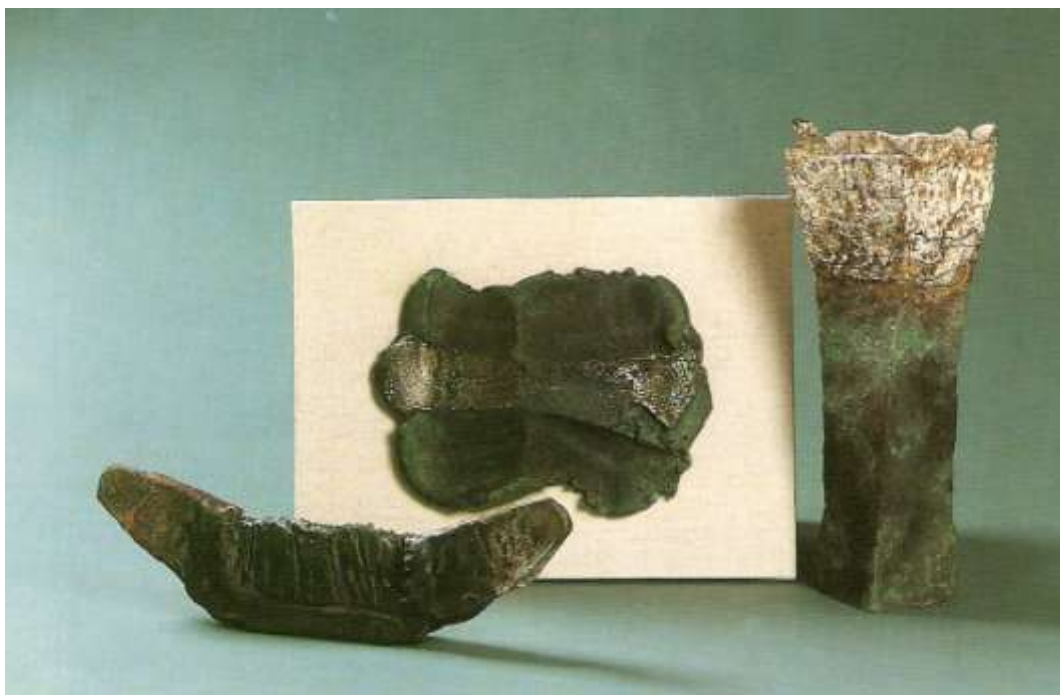
ภาพที่ 3-29 คน (โทวจิต), รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1
(ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1, 2529, หน้า 21)

ภาพที่ 3-30 เกิดแก่เจ็บตาย, รางวัลเหรียญทอง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2
(ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2, 2530, หน้า 26)

ภาพที่ 3-31 อารยธรรม หมายเลข 2, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ที่มา :
สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4, 2533, หน้า 45)

ภาพที่ 3-32 Copper in oxidation I, II, รัชเชิญแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ที่มา :
 สหุจิบัตรการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8, 2539, หน้า 40)

2.3.2.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปเครื่องปั้นดินเผาของ เวนิช สุวรรณโมลี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ดูตารางภาคผนวก ง-5 หน้า 342) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Bowl 1 ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-25) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ในความงามทางศิลปเครื่องปั้นดินเผา สีสนและลักษณะพิเศษที่เกิดจากการทับซ้อนกันของน้ำเคลือบ

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-26) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ในความงามทางศิลปเครื่องปั้นดินเผาแสดงสีสนและลักษณะพิเศษที่เกิดจากการทับซ้อน การไหลตัวของน้ำเคลือบที่แตกต่างกัน และการตกแต่งด้วยการเขียนลวดลายมาจัดแบ่งพื้นที่ว่างสอดคล้องกับรูปทรงที่เรียบง่าย

ผลงานชื่อ ไม่อยู่ วัฏสงสาร ราววัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-27) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ลักษณะเชิงนามธรรมเรื่องราวเกี่ยวกับจิตวิทยา สะท้อนความคิดจากการดำรงชีวิตในสังคม

ผลงานชื่อ จารึกสำหรับศตวรรษหน้า รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-28) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว นำเสนอทางอารมณ์ที่หวาดกลัว ผลสะท้อนจากการทำสงครามนิวเคลียร์ (ในช่วงเวลานั้น) เพื่อเตือนจิตสำนึกของคนให้ลดเลิกสิ่งไร้สาระ ลดการเบียดเบียนและการเอารัดเอาเปรียบ

ผลงานชื่อ คน (โททรจิต) รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-29) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกทางอารมณ์

ผลงานชื่อ เกิดแก่เจ็บตาย รางวัลเหรียญทอง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-30) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับเนื้อหาแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ทางอารมณ์ สะท้อนความจริงของชีวิตคน อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของครอบครัว

ผลงานชื่อ อารยธรรม หมายเลข 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-31) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับเนื้อหาแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ทางอารมณ์เชิงนามธรรมส่วนตัวแสดงเรื่องราวด้านจิตวิทยาสะท้อนความคิดที่เป็นผลมาจากความเก็บกดภายในจิตสำนึกที่มาจากดำรงชีวิตในสังคม

ผลงานชื่อ Copper in oxidation I, II, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-32) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจในความงามทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ร่องรอยความหยาบของพื้นผิวที่มาจากวิธีการขึ้นรูปที่แตกต่างกัน สีเส้นและลักษณะพิเศษที่มาจากวัตถุดิบและเทคนิคการเผา

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 3.50 ปานกลาง และลำดับที่สองเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 2.87 ปานกลาง

2.3.2.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ เวนิช สุวรรณ โมลี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-6 หน้า 342) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Bowl 1 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-25) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประ โยชนาใช้สอยทั้งหมด เป็นชามปากกว้างเพื่อแสดงสีเส้นความสวยงาม และลักษณะพิเศษของเคลือบ

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-26) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยทั้งหมด เป็นแจกันทรงกลมปากแคบเพื่อความสวยงามมากกว่ามุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอย มีการตกแต่งลวดลาย และการเคลือบด้วยสีสันแตกต่างกัน

ผลงานชื่อ ไม่อยู่ วัฏสงสาร รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-27) ศิลปินแสดงออกทางสัญลักษณ์ ลวดทอนรูปทรงโดยใช้รูปทรงครึ่งวงกลมในลักษณะทับซ้อนกันใช้แผ่นระนาบที่มีขนาด และมีพื้นผิวแตกต่างกันทำให้เกิดน้ำหนักและสีที่น่าสนใจ

ผลงานชื่อ จารึกสำหรับศตวรรษหน้า รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-28) ศิลปินแสดงออกทางสัญลักษณ์ ลวดทอนรูปทรงเป็นทรงกระบอกแบบอิสระประกอบเข้ากับวัสดุโลหะเส้นตรง เน้นร่องรอยพื้นผิวที่เกิดจากเทคนิคการขึ้นรูป และเว้นพื้นที่ว่าง เพื่อจินตนาการด้านอารมณ์ความเหนือจริง

ผลงานชื่อ คน (โทรจิต) รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-29) ศิลปินแสดงออกทางลวดทอนรูปทรง และรายละเอียดเป็นทรงกระบอกบริเวณด้านบนปล่อยวางแบบอิสระประกอบเข้ากับวัสดุเส้นโลหะคัดตามจินตนาการ เน้นร่องรอยพื้นผิวที่เกิดจากเทคนิคการขึ้นรูป และเว้นพื้นที่ว่าง เพื่อจินตนาการด้านอารมณ์ความเหนือจริง

ผลงานชื่อ เกิดแก่เจ็บตาย รางวัลเหรียญทอง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-30) ศิลปินแสดงออกทางสัญลักษณ์ ใช้รูปทรงเหลี่ยมแบบเรขาคณิตและรูปทรงอิสระประกอบเข้ากับวัสดุเป็นเส้นโลหะคัดรูปทรงตามจินตนาการ เพื่อให้เกิดความรู้สึกตามที่ต้องการ

ผลงานชื่อ อารยธรรม หมายเลข 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-31) ศิลปินแสดงเกี่ยวกับสัญลักษณ์ นำมาลวดทอนรูปทรง รายละเอียดแสดงความสวยงามในธรรมชาติ

ผลงานชื่อ Copper in oxidation I, II, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-32) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก ใช้รูปทรงเหลี่ยมแบบเรขาคณิต เน้นร่องรอยพื้นผิวที่เกิดจากเทคนิคการขึ้นรูป และพื้นที่ว่าง

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกกระบวนการแบบเกี่ยวกับสัญลักษณ์ ค่าเฉลี่ย 3.75 มาก และลำดับที่สองเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรง และรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 3.25 ปานกลาง

2.3.2.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น

จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ เวนิช สุวรรณ โมลี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-7, ง-8 หน้า 343) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Bowl 1 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-25) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนรูปทรงสามปากกว้าง ทั่วร่องรอยการขึ้นรูปภายในรูปทรงเพื่อความสวยงาม ตกแต่งด้วยการเคลือบผิวมันทับซ้อนกัน เพื่อให้เกิดสีสันหลากหลาย และลักษณะพิเศษของเคลือบ ไม่พบข้อมูลประเภทของเคลือบ และขนาดของชิ้นงาน

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-26) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนเป็นรูปทรงแจกันทรงกลมปากแคบ ตกแต่งด้วยการเคลือบผิวด้านและใช้เคลือบผิวมันทับซ้อนกัน ปล่อยให้เกิดร่องรอยการไหลตัวของเคลือบไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานชื่อ ไม่อยู่ วัฏสงสาร รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-27) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยวิธีการรีดดินเป็นทรงกระบอกและปั้นแผ่นระนาบเพิ่มเติมบริเวณด้านใน เคลือบผิวด้านสีน้ำเงินอมเทา เผาที่อุณหภูมิ 1,222 องศาเซลเซียส ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

ผลงานชื่อ จารึกสำหรับศตวรรษหน้า รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-28) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปวิธีการขุดแบบอิสระที่ร่องรอยเป็นพื้นผิว เคลือบหินฟันม้าแบบผิวด้าน ตกแต่งสีโดยพู่กันลม (Air brush) เผาที่อุณหภูมิ 1,222 องศาเซลเซียส และประกอบด้วยวัสดุโลหะ ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

ผลงานชื่อ คน (โทรจิต) รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-29) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปวิธีการขุดแบบอิสระที่ร่องรอยเป็นพื้นผิว เคลือบหินฟันม้า ตกแต่งโดยพู่กันลมพ่นไถ่น้ำหนัก เผาที่อุณหภูมิ 1,222 องศาเซลเซียส และประกอบด้วยวัสดุโลหะ ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

ผลงานชื่อ เกิดแก่เจ็บตาย รางวัลเหรียญทอง การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-30) ศิลปินใช้เนื้อดินปอร์ซเลน ขึ้นรูปด้วยวิธีการหล่อแบบด้วยน้ำดิน (Slip casting) ตกแต่งสีโดยพู่กันลมใช้สีได้เคลือบและน้ำดินสี ฟนเพื่อให้เกิดพื้นผิวที่น่าสนใจ เคลือบสีผิวมันและเคลือบผิวด้าน เผาที่อุณหภูมิ 1,222 องศาเซลเซียส และประกอบด้วยวัสดุโลหะขนาด 43x21, 60x21, 79x21, 56x21 ซม.

ผลงานชื่อ อารยธรรม หมายเลข 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-31) ศิลปินใช้เนื้อดินปอร์ซเลนขึ้นรูปแบบแผ่น สร้างพื้นผิวด้วยเทคนิคการชุคซิด (Stencil)

ตกแต่งสีโดยพู่กันลมใช้น้ำดินสี สีดำ สีทองพ่นลงบนผิวหน้า และใช้เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส ขนาด 46x61 ซม.

ผลงานชื่อ Copper in oxidation I, II, รับเชิญแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-32) ศิลปินใช้น้ำดินสีโทนแฉะ ขึ้นรูปวิธีการขดเป็นทรงกระบอก ขึ้นรูปแบบแผ่น และ ขึ้นรูปแบบทูปดินก้อนแบบอิสระ ทั้งร่องรอยเป็นพื้นผิว ตกแต่งสีโดยพู่กันลมพ่นทับด้วยคอปเปอร์ออกไซด์ (Copper oxide) ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

สรุปทัศนธาตุทางศิลปเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันสองประเภท คือ การแสดงออกของสีดินและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ และลักษณะของการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง ค่าเฉลี่ย 3.37 ปานกลาง และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากันสองประเภท คือ น้ำเคลือบ และการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 3.37 ปานกลาง

ภาพที่ 3-33 ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ (ที่มา : คู่มือปฏิบัติการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15, 2553, หน้า 30)

2.3.3 ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ เกิดเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2477 ที่กรุงเทพฯ จากการให้สัมภาษณ์ของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ (สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2556) เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจศิลปะเครื่องปั้นดินเผาสามารถสรุปได้ ดังนี้

เริ่มจากการสนใจศึกษาเครื่องปั้นดินเผาด้วยตนเอง จากหนังสือต่างประเทศในห้องสมุดที่โรงเรียนศิลปศึกษาเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปัจจุบันคือวิทยาลัยช่างศิลป์) มีอาจารย์ประยูร อุลุชาฎะ เป็นอาจารย์ใหญ่ มีการก่อเตาเผาโดยศึกษาจากหนังสือต่างประเทศ แล้วนำผลงานที่ปั้นเสร็จมาเผาแบบไม่มีการเคลือบ (อุณหภูมิประมาณ 800-900 องศาเซลเซียส) ใช้ฟันจากต้นมะขามสนามหลวงเป็นเชื้อเพลิงในการเผา ภายหลัง อาจารย์ประยูร อุลุชาฎะ ได้นำน้ำเคลือบมาจากราบุรี แต่ก็ยังเผาเคลือบไม่สำเร็จเพราะเตาเผาที่ก่อขึ้นเองนั้นไม่สามารถเผาที่อุณหภูมิสูงได้ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ขณะนั้นอาจารย์ชูลูด นิ่มเสมอ จบการศึกษามาจากประเทศอิตาลีกลับมาเป็นอาจารย์ที่คณะจิตรกรรมและประติมากรรม ได้ชักชวนให้มาทำงานเครื่องปั้นดินเผา โดยซื้อดินและน้ำเคลือบมาจากอิตาลี ทดลองปั้นขึ้นรูปแบบขดง่าย ๆ มีการก่อเตาเผา (Up draft kiln) บริเวณด้านข้างโรงหล่อ เผาชิ้นงานเคลือบสุกตัวเนื่องจากเป็นเคลือบไฟฟ้ามีสีสีน้ำตาลใสสวยงาม ต่อมาภายหลังจากนั้นจึงหยุดไป

ต่อจากนั้น ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ จบการศึกษานุปริญญาศิลปบัณฑิต (จิตรกรรมและประติมากรรม) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2499 ได้เข้าทำงานที่โรงงานเครื่องปั้นดินเผา (ระหว่างปี พ.ศ. 2502-2504) ตั้งขึ้นเป็นโรงงานตัวอย่างที่ได้มาตรฐาน จากความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย-ญี่ปุ่น สถานที่ตั้งอยู่บริเวณกล้วยน้ำไท กรุงเทพฯ มีผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นมาช่วยฝึกสอนเทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผาทั้งการออกแบบ การทำน้ำเคลือบ และการเผา ภายหลัง ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ จึงได้รับทุนโคลัมโบไปศึกษาต่อทางด้านเครื่องปั้นดินเผา ณ สถาบันเซโตะ (Seto institute, Japan) ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้เริ่มต้นศึกษาตั้งแต่ขั้นพื้นฐานของการทำเครื่องปั้นดินเผา ตั้งแต่การเตรียมเนื้อดิน น้ำเคลือบ การตกแต่งและการเผา (ช่วงเวลาขณะนั้น อ.ทวี พรหมพุกษ์ กำลังศึกษาต่อที่ประเทศฟิลิปปินส์ และ อ.เสริมศักดิ์ นาคบัว ยังไม่ได้ไปศึกษาต่อที่ฮาวาย) หลังจากนั้นลาออกมาทำงานที่บริษัทไทยเซลาดอน จำกัด ที่จังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2505-2507) และบริษัทเซรามิกไทย จำกัด ที่จังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2508-2511) จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2512 เริ่มก่อตั้งแมริมเซรามิกสตูดิโอ ที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ในปี พ.ศ. 2523 เมื่อครั้งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จไปประทับที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ได้ทรงงานเครื่องปั้นดินเผาไว้ที่โรงงานแมริมเซรามิก และ

ทรงเสด็จไปทรงงานเครื่องปั้นดินเผาอีกหลายครั้งจนถึงปี พ.ศ. 2527 โดยมี ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ เป็นผู้ดูแลฯ ถวายคำแนะนำในการทำ จัดเตรียมเครื่องมือพร้อมอุปกรณ์ดูแลฯ ถวายให้ทรงงาน และเป็นผู้นำผลงานฝีพระหัตถ์ที่ทรงไว้ทั้งหมดไปเผาเคลือบจนเสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ยังเป็นศิลปินรับเชิญ (Special exhibition of top ceramics designers) ใน นิทรรศการ The 4th International Ceramics Competition 95 ที่เมืองมิโน ประเทศญี่ปุ่น และคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการประกวดการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ (ประเภท ศิลปกรรม) ตั้งแต่ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2529) จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558)

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 5 ชิ้น ได้แก่ ผลงาน ไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-34), ผลงาน ไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-35), ผลงาน ไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-36), ผลงาน ชื่อ ดอกหญ้า ยอดคอย (ภาพที่ 3-37), และผลงาน ชื่อ ใบตอง ลมเหนือ (ภาพที่ 3-38) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-34 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ที่มา : ศูนย์บริการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1, 2525, หน้า 37)

ภาพที่ 3-35 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ที่มา : ศูนย์บริการแสดงศิลปะ
เครื่องปั้นดินเผาครั้งที่ 2, 2526, หน้า 12)

ภาพที่ 3-36 ไม่มีชื่อ, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ที่มา : ศูนย์บริการ
แสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2, 2530, หน้า 32)

ภาพที่ 3-37 ดอกหญ้า ยอดดอย, รับเชิญร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ที่มา :
 ศูนย์บริการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7, 2537, หน้า 36)

ภาพที่ 3-38 ใบตอง ลมเหนือ, รับเชิญร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ที่มา :
 ศูนย์บริการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8, 2539, หน้า 30)

2.3.3.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ดูตารางภาคผนวก ง-9 หน้า 344) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-34) ศิลปินแสดงออกเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจในความสวยงามของหญิงสาว ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์รอบตัวศิลปิน

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-35) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบทางศิลปะ โดยใช้เส้นที่มีลักษณะเรขาคณิต เช่น เส้นโค้ง เส้นตรง เป็นต้น มาจัดแบ่งพื้นที่ว่างสอดคล้องกับรูปทรง และสีสันทันของเคลือบที่แตกต่างกัน

ผลงานไม่มีชื่อ รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-36) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบทางศิลปะ โดยใช้เส้นแนวนอนมาจัดวางเป็นลวดลายให้สอดคล้องกับแจกันรูปทรงกลม และสีสันทันของเคลือบที่แตกต่างกัน

ผลงานชื่อ ดอกหญ้า ยอดคอย รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-37) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมเป็นแจกันขนาดใหญ่รูปทรงเรียบง่าย มีการขูดขีดลายเส้น และการแกะลวดลายแบบนูนต่ำภาพทิวทัศน์ที่ผ่านการลดทอนรายละเอียดความเหมือนจริง

ผลงานชื่อ ใบตอง ลมเหนือ รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-38) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม เป็นแจกันทรงกลมและแจกันทรงสูง รูปทรงเรียบง่าย มีการขูดขีดลายเส้น และการแกะลวดลายแบบนูนต่ำภาพต้นกล้วยที่ผ่านการลดทอนรายละเอียดความเหมือนจริง

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.60 มากที่สุด และลำดับที่สองเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.60 ปานกลาง

2.3.3.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ดูตารางภาคผนวก ง-10 หน้า 344) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-34) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด เป็นของภาพของหญิงสาว (Portrait) มีพื้นประกอบด้านหลังเป็นต้นไม้ หรือทิวทัศน์ธรรมชาติ

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-35) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นแจกันทรงกลมปากแคบ แจกันทรงกระบอก และแจกันทรงสูง มีรูปทรงเรียบง่าย และบางชิ้นมีลายเส้นคลื่น

ผลงานไม่มีชื่อ รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-36) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นแจกันทรงกลม แจกันทรงสูง และแจกันแบบปากกกว้าง มีรูปทรงเรียบง่าย มีการขีดขีดลายเส้นโค้ง และแนวนอน

ผลงานชื่อ ดอกหญ้า ยอดคอย รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-37) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นแจกันทรงกลมขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญในการขึ้นรูป มีการขีดขีดลายเส้นแบบนูนต่ำ

ผลงานชื่อ ใบตอง ลมเหนือ รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-38) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ความประทับใจในธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม เป็นแจกันทรงกลมขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้ทักษะความชำนาญในการขึ้นรูป มีการขีดขีดลายเส้นแบบนูนต่ำ

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาลำดับแรก กระบวนการเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ย 4.20 มาก และลำดับที่สองเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 3.60 มาก

2.3.3.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (คูตารางภาคผนวก ง-11, ง-12 หน้า 345) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-34) ศิลปินใช้เนื้อดินท้องถิ่น ขึ้นรูปแบบแผ่น ขูดขีดรายละเอียดภาพหญิงสาวและพื้นด้านหลัง มีการใช้สีเคลือบหลอมลงในร่องลายทำให้เกิดมิติสวยงาม ใช้เคลือบตะกั่วออกไซด์เผาอุณหภูมิต่ำ ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-35) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนเป็นแจกันทรงกลมปากแคบ แจกันทรงกระบอก แจกันทรงสูง

และปั้นลายนูนต่ำเพิ่มเติม มีการเคลือบทั้งสีเดียวและหลายสีผสมกัน ทำให้เกิดลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานไม่มีชื่อ รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-36) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนเป็นแจกันทรงกลม มีการตกแต่งด้วยเส้นโค้ง และแนวอนตามลักษณะการขึ้นรูป เคลือบที่ใช้มีการไหลตัวดี มีหลายสีสันทันซึ่งส่งผลให้เคลือบมีการไหลตัวผสมเข้าด้วยกันตามลักษณะเส้นที่สูงต่ำ เกิดน้ำหนักเข้มและอ่อนที่สวยงาม ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานชื่อ ดอกหญ้า ยอดคอย รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-37) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนเป็นแจกันขนาดใหญ่ มีการตกแต่งด้วยลายเส้นแบบนูนต่ำ และพ่นด้วยเคลือบลักษณะกึ่งด้านสีอ่อน แสดงบรรยากาศเหมือนทิวทัศน์ภูเขาสูง ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานชื่อ ใบตอง ลมเหนือ รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-38) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนเป็นแจกันทรงสูงขนาดใหญ่ และแจกันทรงกลม มีการตกแต่งด้วยลายเส้นแบบนูนต่ำ และพ่นด้วยเคลือบลักษณะกึ่งด้านสีอ่อน และพ่นทับด้วยเคลือบสีเข้มบางส่วนที่ต้องการเน้นให้รายละเอียดเด่นชัดขึ้น ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับสีสันทันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบและน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 4.60 มากที่สุด และลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่งและการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.40 มาก

ภาพที่ 3-39 เสริมศักดิ์ นาคบัว (ที่มา : เคลือบขี้เถ้า หลากรูปแบบ หลายอารมณ์, 2527, หลังปก)

2.3.4 เสริมศักดิ์ นาคบัว เกิดเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2478 ที่จังหวัดชัยนาท เริ่มศึกษาทางด้านศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่าง ทางด้านจิตรกรรมและในปี พ.ศ. 2498 สำเร็จการศึกษา อนุปริญญาศิลปบัณฑิต (จิตรกรรมและประติมากรรม, อนุปริญญา 3 ปี) มหาวิทยาลัยศิลปากร จาก การให้สัมภาษณ์ของ เสริมศักดิ์ นาคบัว (สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2556) เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจ ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

หลังจากสำเร็จการศึกษาอาจารย์หม่อม (หม่อมราชวงศ์พูนสวาท กฤดากร) ได้ชักชวน ให้มาเรียนต่อที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จนกระทั่ง ในปี พ.ศ. 2502 สำเร็จ การศึกษาศิลปบัณฑิต (มัณฑนศิลป์) และในปีเดียวกันได้เดินทางไปศึกษาต่อทางด้าน ศิลปมหาบัณฑิต (M.F.A., Ceramics) ที่มหาวิทยาลัยฮาวาย (University of Hawaii) ประเทศสหรัฐอเมริกา จนสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2508 หลังจากสำเร็จการศึกษาได้

กลับมาเป็นอาจารย์ที่ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ เริ่มเปิดสอนรายวิชาทางด้านเครื่องปั้นดินเผา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 โดยสอนนักศึกษานั่งปั้นผลงานได้ค้นคว้าบริเวณด้านหน้าตึกคณะ โบราณคดีในปัจจุบัน

จากการให้สัมภาษณ์ของ เสริมศักดิ์ นาคบัว (สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2556) เกี่ยวกับแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

ผมมีความชอบและสนใจความงามของเทกเจอร์ (Texture) ในสิ่งของทุกอย่างที่อยู่รอบกายไม่ว่าจะเป็น ต้นไม้ ใบหญ้า ก้อนหิน ดิน ทราช พุดให้สัมผัสก็คือทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่เป็นของเกิดโดยธรรมชาติล้วนมีเทกเจอร์ที่งดงามน่าสนใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานไม่ว่าจะเป็นเซรามิกอาร์ต (Ceramic art) หรือเซรามิกดีไซน์ (Ceramic design) ที่มีฟังก์ชัน (Function) จึงเอาความงามของเทกเจอร์ทั้งของดินและเคลือบ มาจัดวางให้มีองค์ประกอบที่เหมาะสมรวมทั้งต้องคำนึงถึงจังหวะและน้ำหนักก่อนแก่ของสีดินและเคลือบให้อยู่ด้วยกันอย่างงดงามด้วย

ในปี พ.ศ. 2510 ได้รับประกาศนียบัตรด้านเครื่องปั้นดินเผา (Cert. in ceramics). จากประเทศฟินแลนด์ (Institute of Industrial Arts., Helsinki, Finland) และในปี พ.ศ. 2519 ได้รับประกาศนียบัตรด้านเทคโนโลยีการผลิตกระเบื้อง (Cert. in tile manufacturing technology) จากประเทศญี่ปุ่น (Government Industrial Research Inst., Nagoya, Japan) และในปี พ.ศ. 2553 ได้รับปริญญาคุุณบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปะการออกแบบหัตถอุตสาหกรรม จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2529 เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. และในปี พ.ศ. 2525 เป็นผู้ดำเนินการจัดการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรก เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการแสดงเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2529) จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) นอกจากนี้ยังมีผลงานทางวิชาการมากมาย เช่น ปี พ.ศ. 2511-2512 วิจัยเรื่อง “เตาเครื่องเคลือบดินเผาทางภาคเหนือของประเทศไทย” ด้วยทุนอุดหนุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และในปี พ.ศ. 2529 ได้นำจี๋หมูมาทำน้ำเคลือบเป็นคนแรก และในปี พ.ศ. 2536 แต่งตำราเรื่อง เคลือบจี๋เต้าพีช

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ สาขาเครื่องปั้นดินเผา มหาวิทยาลัยศิลปากร และได้รับคัดเลือกเป็นศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2558 สาขาทัศนศิลป์ (การออกแบบอุตสาหกรรม) และยังคงทำงานสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่อง

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 6 ชิ้น ได้แก่ ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-40), ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-41), ผลงานไม่มีชื่อ

(ภาพที่ 3-42), ผลงานชื่อ Texture 1, 2 (ภาพที่ 3-43), ผลงานชื่อ ชีวิต (ภาพที่ 3-44) และผลงานชื่อดิน 1, ดิน 2, ดิน 3 (ภาพที่ 3-45) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-40 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ที่มา : สุจิตร์การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1, 2525, หน้า 30)

ภาพที่ 3-41 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ที่มา : ศูนย์บริการแสดงศิลปะ
เครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2, 2526, หน้า 7

ภาพที่ 3-42 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3 (ที่มา : ศูนย์บริการแสดงศิลปะ
เครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3, 2527, หน้า 15)

ภาพที่ 3-43 Texture 1, 2 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ที่มา : สุจิตร์
การแสดงผลเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2, 2530, หน้า 34)

ภาพที่ 3-44 ชีวิต, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ที่มา : สุจิตร์การ
แสดงผลเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6, 2535, หน้า 36)

ภาพที่ 3-45 ดิน 1, ดิน 2, ดิน 3, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ที่มา :
 ศูนย์บริการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7, 2537, หน้า 38)

2.3.4.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ เสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ดูตารางภาคผนวก ง-13 หน้า 346) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-40) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เช่น การขึ้นรูป และลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-41) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจของศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรงประโยชน์ที่เรียบง่ายสอดคล้องกับการตกแต่ง

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3 (ภาพที่ 3-42) ศิลปินแสดงออกด้านความงาม ความประทับใจขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรงและพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ Texture 1, 2 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-43) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง พื้นผิว และวัสดุที่มีแตกต่างกัน

ผลงานชื่อ ชีวิต รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-44) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ในงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและองค์ประกอบทางศิลปะ เช่นรูปทรง พื้นผิว แสดงออกมาเป็นเนื้อหาเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ ดิน 1, ดิน 2, ดิน 3, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-45) ศิลปินแสดงออกด้านความงาม ความประทับใจขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เช่น สีธรรมชาติของเนื้อดิน พื้นผิว และอารมณ์ของวัสดุ

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด และลำดับที่สองเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.50 น้อย

2.3.3.2 ด้านกระบวนการ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของเสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการ (ดูตารางภาคผนวก-14 หน้า 346) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-40) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นแจกันปากแคบทรงกลมสองชั้นต่อเนื่องกัน ผิวเรียบเพื่อแสดงลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ และบางส่วนที่ร่องรอยการขึ้นรูป

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-41) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นชามปากกว้างจัดวางคู่กับรูปทรงกลม

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3 (ภาพที่ 3-42) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นจานปากกว้างทรงกลม มีรูปทรงเรียบง่าย และมีรูปทรงเลียนแบบหินทั้งรูปทรง พื้นผิว สีสนธรรมชาติวางประดับด้านในจาน

ผลงานชื่อ Texture 1, 2 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-43) ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงประโยชน์ใช้สอยเป็นจานปากกว้างทรงกลม แสดงร่องรอยการขึ้นรูป และมีลูกทรงกลมสีขาววางประดับบนฝอยโลหะ

ผลงานชื่อ ชีวิต รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-44) ศิลปินแสดงออกทางลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด เป็นจานปากกว้างทรงอิสระ ด้านในจานที่

ร่องรอยแสดงพื้นผิว มีการปั้นเพิ่มเติมบริเวณขอบปาก และด้านในมีรูปทรงกลมวางประกอบเส้น โลหะฝอย

ผลงานชื่อ ดิน 1, ดิน 2, ดิน 3, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-45) ศิลปินแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกด้วยการทิ้งร่องรอยแสดงการบีบ และตัด รูปทรงประกอบการปั้นเพิ่มเติมบางส่วน แสดงพื้นผิวและสีธรรมชาติของดิน

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรก กระบวนการเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก ลำดับที่สองมีค่าเฉลี่ยเท่ากันเกี่ยวกับ สัญลักษณ์ และอารมณ์ ความรู้สึก ค่าเฉลี่ย 2.50 น้อย

2.3.3.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ เสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-15, ง-16 หน้า 347) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 1 (ภาพที่ 3-40) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยวิธีเป็นหมุนสองชั้นแล้วนำมาต่อเข้าด้วยกัน ผิวแสดงร่องรอยการตกแต่ง และเคลือบผลิตภัณฑ์น้ำเงินแสดงลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-41) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนเป็นจานทรงกลม มีการเคลือบแบบทับซ้อนกัน ทำให้เกิดลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ตกแต่งด้วยลูกทรงกลมผูกด้วยเชือก ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 3 (ภาพที่ 3-42) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนเป็นจานทรงกลม เคลือบสีเข้มทึบ มีการตกแต่งด้วยรูปทรงหินที่ ขึ้นรูปด้วยวิธีการหล่อน้ำดินพอร์ซเลน แสดงสีสันธรรมชาติของเนื้อดิน ไม่พบข้อมูลขนาดของชิ้นงาน และประเภทของเคลือบ

ผลงานชื่อ Texture 1, 2 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-43) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์สีเข้ม ขึ้นรูปด้วยวิธีเป็นหมุนเป็นจานทรงกลม ทิ้งร่องรอยพื้นผิวการตกแต่ง ใช้เคลือบเฟลสปาร์ (Feldsparitic) กึ่งมันกึ่งด้าน เผาที่อุณหภูมิ 1,280 องศาเซลเซียส ตกแต่งด้วยฝอยโลหะ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 31 ซม. และ 30 ซม.

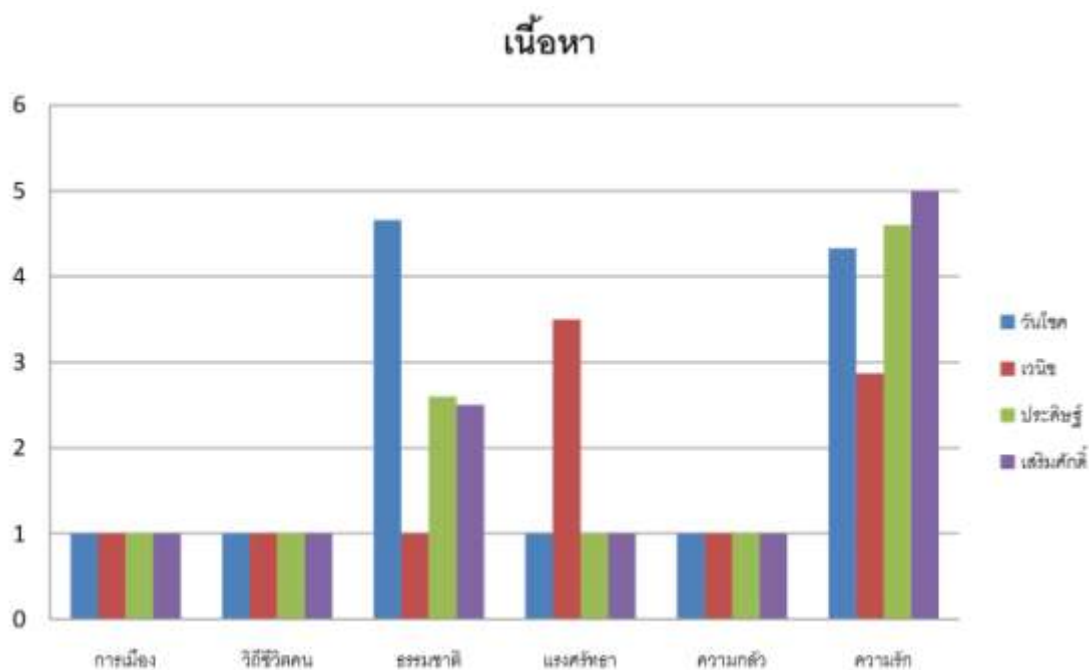
ผลงานชื่อ ชีวิต รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-44) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยการใช้เส้นลวดตัดเป็นคลื่นรูปทรงอิสระ เคลือบสีน้ำตาล

กระถินเผาที่อุณหภูมิ 1,280 องศาเซลเซียสแบบลดออกซิเจน (Reduction firing) ตกแต่งด้วยเส้นโลหะตัดตามจินตนาการไม่ระบุขนาด

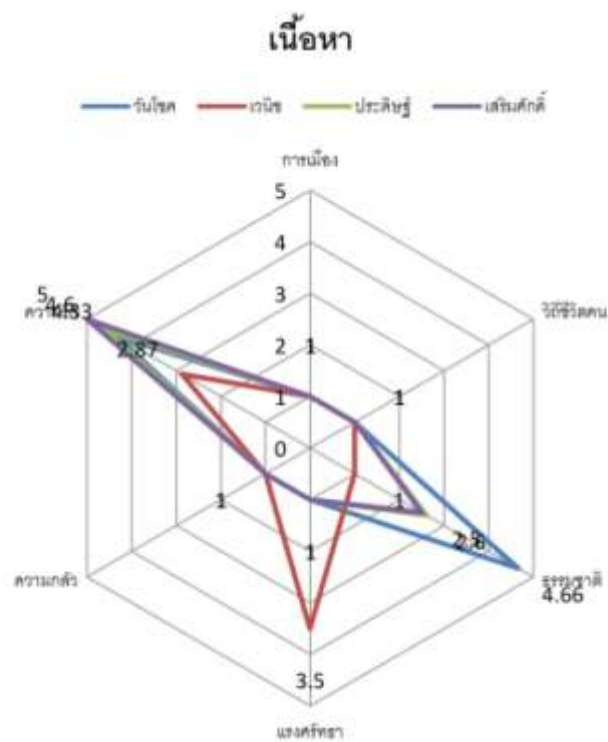
ผลงานชื่อ ดิน 1, ดิน 2, ดิน 3, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-45) เนื้อดินสโตนแวร์สีเข้ม ขึ้นรูปด้วยการบีบด้วยมือแบบอิสระ และใช้เครื่องมือตัดดินตามจินตนาการ ไม่มีการเคลือบผิว เผาที่อุณหภูมิ 1,300 องศาเซลเซียส ขนาดสูง 11, 15, 11 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.33 มาก และการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.16 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบและน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.83 มาก

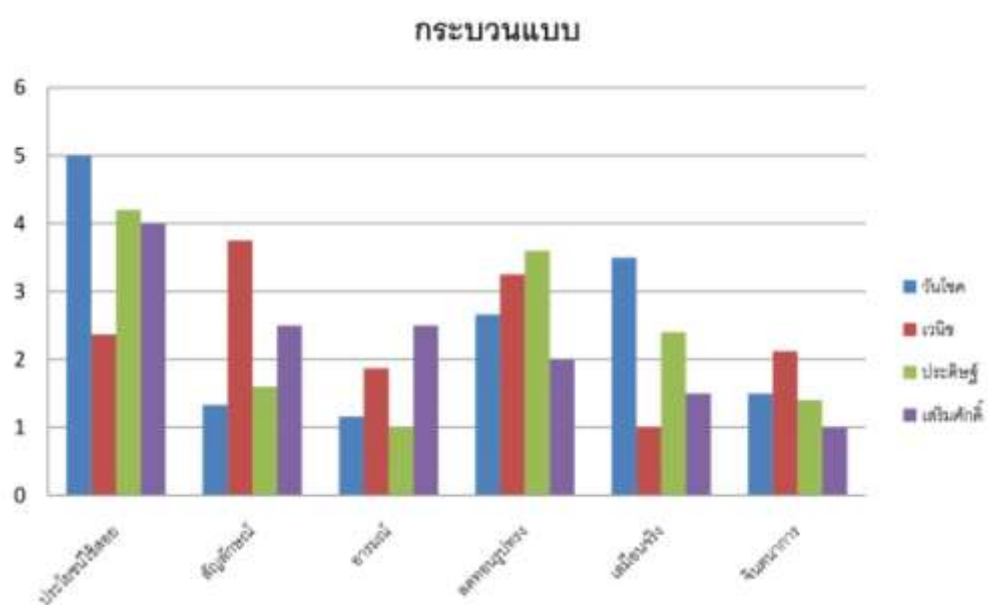
แผนภูมิที่ 3-1 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา

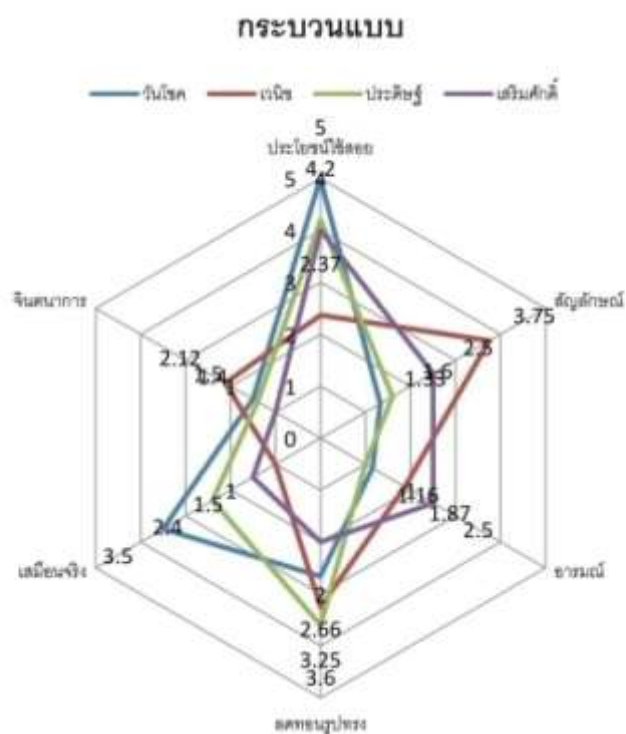
แผนภูมิที่ 3-1 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ต่อ)

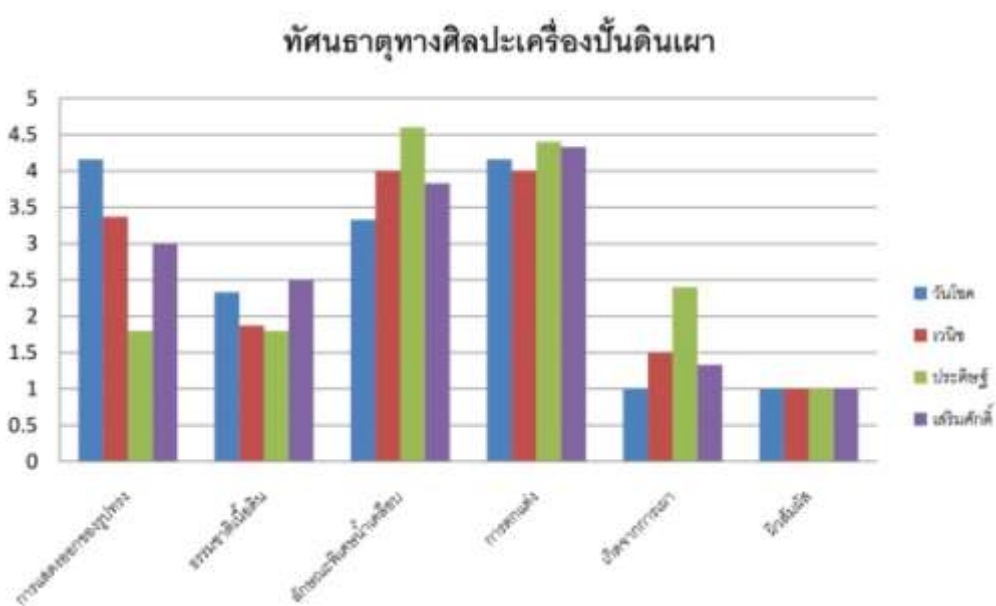
แผนภูมิที่ 3-2 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการ

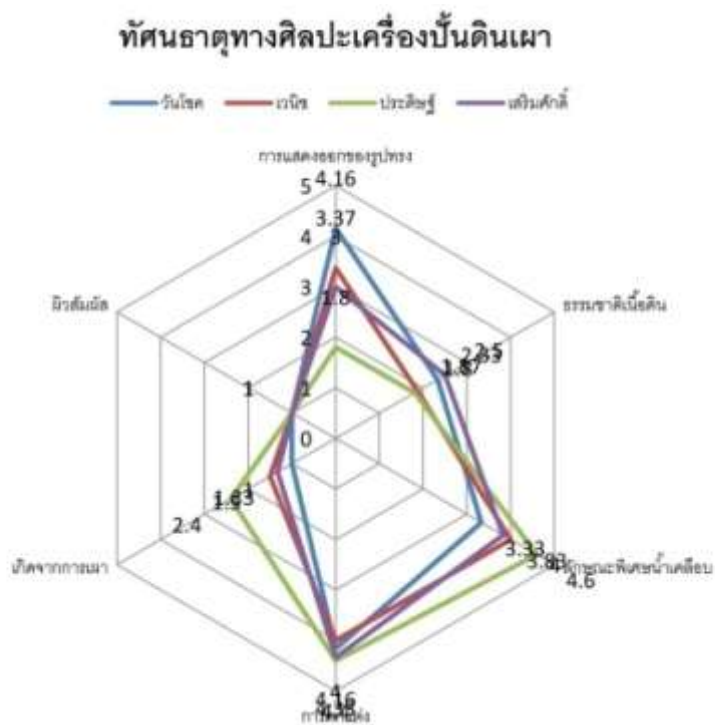
แผนภูมิที่ 3-2 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ต่อ)

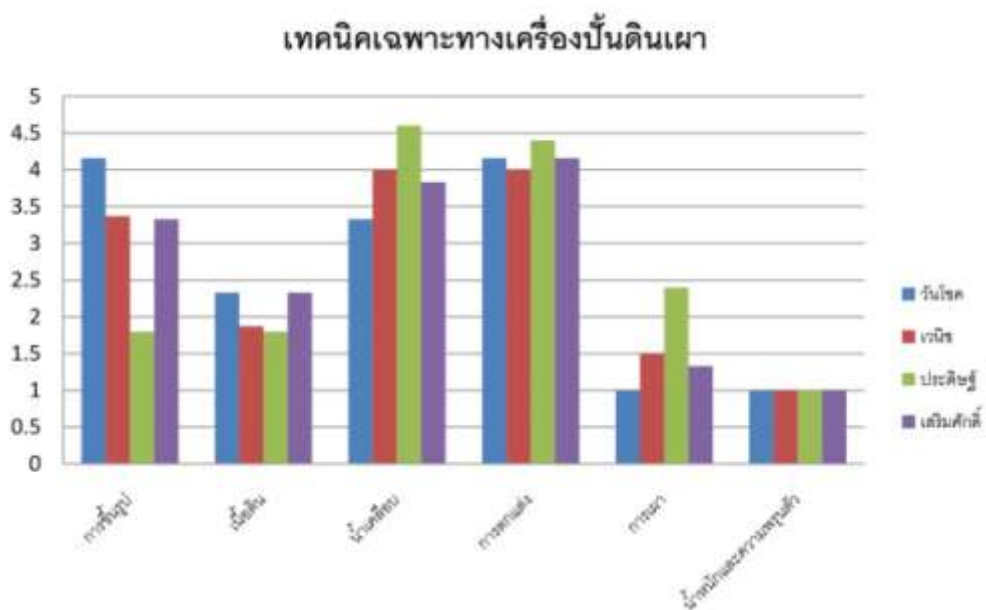
แผนภูมิที่ 3-3 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

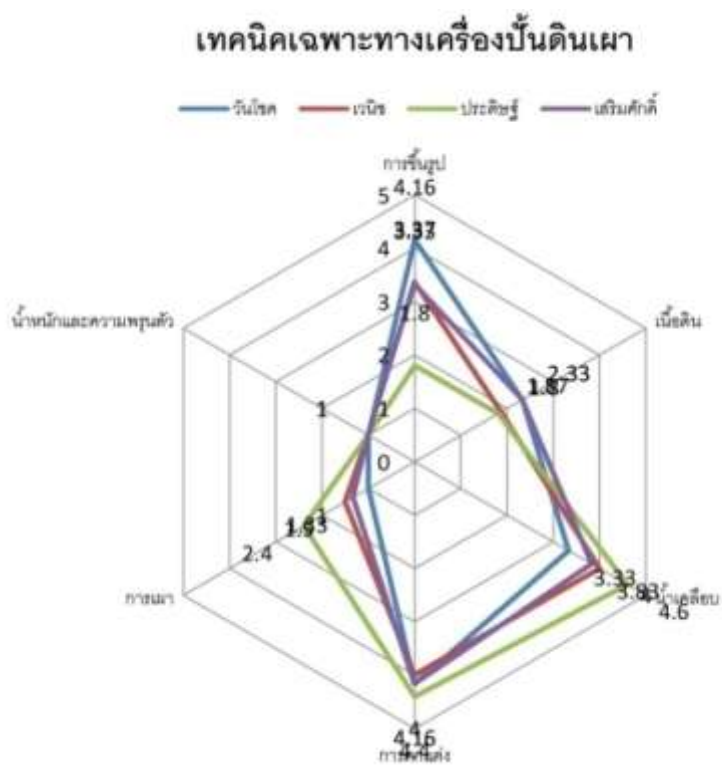
แผนภูมิที่ 3-3 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา (ต่อ)

แผนภูมิที่ 3-4 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

แผนภูมิที่ 3-4 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทาง
เครื่องปั้นดินเผา (ต่อ)

3. ช่วงเวลา พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 การเปลี่ยนแปลงกับคลื่นกระแสใหม่ โดยภาพรวมมีเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของการจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ การแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติเริ่มขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 และมีการจัดมาแสดงติดต่อกันต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีอีก 5 ครั้ง อย่างไรก็ตามหลังจากการจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ในปี พ.ศ. 2535 ได้เว้นไปหนึ่งปีก่อนที่จะมีการจัดอีกในครั้งที่ 7 และจัดแสดงทุกสองปีมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ปี พ.ศ. 2535 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 มีการประกวดแบ่งผลงานออกเป็น 4 ประเภท คือ เครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม ประเภทหัตถกรรม มีการเคลือบ ประเภทหัตถกรรมไม่มีการเคลือบ และประเภทอุตสาหกรรม แต่ละประเภทแบ่งออกเป็นรางวัลผลงานยอดเยี่ยมและรางวัลดีเด่น นอกจากนี้ยังมีศิลปินเครื่องปั้นดินเผาชาวออสเตรเลีย 6 คน ได้แก่ วอล์คอะเบาท์ (Walkabout), สตีฟ เดวีส์ (Steve Davies), แพทริก คอลลินส์ (Patrick Collins), สตีเฟน เบาเออร์ส (Stephen Bowers), กวิน ฮันส์เสน พิกกอตต์ (Gwyn Hanssen Pigott) และ อลัน วัตต์ (Alan Watt) ได้รับคัดเลือกผลงานเข้าร่วมแสดงในนิทรรศการครั้งนี้ด้วย โดยได้รับความร่วมมือจากสถานทูตออสเตรเลีย

ปี พ.ศ. 2537 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 มีการประกวดแบ่งผลงานออกเป็น 3 ประเภท คือ เครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม เครื่องปั้นดินเผาประเภทหัตถกรรมมีการเคลือบและไม่มีการเคลือบ และประเภทอุตสาหกรรม ในครั้งนี้มหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมกับ สำนักข่าวสารอเมริกัน ได้จัดนิทรรศการศิลปะจากเครื่องปั้นดินเผาและแก้ว (Tell me a story) พร้อมกันด้วย

ปี พ.ศ. 2539 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 มีการประกวดแบ่งผลงานออกเป็น 3 ประเภท คือ เครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรม ประเภทหัตถกรรม มีการเคลือบและไม่มีการเคลือบ และประเภทอุตสาหกรรม แต่ละประเภทแบ่งออกเป็นรางวัลผลงานยอดเยี่ยมและรางวัลดีเด่น นอกจากนี้ยังมีศิลปินแห่งชาติชาวญี่ปุ่น ชื่อ อิมามูมิ อิมมอน (Imaizumi Imemon) นำผลงานเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยมาร่วมแสดง โดยได้รับความร่วมมือจากศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

ปี พ.ศ. 2541 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 มีการเปลี่ยนแปลงที่จัดแสดงผลงานจากเดิม ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ มาจัดแสดง ณ อาคารศิลป์ พีระศรี 1 วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐมเป็นครั้งแรก

ปี พ.ศ. 2543 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

กล่าวโดยสรุปการเปลี่ยนแปลงกับคลื่นกระแสใหม่ ช่วงเวลาที่ผ่านมานิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติต่อเนื่องกันหลายครั้ง มีการนำผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยของศิลปินชาวไทย นักเรียน นักศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งของรัฐ เอกชนนำศิลปินชาวต่างชาติจากนานาประเทศ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น มาร่วมแสดงผลงานหลายครั้ง นอกจากการจัดแสดงนิทรรศการที่กรุงเทพฯ ยังมีการจัดแสดงนิทรรศการส่วนภูมิภาค ก่อให้เกิดการรับรู้แพร่ขยายเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีศิลปินรุ่นใหม่ที่สนใจสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้น

3.2 กลุ่มตัวอย่างศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 เป็นช่วงเวลาที่ศิลปินทางด้านเครื่องปั้นดินเผาทั้งที่ได้รับอิทธิพลจากรุ่นก่อนและเริ่มเผยแพร่ผลงาน และศิลปินแขนงอื่นที่สนใจงานด้านเครื่องปั้นดินเผาได้สร้างสรรค์ผลงานมากขึ้น โดยเฉพาะผ่านทางการจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ที่ได้ดำเนินงานผ่านมาแล้วถึงครั้งที่ 5 ปัจจัยดังกล่าวส่งอิทธิพลโดยตรงต่อกระบวนการสร้างสรรค์ของศิลปินในช่วงต่อมา

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจำนวนศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยและได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ประเภทศิลปกรรม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 พบว่ามีศิลปินที่ส่งผลงานได้รับรางวัล จำนวน 22 คน (คูตารางภาคผนวก ค-18 หน้า 336) (คูตารางภาคผนวก ง-7, ง-8 หน้า 343) ผู้วิจัยได้คัดเลือกศิลปินที่ส่งผลงานได้รับรางวัล จำนวน 3 คน อีกส่วนหนึ่งคือศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักยอมรับ จำนวน 2 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นชัดในแต่ละประเภทของการแสดงออกตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย เพื่อทำการวิเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างแทนศิลปินทั้งหมด โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3-2 กลุ่มตัวอย่างศิลปินสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในช่วงระหว่าง
ปี พ.ศ. 2535 ถึง 2544

ลำดับที่	รายชื่อ	หมายเหตุ
1	นายวิโชค มุกดามณี	ผลงานได้รับรางวัล
2	นางสาวภรดี พันธุภากร	ผลงานได้รับรางวัล
3	นายวรวัฒน์ จันทร์ดี	ผลงานได้รับรางวัล
4	นายสมรักษ์ ปันติบุญ	ผลงานได้รับการยอมรับ
5	นางสุโรจนา เศรษฐบุตร	ผลงานได้รับการยอมรับ

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา บรรยายภาพประกอบผลงานโดยมี
เกณฑ์ในการคัดเลือกผลงานของศิลปินแต่ละท่านจากผลงานที่แสดงความเด่นชัด ทั้งด้านเนื้อหา
กระบวนการ เทคนิควัสดุ และเทคนิควิธีการ เพื่อเป็นตัวแทนของผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาใน
ช่วงเวลาทั้งหมด ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินจำนวน 5 คน ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3-46 วิโชค มุกดามณี (ที่มา : <http://www.manager.co.th/Cyberbiz/ViewNews>. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 2 ก.ค. 2557)

3.2.1 วิโชค มุกดามณี เกิดเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2496 จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2517 สำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต (จิตรกรรม) เกียรตินิยมอันดับ 2 และปี พ.ศ. 2530 สำเร็จการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต (จิตรกรรม) จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลังจากนั้นเข้าศึกษาต่อโดยทุนมอนบุโช (Monbusho) จากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น มหาวิทยาลัย Tokyo Gakugei กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น จนสำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรสาขาคอมพิวเตอร์อาร์ตและกราฟิกดีไซน์ (Diploma in Contemporary Art and Graphic Design) จากบทความสัมภาษณ์ วิโชค มุกดามณี ในนิตยสาร Mix magazine (2552, พฤษภาคม) The Artist, 30, หน้า 84 เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจในงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

ผมเคยเปิดโรงงานเซรามิกตอนที่กลับจากญี่ปุ่นใหม่ๆ ผมไปเรียนเซรามิกมาจากกรุงโตเกียว ไฟมันกำลังแรงเขาให้ปั้นด้วยปั้นแฉกผมก็ทดลองทำแล้วนำเอาสีของเขา มาเคลือบเรียนรู้ดูแล้วไม่ยากไม่น่าซับซ้อนอะไรมากมาย พอกลับมาเห็นว่าโรงงานเซรามิก ย่านอ้อมน้อยเขาจะขายลงชั้นหูนกับเพื่อนคนละแสนสองแสนชิ้นมาตอนนี้ตัวโรงงานยังอยู่แต่ปิดแล้วเพราะอยู่ไม่รอด เพราะเวลาเราคิดออกแบบดีไซน์ออกวางจำหน่ายปั๊บ เขาก็อปปี้เหมือนเป็ยบเลยจึงอยู่ยาก ผมจึงหันมาทำเซรามิกนามธรรมเป็นแบบของเราเองเพื่อไม่อยากจะให้เขาลอกเลียนึกหนีไปเลยมันเป็นเทคนิคเฉพาะตัวคู่มือออกว่ารูปอะไร

และจากบทความของ วิโชค มุกดามณี ในสูจิบัตรการแสดงศิลปกรรมดินเผา '38 (2538, หน้า 6) เกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2535 ผมจัดแสดงงานศิลปกรรมดินเผาครั้งแรกขึ้นที่ ได้อาล็อกแกลเลอรี ในครั้งนั้นผลงานส่วนใหญ่จะเป็นการสร้างรูป (Image) จากสิ่งที่เห็นจากสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว เช่น ชีวิตคน เด็ก ไบหน้าคน สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของผู้คน และใช้วิธีการสร้างผลงานด้วยการประกอบดินหล่อจากเบ้าหลอม น้ำสลิปของรูปทรงต่างๆ ที่เป็นภาษาที่ใช้สอย แนวความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากการแสดงงานดินเผาครั้งนั้น ผมเชื่อว่าการแก้ปัญหาการสร้างสรรค์ในแต่ละครั้งของเทคนิควิธีการก่อให้เกิดทัศนะใหม่ๆ และแนวทางหลากหลายในการสร้างสรรค์ขึ้น ดังนั้นในการสร้างงานดินเผาต่อมา ผมจึงให้อิสระกับวิธีการแก้ปัญหา...การนำวัสดุอื่นๆ เข้ามาใช้ร่วมกับเครื่องปั้นดินเผาเป็นวิธีการที่คิดว่า สามารถสนับสนุนเจตนาที่ต้องการแสดงออกให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการแก้ปัญหาในส่วนที่บกพร่อง ซึ่งเป็นข้อจำกัดของงานเครื่องปั้นดินเผาอีกทางหนึ่งด้วย

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติ และการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2527 ได้รับรางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ประเภทจิตรกรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 30 และในปี พ.ศ. 2534 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 และในปีเดียวกัน ได้รับรางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ประเภทสื่อประสม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 37 ในปี พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 และในปีเดียวกัน ได้รับรางวัลเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทสื่อประสม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 38 และในปี พ.ศ. 2539 ได้รับทุนมูลนิธิ เคอะพอลลอก คอลอสเนอร์ (The Pollock-Krasner Foundation) ประเทศสหรัฐอเมริกา และในปีเดียวกันเป็นคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) และในปี พ.ศ. 2554 ได้รับการยกย่อง The World Masters in Arts and Culture ในสาขา Art Department จากสาธารณรัฐเกาหลีใต้ และในปี พ.ศ. 2555 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สื่อผสม) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ระดับ 10 สาขาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปิน ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 6 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ หน้าเด็ก (ภาพที่ 3-47), ผลงานชื่อ สามชีวิต (ภาพที่ 3-48), ผลงานชื่อ จินตภาพจากธรรมชาติ (ภาพที่ 3-49), ผลงานชื่อ ความประทับใจจากแจกันในอดีต (ภาพที่ 3-50), ผลงานชื่อ แจกัน 2538 (ภาพที่ 3-51), และผลงานชื่อ ช่างปั้นหม้อชาย-หญิง ที่อ้อมน้อย (ภาพที่ 3-52) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-47 หน้าเด็ก, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ที่มา : สุจิตร์
การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5, 2534, หน้า 41)

ภาพที่ 3-48 สามชีวิต, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ที่มา : สุจิตร์
การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6, 2535, หน้า 49)

ภาพที่ 3-49 จินตภาพจากธรรมชาติ (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปกรรมดินเผา 38, 2538, หน้า 11)

ภาพที่ 3-50 ความประทับใจจากแจกันในอดีต, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8, 2539, หน้า 37)

ภาพที่ 3-51 แจกัน 2538, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ที่มา : สุจิตร์
การแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9, 2541, หน้า 46)

ภาพที่ 3-52 ช่างปั้นหม้อชาย-หญิงที่อ้อมน้อย, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ
ครั้งที่ 11 (ที่มา : สุจิตร์การแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11, 2545,
หน้า 33)

3.2.1.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-17 หน้า 348) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หน้าเด็ก รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-47) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม นำมาจัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ สามชีวิต รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-48) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ความผูกพันของคน และนำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรงที่ลดทอนรายละเอียดให้สอดคล้องกับการตกแต่ง

ผลงานชื่อ จินตภาพจากธรรมชาติ (ภาพที่ 3-49) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม นำมาจัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะ ที่มีความสัมพันธ์รูปทรงและลวดลายธรรมชาติ

ผลงานชื่อ ความประทับใจจากแจกันในอดีต รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-50) ศิลปินแสดงออกด้านความรัก ความงาม ความประทับใจรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง และพื้นผิว

ผลงานชื่อ แจกัน 2538 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-51) ศิลปินแสดงออกด้านความรัก ความงาม ความประทับใจรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสัมพันธ์รูปทรง และพื้นผิวให้สอดคล้องกัน แสดงออกมาเป็นเนื้อหาเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ ช่างปั้นหม้อชาย-หญิงที่อ้อมน้อย รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-52) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวของศิลปิน นำมาจัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.33 มาก และลำดับที่สองเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ค่าเฉลี่ย 3.00 ปานกลาง

3.2.1.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-18 หน้า 348) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หน้าเด็ก รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-47) ศิลปินแสดงออกลดทอนรูปทรงและรายละเอียดเป็นเป็นใบหน้าเด็ก นำมาจัดวางองค์ประกอบรูปลักษณะคน ส่วนผสมของ ดา จมูก ปาก ผม กับดอกไม้ให้สวยงาม มีผิวเรียบเพื่อต้องการแสดงลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ

ผลงานชื่อ สามชีวิต รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-48) ศิลปินแสดงออกลดทอนรูปทรงและรายละเอียด เป็นรูปทรงกระบอกที่มีขนาด ความสูงแตกต่างกัน นำมาประกอบเข้าเป็นรูปทรงเดียวกัน และมีลักษณะของรูปทรง พื้นผิว สีสันตามธรรมชาติ

ผลงานชื่อ จินตภาพจากธรรมชาติ (ภาพที่ 3-49) ศิลปินแสดงออกลดทอนรูปทรงและรายละเอียด เป็นแจกันรูปทรงกรวยแบบอิสระ ลักษณะคล้ายรูปทรงทางธรรมชาติ และมีการจัดวางองค์ประกอบของลดทอนเชิงสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับรูปทรง

ผลงานชื่อ ความประทับใจจากแจกันในอดีต รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-50) ศิลปินแสดงออกจินตนาการ ความฝันเหนือจริง จากรูปทรงของแจกันทรงสูง มีการจัดวางองค์ประกอบของลดทอนนามธรรม และจัดแบ่งพื้นที่ว่างที่สอดคล้องกับรูปทรงแจกัน

ผลงานชื่อ แจกัน 2538 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-51) ศิลปินแสดงออกจินตนาการ ความฝันเหนือจริง เป็นรูปทรงแจกันนำมาวางต่อกันเป็นแจกันทรงสูงแบบอิสระ ด้านข้างแสดงพื้นผิว การขูดขีด และบางชิ้นทำให้ขูดเสียหายตามที่ศิลปินต้องการ และรูปทรงมีความสอดคล้องกันทั้งสามชิ้น

ผลงานชื่อ ช่างปั้นหม้อชาย-หญิงที่อ่อนน้อม รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-52) ศิลปินแสดงออกลดทอนรูปทรง และรายละเอียดของคนชาย หญิง เป็นลักษณะรูปทรงกระบอก ลดรายละเอียดหน้าตา ท่าทางจากเหมือนจริง แต่ยังคงอารมณ์ความรู้สึกตามจินตนาการ และมีการปั้นเพิ่มเติมบางส่วน แสดงพื้นผิวและสีธรรมชาติของเครื่องปั้นดินเผา

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกกระบวนการเกี่ยวกับลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 4.66 มากที่สุด ลำดับที่สองกระบวนการเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ค่าเฉลี่ย 4.33 มาก

3.2.1.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.

2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-19, ง-20 หน้า 349) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หน้าเด็ก รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-47) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนและปั้นเพิ่มเติม เคลือบหินฟันม้า (Feldspathic type) เเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส ขนาด 30x24x36 ซม.

ผลงานชื่อ สามชีวิต รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-48) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนและปั้นเพิ่มเติม เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส ขนาดสูง 65 ซม.

ผลงานชื่อ จินตภาพจากธรรมชาติ (ภาพที่ 3-49) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนและปั้นเพิ่มเติม เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาดสูง 76 ซม.

ผลงานชื่อ ความประทับใจจากแจกันในอดีต รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-50) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน และปั้นเพิ่มเติม เคลือบผสมออกไซด์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 25x25x65 ซม.

ผลงานชื่อ แจกัน 2538 รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-51) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน และปั้นเพิ่มเติม เคลือบหินฟันม้าผสมออกไซด์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส ขนาด 20x20x76 ซม.

ผลงานชื่อ ช่างปั้นหม้อชาย-หญิงที่อ้อมน้อย รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-52) ศิลปินใช้เนื้อดินสโตนแวร์ ดินขาว ดินดำ ดินมินบุรี ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน และปั้นเพิ่มเติม เคลือบหินฟันม้าผสมด้วยสีได้เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส ขนาด 22x22x83 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.66 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่งและการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 3.83 มาก

ภาพที่ 3-53 ภรดี พันธุภากร (ที่มา : สูจิบัตรนิทรรศการศิลปะเครื่องปั้นดินเผา วิถีธรรมชาติและงานปั้นแป้นหมุน, 2551, หน้า 54)

3.2.2: ภรดี พันธุภากร เกิดเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2500 เริ่มต้นการศึกษาทางด้านศิลปะที่โรงเรียนช่างศิลป์ ในปี พ.ศ. 2522 สำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต (นิเทศศิลป์) คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และในปี พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (โบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยศิลปากร จากบทความของ ภรดี พันธุภากร ในสูจิบัตรการแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผา วิถีธรรมชาติและงานปั้นแป้นหมุน (2551, หน้า 4) เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

เริ่มต้นจากการได้ทำเครื่องปั้นดินเผาครั้งแรกที่โรงเรียนช่างศิลป์ เป็นงานปั้นขึ้นรูปด้วยมือ โดยออกแบบเป็นแจกันสี่ฐานกลม คอสูง ทรงแบนน้ำเต้า มีหูเล็กๆ สองหูตรงส่วนคอ ซึ่งท่านอาจารย์เปี่ยมสุข พันธุ์มุต (เหรียญรุ่งเรือง) ได้แนะนำปรับแก้ไขแบบ โดยให้เพิ่มหูเป็นสี่ หรือแปดหู ให้เหมือนเป็นพุ่มที่คอแจกัน แต่ทำได้เพียงสี่หู เพราะพื้นที่แคบเกินกว่าที่จะใส่ได้หมด หรืออาจเป็นด้วยว่าทำกันหุใหญ่จนเกินไปก็เป็นได้ ผลงานชิ้นนั้นปั้นขึ้นรูปด้วยการขุดดิน โดยใช้เวลาหลายวันกว่าจะแล้วเสร็จ...ผลงานได้ถูกนำมาวาง

จำหน่ายที่งานนิทรรศการศิลปหัตถกรรมของนักเรียนในปี พ.ศ. 2516

ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน และมีแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

...ต่อจากนั้นได้ทำเครื่องปั้นดินเผาอีกหลายชิ้นสมัยที่เรียนที่คณะมัณฑนศิลป์ ได้มีโอกาสเลือกวิชาเครื่องปั้นดินเผาเป็นวิชาเลือกอยู่ 4 รายวิชา ในระยะแรกได้เรียนกับ อ.เสริมศักดิ์ นาคบัว และ อ.เปี่ยมสุข เจริญรุ่งเรือง... โดยผลงานที่ได้ทำมีทั้งได้เรื่องบ้าง ไม่ได้เรื่องบ้างแต่ก็จำผลงานได้ทุกชิ้น... โชคดีที่ดิฉันได้มีโอกาสทำงานในสิ่งที่รักที่ชอบ ทั้งในส่วนของการสอนและการทำงานสร้างสรรค์ส่วนตัว นับแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน โดยผลงานเครื่องปั้นดินเผาส่วนใหญ่จะได้แนวคิดการสร้างงานมาจาก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต ต้นไม้ ใบหญ้า พืชพันธุ์ ผัก ผลไม้ที่ แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2533 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 และในปี พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 และในปี พ.ศ. 2541 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาเครื่องปั้นดินเผา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 7 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ ดอกไม้ทะเล 3 (ภาพที่ 3-54), ผลงานชื่อ ได้ทะเลหมายเลข 2 (ภาพที่ 3-55), ผลงานชื่อ ชีวิตใต้ทะเล (ภาพที่ 3-56), ผลงานชื่อ ใต้ทะเล 1/1994, ใต้ทะเล 2/1994 (ภาพที่ 3-57), ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (ภาพที่ 3-58), ผลงานชื่อ วิถีธรรมชาติ (ภาพที่ 3-59), และผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2546-2547) (ภาพที่ 3-60) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-54 ดอกไม้ทะเล 3, รางวัลยอคเยี่ยม การแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4, 2533, หน้า 23)

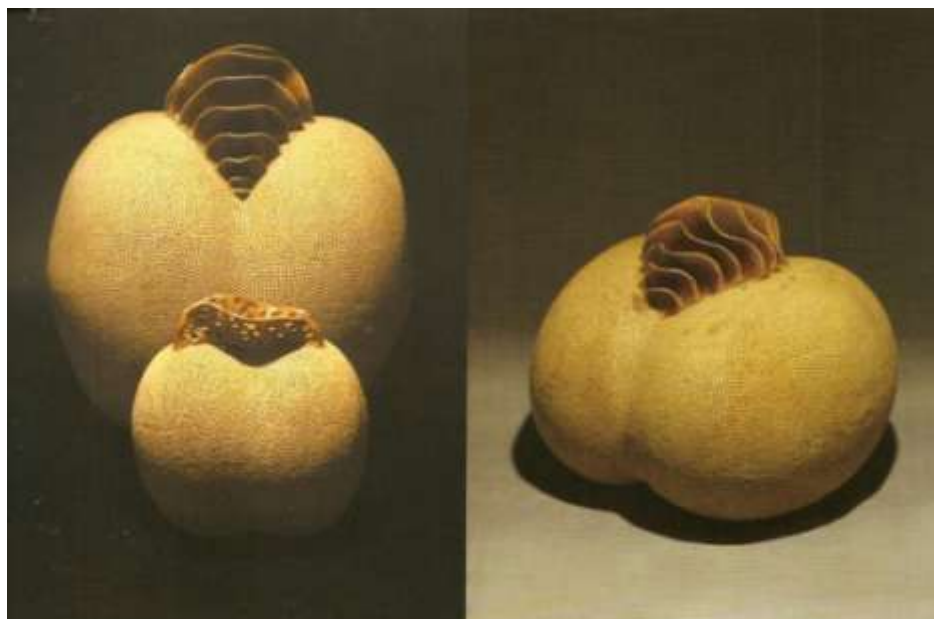
ภาพที่ 3-55 ใต้ทะเล หมายเลข 2, ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5, 2534, หน้า 61)

ภาพที่ 3-56 ชีวิตใต้ทะเล, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ที่มา :
 ศูนย์บริการการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6, 2535, หน้า 47)

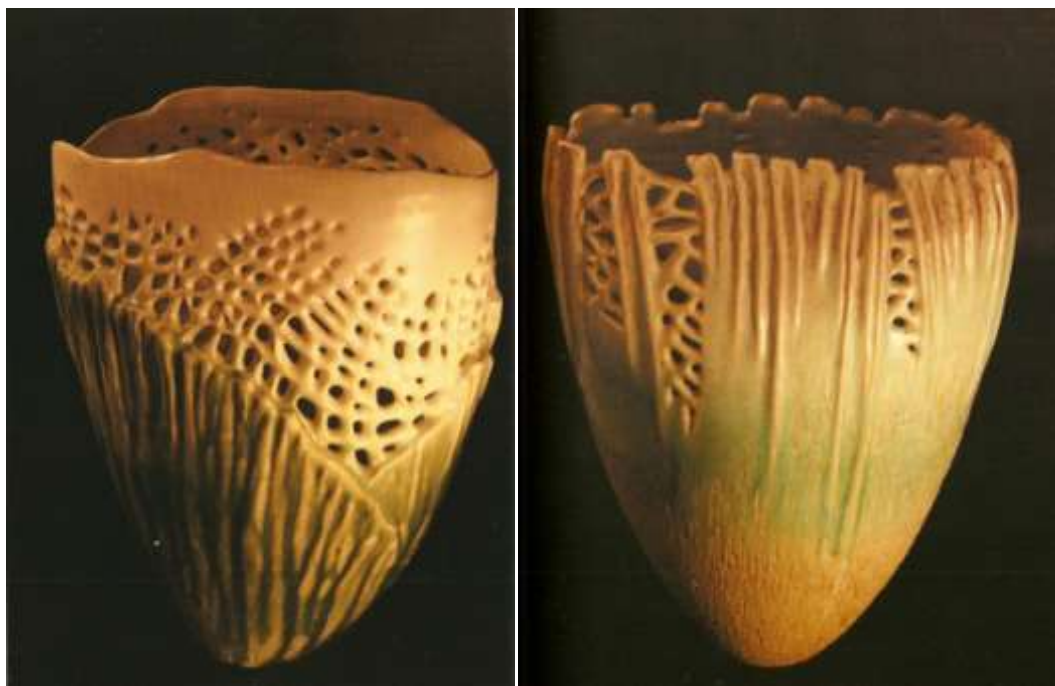
ภาพที่ 3-57 ใต้ทะเล 1/1994, ใต้ทะเล 2/1994, ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7
 (ที่มา : ศูนย์บริการการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7, 2537, หน้า 64)

ภาพที่ 3-58 ใต้ทะเล (พ.ศ. 2538) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผา วิถีธรรมชาติและงานปั้นแป้นหมุน, 2551, หน้า 17)

ภาพที่ 3-59 วิถีธรรมชาติ, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9, 2541, หน้า 36)

ภาพที่ 3-60 ไม้ทะเล (พ.ศ. 2546-2547) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา วิถีธรรมชาติ และงานปั้นแป้นหมุน, 2551, หน้า 12)

3.2.2.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 7 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ภาณี พันธุภากร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-21 หน้า 350) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ดอกไม้ทะเล 3 รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-54) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมการแสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล ความพลิ้วไหวปะการังต่างๆ ก่อให้เกิดความสบายตา สวยงาม และมีความสุข

ผลงานชื่อ ไม้ทะเล หมายเลข 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-55) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ ของทะเล ความเจริญงอกงามสมบูรณ์ นุ่มนวล อ่อนโยน สบายตา สบายใจ

ผลงานชื่อ ชีวิตไม้ทะเล รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-56) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม การแสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล ความพลิ้วไหวปะการัง ดอกไม้ทะเลที่ก่อให้เกิดความสวยงาม

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล 1/1994, ใต้ทะเล 2/1994 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-57) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ของทะเล ความเจริญของงามสมบูรณ์ นุ่มนวล ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรง และพื้นผิว

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2538) (ภาพที่ 3-58) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ด้านเรื่องราวพืชและสัตว์ใต้ทะเล อันมาจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม แสดงรูปทรงที่เกิดจากการนำแผ่นมาเรียงต่อกัน มาจากการสังเกต ลักษณะพื้นผิวของธรรมชาติ

ผลงานชื่อ วิถีธรรมชาติ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-59) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม อารมณ์ความรู้สึกถึงความงาม ความสมบูรณ์ ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างรูปทรง พื้นผิว และสีตัน

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2546-2547) (ภาพที่ 3-60) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลที่แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ ความเจริญของงาม ความหอมหวาน ที่ดูแล้วก่อให้เกิดความพึงพอใจ อิ่มเอมใจและมีความสุข

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

3.2.2.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 7 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของภรดี พันธุภากรในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-22 หน้า 350) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ดอกไม้ทะเล 3 รางวัลดีเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-54) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง สีเคลือบ และพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล หมายเลข 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-55) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง สีเคลือบ และพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ ชีวิตใต้ทะเล รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-56) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง สีเคลือบ และพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล 1/1994, ใต้ทะเล 2/1994 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-57) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ขององค์ประกอบทางศิลปะ เช่นรูปทรง พื้นผิว แสดงออกมาเป็นรูปทรงเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2538) (ภาพที่ 3-58) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรง และรายละเอียด ขององค์ประกอบทางศิลปะ เช่นรูปทรง พื้นผิว แสดงออกมาเป็นรูปทรงเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ วิถีธรรมชาติ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-59) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ขององค์ประกอบทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา เช่น สีของเคลือบ รูปทรง และพื้นผิว

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2546-2547) (ภาพที่ 3-60) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียดขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เช่น สีของเคลือบ พื้นผิว และลวดลาย

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรก กระบวนการเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองกระบวนการเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

3.2.2.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 7 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ภรดี พันธุภากร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-23, ง-24 หน้า 351) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ดอกไม้ทะเล 3 รางวัลดีเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-54) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบหินฟันม้า (Feldspathic type) เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 28x33 ซม.

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล หมายเลข 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-55) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,260 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ ชีวิตใต้ทะเล รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-56) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาดสูง 50 ซม.

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล 1/1994, ใต้ทะเล 2/1994 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-57) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,265 องศาเซลเซียส ขนาด 25x35 ซม.

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2538) (ภาพที่ 3-58) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบหินฟันม้าเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส หล่อน้ำดินปั้นตกแต่งเพิ่มเติม ขนาด 30x30 ซม.

ผลงานชื่อ วิถีธรรมชาติ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-59) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินผสมพื้นบ้าน เคลือบฟริต (Frit glaze) เเผาที่อุณหภูมิ 1,050 องศาเซลเซียส ขนาด 50x58 ซม.

ผลงานชื่อ ใต้ทะเล (พ.ศ. 2546-2547) (ภาพที่ 3-60) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบหินฟันม้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ตกแต่งด้วยการฉลุวดลาย ขนาด 28x35 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.16 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบและน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

ภาพที่ 3-61 วรวัฒน์ จันทรดี (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2556)

3.2.3. วรวัฒน์ จันทร์ดี เกิดเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2514 ในปี พ.ศ. 2536 สำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต (เครื่องเคลือบดินเผา) คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยรังสิต และในปี พ.ศ. 2546 สำเร็จศึกษาศิลปมหาบัณฑิต (เครื่องเคลือบดินเผา) มหาวิทยาลัยศิลปากร จากการศึกษาสัมภาณณ์วรวัฒน์ จันทร์ดี (สัมภาณณ์, 3 มิถุนายน 2556) เกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาสามารถสรุป ได้ดังนี้

ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาส่วนใหญ่ถูกจำกัดด้วยการนำเสนองานออกมาในรูปแบบ พอทเทอรี (Pottery) บางครั้งเนื้อหาที่จะแสดงออกมาก็ถูกจำกัดจากรูปทรงของ พอทเทอรี และด้วยเทคนิคทางเซรามิกก็เป็นเงื่อนไขทำให้สร้างงานออกมาได้เพียงระดับ หนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องหาทางออกจากเงื่อนไขนั้นๆ เพื่อให้เกิดอิสรภาพทาง แนวความคิดมากยิ่งขึ้น และในที่สุดก็วนเวียนอยู่กับแนวคิดแบบเดิม ควรที่จะหาเทคนิค วิธีการใหม่ๆ ทำให้เกิดการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจมากขึ้น ด้วยวิธีการที่มีความคิดเห็น แตกต่างจากวิธีเดิม กล้าที่จะทดลองและวิเคราะห์งานอยู่ตลอดเวลา

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2537 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 และในปี พ.ศ. 2539 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 ปัจจุบันประกอบธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องจักร และเตาเผาสำหรับงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา ที่จังหวัด ราชบุรี

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มี จำนวน 5 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ หมดเปลือก (ภาพที่ 3-62), ผลงานชื่อ รังเก่า (ภาพที่ 3-63), ผลงานชื่อ ชุดที่ 3 (ภาพที่ 3-64), ผลงานชื่อ ชุดที่ 5 (ภาพที่ 3-65), และผลงานชื่อ แผ่นดินเดือด F (ภาพที่ 3-66) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-62 หมดเปลือก 3, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ที่มา :
 สหุบั้ตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7, 2537, หน้า 42)

ภาพที่ 3-63 รังเก่า, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ที่มา :
 สหุบั้ตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8, 2539, หน้า 42)

ภาพที่ 3-64 ผลงานชุดที่ 3 (ที่มา : ความบังคาลใจจากการอัดตัวกันของปลาร้าในไห.
 ปรินญานินพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.,
 2546, หน้า 54)

ภาพที่ 3-65 ผลงานชุดที่ 5 (ที่มา : ความบังคาลใจจากการอัดตัวกันของปลาร้าในไห.
 ปรินญานินพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.,
 2546, หน้า 57),

ภาพที่ 3-66 แผ่นดินเดือด F, รัชเชิญร่วมแสดงมหรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ที่มา :
 สัจฉิ์บรมมหรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค, 2547, หน้า 49)

3.2.3.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการ
 วิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วรวัฒน์
 จันทรดี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ดูตารางภาคผนวก ง-25 หน้า 352)
 โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หมดเปลือก 3 รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7
 (ภาพที่ 3-62) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ โครงสร้างภายในเปิดเผย
 แสดงออกมาให้เห็นถึงสัจจะธรรมที่แฝงอยู่

ผลงานชื่อ รั้งเก่า รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพ
 ที่ 3-63) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจความรัก ความอบอุ่นที่เกิดขึ้น
 ภายในบ้าน ทำให้เรามีความผูกพันหวนคิดถึงความรู้สึกนั้นอีกที่บ้านเกิด

ผลงานชื่อ ผลงานชุดที่ 3 (ภาพที่ 3-64) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม
 ด้านวิถีชีวิตของชาวอีสานวัฒนธรรมการบริโภค ความยากไร้ของการดำรงชีวิตของชาวชนบท
 อีสานการกินอยู่อย่างง่ายมีความมัธยัสถ์ รู้จักเก็บออมไว้สำหรับวันข้างหน้า การนำเอาวัตถุดิบที่มีใน
 ธรรมชาติตามสภาพแวดล้อมมาปรุงแต่งเป็นอาหารหลักของชาวอีสาน คือ ปลาแดก เพื่อเลี้ยงชีวิต
 ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของท้องถิ่น

ผลงานชื่อ ผลงานชุดที่ 5 (ภาพที่ 3-65) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม วิถีชีวิตของชาวอีสาน วัฒนธรรมการบริโภค ความยากไร้ของการดำรงชีวิตของชาวชนบทอีสาน การกินอยู่อย่างง่ายมีความมั่งคั่ง รู้จักเก็บออมไว้สำหรับวันข้างหน้า การนำเอาวัตถุดิบที่มีในธรรมชาติตามสภาพแวดล้อมมาปรุงแต่งเป็นอาหารหลักของชาวอีสาน คือ ปลาแดก เพื่อเลี้ยงชีวิต ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของท้องถิ่น

ผลงานชื่อ แผ่นดินเดือด F รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-66) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว การต่อสู้ดิ้นรนของชีวิตมนุษย์ กับ วัฒนธรรมที่ดั้งเดิม

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.40 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ค่าเฉลี่ย 2.60 ปานกลาง

3.2.3.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วรวัฒน์ จันทรดี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ดูตารางภาคผนวก ง-26 หน้า 352) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หมดเปลือก 3 รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-62) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด แสดงลักษณะ โครงสร้าง ภายในของรูปทรง และนำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ รังเก่า รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-63) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด แสดงลักษณะ โครงสร้างของวิถีชีวิตความผูกพันของคน และนำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ

ผลงานชื่อ ผลงานชุดที่ 3 (ภาพที่ 3-64) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียดแสดงการผ่าครึ่งส่วนโค้ง ลักษณะของการผ่าโครงสร้างส่วนปากไห เพื่อให้เห็นรายละเอียดที่อยู่ในรูปทรงโดยรวม เป็นลักษณะครึ่งวงกลมมีระนาบโค้งประกอบติดผนัง และรูปปลาที่ตัดทอนแล้ว ฝังตัวอยู่บริเวณผนังภายใน

ผลงานชื่อ ผลงานชุดที่ 5 (ภาพที่ 3-65) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียดแสดงการซ้อนกันของระนาบ โค้งแต่ใช้พื้นที่การจัดวางตัว หนึ่งในสี่ส่วนของวงกลมของระนาบโค้งหลายแผ่นประกอบกัน มีทิศทางเดียวกัน ขยายตัวออกตามแนวอนพื้นผิวของงาน หยาบ รายละเอียดของปลาที่ถูกตัดทอนแล้วอยู่ระหว่างระนาบ โค้งที่ซ้อนกัน และมีบางส่วนติดกับระนาบโค้งภายใน

ผลงานชื่อ แผ่นดินเคียด F รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-66) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกกระบวนการแบบเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ค่าเฉลี่ย 3.00 ปานกลาง

3.2.3.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วรวัฒน์ จันทศิริ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-27, ง-28 หน้า 353) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หมดเปลือก 3 รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7 (ภาพที่ 3-62) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินแดงราชบุรีผสมกร็อก (Grog) เคลือบไฟต่ำ เเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 76x49 ซม.

ผลงานชื่อรังเก่า รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-63) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ (Construction clay body) ทิ้งร่องรอยการขึ้นรูปด้วยมือ เคลือบบอแรกซ์ (Borax glaze) เเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 20x47x65 ซม.

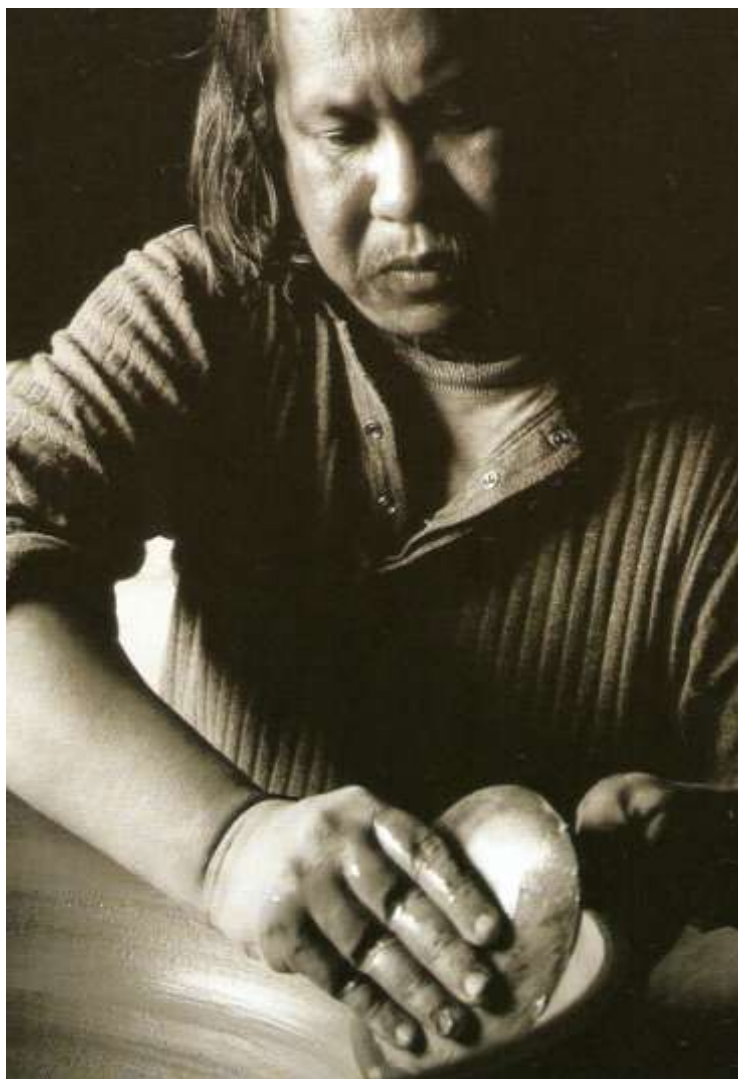
ผลงานชื่อ ผลงานชุดที่ 3 (ภาพที่ 3-64) ศิลปินขึ้นรูปวิธีการอัดจากแม่พิมพ์พลาสติกด้วยเนื้อดินปั้นโอ่งราชบุรีผสมกับดินเชื้อ เคลือบที่มีส่วนผสมของดินท้องถิ่นผสมกับตัวหลอมละลาย เช่น โซดาแอช บอแรกซ์ โคลิมาไนท์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 130x100x80 ซม.

ผลงานชื่อ ผลงานชุดที่ 5 (ภาพที่ 3-65) ศิลปินขึ้นรูปวิธีการอัดจากแม่พิมพ์พลาสติกด้วยเนื้อดินปั้นโอ่งราชบุรีผสมกับดินเชื้อ เคลือบที่มีส่วนผสมของดินท้องถิ่นผสมกับตัวหลอมละลาย เช่น โซดาแอช บอแรกซ์ โคลิมาไนท์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 180x100x80 ซม.

ผลงานชื่อ แผ่นดินเคียด F รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-66) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินราชบุรีผสม Grog เคลือบไฟกลางเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 70x110 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง

และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ และน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.80 มาก

ภาพที่ 3-67 สมรัภย์ ปันติบุญ ถ่ายโดย Ivan Cohen (ที่มา : สุจิตร์ Contemporary Ceramics in The Trade of Tradition, 2547, หน้า 52)

3.2.4. สมรัภย์ ปันติบุญ เกิดเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 ที่จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2517 เริ่มการศึกษาที่วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพเชียงใหม่) ทางสาขาวิชา เทคโนโลยีเซรามิก ต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. 2530-2531 ได้ไปขอเรียนทางด้านเครื่องปั้นดินเผา กับ อาจารย์อิวาโอะ โอนูมะ (Mr. Iwao Onuma) ที่ประเทศญี่ปุ่น (Iwate, Japan) และในระหว่างปี พ.ศ.

2531-2534 ศึกษาต่อทางด้านเครื่องปั้นดินเผาแบบคาราตซึ (Karatsu style ceramics) กับอาจารย์ทารุเอมอน นากาฮาโตะ (Mr. Tarouemon Nakagato) ที่ 13 ที่ประเทศญี่ปุ่น (Karatsu, Japan)

จากบทความสัมภาษณ์สมรักษ์ ปันติบุญ ในนิตยสาร Mix magazine (2555, มิถุนายน) The Artist, 67, หน้า 86 เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้ ผมเลือกไปเรียนต่อที่ญี่ปุ่นเพราะนอกจากจะมีช่างปั้นเยอะแล้วญี่ปุ่นยังเป็นเมืองที่รับศาสตร์จากทั่วโลก เราจะเห็นได้จากการผสมผสานทางวัฒนธรรมหลายๆ อย่างของเขา เมื่อไปถึงก็โชคดีมาก ๆ ที่ได้มีโอกาสเรียนกับมาสเตอร์ด้านนี้ที่ทำสืบทอดกันมาสามร้อยกว่าปี โดยในทุกกระบวนการที่เป็นไปในแง่ของประเพณี วัฒนธรรม ก็ยังเป็นแบบดั้งเดิมอยู่

และจากบทสัมภาษณ์สมรักษ์ ปันติบุญ ในรายการ เป็นอยู่คือ (2555, 4 กุมภาพันธ์) ทางไทยพีบีเอส เกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

งานของผมเป็นงานกราฟท์ (Craft) เป็นศิลปะที่ทำด้วยมือสืบเนื่องจากของโบราณ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของผม...ผมคิดว่าสไตล์งานปั้นของผมมันไม่แตกต่างจากของคนอื่น แต่เรื่องของเส้นทางการศิลปะนั้นอาจจะต่างกัน เพราะมีการผสมความเป็นตัวตนของเราลงไป เมื่อดูรวมๆ ก็สวยงาม ก็เหมือนกับแจกันบางชิ้น เราไม่ต้องปั้นให้รูปทรงมันแปลกประหลาดไปแข่งกับดอกไม้ ปั้นรูปทรงเรียบๆ แต่พอปักดอกไม้แล้วดอกไม้โดดเด่นแบบนั้นก็เป็นที่สวยเช่นกัน สวยแม้ไม่โดดเด่นเคล็ดลึกลับความงามของสรรพสิ่งอาจจะอยู่ตรงนี้ความพอดี และเหมาะสม...ที่จะสังเกตได้ก็คือ ผมชอบอะไรที่มันเป็นธรรมชาติ อย่างดินผมใช้ดินที่มีอยู่ในท้องถิ่น เนื่องจากเชียงรายมีภูเขาเยอะวัตถุดิบที่นำมาใช้ก็ได้มาจากในท้องถิ่นนี้ละไม่ว่าจะเป็นจี๋ถ้ำฟาง จี๋ถ้ำไม้ไผ่ พวกเศษวัสดุอย่างใบไม้มันเป็นวัตถุดิบสำคัญในการทำงานของผมเลย

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2535 ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 และในปี พ.ศ. 2545 เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) และในปี พ.ศ. 2534 เริ่มต้นประกอบกิจการทางเครื่องปั้นดินเผาชื่อ ดอยดินแดง พอทเทอร์รี่ (Doy Din Dang Pottery) ที่จังหวัดเชียงราย และยังคงสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ในปี พ.ศ. 2536 รางวัลรองชนะเลิศ (The Asian Arts and Crafts Exhibition Fukuoka, Japan) จากประเทศญี่ปุ่น และในปี พ.ศ. 2538 ได้รับรางวัลจากประเทศนิวซีแลนด์ (Won the third prize,

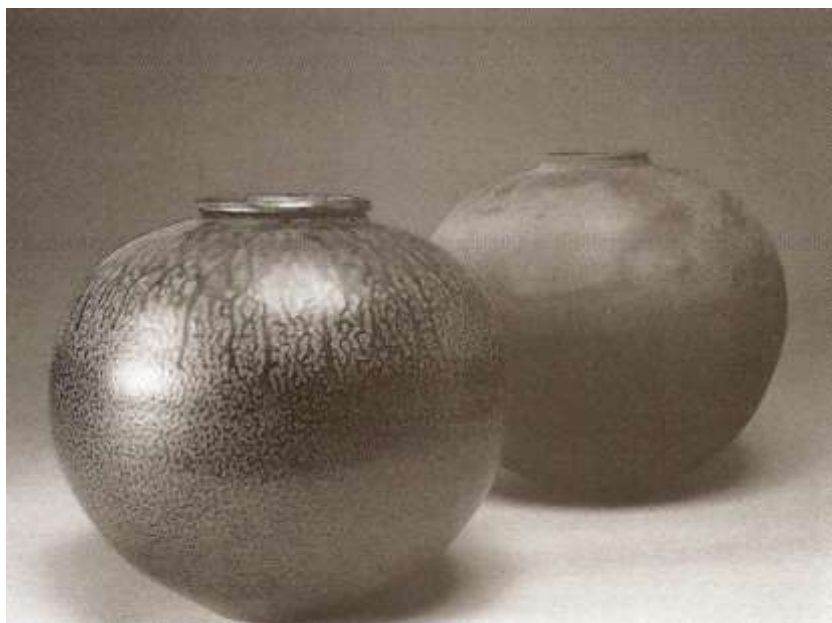
The 19th Annual International Ceramic Competition, Fletcher Challenge Award Exhibition, Held at Auckland Museum, New Zealand) และยังได้รับรางวัลทางด้านเครื่องปั้นดินเผาจากประเทศญี่ปุ่นอีกหลายครั้ง

ศิลปินยังมีนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยที่สำคัญอีกหลายครั้งทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ปี พ.ศ. 2537 ณ เมืองมิชิมะ ประเทศญี่ปุ่น (Akane Gallery in Mishima, Shizuoka, Japan) และในปี พ.ศ. 2539 ณ เมืองโมริโอกะ ประเทศญี่ปุ่น (Gallery Kawatoku, Morioka, Japan) และปี พ.ศ. 2540 นิทรรศการ "Clay, Ash, and Fire" ณ หอศิลป์มารศรี วังสวนผักกาด กรุงเทพฯ และปี พ.ศ. 2541 สุรพลแกลเลอรี กรุงเทพฯ และปี พ.ศ. 2547 ณ กรุงออสโล ประเทศราชอาณาจักรนอร์เวย์ (The Vigeland Museum, Oslo, Norway)

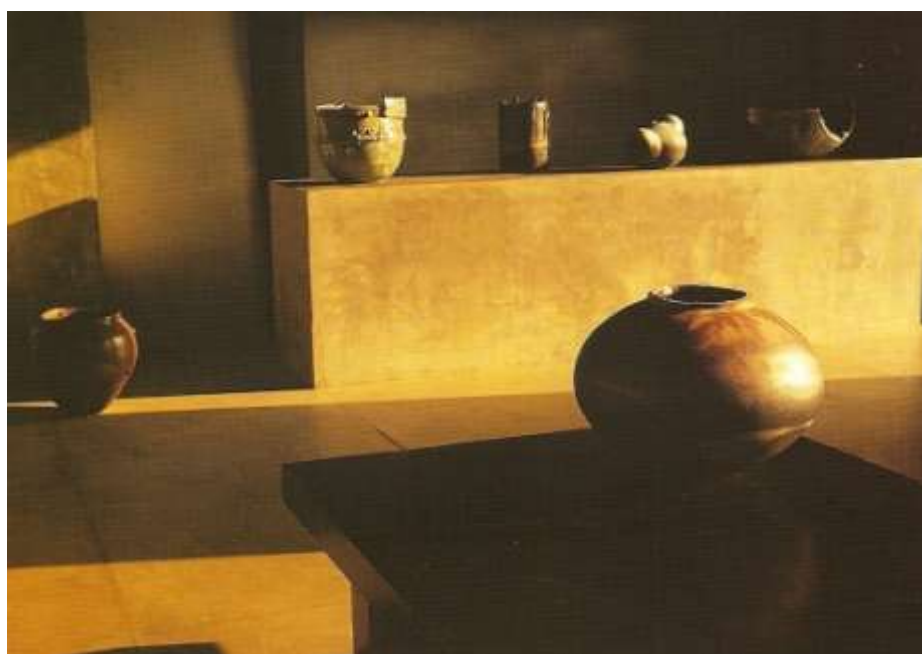
ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 6 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 1 (ภาพที่ 3-68), ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 2 และหม้อเคลือบจี้แก้ว (ภาพที่ 3-69), ผลงานชื่อ Unglazed (ภาพที่ 3-70), ผลงานชื่อ Vase (ภาพที่ 3-71), ผลงานชื่อ สามใบไม้เถา (ภาพที่ 3-72), และผลงานชื่อ จาน (ภาพที่ 3-73) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-68 หม้อสีดำใบที่ 1, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ที่มา : คู่มือกรรมการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6, 2535, หน้า 50)

ภาพที่ 3-69 หม้อสีดำใบที่ 2, หม้อเคลือบจี๋เต้า ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ที่มา : ศูนย์บริการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6, 2535, หน้า 71)

ภาพที่ 3-70 Unglazed, รัชเชษฐร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ที่มา : ศูนย์บริการ มหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค, 2547, หน้า 26)

ภาพที่ 3-71 Vase (พ.ศ. 2547) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา Contemporary Ceramics in The Thread of Tradition, 2547, หน้า 35)

ภาพที่ 3-72 สามใบไม้เถา, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12, 2547, หน้า 47)

ภาพที่ 3-73 จาน, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ที่มา : สุจิตร์
การแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13, 2549, หน้า 37)

3.2.4.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการ
วิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สมรักษ์
ปิ่นดิบุญ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (ดูตารางภาคผนวก ง-29 หน้า 354)
โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 1 ราววัลดีเด่น การแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่
6 (ภาพที่ 3-68) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจงานฝีมือหัตถกรรม
(Craft) เป็นศิลปะที่ทำด้วยมือสืบเนื่องจากสมัยโบราณ และผสมความเป็นตัวตนของศิลปิน

ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 2 หม้อเคลือบขี้เถ้า ร่วมแสดงผลศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ
ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-69) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจงานฝีมือ
หัตถกรรม และผสมความเป็นตัวตนของศิลปินนำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรง
สีสันเคลือบ และการตกแต่ง

ผลงานชื่อ Unglazed รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-70) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ งานฝีมือหัตถกรรม และผสมความเป็นตัวตนของศิลปิน นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรง และพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ Vase (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-71) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจงานฝีมือหัตถกรรม และผสมความเป็นตัวตนของศิลปิน นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรง สี สันเคลือบ และลักษณะทางธรรมชาติ

ผลงานชื่อ สามใบไม้เถา รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-72) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ งานฝีมือหัตถกรรม และผสมความเป็นตัวตนของศิลปิน นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรง สี สันเคลือบ และการตกแต่งแสดงออกมาเป็นเนื้อหาเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ จาน รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-73) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ งานฝีมือหัตถกรรม และผสมความเป็นตัวตนของศิลปิน นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรง สี ธรรมชาติของเนื้อดิน และการตกแต่ง

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 3.00 ปานกลาง

3.2.4.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของสมรักษ์ ปันติบุญ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ดูตารางภาคผนวก ง-30 หน้า 354) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 1 ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-68) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย รูปทรงเรียบง่ายให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 2 หม้อเคลือบขี้เถ้า ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-69) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย รูปทรงเรียบง่ายให้มีความสวยงาม และสอดคล้องกับเทคนิคการตกแต่ง

ผลงานชื่อ Unglazed รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-70) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย รูปทรงเรียบง่ายให้มีความสวยงามด้านขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรงและพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ Vase (พ.ศ.2547) (ภาพที่ 3-71) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย รูปทรงแจกันทรงสูง จัดวางองค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง สี สันน้ำเคลือบ และลวดลายที่เกิดตามธรรมชาติ

ผลงานชื่อ สามใบไม้เถา รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-72) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย รูปทรงเรียบง่าย และจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่นรูปทรง พื้นผิว แสดงออกมาเป็นเนื้อหาเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ จาน รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-73) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย รูปทรงเรียบง่ายมุ่งเน้นองค์ประกอบทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา เช่น สีธรรมชาติของเนื้อดิน พื้นผิว และอารมณ์ของวัสดุ

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรก กระบวนการเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองกระบวนการเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก ค่าเฉลี่ย 1.83 น้อย

3.2.4.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 6 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สมรักษ์ ปันติบุญ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-31, ง-32 หน้า 355) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 1 ราววลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-68) ศิลปินขึ้นรูปวิธีเป็นหมุนด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาแกร่งไม่เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 40x45 ซม.

ผลงานชื่อ หม้อสีดำใบที่ 2 หม้อเคลือบขี้เถ้า ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ภาพที่ 3-69) ศิลปินขึ้นรูปวิธีเป็นหมุนด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาแกร่งไม่เคลือบ และเคลือบขี้เถ้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 40x45 ซม.

ผลงานชื่อ Unglazed รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-70) ศิลปินขึ้นรูปวิธีเป็นหมุนด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาแกร่งไม่เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 50x50 ซม.

ผลงานชื่อ Vase (พ.ศ.2547) (ภาพที่ 3-71) ศิลปินขึ้นรูปวิธีเป็นหมุนด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เคลือบขี้เถ้า เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 43x31 ซม.

ผลงานชื่อ สามใบไม้เถา รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-72) ศิลปินจีนรูปวิธีเป็นหมุนด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบสีเถ้าไม้รวม ใบไม้ จี๋เถ้าฟาง ข้าว เเผาที่อุณหภูมิ 1,220 องศาเซลเซียส ขนาด 64x10, 66x10 ซม.

ผลงานชื่อ จาน รับเชิญร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-73) ศิลปินจีนรูปวิธีเป็นหมุนด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เเผาไฟสูงไม่เคลือบเผาที่อุณหภูมิ 1,240 องศาเซลเซียส ขนาด 50x5 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับสีพื้นและลักษณะพิเศษของ น้ำเคลือบ และน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 4.50 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 3.50 ปานกลาง

ภาพที่ 3-74 สุโรจนา เศรษฐบุตร (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัยเมื่อ 13 ธ.ค. 2557)

3.2.5. สุโรจนา เศรษฐบุตร เกิดเมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2499 ที่กรุงเทพฯ เริ่มต้นการศึกษาใน ปี พ.ศ. 2518 จนสำเร็จการศึกษาด้านสถาปัตยกรรมบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปี พ.ศ. 2528 ศึกษาปริญญาตรี (เชรามิก) มหาวิทยาลัยแห่งแคนซัส ลอร์เรนซ์ (University of Kansas) ประเทศสหรัฐอเมริกา และปี พ.ศ. 2530 ศิลปมหาบัณฑิต (เชรามิก) มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแคนซัส แมนฮัตตัน (Kansas State University) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ปี พ.ศ. 2534 กลับมาเป็นอาจารย์สอนทางด้านเครื่องปั้นดินเผา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และได้รับเชิญไปบรรยายให้กับสถาบันการศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันเป็นศิลปินอิสระ

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2533 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 และในปี พ.ศ. 2545 เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) และปี พ.ศ. 2542 ได้รับเหรียญแห่งเกียรติยศ ครบรอบ 50 ปี อิสราเอล กระทรวงต่างประเทศอิสราเอล และปี พ.ศ. 2543 ได้รับทุนมูลนิธิ เดอะพอลลอค คลอสเนอร์ (The Pollock-Krasner Foundation) ประเทศสหรัฐอเมริกา และปี พ.ศ. 2545 ได้รับทุนสร้างสรรค์ศิลปกรรม ศิลป์พีระศรี จากมหาวิทยาลัยศิลปากรและในปี พ.ศ. 2549 ได้รับรางวัลมนัส เศียรสิงห์ “แดง” เป็นศิลปินทัศนศิลป์ผู้มีผลงานดีเด่น ทางด้านสันติภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นธรรม

ศิลปินยังมีนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยที่สำคัญอีกหลายครั้ง เช่น ปี พ.ศ. 2539 นิทรรศการ “ชาตุ 4” ณ หอศิลป์แห่งชาติ กรุงเทพฯ และปี พ.ศ. 2541 นิทรรศการ “อิสราเอล” ณ หอศิลป์วิทยานิทรรศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ และปี พ.ศ. 2544 นิทรรศการชุด “ป่าไม้ ไทย ลาว” ณ หอศิลป์ตากู กรุงเทพฯ และในปีเดียวกันได้รับเลือกเป็นผู้ดำเนินการสร้าง “ประติมากรรมจิตวิญญาณ” ณ อนุสรณ์สถานวีรชน 14 ตุลา ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 8 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ เมฆฝน (ภาพที่ 3-75), ผลงานชื่อ บ้านเชียง-รอยร้าว หมายเลข 1 (ภาพที่ 3-76), ผลงานชื่อ Tea of coolness (ภาพที่ 3-77), ผลงานชื่อ ชาตุ 4 (ภาพที่ 3-78), ผลงานชื่อ อิสราเอล (ภาพที่ 3-79), ผลงานชื่อ กำเนิดของสวนสาธารณะ (ภาพที่ 3-80), ผลงานชื่อ ต้นกร่าง (ภาพที่ 3-81) และผลงานชื่อ จิตรกรรม สื่อประสม 2545 (ภาพที่ 3-82) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-75 เมฆฝน, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ที่มา : สุจิตร์
การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4, 2533, หน้า 25)

ภาพที่ 3-76 บ้านเชียง-รอยร้าว หมายเลข 1, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5
(ที่มา : สุจิตร์การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5, 2534, หน้า 71)

ภาพที่ 3-77 Tea of Coolness (พ.ศ. 2536) (ที่มา : สุธิปัตตรศิลป์ Change, The Ceramic Portfolio, 2543)

ภาพที่ 3-78 ชาติ 4 (พ.ศ. 2539) (ที่มา : สุธิปัตตรศิลป์ Change, The Ceramic Portfolio, 2543)

ภาพที่ 3-79 อิสราเอล (พ.ศ. 2541) (ที่มา : สูจิบัตรศิลปะ Change, The Ceramic Portfolio, 2543)

ภาพที่ 3-80 กำเนิดของสวนสาธารณะ (พ.ศ. 2542) (ที่มา : สูจิบัตรรางวัลมนัส เคียรสิงห์ แดง
ครั้งที่ 2, 2549, หน้า 67)

ภาพที่ 3-81 ดันกร่าง (พ.ศ. 2544) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11, 2545, หน้า 33)

ภาพที่ 3-82 จิตรกรรม, สื่อประสม 2545, ทูนรางวัลศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 2 (ที่มา : สูจิบัตร
 ทูนสร้างสรรค์ศิลป์ พีระศรี ประจำปี พ.ศ. 2545, หน้า 39)

3.2.5.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สุโรจนา เศรษฐบุตร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-33 หน้า 356) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ เมฆฝน รางวัดดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-75) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม แสดงลักษณะเมฆฝนบนผนังไห ให้ ความสำคัญของความรู้สึกสัมผัส สัจจะสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจตามความรู้สึกของศิลปิน

ผลงานชื่อ บ้านเชียง-รอยร้าว หมายเลข 1 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-76) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ความผูกพันของคน และเครื่องปั้นดินเผา นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรงที่ลดทอนรายละเอียดให้ สอดคล้องกับการตกแต่ง

ผลงานชื่อ Tea of Coolness (พ.ศ. 2536) (ภาพที่ 3-77) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรง ศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ด้านความสมดุลระหว่างสองขั้ว ซึ่งมันเป็นแนวคิดของหยินหยาง เพราะ ชีวิตคนไม่ค่อยสมดุล ต้องการจะเติมในสิ่งที่ขาดหายไปเพื่อให้ชีวิตไปสู่ความสงบสุข

ผลงานชื่อ ชาติ 4 (พ.ศ. 2539) (ภาพที่ 3-78) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความ เชื่อส่วนตัว สะท้อนความรู้สึกที่มีต่อส่วนเกินซึ่งมนุษย์ไขว่คว้าอยากจะได้ จนลืมความสำคัญของ สิ่งที่มีมาหล่อเลี้ยงและมีความสำคัญสูงสุดไป คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ การเผชิญหน้ากับธรรมชาติที่ก่อ เกิดเป็นตัวเราอย่างตรงไปตรงมา

ผลงานชื่อ อิสราเอล (พ.ศ. 2541) (ภาพที่ 3-79) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคน ในสังคม ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับเน้นให้เห็นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า การอยู่ ร่วมกันอย่างมีสันติภาพของผู้นับถือศาสนาฮิว อิสลาม และคริสเตียน วิถีชีวิตของผู้คนที่มีความรัก ให้แก่กันและรู้จักแบ่งปันเพื่อส่วนรวม

ผลงานชื่อ กำเนิดของสวนสาธารณะ (พ.ศ. 2542) (ภาพที่ 3-80) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับ แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว สะท้อนความรู้สึกในเรื่องจิตสำนึกระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การอยู่ ร่วมกันอย่างสันติ ไม่เบียดเบียน การพิจารณาไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน

ผลงานชื่อ ต้นกร่าง (พ.ศ. 2544) (ภาพที่ 3-81) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและ สภาพแวดล้อม เปรียบเทียบให้เห็นสองสิ่งที่คล้ายคลึงกันทางธรรมชาติเดิม คือ ป่าไม้ แต่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในด้านการจัดการทรัพยากร และอื่นๆ อีกมากมาย

ผลงานชื่อ จิตรกรรม, สื่อประสม 2545 ทุนรางวัลศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-82) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว การกำเนิดของศิลปะร่วมสมัยในประเทศ

ไทย การนำเสนอความเชื่อมโยงกำเนิดและพัฒนาการของศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทยให้ปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ภายใต้แนวความคิดและพลังที่ได้ทุ่มเทให้กับศิลปะแห่งแผ่นดินไทยของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกมีผลค่าเฉลี่ยเท่ากันเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว และความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 3.37 ปานกลาง ลำดับที่สองเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.37 น้อย

3.2.5.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของสุโรจนา เศรษฐบุตร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-34 หน้า 356) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ เมฆฝน รางวัดดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-75) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกแสดงลักษณะพื้นผิวคล้ายเมฆฝน ความรู้สึกสัมผัสที่อยู่ภายในจิตใจของศิลปิน

ผลงานชื่อ บ้านเชียง-รอยร้าว หมายเลข 1 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-76) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย วิถีชีวิตความผูกพันของคน เครื่องปั้นดินเผา และนำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เช่น รูปทรงที่ลดทอนรายละเอียดให้สอดคล้องกับการตกแต่ง

ผลงานชื่อ Tea of Coolness (พ.ศ. 2536) (ภาพที่ 3-77) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ด้านความงามขององค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา คล้ายถังไข่เหมือนมีหิมะเกาะอยู่ที่ผิวที่มีความสัมพันธ์รูปทรงและพื้นผิวธรรมชาติ

ผลงานชื่อ ชาติ 4 (พ.ศ. 2539) (ภาพที่ 3-78) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ จุดเริ่มต้นของวัสดุที่ศิลปินเลือกนำมาใช้งาน คือ เครื่องปั้นดินเผา ที่บอกกล่าวถึงชาติทั้ง 4 ที่เป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ และเป็นต้นกำเนิดในการทำเครื่องปั้นดินเผาด้วยประกอบด้วยโครงสร้างขนาดใหญ่ล้อมรอบ เรื่องราวจากภายนอกและแผ่นดินเผาที่สร้างแทนชาติต่างๆ ด้วยเทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผา

ผลงานชื่อ อิสราเอล (พ.ศ. 2541) (ภาพที่ 3-79) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ งานในรูปแบบศิลปะแนวจัดวางบนพื้นที่ โดยใช้เทคนิคและวัสดุประเภทเครื่องปั้นดินเผาประกอบเป็นผลงานเนื้อหาเชิงนามธรรม

ผลงานชื่อ กำเนิดของสวนสาธารณะ (พ.ศ. 2542) (ภาพที่ 3-80) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ งานในรูปแบบศิลปะแนวจัดวางบนพื้นที่ โดยใช้เทคนิคและวัสดุประเภทเครื่องปั้น

ดินเผาประกอบเป็นผลงาน

ผลงานชื่อ ต้นกร่าง (พ.ศ. 2544) (ภาพที่ 3-81) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรง เปรียบเทียบให้เห็นสองสิ่งที่คล้ายคลึงกันทางธรรมชาติเดิม คือ รูปทรงของต้นไม้แต่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในด้านรูปทรงตามธรรมชาติ และรูปทรงมนุษย์สร้างขึ้น

ผลงานชื่อ จิตรกรรม, สื่อประสม 2545 พูนรางวัลศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-82) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด เปรียบเทียบให้เห็นสองสิ่งที่คล้ายคลึงกันของศิลปะแขนงอื่น และผ่านทางเทคนิคเครื่องปั้นดินเผา

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรก กระบวนการเกี่ยวกับลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก ลำดับที่สอง เกี่ยวกับ อารมณ์ ความรู้สึก ค่าเฉลี่ย 3.25 ปานกลาง

3.2.5.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สุโรจนา เศรษฐบุตร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-35, ง-36 หน้า 357) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ เมฆฝน รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (ภาพที่ 3-75) ศิลปินขึ้นรูปแบบเป็นหมุนด้วยเนื้อดินท้องถิ่น ไฟดำ เคลือบไฟดำ เเผาที่อุณหภูมิ 1,060 องศาเซลเซียส ขนาด 15x20 ซม. เคลือบผิวด้านเผาอุณหภูมิต่ำ

ผลงานชื่อ บ้านเชียง-รอยร้าว หมายเลข 1 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 (ภาพที่ 3-76) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเอิทเทนแวร์ไฟดำ เเผาที่อุณหภูมิ 1,024 องศาเซลเซียส ไม่ระบุนขนาด

ผลงานชื่อ Tea of Coolness (พ.ศ. 2536) (ภาพที่ 3-77) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเทอรากอตตาขึ้นรูปแบบแผ่นอัดลงในแม่พิมพ์จากรังไข่ และปั้นเป็นหมุน เคลือบขาวทึบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,060 องศาเซลเซียส (โคน 06) แบบบรรยากาศสมบูรณณ์ ขนาด 24x24x50 ซม.

ผลงานชื่อ ชาติ 4 (พ.ศ.2539) (ภาพที่ 3-78) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเทอรากอตตาผสมสี เลื้อย ขึ้นรูปแบบแผ่น และบางชิ้นอัดลงในแม่พิมพ์รูปทรงรังไข่ กล่องบรรจุผลไม้ ทาด้วยโคบอลต์ ออกไซด์และคอปเปอร์ออกไซด์แล้วเคลือบใสทึบ บางชิ้นใช้เนื้อดินผสมเมแกนีสไดออกไซด์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,060 องศาเซลเซียส (โคน 06) แต่ละแผ่นขนาด 28x28x2 ซม.

ผลงานชื่อ อิสราเอล (พ.ศ. 2541) (ภาพที่ 3-79) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเทอรากอตตาผสมสีเลื้อยอัดลงในแม่พิมพ์รูปทรงหมวกทหาร, จรวด, ลวดหนาม, เหล็กฉาก ที่บรรจุผลไม้แดงโม

ฟักทอง ซึ่งคล้ายกับเทคนิคที่ใช้ก่อนหน้านี้นี้เผาที่อุณหภูมิ 1,060 องศาเซลเซียส (โคน 06) ดินเผา และระบบชลประทานน้ำหยด ขนาดแต่ละชิ้น 100x100x20 ซม.

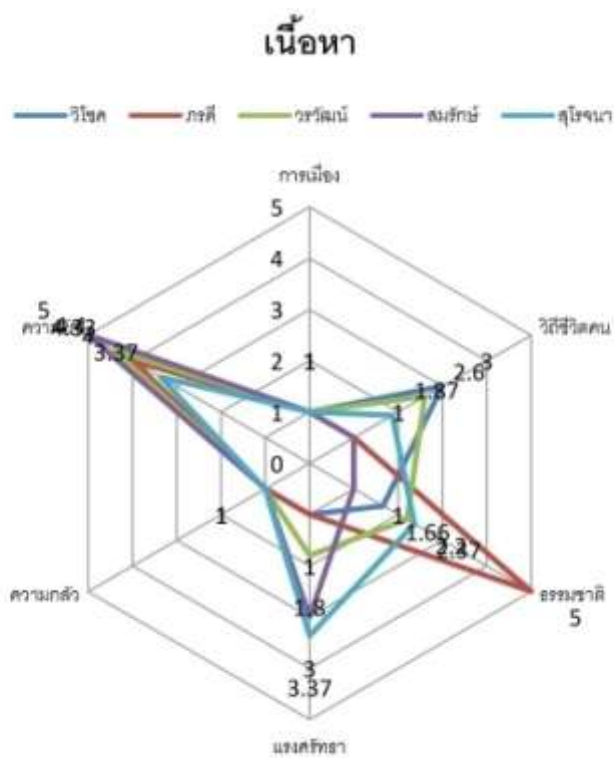
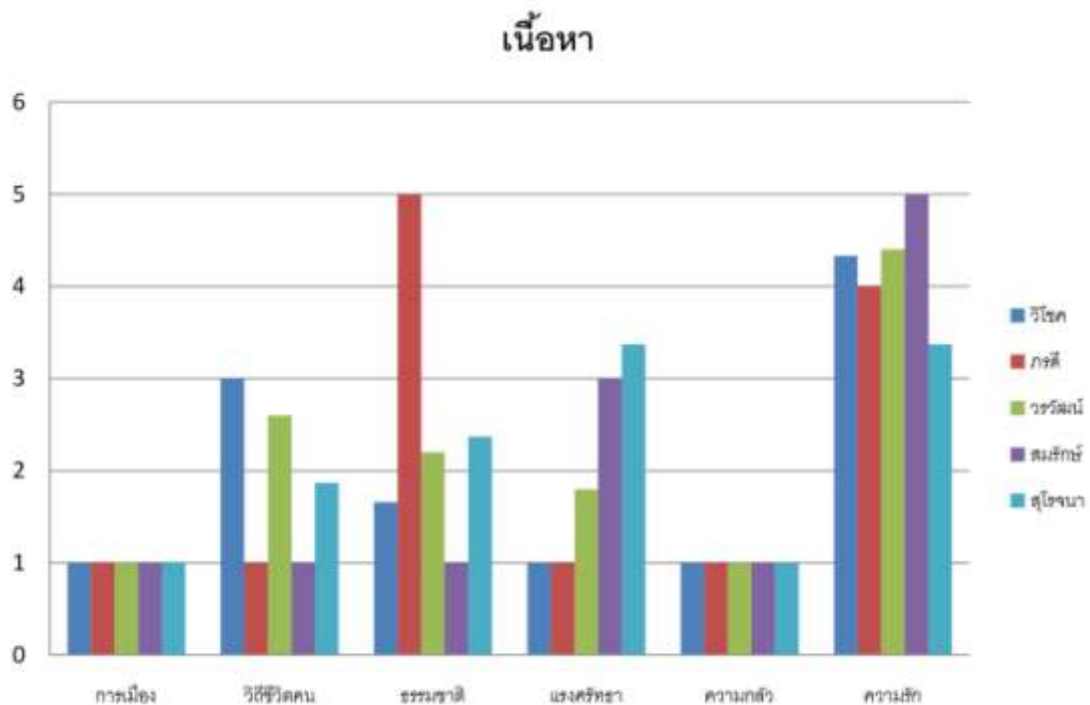
ผลงานชื่อ กำเนิดของสวนสาธารณะ (พ.ศ. 2542) (ภาพที่ 3-80) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์อัดลงในแม่พิมพ์ผงสี, เหล็กออกไซด์ (Iron oxide), โครมออกไซด์ (Chrome oxide) นำมาพิมพ์ลงบนดินด้วยเทคนิคแบบโมนอพริ้นต์ (Mono print) เผาที่อุณหภูมิ 1,270 องศาเซลเซียส (โคน 8) ดินเผา และลวดสลิง ขนาด 80x80x120, 80x80x40, 80x80x80 ซม.

ผลงานชื่อ ต้นกร่าง (พ.ศ. 2544) (ภาพที่ 3-81) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำเคลือบเมทัลลิกโกลด์ (Metallic gold glaze) เผาที่อุณหภูมิ 1,222 องศาเซลเซียส ติดตั้งและจัดวางภาชนะดินเผา ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 425 ซม. สูง 425 ซม.

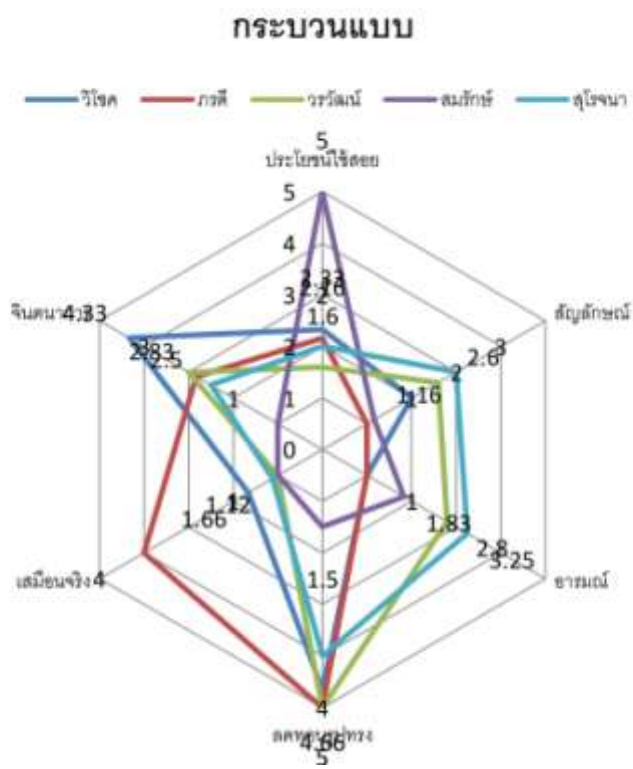
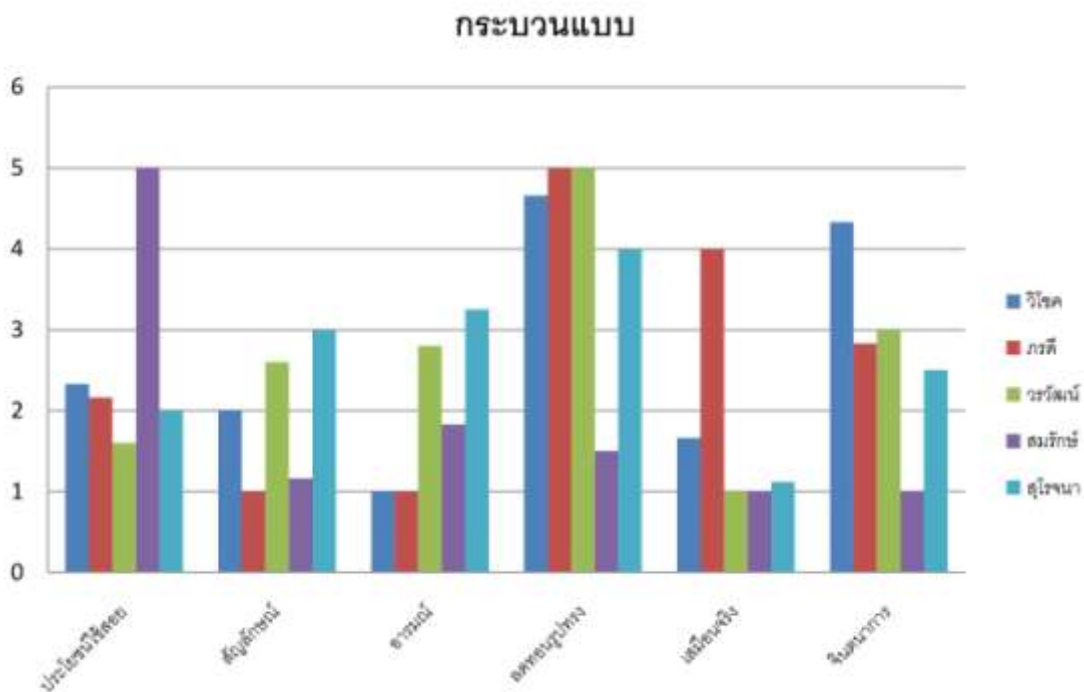
ผลงานชื่อ จิตรกรรม, สื่อประสม 2545 พูนรางวัลศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 2 (ภาพที่ 3-82) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำไม่เคลือบ เผาที่อุณหภูมิ 1,060 องศาเซลเซียส ขนาด 150x180 ซม. และสื่อประสม เนื้อดินไฟต่ำไม่เคลือบ และประกอบกับลวดสลิง ขนาด 80x80x40, 80x80x80 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน และเนื้อดิน ค่าเฉลี่ย 3.37 ปานกลาง

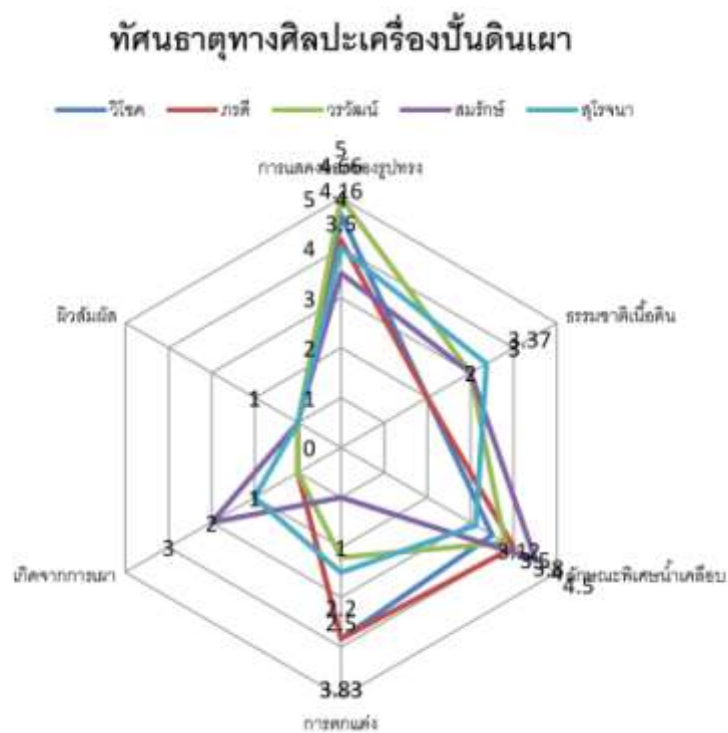
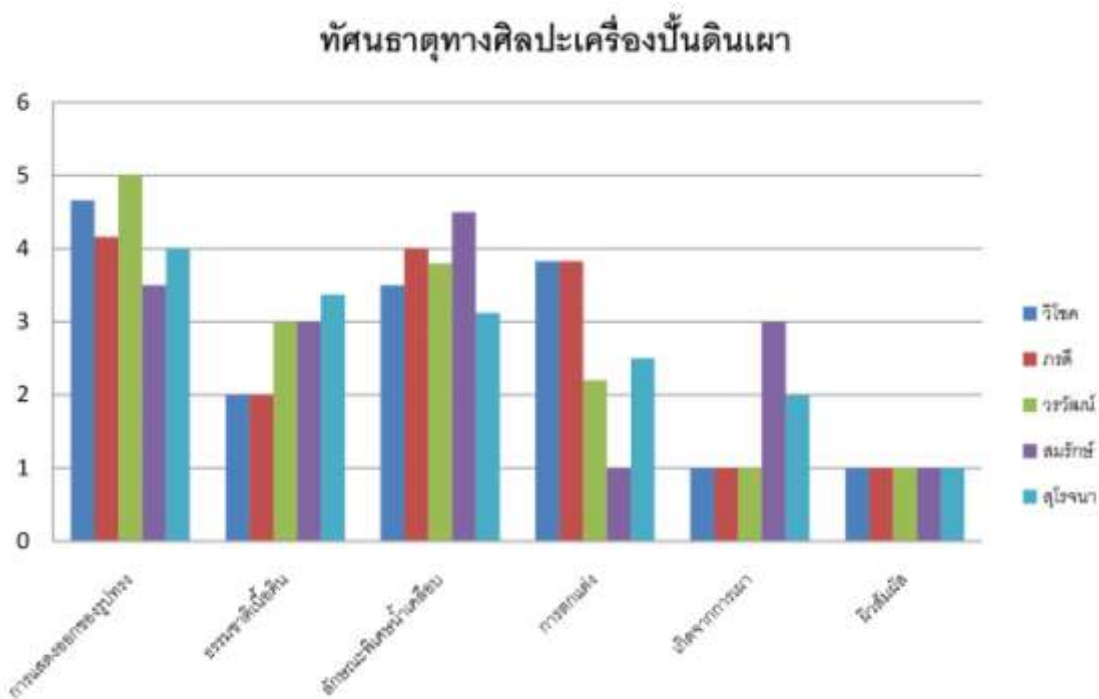
แผนภูมิที่ 3-5 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา

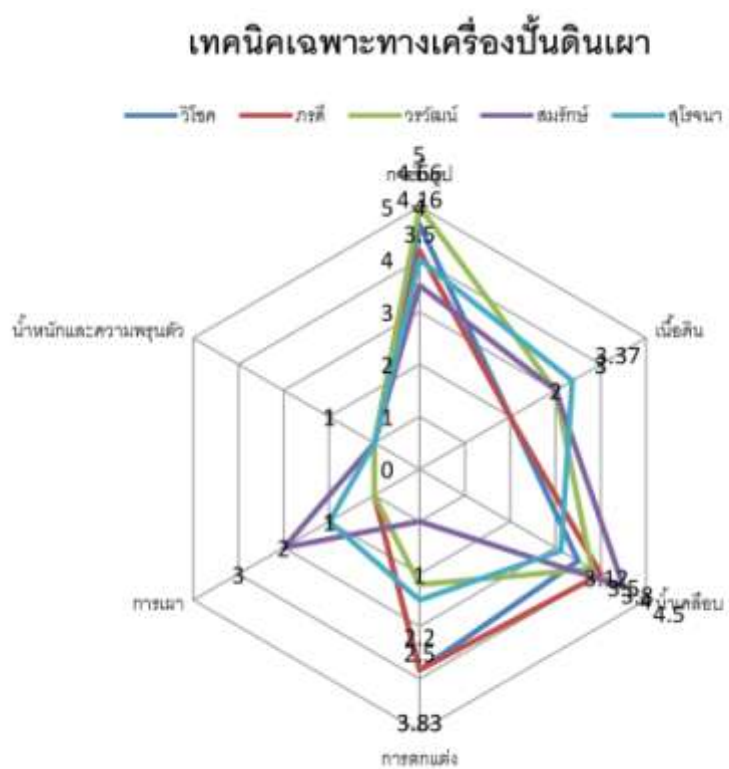
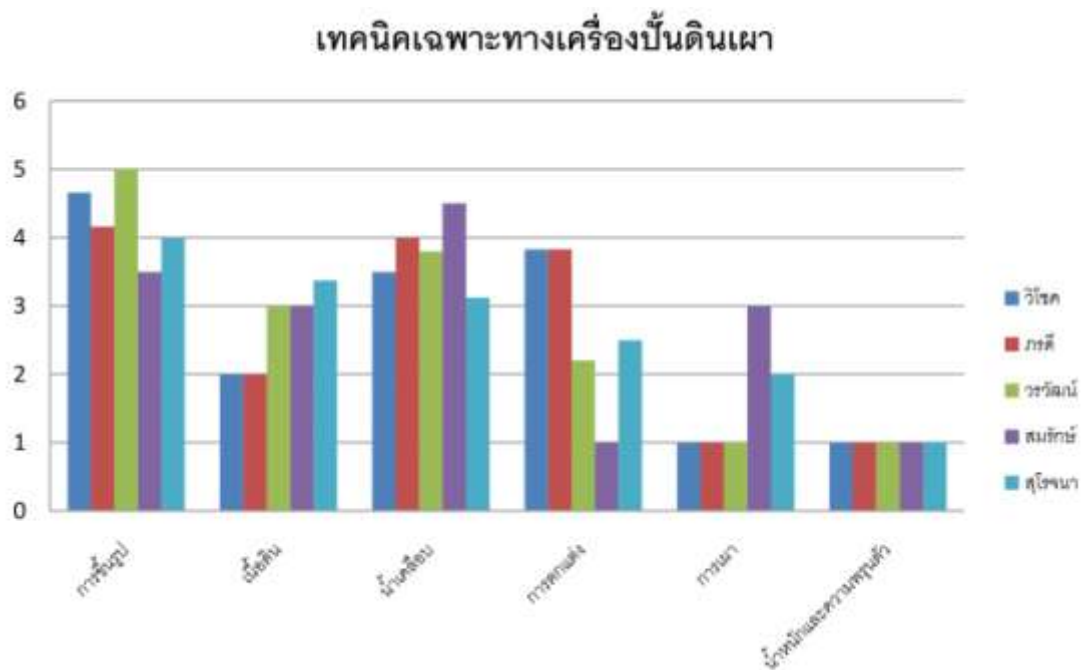
แผนภูมิที่ 3-6 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนแบบ

แผนภูมิที่ 3-7 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา

แผนภูมิที่ 3-8 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทาง
เครื่องปั้นดินเผา

4. ช่วงเวลา พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 พัฒนาเพื่อมุ่งสู่อนาคต โดยภาพรวมมีเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

4.1 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของการจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ตั้งแต่ครั้งที่ 11 ถึงครั้งที่ 16 มีดังนี้ ปี พ.ศ. 2545 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 มีการเพิ่มรางวัลประกาศนียบัตรพิเศษขึ้นมาเป็นกรณีพิเศษเฉพาะในครั้งนี้อันจำนวน 4 รางวัล นอกเหนือจากรางวัลผลงานยอดเยี่ยม และรางวัลผลงานดีเด่น

ปี พ.ศ. 2547 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ปี พ.ศ. 2549 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 มีการเชิญศิลปินเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยจากนานาชาติ เช่น จากประเทศสิงคโปร์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน จีน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ญี่ปุ่น และมาเลเซีย เข้าร่วมแสดงผลงาน

ปี พ.ศ. 2551 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 ยังคงมีการรักษาประเภทงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ส่งเข้าประกวดเป็น 3 ประเภทดั้งเดิม แต่ได้ปรับปรุงในรายละเอียดของประเภทหัตถกรรมให้มีความก้าวหน้า และส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย และการพัฒนางานหัตถกรรมให้เข้าสู่มาตรฐานสากล จึงเห็นชอบให้ประเภทหัตถกรรมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานหัตถกรรมประเพณีเพื่อให้ความสำคัญในการสืบสานภูมิปัญญาไทย และกลุ่มงานหัตถกรรมร่วมสมัยเพื่อการแสดงออกทั้งรูปแบบและแนวคิดอย่างสากล ให้มีอิสรภาพในการแสดงออกอย่างกว้างขวาง และมีการเชิญมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งชาติโซล (Seoul National University of Technology) จากประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ นำศิลปินชาวเกาหลีจำนวน 8 คนมาร่วมแสดงผลงานด้วย

ปี พ.ศ. 2553 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ ปรับปรุงการแบ่งประเภทงานประกวดและแสดงเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ กำหนด เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ประเภทศิลปกรรม ประเภทหัตถศิลป์ ประเภทการออกแบบและงานต้นแบบสำหรับผลิตในระบบอุตสาหกรรม และประเภทผู้ประกอบการเครื่องปั้นดินเผาที่มีนวัตกรรมและการออกแบบดัดยอดเยี่ยม ซึ่งในส่วนรายละเอียดของประเภทศิลปกรรมนั้นยังคงเดิม

ที่สำคัญในครั้งนี มีการยกย่องให้เป็นศิลปินเครื่องปั้นดินเผาเกียรติคุณ คือ ศิลปินที่รับรางวัลยอดเยี่ยมในประเภทเดียวกันรวม 3 ครั้ง หรือรับรางวัลยอดเยี่ยมในประเภทเดียวกันรวม 2 ครั้ง และได้รับรางวัลดีเด่นประเภทเดียวกับรางวัลยอดเยี่ยมอีก 2 ครั้ง ทางมหาวิทยาลัยศิลปากร มอบเหรียญทองคำและประกาศนียบัตรยกย่องให้เป็นศิลปินเครื่องปั้นดินเผาเกียรติคุณ ในประเภทที่ได้รับรางวัล และไม่อนุญาตให้ส่งผลงานเข้าประกวดอีก แต่จะเป็นศิลปินรับเชิญให้ส่งผลงานเข้า

ร่วมแสดงตลอดไป การยกย่องให้นับตั้งแต่การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป

ปี พ.ศ. 2555 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16 มีการกลับมาใช้การแบ่งประเภทงานประกวดและแสดงเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ เป็น 3 ประเภท เหมือนครั้งที่ 14 ได้แก่ ประเภทศิลปกรรม ประเภทหัตถกรรมแบ่งได้เป็นประเภทหัตถกรรมประเพณี ประเภทหัตถกรรมร่วมสมัย และประเภทอุตสาหกรรม

กล่าวโดยสรุปการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่อนาคต ของงานเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทยนอกจากความร่วมมือสร้างเครือข่ายกับศิลปินจากนานาประเทศ เช่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ จีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น ส่งผลงานร่วมแสดงผลงานแล้วยังมีการพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย จากการปรับเปลี่ยนประเภทของงานในงานนิทรรศการแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสภาวะการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับนานาชาติ หรือสากลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

4.2 กลุ่มตัวอย่างศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยช่วงเวลาปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 เป็นช่วงเวลาของความหลากหลายตามกระแสโลกปัจจุบันที่เป็นสากลที่ส่งอิทธิพลโดยตรงต่อกระบวนการสร้างสรรค์ของศิลปิน และผลผลิตจากการศึกษาทางด้านเครื่องปั้นดินเผาในระดับอุดมศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ส่งผลให้มีศิลปินทั้งรุ่นใหม่และผลงานที่มีหลากหลายเทคนิคทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจำนวนศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยและได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ประเภทศิลปกรรม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 พบว่ามีศิลปินที่ส่งผลงานได้รับรางวัล จำนวน 28 คน (คูตารางภาคผนวก ค-19 หน้า 337) ผู้วิจัยได้คัดเลือกศิลปินที่ส่งผลงานได้รับรางวัล จำนวน 3 คน อีกส่วนหนึ่งคือศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักยอมรับ จำนวน 3 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเด่นชัดในแต่ละประเภทของการแสดงออกตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย เพื่อทำการวิเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างแทนศิลปินทั้งหมด โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3-3 กลุ่มตัวอย่างศิลปินสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555

ลำดับที่	รายชื่อ	หมายเหตุ
1	นายรัช รัชนิกร	ผลงานได้รับรางวัล
2	นายสุขุมพร กายรสสุวรรณ	ผลงานได้รับรางวัล
3	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	ผลงานได้รับรางวัล
4	นายคุณฤ รัชมณี	ผลงานได้รับการยอมรับ
5	นายวิภู ศรีวิลาศ	ผลงานได้รับการยอมรับ
6	นายวศินบุรี สุภานิชวรภาชน์	ผลงานได้รับการยอมรับ

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา บรรยายภาพประกอบผลงาน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผลงานของศิลปินแต่ละท่านจากผลงานที่แสดงความเด่นชัด ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนแบบ ทักษะธาตุ และเทคนิควิธีการ เพื่อเป็นตัวแทนของผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในช่วงเวลาทั้งหมด ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินจำนวน 6 คน ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3-83 รัช รัชนิกร (ที่มา : <http://www.manager.co.th/MetroLife> สืบค้นเมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2556)

4.2.1 รัช รัชนิกร เกิดเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2506 ที่กรุงเทพฯ บุตรชายคนที่สองของ ทวี รัชนิกร ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) เริ่มต้นการศึกษาในปี พ.ศ. 2527-2529 ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน) และในปี พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยบูรพา) ตามลำดับ

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2531-2523 เริ่มต้นการทำงานเป็นอาจารย์ประจำวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ และวิชาองค์ประกอบศิลป์ ที่โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ กรุงเทพฯ และในปี พ.ศ. 2535-2536 ทำงานฝ่ายศิลป์ของบริษัท อีลิท คลับ ในปี พ.ศ. 2536-2539 ผู้จัดการฝ่ายศิลป์ของบริษัท โอสด สภาเด็กเสงหยงในปี พ.ศ. 2539 เป็นศิลปินเซรามิกอิสระ (ปัจจุบันเสียชีวิต เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2551) จากบทความสัมภาษณ์ รัช รัชนิกร ในนิตยสาร Fine art (2550, กุมภาพันธ์) Artist of the month, ปีที่ 4, 29, หน้า 34 เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่อายุ 15 ปี เคยไปทำเซรามิกกับพ่อ (ทวี รัชนิกร ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ปี พ.ศ. 2548) และไปนอนค้างคืนที่ด้านเกวียนเป็นประจำ... ประจวบเหมาะกับปี พ.ศ. 2540 พ่อทำเตาเซรามิกให้เพื่อประกอบอาชีพอย่างที่คนด้านเกวียนเขาทำกัน ซึ่งก็เริ่มทำตั้งแต่นั้น แต่ไปๆ มาๆ พ่อได้จับดินแล้วมีความรู้สึกที่ไม่สนใจเรื่องการทำเซรามิกตามรูปแบบของเครื่องใช้อุปโภค ไม่สนใจเรื่องการขาย แต่อยากทำให้เกิดความงามและมีคุณค่าทางศิลปะขึ้นมา เรื่องการขายจึงตกไป ผมทำเซรามิกให้เป็นศิลปะอย่างเดียวเลย...เวลาที่ผมทำงานผมมีความรู้สึกอยู่ตลอดเวลาว่ามีความสุขทุกครั้งที่ได้ลงมือปั้นดิน ความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2545 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 และในปี พ.ศ. 2547 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 และในปี พ.ศ. 2549 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 และในปี พ.ศ. 2551 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 และได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องปั้นดินเผา) โดยสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นอกจากนี้ยังได้รับเชิญให้เข้าร่วมแสดงผลงานระดับชาติในวาระที่สำคัญอีกหลายครั้ง ก่อนที่จะเสียชีวิตลง

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 5 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ ครอบครว (ภาพที่ 3-84), ผลงานชื่อ คนเหนือคน (คนจีคน) (ภาพที่ 3-85), ผลงานชื่อ ปู่ (ภาพที่ 3-86), ผลงานชื่อ เพื่อนรัก (ภาพที่ 3-87) และผลงานชื่อ มิติแห่งป่า (ภาพที่ 3-88) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-84 ครอบครว, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ที่มา :
 ศูนย์บริการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11, 2545, หน้า 36)

ภาพที่ 3-85 คนเหนือคน (คนขี้คน), ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12
(ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12, 2547, หน้า 53)

ภาพที่ 3-86 ปู, รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ที่มา : สูจิบัตรมหกรรม
ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค, 2547, หน้า 47)

ภาพที่ 3-87 เพื่อนรัก, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ที่มา :
 สุจิตร์การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13, 2549, หน้า 71)

ภาพที่ 3-88 มิติแห่งป่า, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ที่มา :
 สุจิตร์การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14, 2551, หน้า 57)

4.2.1.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ รัช รัชนิกร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-37 หน้า 358) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ครอบครัว รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-84) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความผูกพันในสถาบันครอบครัวที่กำลังจะถูกกลืนเพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่บีบคั้น ให้กลับมามีความผูกพันเป็นปึกแผ่นอันแน่นแฟ้น ที่เต็มไปด้วยสีสนแห่งความรัก

ผลงานชื่อ คนเหนือคน (คนขี้คน) รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-85) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความต้องการสื่อถึงการดำรงอยู่โดยการต่อสู้ เพื่อที่จะให้ได้ซึ่งการเอาตัวรอดโดยการอยู่เหนือนมนุษย์ด้วยกัน โดยมีความสุขจากชัยชนะหรือความเหลื่อมล้ำจากความทุกข์ของบุคคลซึ่งด้อยกว่า แต่ความจริงซ่อนอยู่โดยปฏิเสธไม่ได้ว่านี่คือ สังคมแห่งความจริงอันเป็นนิรันดร์

ผลงานชื่อ ปู่ รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-86) ศิลปินแสดงออกด้านวิถีชีวิตของคน ที่มีความรัก สายใยของความผูกพันของคนในครอบครัวของสังคมไทย

ผลงานชื่อ เพื่อนรัก รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-87) ศิลปินแสดงออกถึงความผูกพันระหว่างศิลปินและผลงานเซรามิก ซึ่งสามารถแทนค่าได้ถึงความเป็นเพื่อน ที่ศิลปินมีความประทับใจในทุกครั้งที่ได้สร้างสรรค์ดินให้มีชีวิต มีลีลา มีความสนุกสนาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ศิลปินปรารถนา ไม่ว่าจะศิลปินจะสุข ทุกข์ เหนง หรือเศร้า แต่เซรามิกยังอยู่เคียงข้างศิลปินตลอดเวลา โดยที่ไม่เคยเบือนหน้าอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเดียวกันที่เต็มไปด้วยความผูกพัน เปรียบเสมือนความรักอันบริสุทธิ์ของเพื่อนที่มีต่อเพื่อน

ผลงานชื่อ มิติแห่งป่า รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ภาพที่ 3-88) ศิลปินแสดงออกด้านความเชื่อของศิลปินที่ว่าป่ามีชีวิตและมีวิญญาณ วิญญาณแห่งป่ามีมิติและความลึกลับ ใบไม้ทุกใบ กิ่งไม้ทุกกิ่ง ต้นไม้ทุกต้นมีความรู้สึก และมีชีวิตให้ร่วมเงาแก่สัตว์ต่างๆ สัตว์ทั้งหลายได้อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร แต่มนุษย์ได้พรางจิตวิญญาณ โดยการทำลายอย่างป่าเถื่อน เพื่อผลประโยชน์ของตนทำให้พวกเขาลุกขึ้นทวงสิทธิ์ของป่า โดยการสร้างอุบัติภัยอันร้ายแรงเพื่อเป็นการเตือนว่า นี่คือผลตอบแทนของการทำลายล้างที่ไม่มีที่สิ้นสุด

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ค่าเฉลี่ย 4.20 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 2.80 ปานกลาง

4.2.1.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของรัช รัชนิกรในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-38 หน้า 358) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ครอบครว ราววลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-84) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ลักษณะของคนยืนที่ด้านหลังติดกันเป็นรูปทรงกระบอกมีหน้าตาแสดงอารมณ์แตกต่างกัน และบริเวณลำตัวมีลวดลายเป็นสัญลักษณ์รอบรูปทรง

ผลงานชื่อ คนเหนือคน (คนจี้คน) ราววลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-85) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ของคนยืนทับซ้อนกันเป็นรูปทรงกระบอกทรงสูง แสดงท่าทางบิดเบี้ยว อารมณ์แตกต่างกัน บริเวณลำตัวมีลวดลายเป็นสัญลักษณ์

ผลงานชื่อ ปูรับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-86) ศิลปินแสดงออกด้านการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด รูปทรงของคนสูงอายุแสดงรายละเอียดหน้าตาความงาม ความประทับใจ จัดวางเป็นองค์ประกอบทางศิลปะ ที่มีความสัมพันธ์รูปทรงและพื้นผิวธรรมชาติของเนื้อดิน

ผลงานชื่อ เพื่อนรัก ราววลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-87) ศิลปินแสดงออกการลดทอนรูปทรงและรายละเอียดของคน รูปทรงแจกันทรงสูงมีการปั้นมือ เท้า เพิ่มเติมยื่นออกมานอกแจกันและบริเวณลำตัวมีลวดลายเป็นสัญลักษณ์รอบรูปทรง

ผลงานชื่อ มิติแห่งป่า ราววลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ภาพที่ 3-88) ศิลปินแสดงออกด้านการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด เป็นรูปทรงแจกันทรงสูงบางชิ้นเป็นแนวนอน มีการปั้นประดับเพิ่มเติมโดยรอบ แสดงสัญลักษณ์ธรรมชาติ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ บางส่วนเป็นหน้าตาของสัตว์ นำมาประกอบการจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ

สรุปกระบวนการที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกกระบวนการเกี่ยวกับลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองกระบวนการเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

4.2.1.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทาง

เครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 5 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ รัช รัชนิกรในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดู ตารางภาคผนวก ง-39, ง-40 หน้า 359) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ครอบครัว รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-84) ศิลปินขึ้นรูปแบบอิสระทรงกระบอก โดยใช้เนื้อดินด้านเกวียนตกแต่งด้วยน้ำดินสี เคลือบไฟสูง เผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 60x22 ซม.

ผลงานชื่อคนเหนือคน (คนจี้คน) รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-85) ศิลปินขึ้นรูปแบบอิสระทรงกระบอก โดยใช้เนื้อดินด้านเกวียนตกแต่งด้วย น้ำดินสีเคลือบไฟสูง เผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 60x100x12, 20x100x25, 17x95x16, 25x97x25, 20x90x20, 17x89x16, 14x89x14, 13x75x12 ซม.

ผลงานชื่อ ปู รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-86) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินด้านเกวียน ตกแต่งด้วยน้ำดินสี เผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 17x39 ซม.

ผลงานชื่อ เพื่อนรัก รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-87) ศิลปินขึ้นรูปแบบอิสระทรงกระบอกแล้วปั้นเพิ่มเติม โดยใช้เนื้อดินด้านเกวียนเคลือบไฟสูง เผาที่อุณหภูมิ 1,235 องศาเซลเซียส ขนาด 68x77x20, 70x50x20, 86x55x20, 77x40x30, 70x56x30, 65x40x30 ซม.

ผลงานชื่อ มิติแห่งป่า รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ภาพที่ 3-88) ศิลปินขึ้นรูปแบบอิสระทรงกระบอก โดยใช้เนื้อดินด้านเกวียนเคลือบไฟสูง เผาที่อุณหภูมิ 1,230 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปิน ต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่งและการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

ภาพที่ 3-89 สยามพร กายรสสุวรรณ (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2557)

4.2.2 สยามพร กายรสสุวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2516 อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เริ่มต้นการศึกษาศิลปบัณฑิต สาขาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และในปี พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาในระดับศิลปมหาบัณฑิต สาขาเครื่องเคลือบดินเผา มหาวิทยาลัยศิลปากร จากการสัมภาษณ์ สยามพร กายรสสุวรรณ (สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2556) เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

เริ่มจากนำผลงานเรียนที่ศิลปากรส่งเข้าร่วมงานแสดงเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 7 เป็นครั้งแรกและได้รับคัดเลือกผลงานเข้าร่วมแสดง จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการส่งผลงานเข้าร่วมงานแสดงเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติในเวลาต่อมา

และจากการสัมภาษณ์ สยามพร กายรสสุวรรณ เกี่ยวกับแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

การนำเอาเรื่องราวของความเป็นพื้นบ้านที่ใช้เทคนิคการเผาแบบพริมิทีฟ (Primitive) โดยใช้ดินจอมปลวกมาขึ้นรูปแล้วเผาด้วยวิธีการสุ่มฟางข้าว เป็นวิธีการแบบชาวบ้านที่เคยทำกันมาซึ่งงานที่ออกมาจะได้สีที่ให้ความรู้สึกที่บ่งบอกถึงความเป็นชนบท แล้วก็ เป็นเรื่องของคอนเซ็ปต์ (Concept) ที่เป็นประเพณีพื้นบ้านเลยใช้เทคนิคที่สัมพันธ์กับตัวเนื้อหา การร่อนควันจากฟางข้าวที่ได้สีหลายสีอย่างน้อยก็ได้สีเขม่าหรือสีดำ ตัวเนื้อดินที่นำมาใช้ เวลาเผาก็อาจจะได้สีน้ำตาลแดงน้ำตาลแดงหรือ ดำเทา ก็กลายมาเป็นรูปแบบเอกลักษณ์ในงานของตัวเอง

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ โดยได้รับคัดเลือกเข้าร่วมแสดงผลงาน และได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2543 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 และในปี พ.ศ. 2545 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 และรางวัลชนะเลิศ ประเภทประติมากรรม จากเวอร์มอนต สตูดิโอ เซนเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Vermont Studio Center, 2002/2003) และในปี พ.ศ. 2553 ได้เป็นกรรมการคัดเลือกและตัดสิน การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ตั้งแต่ครั้งที่ 15 เป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) และในปี พ.ศ. 2554 ได้รับรางวัลทุนสร้างสรรค์ ศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 10 จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และยังคงทำงานสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่อง

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 8 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ ราตรีอีสาน หมายเลข 1 (ภาพที่ 3-90), ผลงานชื่อ สนทนา (ภาพที่ 3-91), ผลงานชื่อ ปักดำ (ภาพที่ 3-92), ผลงานชื่อ ผู้หญิงกับดอกไม้ (ภาพที่ 3-93), ผลงานชื่อ สาวร่าง (ภาพที่ 3-94), ผลงานชื่อ สีนจากนที (ภาพที่ 3-95), ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-96), และผลงานชื่อ สาวน้อย 1, 2 (ภาพที่ 3-97) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-90 ราตรีอีสาน หมายเลข 1, 2 (2543) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะก่ดินและเสียง
กระดัง, 2543, หน้า 3)

ภาพที่ 3-91 สนทนา, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ที่มา :
สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10, 2543, หน้า 33)

ภาพที่ 3-92 ปีกดำ, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ที่มา : สุจิตต์
การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11, 2545, หน้า 37)

ภาพที่ 3-93 ผู้หญิงกับดอกไม้ (พ.ศ. 2546) (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2546)

ภาพที่ 3-94 สาวร้วง, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ที่มา : ศูนย์บริการแสดง
ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12, 2547, หน้า 83)

ภาพที่ 3-95 สินจากนที (ที่มา : ศูนย์บริการทุนสร้างสรรค์ศิลปกรรมศิลป์ พระศรี ครั้งที่ 10, 2553,
หน้า 48)

ภาพที่ 3-96 ไม่มีชื่อ, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดง
ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16, 2555, หน้า 35)

ภาพที่ 3-97 สาวน้อย 1, 2 (พ.ศ.2557) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา Blooming,
2557, หน้า13)

4.2.2.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สยามพร ภาสกรสุวรรณในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-41 หน้า 360) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ราตรีอีสาน หมายเลข 1, 2 (2543) (ภาพที่ 3-90) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม แสดงงานประเพณีของชาวชนบทอีสานที่มีความสนุกสนาน โดยนำรูปทรงของกลีบดอกไม้และนำสัดส่วนของผู้หญิง มาผสมผสานกันให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ สนทนา ราววัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ภาพที่ 3-91) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม งานประเพณีของชาวชนบทที่มีความสนุกสนาน โดยนำรูปแบบของชุดราตรีมาผสมกับกลีบดอกไม้ซึ่งเป็นเรื่องราวของผู้หญิงและนำมาสร้างสรรค์ผลงานเป็นรูปแบบการสนทนา พุคคัยแบบฉันทมิตร

ผลงานชื่อ ปักคำ ราววัลยุดเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-92) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม สะท้อนสภาพความสามัคคีของสังคมชนบทที่ยึดอาชีพเกษตรกรรม โดยมีวัฒนธรรมประเพณีเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวิถีการดำรงชีวิตและการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน

ผลงานชื่อ ผู้หญิงกับดอกไม้ (พ.ศ. 2546) (ภาพที่ 3-93) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ โดยนำรูปทรงของกลีบดอกไม้และนำรูปทรง ลีลา ท่าทางการเคลื่อนไหวของเด็กผู้หญิงซึ่งมีความอ่อนช้อยงดงาม

ผลงานชื่อ สาวร่าง ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-94) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ด้านประเพณีของความสนุกสนาน รื่นเริง นำสัดส่วนของผู้หญิง การแต่งกาย เครื่องประดับ การพลิ้วไหวของเสื้อผ้ายามเมื่อเคลื่อนไหวร่างกาย เกิดจังหวะ ลีลาที่สวยงาม

ผลงานชื่อ สีนจากนที (ภาพที่ 3-95) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ สะท้อนวิถีชีวิตผู้คนที่ทำมาหาเลี้ยงชีพโดยอาศัยท้องทะเล ซึ่งการดำรงชีวิตของผู้คนเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล

ผลงานชื่อ ไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16 (ภาพที่ 3-96) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ สร้างรูปทรงจากแจกันทรงสูง เรียบง่าย จัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ สาวน้อย 1, 2 (พ.ศ. 2557) (ภาพที่ 3-97) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ สื่อแสดงออกสองแนวทาง คือ เมล็ดพันธุ์พืชที่กำลังผลิอกตาม

ธรรมชาติ หรือความประทับใจในรูปแบบทรงสัดส่วนที่สวยงามของทรวงอกและสะโพกของหญิงสาววัยแรกแย้ม นำจัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.50 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ค่าเฉลี่ย 3.75 มาก

4.2.2.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของสฤมพร กายรสสุวรรณ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ดูตารางภาคผนวก ง-42 หน้า 360) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ราตรีอีสาน หมายเลข 1, 2 (2543) (ภาพที่ 3-90) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด โดยนำรูปทรงของกลีบดอกไม้และนำสัดส่วนของผู้หญิง มาผสมผสานกัน และลดทอนรูปทรงให้เรียบง่าย จัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ สนทนา ราววัลชอคเยียม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ภาพที่ 3-91) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด โดยนำรูปแบบของชุดราตรีมาผสมกับกลีบดอกไม้ซึ่งเป็นเรื่องราวของผู้หญิงและนำรูปทรง สัดส่วนของผู้หญิงที่มีลักษณะเด่นมาลดทอนรูปทรงให้เรียบง่าย และสร้างสรรค์ผลงานเป็นรูปแบบการสนทนา

ผลงานชื่อ ปักคำ ราววัลชอคเยียม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-92) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ลักษณะท่าทางการทำนาของชาวนา การก้มลงดำนา นำมาผสมผสานกับเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเกษตรกรรมเป็นรูปทรงที่สวยงาม

ผลงานชื่อ ผู้หญิงกับดอกไม้ (พ.ศ. 2546) (ภาพที่ 3-93) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด นำรูปทรงของกลีบดอกไม้และนำรูปทรง ลีลา การเคลื่อนไหวของเด็กผู้หญิงซึ่งมีความอ่อนช้อยงดงาม มาผสมผสานและลดทอนรูปทรงให้เรียบง่าย จัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ สาวไร่ร่วม แสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-94) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ด้านความประทับใจ โดยใช้รูปทรง ลีลา การเคลื่อนไหวของเด็กผู้หญิงซึ่งมีความอ่อนช้อยงดงาม อันเกิดจากท่าทางการรำรำ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมาลดทอนรายละเอียด นำมาจัดวางให้เกิดความรู้สึกการเคลื่อนไหวที่สนุกสนาน

ผลงานชื่อ สีนจากนที (ภาพที่ 3-95) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียดด้านนำรูปทรงของปลาและใบพาย มาประกอบกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ที่แสดงออกถึงความอุสาหะ พยายามในการดำรงชีพของชาวประมง และความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล

ผลงานชื่อ ไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16 (ภาพที่ 3-96) ศิลปินแสดงออกกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย นำมาสร้างรูปทรงแจกันทรงสูง เรียบง่าย จัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ สาวน้อย 1, 2(พ.ศ. 2557) (ภาพที่ 3-97) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับการลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ด้านความตึงนูนหนันที่ผลิแผ่ออกมา และจากกลีบที่ตูมเป็นรูปทรงที่โป่งพอง พร้อมทั้งจะเบิกบานสะพรั่งของวัยสาว

สรุปกระบวนแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาลำดับแรก กระบวนแบบเกี่ยวกับลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 4.87 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 3.12 ปานกลาง

4.2.2.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ สยามพร กายรสสุวรรณ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-43, ง-44 หน้า 361) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ราตรีอีสาน หมายเลข 1, 2 (2543) (ภาพที่ 3-90) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินพื้นบ้านปากปวน เคารมควันด้วยฟางข้าว เเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ขนาด 20x95, 20x90 ซม.

ผลงานชื่อ สนนนา รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ภาพที่ 3-91) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินพื้นบ้านปากปวน เคารมควันด้วยฟางข้าวเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ ปักคำ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-92) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินพื้นบ้านปากปวน เคารมควันด้วยฟางข้าว เเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ขนาด 38x28x13, 52x18x10, 50x21x12, 56x19x15, 46x23x14 ซม.

ผลงานชื่อ ผู้หญิงกับดอกไม้ (พ.ศ. 2546) (ภาพที่ 3-93) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเทราคอตตาทาน้ำดินสี เเผาที่อุณหภูมิ 1,040 องศาเซลเซียส ตกแต่งด้วยผ้า ขนาด 20x16x65 ซม.

ผลงานชื่อ สาวร่าง ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-94) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินท้องถิ่น เปรมควันด้วยฟางข้าว เเผาที่อุณหภูมิ 1,150 องศาเซลเซียส ขนาด 20x16x65, 15x18x61, 28x30x56, 18x22x55, 15x18x53 ซม.

ผลงานชื่อ สีนจากนที (ภาพที่ 3-95) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินท้องถิ่นบ้านปากปวน จังหวัดเลย เปรมควันด้วยฟางข้าว เเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ขนาด 25x25x110 ซม.

ผลงานชื่อ ไม่มีชื่อ ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 16 (ภาพที่ 3-96) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสำหรับเผาด้วยเตาฟืน เเผาที่อุณหภูมิ 1,280 องศาเซลเซียส ขนาด 95x45x30 ซม.

ผลงานชื่อ สาวน้อย 1, 2 (พ.ศ. 2557) (ภาพที่ 3-97) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินปากปวน จังหวัดเลย เปรมควันด้วยฟางข้าว เเผาที่อุณหภูมิ 1,150 องศาเซลเซียส ขนาด 78x24x24, 70x20x20 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดินและเนื้อดิน ค่าเฉลี่ย 3.50 มาก

ภาพที่ 3-98 ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ (ที่มา : <http://www.manager.co.th/MetroLife> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มี.ค. 2556)

4.2.3 ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2541 จบการศึกษาศิลปบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง (เครื่องเคลือบดินเผา) คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และในปี พ.ศ. 2549 จบการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต (เครื่องเคลือบดินเผา) มหาวิทยาลัยศิลปากร จากบทสัมภาษณ์ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ (สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2556) เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนแรกก็ไม่ค่อยรู้จักเซรามิกว่าคืออะไร เริ่มต้นเมื่อคราวไปทำงานพิเศษด้วยการช่วยเขียนลายกระเบื้อง ช่วงปิดเทอมประมาณสามเดือนพอได้เขียนกระเบื้องแล้วชอบ คุณแม่ของเจ้าของบ้านสอนเขียนกระเบื้องสอนการใช้สีให้ เผอิญเรามีพื้นฐานทางด้านวาดรูปอยู่แล้วก็เลยชอบ (ขณะนั้นกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ) และหลังจากนั้นก็ตัดสินใจสอบเข้าเรียนต่อที่ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

และจากบทสัมภาษณ์ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ เกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

แรกๆ ชอบทำงานแนวโหดๆ อย่างครั้งที่ได้รับรางวัลดีเด่นครั้งแรก ตั้งแต่เรียน ป.ตรี ที่ศิลปากรเป็นโปรเจกวิชาเซรามิกอาร์ต ทำเรื่องเกี่ยวกับการทำแท้ง เรื่องมันค่อนข้างหนักหลังๆ รู้สึกว่าเราโตขึ้น เราอยากทำงานที่ให้ใครเห็นแล้วอึ้งดีกว่า ถึงบางเรื่องจะเป็นเรื่องที่คุณพูดน่ากลัว แต่เราก็จะใส่การ์ตูน ใส่รอยยิ้มลงไป ให้มันเบาลงหน่อย ทำให้คนดูสบายใจขึ้น

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยได้รับรางวัลจากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติหลายครั้ง เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2545 ได้รับรางวัลประกาศนียบัตรพิเศษ ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 และในปี พ.ศ. 2547 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 และในปี พ.ศ. 2549 ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 และในปี พ.ศ. 2551 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทศิลปกรรม จากงานแสดงศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14

ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งนักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ชำนาญการ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และเป็นอาจารย์พิเศษให้กับสถาบันการศึกษาอีกหลายแห่ง

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 8 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ เรื่องเล่าจากทะเล (ภาพที่ 3-99), ผลงานชื่อ โปรโตซัว (ภาพที่ 3-100),

ผลงานชื่อ ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง (ภาพที่ 3-101), ผลงานชื่อ ความรื่นรมย์แห่งชีวิต (ภาพที่ 3-102), ผลงานชื่อ ครอบครัวยุคใหม่ (ภาพที่ 3-103), ผลงานชื่อ สิทธิของสัตว์ (ภาพที่ 3-104), ผลงานชื่อ ยามเช้า (ภาพที่ 3-105), และผลงานชื่อ วันรับบาป (ภาพที่ 3-106) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-99 เรื่องเล่าจากทะเล, ร่วมแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ที่มา : ศูนย์บริการ
แสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8, 2539, หน้า 93)

ภาพที่ 3-100 โปรโตซัว, ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ที่มา : สูจิบัตรการ
แสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9, 2541, หน้า 50)

ภาพที่ 3-101 ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง, ราววัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ
ครั้งที่ 10 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10, 2543,
หน้า 36)

ภาพที่ 3-102 ความรื่นรมย์แห่งชีวิต, ประกาศนียบัตรพิเศษ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ที่มา :สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11,
2545, หน้า 38)

ภาพที่ 3-103 ครอบครัว, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ที่มา :
สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12, 2547, หน้า 50)

ภาพที่ 3-104 สิทธิของสัตว์, รางวัลดิเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ที่มา :
 ศูนย์บริการการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13, 2549, หน้า 73)

ภาพที่ 3-105 ยามเช้า, รางวัลยอคเคี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ที่มา :
 ศูนย์บริการการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14, 2551, หน้า 52)

ภาพที่ 3-106 วันรับบาป, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ที่มา :
 คู่มือภัณฑารักษ์แสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15, 2553, หน้า 49)

4.2.3.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-45 หน้า 362) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ เรื่องเล่าจากทะเล ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-99) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางทะเล นำสัตว์ทะเล เช่น ปลาไหล ปลาหมึก หอย บอกเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์ของสัตว์ต่างๆ ที่อยู่อาศัยในท้องทะเล

ผลงานชื่อ โปรโตซัว ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-100) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม นำรูปร่างของสัตว์ขนาดเล็กที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่ามาจัดวางขององค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ภาพที่ 3-101) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ด้านสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเจริญเติบโต และรับวัฒนธรรมและอิทธิพลสิ่งเร้าได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยฉับพลัน ปัญหาต่างๆ จึงตามมาโดยเฉพาะปัญหาเรื่องการไร้ศีลธรรมของมนุษย์ ซึ่งเป็นที่มาจุดหนึ่งของการทำแท้งเถื่อน ส่วนใหญ่เกิดจากการตั้งครรภ์ก่อนเวลาอันสมควร ความไม่พร้อมของผู้เป็นมารดาหรือขาดความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด เมื่อเกิดการตั้งครรภ์

ขึ้นมาก็มักจะแก้ปัญหาด้วยการทำแท้งซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตต่อผู้เป็นแม่ รวมทั้งผิดกฎหมาย และผิดต่อหลักศีลธรรม

ผลงานชื่อ ความรื่นรมย์แห่งชีวิต ประกาศนียบัตรพิเศษ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-102) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจในเรื่องราวของมนุษย์ สัตว์ ต้นไม้ และสิ่งมีชีวิต มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงาน โดยกล่าวถึงช่วงหนึ่งของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดที่จะต้องมีการขยายพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ พืช หรือสัตว์ ที่ต้องมีการดำรงไว้ซึ่งเผ่าพันธุ์ของตัวเอง ช่วงเวลานั้นจะเต็มไปด้วยความมั่งคั่ง สุขและน่ารื่นรมย์จนหาใดเปรียบมิได้

ผลงานชื่อ ครอบครัวยุคใหม่ รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-103) ศิลปินแสดงออกด้านวิถีชีวิตของคนในสังคม นำรูปทรงของภาชนะที่นำมาใช้เป็นเครื่องอุปโภคในครัวเรือนที่มีมาตั้งแต่อดีตกาลจนกระทั่งปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นหม้อ ไห แจกัน ชาม หรือขวด มาสื่อแทนความหมายของสมาชิกในครอบครัวทั่วไปซึ่งประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก และสมาชิกคนอื่นๆ รวมทั้งสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข และแมว

ผลงานชื่อ สิทธิของสัตว์ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-104) ศิลปินแสดงออกด้านแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ล้อเลียนพฤติกรรมของมนุษย์ที่นำสัตว์มาใช้งานโดยที่ไม่เห็นคุณค่าหรือนึกถึงบุญคุณของพวกเขา บางครั้งปล่อยให้อยู่อย่างอดอยาก ผอมโซ ขาดการดูแลเอาใจใส่ โดยหวังที่จะใช้งานหรือหาผลประโยชน์จากพวกเขาเพียงอย่างเดียว พออยากให้เขาทำตามคำสั่งก็เอาอาหารมาล่อ พวกเขาจะทำตามสัญชาตญาณของสัตว์ ศิลปินจึงเปลี่ยนให้มนุษย์มาอยู่ในบทบาทของสัตว์และถูกใช้งาน โดยให้สัตว์เป็นเจ้านาย แล้วนำของที่มนุษย์ชอบมาล่อ เพื่อให้ทำตามคำสั่งเช่นเดียวกัน

ผลงานชื่อ ยามเช้า รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ภาพที่ 3-105) ศิลปินแสดงออกด้านวิถีชีวิตของคนในสังคม ชีวิตครอบครัวในชนบทที่อยู่พร้อมหน้าพร้อมตา มีการทำกิจกรรมร่วมกันจำลองภาพบรรยากาศในยามเช้า ที่สมาชิกในครอบครัวกำลังอาบน้ำและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ใช้สีสันสดใสในบรรยากาศรุ่งอรุณ เพื่อแทนความสุขความสนุกสนาน และความอิ่มเอมใจ

ผลงานชื่อ วันรับบาป รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ภาพที่ 3-106) ศิลปินแสดงออกด้านแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว กล่าวถึงผู้ที่ต้องรับเคราะห์กรรมแทนผู้อื่นจากความผิดที่ตนเองมิได้เป็นผู้ก่อ โดยการจำลองภาพเหตุการณ์จากวันที่ถูกพิพากษา โดยได้แรงบันดาลใจจากภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ ใช้สัตว์และการสวมหน้ากากของสัตว์ตามบทบาทที่ได้สมมุติขึ้นมาเป็นสื่อในผลงาน

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ค่าเฉลี่ย 3.25 ปานกลาง ลำดับที่สองเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 3.00 ปานกลาง

4.2.3.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ดูตาราง ภาคผนวก ง-46 หน้า 362) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ เรื่องเล่าจากทะเล ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-99) ศิลปินแสดงออกด้านรูปทรงเสมือนจริง ทั้งรูปทรง รายละเอียด และสีของสัตว์ทะเล เช่น ปลาไหล ปลาหมึก หอย นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ โปร โทซัว ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-100) ศิลปินแสดงออกด้านลดทอนรูปทรงและรายละเอียด สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กผสมกับรูปทรงแจกันทรงสูง มีการปั้นเพิ่มเติมตกแต่งบริเวณขอบปากรูปทรง และทิ้งร่องรอยการขึ้นรูปเป็นเส้นแนวนอนให้สอดคล้องกับการตกแต่ง

ผลงานชื่อ ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ภาพที่ 3-101) ศิลปินแสดงออกด้านจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ด้วยรูปทรงมนุษย์ที่ถูกกระทำให้รูปทรงผิดจากธรรมชาติด้วยการถิก ดึง บิด รูปทรงเพื่อแสดงความรู้สึกเจ็บปวด ทรมาน ตามเนื้อหาแนวความคิดให้สอดคล้องกับองค์ประกอบทางศิลปะ

ผลงานชื่อ ความรื่นรมย์แห่งชีวิต ประกาศนียบัตรพิเศษ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-102) ศิลปินแสดงออกด้านจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ด้วยรูปทรงของสิ่งมีชีวิตทั้งคน สัตว์ พืช นำมาผสมผสานและสร้างรูปทรงใหม่ตามจินตนาการเหนือจริงของศิลปิน ที่มีความสวยงาม และมีชีวิตชีวา

ผลงานชื่อ ครอบครัว รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-103) ศิลปินแสดงออกด้านจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ด้วยรูปทรงภาษาประโยชน์ใช้สอย เช่น ขวด แก้ว จาน ชาม เป็นต้น ซึ่งมีรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นำมาผสมผสานร่วมกับรูปทรงของมนุษย์และสัตว์ เป็นรูปทรงเหนือจริงในจินตนาการ เป็นการแทนค่าและสอดแทรกเรื่องราวที่เกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว

ผลงานชื่อ สิทธิของสัตว์ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-104) ศิลปินแสดงออกด้านจินตนาการ ความฝันเหนือจริงด้วยรูปทรงเสมือนจริงแต่

ปรับเปลี่ยนลักษณะท่าทางให้เหนือจริง มีการใช้วัสดุอื่น เช่น เชือก ฟางข้าว โลหะ เป็นต้น นำมาประกอบเรื่องราวให้น่าสนใจ

ผลงานชื่อ ยามเช้า รางวัลยอคเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ภาพที่ 3-105) ศิลปินแสดงออกด้านจินตนาการ ความฝันเหนือจริงจำลองภาพกิจกรรมที่ทุกคนในครอบครัวทำร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการซักผ้า อาบน้ำ แปรงฟัน โดยเลือกนำลวดลายของเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงมาเขียนเป็นลวดลายที่ผิวของคน และนำเสนอลวดลายผ้าพื้นบ้านของผ้านุ่งที่ตัวการ์ตูนนุ่งห่ม เพราะต้องการให้ผลงานมีส่วนในการสนับสนุนและอนุรักษ์ลวดลายผ้าพื้นบ้าน

ผลงานชื่อ วันรับบาป รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ภาพที่ 3-106) ศิลปินแสดงออกด้านจินตนาการ ความฝันเหนือจริงด้วยการนำรูปทรงของสัตว์ เช่น แพะ เลือดาว เป็นต้น ผสมผสานกับกิริยาท่าทาง และรูปร่างของมนุษย์ เป็นรูปทรงจินตนาการใหม่

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาลำดับแรก กระบวนการแบบเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ค่าเฉลี่ย 4.75 มากที่สุด ลำดับที่สองกระบวนการแบบเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

4.2.3.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-47, ง-48 หน้า 363) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ เรืองเล่าจากทะเล ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 (ภาพที่ 3-99) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ เคลือบใสตกแต่งด้วยสีได้เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 16x24 ซม. เป็นผลงานที่ศิลปินส่งเข้าร่วมแสดงในเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติเป็นครั้งแรก แต่ส่งในประเภทหัตถกรรมโดยมีการเคลือบ

ผลงานชื่อ โปรโตซัว ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 9 (ภาพที่ 3-100) ศิลปินขึ้นรูปแบบขดด้วยเนื้อดินสโตนแวร์และปั้นเพิ่มเติม เคลือบไฟสูง เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10 (ภาพที่ 3-101) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสูตรพิเศษ เเผาที่อุณหภูมิ 1,150 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ ความรื่นรมย์แห่งชีวิต ประกาศนียบัตรพิเศษ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-102) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสูตรพิเศษเคลือบไฟดำ เเผาที่อุณหภูมิ 1,150 องศาเซลเซียส ขนาด 12.5, 11, 10, 6.5, 5 ซม.

ผลงานชื่อ ครอบแก้ว รางวัลยอคเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-103) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสูตรพิเศษ เทคนิคทาน้ำดินสี ตกแต่งวิธีการเผารมควัน และเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาดสูง 90, 80, 60, 65, 45, 30, 25 ซม.

ผลงานชื่อ สิทธิของสัตว์ รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-104) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสูตรพิเศษเคลือบฟrit เทคนิคทาน้ำดินสี รมควัน เเผาที่อุณหภูมิ 1,200, 1,050 และ 900 องศาเซลเซียส ขนาด 70x210x80 ซม.

ผลงานชื่อ ยามเช้า รางวัลยอคเยี่ยม การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 14 (ภาพที่ 3-105) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสูตรพิเศษเคลือบไฟดำ เทคนิคทาน้ำดินสี และเขียนสีได้เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,080 องศาเซลเซียส ขนาด 150x160x180 ซม.

ผลงานชื่อ วันรับบาป รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ภาพที่ 3-106) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสูตรพิเศษเคลือบไฟดำ เทคนิคทาน้ำดินสี และเขียนสีได้เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,080 องศาเซลเซียส ขนาด 180x200x140 ซม.

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่งและการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 3.87 มาก

ภาพที่ 3-107 คุณฐิติ รัชมณี (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2557)

4.2.4 คุณฐิติ รัชมณี หรือ นายดี ช่างหม้อ เกิดเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2512 ที่จังหวัดแพร่ ในปี พ.ศ. 2536 สำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต สาขาจิตรกรรม คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2537 ศึกษาวิธีการทำเครื่องปั้นดินเผากับชาวบ้านที่บ้านเหมืองกุง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ จากการบรรยายของคุณฐิติ รัชมณี (บรรยาย, 24 มกราคม 2557) ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

ผมจบวิชาเอกจิตรกรรม วิชาโทประติมากรรม จบแล้วทำงานเป็นช่างปั้นลายดินโค้งๆ สวยๆ อะไรอย่างนี้.....เครียดมากไม่รู้ว่าตัวเองเป็นอะไร ต่อมาได้ลาออกแล้วไปทำงานปั้นดินเผาที่หมู่บ้านเหมืองกุง หางดง เชียงใหม่ เริ่มปั้นอะไรเล็กๆ น้อยๆ แล้วนำไปขายที่ตลาดไนท์บาร์ซ่า ทำอยู่ 3 ปี แล้วค้นหว่าตัวเราเป็นยังไง ชอบอะไรซึ่งสามารถเป็นฐานต่อเนื่องมาจนทุกวันนี้.....พอดีมีคนสนใจอยากให้เราแสดงงานที่กรุงเทพฯ ผมก็เริ่มทำงานเป็นรูปเป็นร่าง ขึ้นใหญ่ขึ้น เริ่มจากงานที่ปั้นเป็นรูปเด็ก เป็นพระบ้าง และจากการบรรยายของคุณฐิติ รัชมณี (บรรยาย, 24 มกราคม 2557) เกี่ยวกับแนวความคิดการสร้างสรรคผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

คนสร้างงานและผลงานต้องสัมพันธ์กัน ปกติผมเป็นคนที่เรียบง่าย งานที่ออกมาจึงแสดงถึงความเรียบง่าย ความต้องการความสงบ ความเบิกบานกับการใช้ชีวิตง่ายๆ มาจากการใช้ชีวิตของเราเหมือนปั้นรูปแบบที่แสดงตัวเอง ตรงไปตรงมาไม่ได้คิดอะไรลึกซึ้งมากมาย แต่ในความเรียบง่ายก็มีความสมบูรณ์ในตัวเอง เช่น ฟอรั่ม (Form) อารมณ์ใบหน้า เสื้อผ้า นิ้วมือนิ้วเท้า.....ผมเป็นคนชอบที่ดูกลมๆ ป้อมๆ ในความรู้สึกว่าเป็นรูปทรงในเชิงบวก แล้วนำมาใส่อารมณ์ให้มันคล้ายกึ่งการ์ตูน ดูแล้วอารมณ์ดี ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ ประเทศ ในปี พ.ศ. 2549 ได้รับคัดเลือกร่วมโครงการศิลปินแลกเปลี่ยนไทยและออสเตรเลีย “Clay Alchemy” เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย และในปี พ.ศ. 2550 แสดงผลงานเดี่ยว “ก้าวที่ผ่านมากับทางที่จะไป” ที่หอศิลป์ศาลา กรุงเทพมหานคร และในปี พ.ศ. 2551-2555 ออกแบบและสร้าง “Naidee's Sculpture Huts” ที่ภัทราวดีเธียเตอร์ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และในปี พ.ศ. 2551 ร่วมแสดงผลงาน “The Ceramics Road of Southeast Asia” Taipei County Yingge Ceramics Museum เมืองไทเป ประเทศไต้หวัน และในปี พ.ศ. 2554 แสดงผลงานเดี่ยว “ปัจจุบันขณะ (ฉันทำอะไรอยู่)” ที่ O.P. Garden กรุงเทพฯ และในปี พ.ศ. 2554 ร่วมโครงการ Thai Artist Residency Project and Exhibition, Dawang Culture Highland เมืองเซินเจิ้น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และในปี พ.ศ. 2555 ร่วมโครงการ “2nd South East Asia Conference Fule International Ceramics Museum” Residency Program เมืองซีอาน (Xian) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และในปี พ.ศ. 2556 ศิลปินรับเชิญแสดงวิธีการทำงานที่งานเทศกาลเครื่องปั้นดินเผา “Clay Push” เมืองกุกงอง (Gulgong) ประเทศออสเตรเลียและในปี พ.ศ. 2557 ศิลปินรับเชิญแสดงวิธีการทำงานที่งานเทศกาลเครื่องปั้นดินเผา “Argilla” เมืองฟาเอนซ่า (Faenza) ประเทศอิตาลี และร่วมโครงการ “3rd South East Asia Ceramics Conference” Workhouse Arts Centre รัฐเวอร์จิเนีย (Virginia) ประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยังมีผลงานศิลปะแขนงอื่น นอกจากผลงานเครื่องปั้นดินเผา ทั้งผลงานจิตรกรรม ประติมากรรมและอื่นๆ อีกมากมาย ปัจจุบันเป็นศิลปินอิสระ

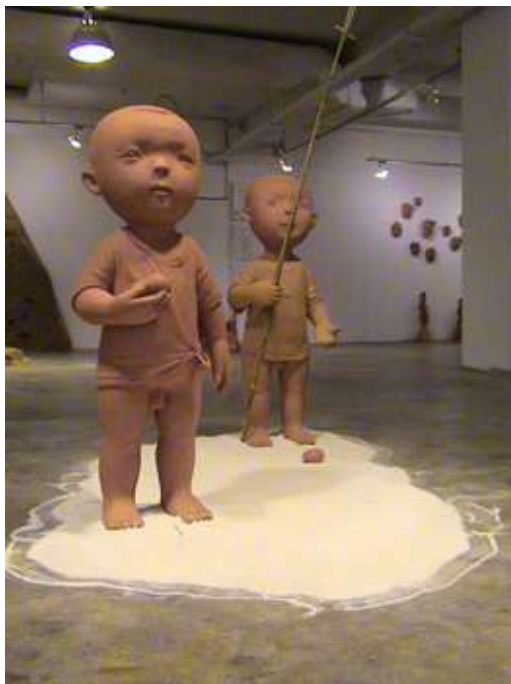
ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 8 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ ผู้สงบและเบิกบาน, เหวอ (ภาพที่ 3-108), ผลงานชื่อ สงบ (ภาพที่ 3-109), ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-110), ผลงานชื่อ The End Little of Love (ภาพที่ 3-111), ผลงานไม่มีชื่อ (ภาพที่ 3-112), ผลงานชื่อ ผู้เบิกบาน (ภาพที่ 3-113), ผลงานชื่อ แม่และเด็ก (ภาพที่ 3-114) และผลงานชื่อ Terracotta Warrior (ภาพที่.3-115) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-108 ผู้สงบและเบิกบาน, เหวอ (พ.ศ. 2544) (ที่มา : ศูนย์ภัตตการแสดงศิลปเครื่องปั้นดินเผา
Terra cotta Sculpture, 2544, หน้า 3)

ภาพที่ 3-109 สงบ (พ.ศ. 2547) (ที่มา : แฟ้มผลงานของศิลปิน, 2557)

ภาพที่ 3-110 ไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2550) (ที่มา : เพิ่มผลงานของศิลปิน, 2557)

ภาพที่ 3-111 The End Little of Love (พ.ศ. 2551) (ที่มา : สุจิตร์ The Ceramic Road of Southeast Asia, 2552, หน้า 149)

ภาพที่ 3-112 ผู้เบิกบาน (พ.ศ. 2554) (ที่มา : แฟ้มผลงานของโดยศิลปิน, 2557)

ภาพที่ 3-113 ไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2555) (ที่มา : แฟ้มผลงานของศิลปิน, 2557)

ภาพที่ 3-114 แม่และเด็ก (พ.ศ. 2555) (ที่มา : เพิ่มผลงานของศิลปิน, 2557)

ภาพที่ 3-115 Terracotta Warrior (พ.ศ. 2557) (ที่มา : เพิ่มผลงานของศิลปิน, 2557)

4.2.4.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ ดุษฎี รักษ์มณี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-49 หน้า 364) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ผู้สงบและเบิกบาน, เหวอ (พ.ศ. 2544) (ภาพที่ 3-108) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว เกี่ยวกับความผูกพันของศิลปินและพุทธศาสนา ความเรียบง่าย ความสงบ ความเบิกบานในการใช้ชีวิตแบบง่ายๆ ที่มาจากการใช้ชีวิตของตัวศิลปิน

ผลงานชื่อ สงบ (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-109) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัวเกี่ยวกับการศึกษาด้านธรรมะทางพุทธศาสนาความสงบในการใช้ชีวิต

ผลงานไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-110) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม แสดงถึงกิจกรรมในวัยเด็กที่มีความน่ารัก สดใส ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและธรรมชาติ แสดงความรู้สึกเชิงบวก

ผลงานชื่อ The End Little of Love (พ.ศ. 2551) (ภาพที่ 3-111) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว แสดงความรู้สึกหดหู่เศร้า ที่ศิลปินต้องการสะท้อนในช่วงสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น

ผลงานชื่อ ไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-112) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ทางพุทธศาสนาด้านการเวียนอยู่ในวัฏฏะสงสาร การเกิด แก่ เจ็บ และตาย

ผลงานชื่อ ผู้เบิกบาน (2554) (ภาพที่ 3-113) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัวทางพุทธศาสนาด้านความสงบหนทางสู่การดับทุกข์ ศิลปินต้องการให้พิจารณาให้เห็นสังขารตามความเป็นจริง

ผลงานชื่อ แม่และเด็ก (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-114) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจในความรักความผูกพันระหว่างแม่กับลูก ลักษณะเมื่อนั้นมีภาพลักษณะของหญิงสาวชาวจีนโบราณ ผลงานสร้างขึ้นขณะที่ศิลปินพำนักอยู่ที่ประเทศจีน

ผลงานชื่อ Terracotta Warrior (พ.ศ. 2557) (ภาพที่ 3-115) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรักความงาม ความประทับใจประติมากรรมนักรบดินเผาโบราณจากการที่ศิลปินพำนักอยู่ที่ประเทศจีน

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 3.87 มาก ลำดับที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 3.50 ปานกลาง

4.2.4.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็น ตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ คุชฎี รัชสมัย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-50 หน้า 364) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ผู้สงบและเบิกบาน, เหวอ (พ.ศ. 2544) (ภาพที่ 3-108) ศิลปินแสดงออก เกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง แสดงถึงรูปแบบที่แสดงตัวเอง ตรงไปตรงมา เช่น รูปทรงที่แสดง อารมณ์ใบหน้า และรายละเอียด เสื้อผ้า นิ้วมือ นิ้วเท้า ลักษณะเป็นรูปทรงในเชิงบวก นำมาใส่ อารมณ์ให้คล้ายถึงการ์ตูน

ผลงานชื่อ สงบ (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-109) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ปฏิมากรรมพระพุทธรูป แสดงถึงตัวแทนพุทธศาสนาลักษณะเป็นรูปทรงสงบนิ่ง ตรงไปตรงมา แสดงอารมณ์บนใบหน้า และมีรายละเอียด ทั้งการแต่งกาย

ผลงานไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-110) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ลักษณะแบบประติมากรรมเด็ก ที่มีรายละเอียดทั้งการจัดวางทั้งท่าทาง สัดส่วนของผลงานที่ถูกต้อง สมจริงและนำวัสดุอื่นมาประกอบเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ

ผลงานชื่อ The End Little of Love (พ.ศ. 2551) (ภาพที่ 3-111) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับ รูปทรงเสมือนจริง แสดงถึงรูปแบบแทนตัวตนของศิลปิน ที่มีลักษณะผู้ใหญ่ในรูปทรงสัดส่วนเด็ก มีการแสดงอารมณ์บนใบหน้าที่เศร้าสร้อย

ผลงานชื่อ ไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-112) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับรูปทรงเสมือน จริง ลักษณะแบบประติมากรรมและใช้รูปทรงของภาษาแทนสัญลักษณ์ นำมาจัดวางรอบผลงาน ให้สัมพันธ์กับแนวความคิด

ผลงานชื่อ ผู้เบิกบาน (2554) (ภาพที่ 3-113) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ปฏิมากรรมพระพุทธรูป ลักษณะสงบนิ่ง อิมเมจ และภาพแบบนูนสูงใบหน้าคนที่มีลักษณะหน้าตา อารมณ์ แตกต่างกัน ประดับผนังบริเวณด้านหลัง

ผลงานชื่อ แม่และเด็ก (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-114) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับรูปทรง เสมือนจริง เป็นผลงานประติมากรรมแม่และเด็ก ประติมากรรมแม่มีลักษณะทรงผมแบบ ประติมากรรมจีนโบราณ ส่วนประติมากรรมเด็กนั้นลักษณะและท่าทางคล้ายตัวศิลปิน

ผลงานชื่อ Terracotta Warrior (พ.ศ. 2557) (ภาพที่ 3-115) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับ รูปทรงเสมือนจริง ลักษณะแบบประติมากรรมนักรบจีน โบราณที่มีสัดส่วนเตี้ยกว่าปกติมี รายละเอียดการแต่งกายสมจริง

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรก กระบวนการแบบเกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองกระบวนการแบบเกี่ยวกับลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

4.2.4.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ คุษฎี รัชมณี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-51, ง-52 หน้า 365) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ ผู้สงบและเบิกบาน, เหวอ (พ.ศ. 2544) (ภาพที่ 3-108) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ขนาด 40x25, 39x25 ซม. จัดแสดงที่หอศิลปกรรมร่วมสมัยเวียงตะวันออกกรุงเทพฯ

ผลงานชื่อ สงบ (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-109) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-110) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ The End Little of Love (พ.ศ. 2551) (ภาพที่ 3-111) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ขนาด 36x16x69 ซม.

ผลงานไม่มีชื่อ (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-112) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำตกแต่งด้วยน้ำดินสี ไม่ระบุอุณหภูมิที่เผา และไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ ผู้เบิกบาน (พ.ศ. 2554) (ภาพที่ 3-113) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ แม่และเด็ก (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-114) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ตกแต่งด้วยน้ำดินสี ไม่ระบุอุณหภูมิที่เผา และไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ Terracotta Warrior (พ.ศ. 2557) (ภาพที่ 3-115) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินสโตนแวร์ ไม่ระบุอุณหภูมิที่เผา และไม่ระบุขนาด

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรงและการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 5.00 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดินและเนื้อดิน ค่าเฉลี่ย 4.00 มาก

ภาพที่ 3-116 วิภู ศรีวิลาส (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2552)

4.2.5 วิภู ศรีวิลาส เกิดที่กรุงเทพมหานครฯ เมื่อปี พ.ศ. 2511 เริ่มรู้จักงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาจากการเรียนที่วิทยาลัยช่างศิลป์ลาดกระบัง และสำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต (เครื่องเคลือบดินเผา) คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยรังสิต และในปี พ.ศ. 2542 ย้ายไปอยู่ที่ประเทศออสเตรเลียต่อมาได้ศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางด้านศิลปะจากมหาวิทยาลัยโมนาช (Monash University, Melbourne) และสำเร็จการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต ทางด้านศิลปกรรมและการออกแบบ (เครื่องปั้นดินเผา) จากมหาวิทยาลัยแทสมาเนีย (University of Tasmania)

จากบทความสัมภาษณ์ วิภู ศรีวิลาส ในนิตยสาร Anywhere Magazine (2550, พฤษภาคม) Artistic Excavation, ปีที่ 11, 9, หน้า 80 เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

เริ่มสนใจศิลปะเซรามิกอย่างจริงจังตอนเรียนที่มหาวิทยาลัยรังสิต มีครูดีๆ หลายท่านที่ช่วยกล่อมเกลาคความสามรถและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะเซรามิก จำได้ว่าตอนสอบเข้าเลือกกลงแค่สาขาเดียวไม่คิดก็ไม่เรียน ปรากฏว่าเป็นที่ฮือฮาของอาจารย์มาก เพราะไม่เคยมีคนเลือกเซรามิกจริงจังอย่างนี้ ส่วนใหญ่เซรามิกเป็นตัวเลือกที่สองหรือที่สาม มองกลับไปจึงเห็นว่าเรามุ่งมั่นจริงจังตั้งแต่เล็ก อันนี้น่าจะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ก้าวหน้าในสายงานได้อย่างรวดเร็ว ก่อนสนใจงานเซรามิกได้ความรู้ความสามารถด้านศิลปะพื้นฐานมาจากวิทยาลัยช่างศิลป์ ที่นั่นเป็นที่เพาะบ่มฝีมือและความคิดสร้างสรรค์เป็นที่ๆ ได้รู้จักการทำงานศิลปะอย่างเต็มเวลา

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ โดยมีงานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาหลายครั้งแสดงเดี่ยวและร่วมกับศิลปินอื่น ทั้งในออสเตรเลียและอีกหลายประเทศ เช่น ในปี พ.ศ. 2548 นิทรรศการ ลายคราม จัดแสดงที่สุรพลแกลเลอรี กรุงเทพฯ และในปี พ.ศ. 2552 นิทรรศการ Colonies จัดแสดงที่สุรพลแกลเลอรี กรุงเทพฯ และที่ Anna Pappas Gallery, เมืองเมลเบิร์น, ประเทศออสเตรเลีย และในปี พ.ศ. 2555 นิทรรศการ Thai Na Town-Little Oz จัดแสดงที่หอศิลป์วิทยานิทรรศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ และที่ Centre for Contemporary Asian Art, เมืองซิดนีย์, ประเทศออสเตรเลีย และได้รับทุนจากสถาบันต่างๆ หลายครั้งและได้รับเชิญเป็นศิลปินในพำนัก (Artist in residence) ทั้งในและต่างประเทศผลงานได้รับเลือกมาจัดแสดงสะสมในหอศิลป์ของออสเตรเลียหลายแห่ง เช่น Shepparton Art Gallery, Victoria; Art Bank Australia, Melbourne; Tasmania Museum and Art Gallery, Tasmania; Toowoomba Regional Art Gallery, Queensland, The Art Gallery of South Australia และ National Art Gallery of Australia ปัจจุบันศิลปินอาศัยอยู่ที่เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย แต่ยังคงทำงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและจัดแสดงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในประเทศไทยประเทศออสเตรเลียและนานาชาติ

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 7 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ Beach Plea (ภาพที่ 3-117), ผลงานชื่อ Pagoda (ภาพที่ 3-118), ผลงานชื่อ Still Life of Birth and Death (ภาพที่ 3-119), ผลงานชื่อ Indigo Indulgent II, Beach Junior Barnacle (ภาพที่ 3-120), ผลงานชื่อ Colonies, Natural Therapy Junior (ภาพที่ 3-121), ผลงานชื่อ Lung Phor Yao (ภาพที่ 3-122) และผลงานชื่อ Thai Na Town Little Oz (ภาพที่ 3-123) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-117 Beach Flea, รัชเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ที่มา : สุจิตร์ มหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค, 2547, หน้า 68)

ภาพที่ 3-118 Pagoda (พ.ศ. 2548) (ที่มา : <http://vipoo.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ต.ค. 2556)

ภาพที่ 3-119 Still Life of Birth and Death (พ.ศ.2551) (ที่มา : สุจิตร์ The Ceramic Road of Southeast Asia, 2552, หน้า 153)

ภาพที่ 3-120 Indigo Indulgent II, Beach Junior Barnacle (พ.ศ. 2552) (ที่มา : สุจิตร์ The Ceramic Road of Southeast Asia, 2552, หน้า 154)

ภาพที่ 3-121 Colonies, Natural Therapy Junior (พ.ศ. 2552) (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2552)

ภาพที่ 3-122 Luang Phor Yao (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ที่มา : <http://vipoo.com> สืบค้น เมื่อวันที่ 15 ต.ค. 2556)

ภาพที่ 3-123 Thai Na Town Little Oz (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ที่มา : <http://vipoo.com>
สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 ต.ค. 2556)

4.2.5.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 7 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วิภู ศรีวิลาส ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-53 หน้า 366) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Beach Flea รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่ 3-117) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของความหลากหลาย สวยงามของท้องทะเลที่มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ Pagoda (พ.ศ. 2548) (ภาพที่ 3-118) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจรูปทรง ลวดลายของเครื่องปั้นดินเผาสมัยสุโขทัย และเทคนิคการเขียนสีคราม นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้สอดคล้องกับการตกแต่ง

ผลงานชื่อ Still Life of Birth and Death (พ.ศ. 2551) (ภาพที่ 3-119) ศิลปินแสดงออกด้านแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ที่มีต่อการเกิด และตายตามธรรมชาติของมนุษย์

ผลงานชื่อ Indigo Indulgent II, Beach Junior Barnacle (พ.ศ. 2552) (ภาพที่ 3-120) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาการถูกทำลายของแนวปะการังจนเกิดเป็นสัตว์ประหลาดตามจินตนาการ

ผลงานชื่อ Colonies, Natural Therapy Junior (พ.ศ. 2552) (ภาพที่ 3-121) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาการถูก

ทำลายของแนวปะการังนอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังเป็นการเชื่อมโยงวัฒนธรรมของไทย และ ออสเตรเลียเข้าด้วยกันเนื่องจากปัญหาที่ทั้งสองประเทศกำลังเผชิญอยู่

ผลงานชื่อ Luang Phor Yao (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-122) ศิลปิน แสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม สำหรับผู้ใช้ชีวิตในต่างแดน หากมีโอกาสได้พบคนที่มา จากถิ่นฐานเดียวกัน มีความรู้สึกอบอุ่นใจทำให้เกิด โครงการศิลปะข้ามชาติและบ้านจากคนต่างถิ่น ทั้งศิลปินคนไทยในออสเตรเลียและคนออสเตรเลียที่อยู่ในไทยมาสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน

ผลงานชื่อ Thai Na Town Little Oz (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-123) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ด้านโครงการศิลปะข้ามชาติและบ้านจากคนต่าง ถิ่น ทั้งศิลปินคนไทยในออสเตรเลียและคนออสเตรเลียที่อยู่ในไทยมาสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหา เกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 3.71 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคน ในสังคม ค่าเฉลี่ย 3.00 ปานกลาง

4.2.5.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็น ตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 7 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วิฑู ศรีวิลาสในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (คูตารางภาคผนวก ง-54 หน้า 366) โดยกระบวนการที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Beach Flea รับผิดชอบร่วมแสดงมหรกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค(ภาพที่3- 117) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริงนำหอย ปะการัง ที่มีรูปทรง ลวดลาย ตามธรรมชาติมาผสมผสานเป็นสัตว์ตามจินตนาการของศิลปินให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ Pagoda (พ.ศ. 2548) (ภาพที่ 3-118) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับประ โยชน์ใช้ สอย เป็นชามทรงสูงนำมาวางซ้อนกัน เขียนลวดลายไทยโบราณสมัยสุโขทัย เช่น ลายดอกบัว ลาย ปลาจวดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้สวยงามและน่าสนใจ

ผลงานชื่อ Still Life of Birth and Death (พ.ศ. 2551) (ภาพที่ 3-119) ศิลปินแสดงออก เกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง นำรูปทรงภาชนะ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับกาเกิด ตาย ของมนุษย์ นำมาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้สัมพันธ์กับลวดลายตามแนวความคิด

ผลงานชื่อ Indigo Indulgent II, Beach Junior Barnacle (พ.ศ. 2552) (ภาพที่ 3-120) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง นำรูปทรง ลวดลายตามธรรมชาติมา ผสมผสานเกิดเป็นรูปทรงตามจินตนาการที่มีความสัมพันธ์พื้นผิว สี สัน และการตกแต่งที่แตกต่าง กัน

ผลงานชื่อ Colonies, Natural Therapy Junior (พ.ศ. 2552) (ภาพที่ 3-121) ศิลปิน
แสดงออกเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริงนำเสนอผลงานในแนวละคร (Theatrical) ที่มีความ
ความร่าเริงหรูหรา (Flamboyant) ตลก (Humorous) และมีการประดับตกแต่งสวยงาม (Beautiful)

ผลงานชื่อ Luang Phor Yao (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-122) ศิลปิน
แสดงออกเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริงนำเสนอผลงานแบบจัดวาง (Installation) ตาม
แนวความคิด

ผลงานชื่อ Thai Na Town Little Oz (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-123)
ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริงนำเสนอผลงานแบบจัดวาง (Installation)
ตามแนวความคิด

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรก
กระบวนการเกี่ยวกับจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ค่าเฉลี่ย 4.42 มาก ลำดับที่สองกระบวนการแบบ
เกี่ยวกับรูปทรงเสมือนจริง ค่าเฉลี่ย 4.14 มาก

4.2.5.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทาง
เครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 7 ชิ้น
จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วิชา ศรีวิลาสในช่วงระหว่างปี พ.ศ.
2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา
(คูตาร่างภาคผนวก ง-55, ง-56 หน้า 367) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Beach Flea รับเชิญร่วมแสดงมหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค (ภาพที่
3-117) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินขาวเอิทเทนแวร์ (White earthenware clay) ขึ้นรูปด้วยมืออัดดินลง
บนแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ เคลือบไฟต่ำเผาที่อุณหภูมิ 1,080 องศาเซลเซียส ขนาดสูง 80 ซม.

ผลงานชื่อ Pagoda (พ.ศ. 2548) (ภาพที่ 3-118) ศิลปินขึ้นรูปทรงภาชนะชามฐานทรงสูง
ด้วยเนื้อดินพอร์ซเลนนำมาวางซ้อนกัน ตกแต่งด้วยการขัดมันและเขียนสีใต้เคลือบ เผาที่อุณหภูมิ
1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 130x130x240 ซม.

ผลงานชื่อ Still Life of Birth and Death (พ.ศ. 2551) (ภาพที่ 3-119) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อ
ดินพอร์ซเลนเขียนสีใต้เคลือบ เผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาดใหญ่ที่สุด 40x30x30 ซม.

ผลงานชื่อ Indigo Indulgent II, Beach Junior Barnacle (พ.ศ. 2552) (ภาพที่ 3-120)
ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินพอร์ซเลนเขียนสีใต้เคลือบ เผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด
25x23x31, 18x11x27 ซม.

ผลงานชื่อ Colonies, Natural Therapy Junior (พ.ศ. 2552) (ภาพที่ 3-121) ศิลปินขึ้นรูป
ด้วยเนื้อดินพอร์ซเลนเขียนสีใต้เคลือบ เผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ขนาด 40x30x30 ซม.

ผลงานชื่อ Luang Phor Yao (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-122) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินพอสซ์เลน นำดินมาอัดลงบนแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์และปั้นเพิ่มเติม ตกแต่งด้วยการเขียนสีได้เคลือบ เทคนิคบลูแอนด์ไวท์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ Thai Na Town Little Oz (Monk of Eternity, พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-123) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินพอสซ์เลน นำดินมาอัดลงบนแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์และปั้นเพิ่มเติม ตกแต่งด้วยการเขียนสีได้เคลือบ เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรงและการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.71 มากที่สุด ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่งและการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.14 มาก

ภาพที่ 3-124 วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ (ที่มา : ถ่ายโดยผู้วิจัย, เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2552)

4.2.6 วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ เกิดเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2514 จังหวัดราชบุรี การศึกษาเริ่มในปี พ.ศ. 2534 สถาบันเทคโนโลยีด้านเครื่องเคลือบดินเผา เมืองแลนส์ชุต (Berufsfachchule fuer Keramikk Landshut) และในปี พ.ศ. 2542 จบการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยคาสเซล (M.F.A, University Gesamthochschule Kassel) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐ

เยอรมนี จากบทสัมภาษณ์ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในรายการ The Idol คนปั้นดาลใจ (2554, 30 มกราคม) โมเดิร์นไนน์ ทีวี เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

เมื่อพ่อถามผมว่าจะไปเรียนต่อที่ประเทศเยอรมนีไหม ก็เลยบอกโอเค ช่วงแรกๆไปสอบเข้าโรงเรียนเทคนิคเครื่องปั้นดินเผาที่เมืองแลนส์ชุต (Landshut) ก่อนจะไปสอบต้องทำ Portfolio ก็ไปหัดปั้นกับพวกแม่บ้านแล้วรวบรวมผลงานไปสมัครสอบ โชคดีที่สอบเข้าได้...ช่วงแรกๆ ไม่ชอบเลยเพราะเราไม่มีพื้นฐาน มาชอบศิลปะแบบรู้ตัวไม่ใช่ตอนปีแรกด้วย แต่เป็นปีที่ 2 ปีแรกนี่เรียนผ่านมาด้วยความสงสัยว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ สิ่งที่เรากำลังทำมันใช่สิ่งที่เราต้องการหรือเปล่า อยากจะหยุดกลับบ้านตลอดเวลา พอปี 2 ไปเที่ยวที่บ้านเพื่อนที่สนิทกันชื่อ สเตฟาน เจ้าชอบปั้นงานเองที่บ้าน พอเราเห็นก็รู้สึกสนุก อยากทำอะไรที่เป็นของเราเองมั่งและเซรามิกสามารถทำได้ทุกอย่างและเป็นอย่างที่เราต้องการได้ก็เลยเริ่มสนุกกับงาน

และจากบทสัมภาษณ์ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในรายการศิลปินศิลปาธร (2555, 24 พฤษภาคม) สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม เกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สามารถสรุปได้ดังนี้

ชอบในการทำงานศิลปะ รู้สึกสนุก ได้สนุกกับหลายๆ สิ่ง สนุกที่ได้ทำตามจินตนาการ หรือสนุกที่จะทำลายจินตนาการ ให้เป็นจริงขึ้นมา จุดที่ชอบและภูมิใจในการแสดงผลงานแต่ละครั้งคือ ความท้าทาย การได้ตีโจทย์ตามที่ได้รับมา หรือตีโจทย์ที่ตั้งขึ้นมาได้ออกมาเป็นผลงานสำเร็จ

ผลงานของศิลปินเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ โดยในปี พ.ศ. 2545 เป็นคณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) และปี พ.ศ. 2550 ได้รับเลือกเป็นนักออกแบบประจำปี สาขาออกแบบเครื่องปั้นดินเผา (Best Designer of The Year Awards 2007) จากศูนย์วัฒนธรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปากร และปี พ.ศ. 2553 ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่น ศิลปาธร สาขาการออกแบบจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม และปี พ.ศ. 2556 ได้รับใบประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ โครงการพัฒนาเชิงอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมสู่ความร่วมมือ หรือ “ทายาทหัตถศิลป์” จากศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นส่วนสำคัญในการผลักดันจังหวัดราชบุรีให้เป็นเมืองศิลปะร่วมสมัย

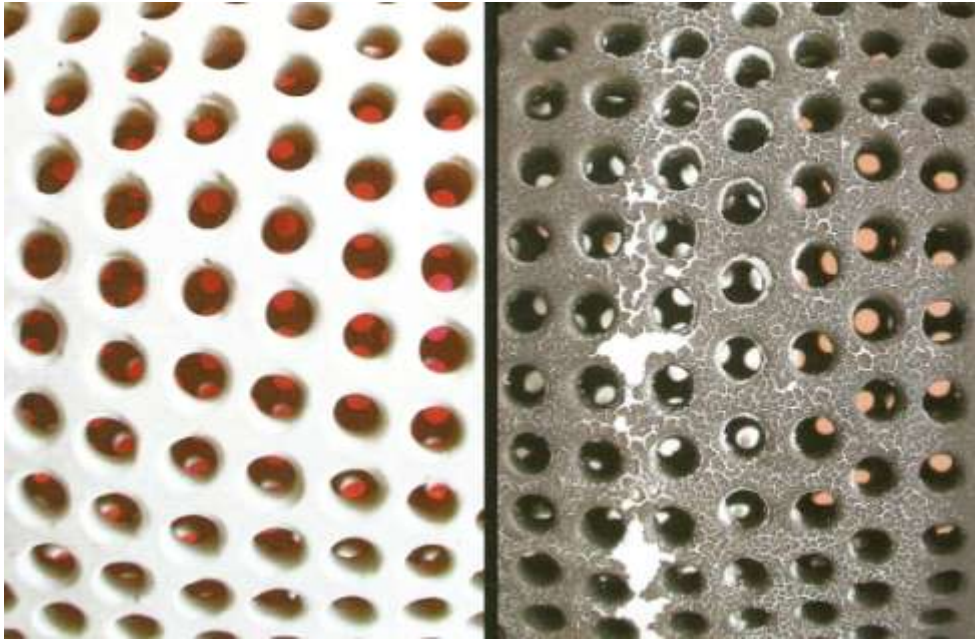
ศิลปินยังมีนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยที่สำคัญอีกหลายครั้ง เช่น ปี พ.ศ. 2556 ได้รับเลือกเป็นตัวแทนศิลปินไทยร่วมแสดงในมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ

เวนิสเบียนนาเล่ ครั้งที่ 55 เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี (55th Venice Biennale International Art Exhibition) ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการฝ่ายออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โรงงานเครื่องเคลือบดินเผา ถ้ำสงไถ่ จังหวัดราชบุรี และศิลปินอิสระ

ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 8 ชิ้น ได้แก่ผลงานชื่อ Untitled (ภาพที่ 3-125), ผลงานชื่อ Untitled (ภาพที่ 3-126), ผลงานชื่อ Untitled (ภาพที่ 3-127), ผลงานชื่อ Untitled (ภาพที่ 3-128), ผลงานชื่อ ไอ้จูด (ภาพที่ 3-129), ผลงานชื่อ Kassel-Ratchaburi (ภาพที่ 3-130), ผลงานชื่อ Untitled (ภาพที่ 3-131) และผลงานชื่อ U.P.O. 1 (ภาพที่ 3-132) ซึ่งมีภาพผลงานและรายละเอียดของการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น ดังนี้

ภาพที่ 3-125 Untitled, รัชชัญญแสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ที่มา : สูจิบัตรการ
แสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11, 2545, หน้า 32)

ภาพที่ 3-126 Untitled, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ที่มา : ศูนย์บริการ
แสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12, 2547, หน้า 48)

ภาพที่ 3-127 Untitled (พ.ศ. 2547) (ที่มา : http://www.bangkoksculpturecenter.org/th/Collection_cate.php?q=5สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2557)

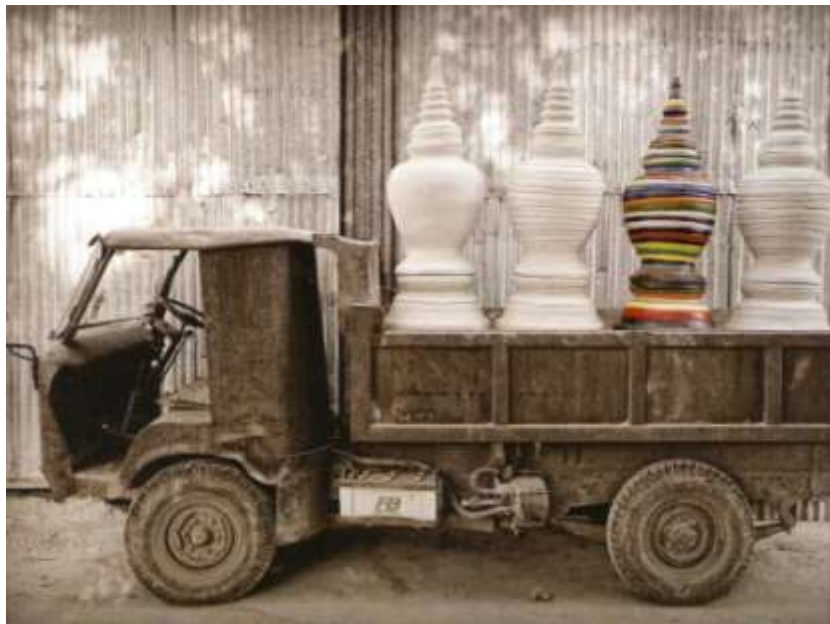
ภาพที่ 3-128 Untitled, รัชเชิญแสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ที่มา : สุจิตร์ถการ
แสดงศิลปปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13, 2549, หน้า 42)

ภาพที่ 3-129 ไอ้จูด (พ.ศ. 2550) (ที่มา : สุจิตร์ The Ceramic Road of Southeast Asia, 2552,
หน้า 157)

ภาพที่ 3-130 Kassel-Ratchaburi (2550) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะ Coming Closer Bangkok-Berlin-Stuttgart, 2550, หน้า 56)

ภาพที่ 3-131 Untitled, รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15, 2553, หน้า 36)

ภาพที่ 3-132 U.P.O. 1 (พ.ศ. 2555) (ที่มา : สูจิบัตรการแสดงศิลปะ“ถาวรวัตถุ ที่ระบุนไม่ได้ :U.P.O.”, 2555, หน้า 9)

4.2.6.1 ด้านเนื้อหา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา (คูตารางภาคผนวก ง-57 หน้า 368) โดยเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-125) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัวศิลปินต้องการทำให้คน ได้ดูและเข้าใจได้ง่ายที่สุด เพราะศิลปะบางครั้งอาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นทฤษฎีที่หนัก แต่สามารถจะหยิบเอาความรู้สึกง่ายๆ มาถ่ายทอดให้คน ได้ดูและจินตนาการตามได้

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-126) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัวศิลปินต้องการทำให้คน ได้ดูและเข้าใจได้ง่าย โดยนำเอาองค์ประกอบง่ายๆ มาถ่ายทอดให้คน ได้ดูและจินตนาการ บางครั้งศิลปะไม่ได้ยากและไกลห่างตัวเราอย่างที่คิด

ผลงานชื่อ Untitled (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-127) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัวถ้าถามคนตาบอดว่ามองเห็นหรือสีน้ำเงิน คืออะไรคำตอบที่ได้คงเกิดจากความ รู้สึก อารมณ์ ความฝัน หรือจินตนาการต่างๆ ศิลปินต้องการสื่อถึงความรู้สึกและจินตนาการคือสิ่ง สำคัญในงานศิลปะ

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-128) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว องค์ประกอบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความสัมพันธ์รูปทรง พื้นผิว และวัสดุที่มีแตกต่างกันว่าเราอาจเดินผ่านที่เดิมทุกวัน แต่บางวันอาจ มองเห็นบางสิ่งที่หลบสายตาอยู่ หรืออาจใช้เวลากว่าจะเห็นความงาม ความบังเอิญเรื่องการรวมตัวขององค์ประกอบบางอย่าง ที่ทำให้เกิดความน่าสนใจ

ผลงานชื่อ ไอ้จูด (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-129) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ในอากัปกิริยาท่าทางของสัตว์เลี้ยงใกล้ตัว แสดงออกมาผ่านงานศิลปะ เช่นรูปทรง ท่าทาง และพื้นผิว เป็นต้น

ผลงานชื่อ Kassel-Ratchaburi (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-130) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ เครื่องปั้นดินเผาเป็นวัสดุที่ดีตัวหนึ่งที่สามารถใช้ทำงานศิลปะได้ เหมือนกับวัสดุอื่นอีกหลายตัว ศิลปินคิดว่าวัสดุเป็นเพียงมายาเท่านั้นคือสิ่งที่ศิลปินเลือกใช้ เช่น พลาสติกบางคนอาจมองว่าไร้ค่า แต่ถ้าลองใส่ความคิด ใส่จินตนาการลงไป ผลงานอาจจะดูมีคุณค่า ขึ้นมาได้

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ภาพที่ 3-131) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ผลงานภาพถ่าย หรือผลงานเครื่องปั้นดินเผา ล้วนแต่มีสิ่งเชื่อมเป็นสิ่งเดียวกัน เพียงแต่ว่าบางครั้งเราเปลี่ยนสื่อที่จะใช้นำเสนอเพื่อให้เกิดมุมมอง ใหม่ขึ้นมาได้

ผลงานชื่อ U.P.O. 1 (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-132) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ตามความหมายของคำว่า UPO (Unidentified Permanent Object) ภาพถ่ายวัตถุ เครื่องปั้นดินเผาไม่บ่งบอกชื่อ จัดวางท่ามกลางป่าเขาลำเนาไพร เพื่อตอกย้ำความแปลกแยกของ วัตถุชิ้นนี้ให้ชัดเจนขึ้น ภายใต้แนวความคิดเกี่ยวกับการค้นหาอารมณ์ความรู้สึกมุมมองของชีวิต และทัศนะทางศิลปะ ตลอดจนการทดลองเพื่อขยายขอบข่ายจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน ของศิลปินให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม

สรุปเนื้อหาที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเนื้อหา เกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 4.37 มาก ลำดับที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความ งาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.25 มาก

4.2.5.2 ด้านกระบวนการแบบ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็น ตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วศินบุรีสุพานิชวรภาชน์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการแบบ (ดูตาราง ภาคผนวก ง-58 หน้า 368) โดยกระบวนการแบบที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-125) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ นำรูปทรงที่เรียบง่าย และวัสดุใกล้ตัวมาจัดวางองค์ประกอบ ทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-126) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับเกี่ยวกับสัญลักษณ์นำรูปทรง และเทคนิคที่เรียบง่าย แต่นำมาเปลี่ยนสีสัน การตกแต่ง มาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงามเพื่อให้เกิดจินตนาการ

ผลงานชื่อ Untitled (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-127) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ นำ รูปทรง และเทคนิคที่เรียบง่าย แต่นำมาการตกแต่ง มาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อให้เกิดจินตนาการ

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-128) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ รูปทรงเดิมที่มีอยู่มาเปลี่ยนสีสัน เพิ่มเติมรูปทรงบางส่วนให้มีความสัมพันธ์รูปทรง พื้นผิว และสีสันใหม่ที่มีแตกต่างจากเดิม

ผลงานชื่อ ไอ้จูด (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-129) ศิลปินแสดงออกด้านเกี่ยวกับลดทอน รูปทรงและรายละเอียด ความประทับใจรูปทรง ท่าทางของสัตว์เลี้ยงนำมาจัดวางองค์ประกอบทาง ศิลปะ เช่นรูปทรง และพื้นผิว

ผลงานชื่อ Kassel-Ratchaburi (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-130) ศิลปินแสดงออกด้านเกี่ยวกับ สัญลักษณ์นำรูปทรงสีสัน และเทคนิคที่เรียบง่าย แต่นำวัสดุที่ไม่มีค่ามาเปลี่ยนวิธีการ และการ ตกแต่งชิ้นใหม่ มาจัดวางองค์ประกอบทางศิลปะให้มีความสวยงาม

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ภาพที่ 3-131) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ด้านความบังเอิญเรื่องแสง จังหวะ ของผู้คนที่เดินผ่านเข้ามาหรือ เราเดินผ่านไปเจอ เกิดการรวมตัวขององค์ประกอบบางอย่าง ที่ทำให้เกิดความน่าสนใจ

ผลงานชื่อ U.P.O. 1 (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-132) ศิลปินแสดงออกเกี่ยวกับสัญลักษณ์ด้าน รูปแบบผลงานเครื่องปั้นดินเผาและภาพถ่ายแสดงอารมณ์ผสมผสานเทคนิคกระบวนการอันหลากหลายของเครื่องปั้นดินเผา และวัสดุอื่นประกอบ

สรุปกระบวนการแบบที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาลำดับแรก กระบวนการแบบเกี่ยวกับสัญลักษณ์ ค่าเฉลี่ย 4.50 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับลวดทอรูปทรงและ รายละเอียด ค่าเฉลี่ย 3.00 ปานกลาง

4.2.6.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ จำนวน 8 ชิ้น จากตารางค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของ วศินบุรีสุพานิชวรภาชน์ ในช่วง ระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา (ดูตารางภาคผนวก ง-59, ง-60 หน้า 369) ที่ปรากฏในผลงานแต่ละชิ้น มีดังนี้

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11 (ภาพที่ 3-125) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ประกอบกับเส้นพลาสติก ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (ภาพที่ 3-126) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเอเทนแวร์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,220 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ Untitled (พ.ศ. 2547) (ภาพที่ 3-127) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินเอเทนแวร์ เเผา ที่อุณหภูมิ 1,220 องศาเซลเซียส ประกอบกับวัสดุอุดหู (Ear plug) ขนาด 60 x 80 x 30 ซม.

ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 13 (ภาพที่ 3-128) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ไม่ระบุขนาด

ผลงานชื่อ ไอ้จูด (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-129) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาที่ อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 20x40x30 ซม.

ผลงานชื่อ Kassel-Ratchaburi (พ.ศ. 2550) (ภาพที่ 3-130) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ เเผาที่อุณหภูมิ 1,220 องศาเซลเซียส ประกอบกับเส้นพลาสติกลักษณะงานแบบสื่อผสม ไม่ระบุ ขนาด

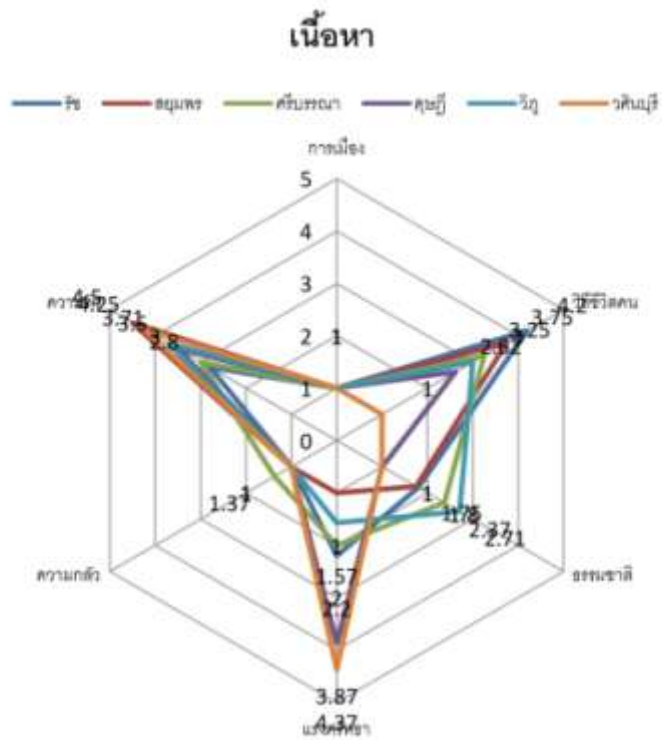
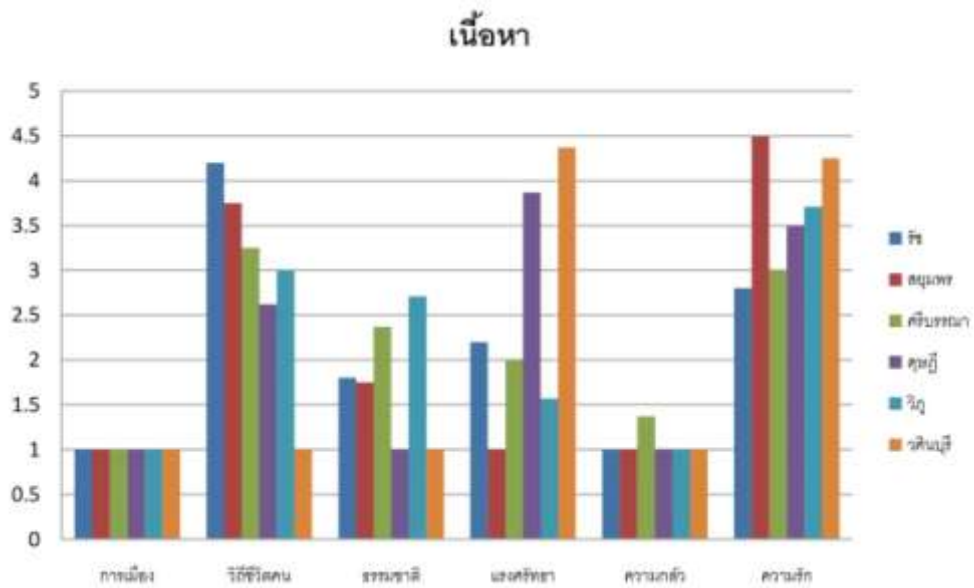
ผลงานชื่อ Untitled รับเชิญแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 (ภาพที่ 3-131) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ ขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ ตกแต่งด้วยน้ำดินสีและเคลือบไฟสูง เเผาที่ อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 55x55x140 ซม.

ผลงานชื่อ U.P.O. 1 (พ.ศ. 2555) (ภาพที่ 3-132) ศิลปินขึ้นรูปด้วยเนื้อดินส โตนแวร์ และ ประดับด้วยกระเบื้องโมเสกที่เผาด้วยเคลือบไฟสูง ที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ขนาด 68x68x75 ซม.

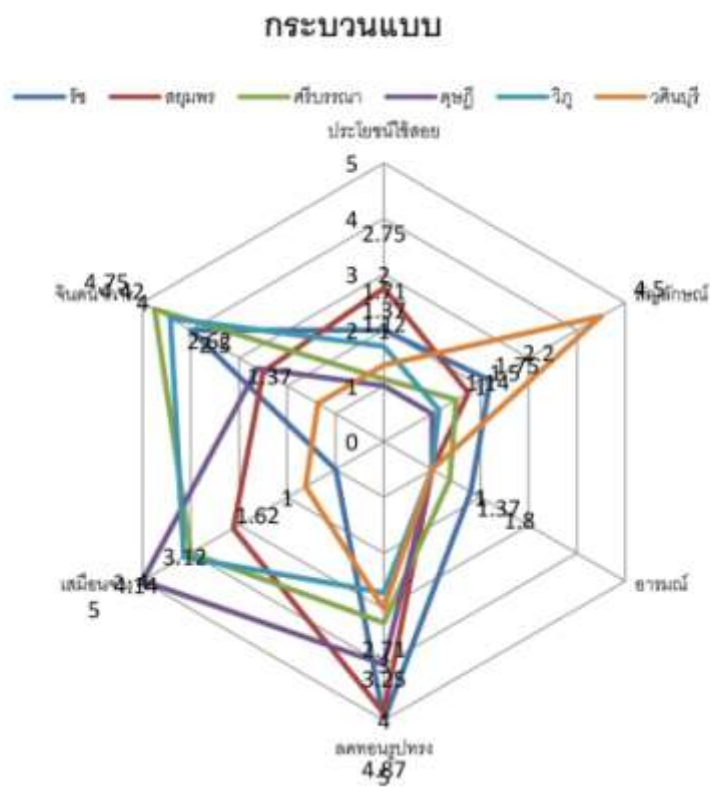
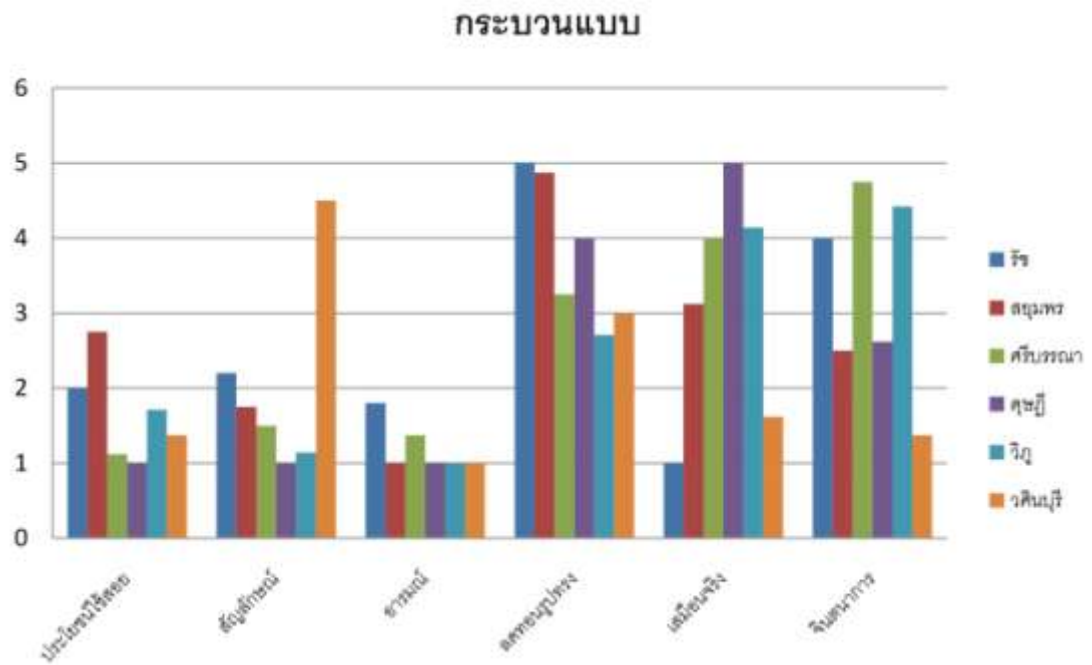
สรุปทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาที่ศิลปิน ต้องการถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ลำดับแรกเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง

และการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.37 มาก ลำดับที่สองเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่งและการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 3.87 มาก

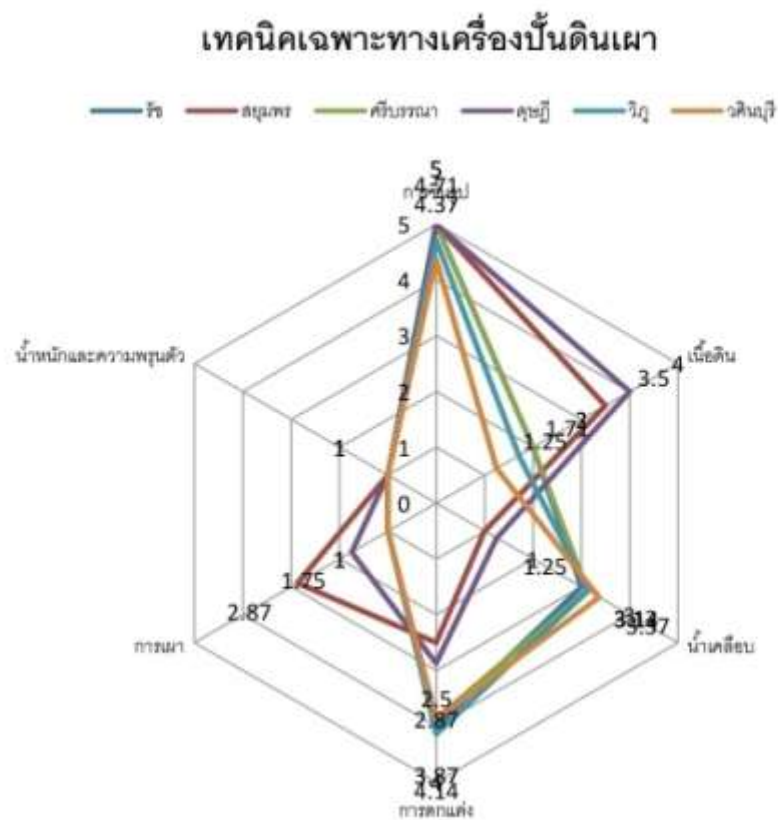
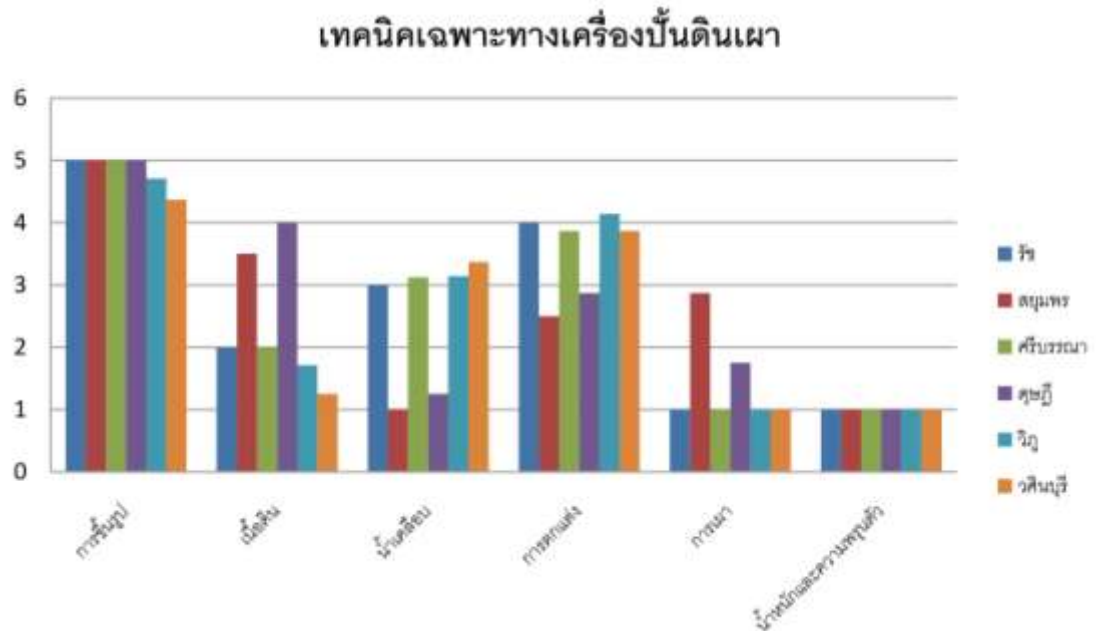
แผนภูมิที่ 3-9 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

แผนภูมิที่ 3-10 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนแบบ

แผนภูมิที่ 3-12 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทาง
เครื่องปั้นดินเผา

ทิศทางการพัฒนาของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย

1. สถานการณ์และสภาพปัญหาในปัจจุบัน

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานตั้งแต่ช่วงเวลา พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2555 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยศิลปินที่ได้รับการรางวัลจำนวน 8 คน และศิลปินที่ได้รับการยอมรับจำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 15 คน เก็บข้อมูลจำแนกตามเพศ ตำแหน่งวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง รายละเอียดดังนี้

1.1.1 กลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามเพศ จำนวน 15 คน เป็นเพศชายจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เพศหญิงจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 (ดูตารางภาคผนวก ง-61 หน้า 370) แสดงให้เห็นได้ว่าศิลปินส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อาจเนื่องจากเหตุผลที่ว่า การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเป็นงานหนักจำเป็นต้องใช้แรงงาน และพละกำลังมาก ส่งผลให้การทำงานด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผา มีความยากลำบากทั้งทางด้านเทคนิคและกระบวนการทำงานเฉพาะทางด้านเครื่องปั้นดินเผา อันประกอบด้วยน้ำหนักของวัตถุดิบที่ใช้ในการทำงานส่วนใหญ่มาจากดิน สารเคมี อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้การทำงาน และเตาเผา อาจเป็นสาเหตุให้ศิลปินส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามอาชีพ จำนวน 15 คน เป็นผู้ที่รับราชการ หรือเกษียณอายุราชการจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ผู้ที่ทำงานเอกชน หรือทำธุรกิจส่วนตัวจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเป็นศิลปินอิสระจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 (ดูตารางภาคผนวก ง-62 หน้า 370) แสดงให้เห็นได้ว่าศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานมีตำแหน่งหน้าที่การทำงานส่วนใหญ่รับราชการ หรือเกษียณอายุราชการ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะและการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผาทั้งจากมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยบูรพา และนักวิชาการออกแบบในหน่วยงานราชการ ซึ่งมีความพร้อมมากที่สุดทั้งด้านกระบวนการทางความคิดที่เป็นอิสระ ความพร้อมของวัตถุดิบ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่เอื้ออำนวยในการทำงาน

ลำดับต่อมาเป็นเอกชน หรือทำธุรกิจส่วนตัวมีทั้งเจ้าของกิจการ พนักงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผา เช่น โรงงาน บริษัทจำกัด และพนักงานออกแบบผลิตภัณฑ์ ลำดับสุดท้ายเป็นศิลปินอิสระซึ่งมีสตูดิโอสำหรับทำงานทางด้านเครื่องปั้นดินเผา ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และมีการจัดแสดงผลงานอย่างต่อเนื่องทั้งในและต่างประเทศ

1.1.3 กลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามระดับการศึกษา จำนวน 15 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 (คูตารางภาคผนวก ง-63 หน้า 370) แสดงให้เห็นว่าศิลปินส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทและจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผา ในช่วงระยะแรกศิลปินนิยมไปศึกษาที่ต่างประเทศทั้งระดับประกาศนียบัตร และปริญญาโท ซึ่งศึกษาต่อที่ประเทศทั้งทางตะวันออก เช่น ญี่ปุ่น และประเทศทางตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา ลำดับต่อมาศิลปินที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ช่วงแรกมักจบทางด้านศิลปะแขนงอื่น เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม การออกแบบ เป็นต้น เนื่องจากยังไม่มีจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาขึ้นในประเทศไทยและต่อมามีศิลปินรุ่นหลังที่จบการศึกษาด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาภายในประเทศ

ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านเครื่องปั้นดินเผาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ทั้งด้านศิลปะ หรือการออกแบบทางอุตสาหกรรม อย่างแพร่หลายมากขึ้น

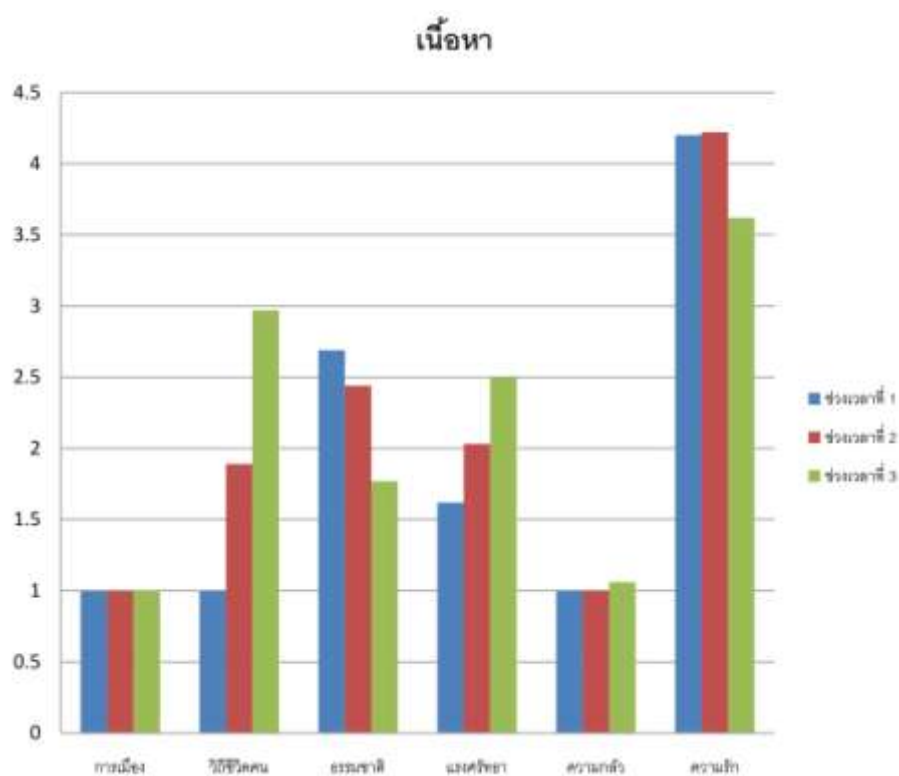
1.1.4 กลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 15 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ระหว่าง 8-10 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 มากกว่า 10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 (คูตารางภาคผนวก ง-64 หน้า 371) แสดงให้เห็นว่าศิลปินส่วนใหญ่ทำงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและยาวนาน ปัจจุบันศิลปินบางคนอาจไม่ได้ทำงานสร้างสรรค์ต่อ อันเนื่องจากมีอายุที่มากขึ้นมีหน้าที่ความรับผิดชอบทางหน้าที่การงาน ภาระทางครอบครัว หรือประกอบอาชีพอื่นที่ไม่เกี่ยวกับด้านเครื่องปั้นดินเผา ส่วนที่มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 8-10 ปี จำนวน 1 ซึ่งได้เสียชีวิตลงทำให้มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์น้อยที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานช่วงเวลา พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2555 ผู้วิจัยสามารถแบ่งได้ 3 ช่วงเวลา ตามการเปลี่ยนแปลงที่มีพัฒนาการสำคัญ ดังนี้

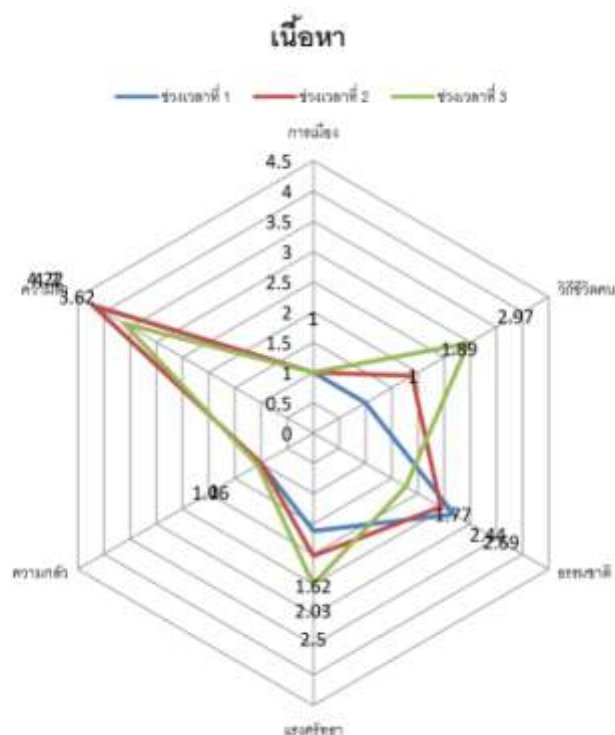
ตารางที่ 3-4 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเนื้อหา

หัวข้อ	ช่วงเวลาที่ 1	ช่วงเวลาที่ 2	ช่วงเวลาที่ 3
	พ.ศ. 2525-2534	พ.ศ. 2535-2544	พ.ศ. 2545-2555
การเมืองการปกครอง	1.00	1.00	1.00
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	1.89	2.97
ธรรมชาติและ สภาพแวดล้อม	2.69	2.44	1.77
แรงศรัทธา ความเชื่อ ส่วนตัว	1.62	2.03	2.50
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	1.00	1.06
ความรัก ความงาม ความ ประทับใจ	4.20	4.22	3.62

แผนภูมิที่ 3-13 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเนื้อหา

แผนภูมิที่ 3-13 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเนื้อหา (ต่อ)

1.2.1 ด้านเนื้อหา การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างผลงานจำนวน 101 ชิ้น จากกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำนวน 15 คน สรุปได้ว่าเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และเทคโนโลยี ส่งผลต่อเนื้อหาแนวคิดของศิลปินผู้สร้างสรรค์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

ช่วงเวลาที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2534 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.20 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.69 ปานกลาง ศิลปินมีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ และธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ยในระดับมาก เนื่องจากเป็นช่วงแรกที่งานเครื่องปั้นดินเผาหัตถกรรม หรืองานประยุกต์ศิลป์ซึ่งมีความประณีตสวยงาม สามารถใช้สอยได้ ก่อนเริ่มพัฒนาขึ้นเป็นงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผามากขึ้น ช่วงเริ่มต้นศิลปินมักใช้เนื้อหาการสร้างสรรค์งานเริ่มจากความรัก ความงาม ความประทับใจในธรรมชาติเป็นหลัก

ช่วงเวลาที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2544 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 4.22 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 2.44 ปานกลาง ศิลปินมีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา

ความเชื่อส่วนตัว และวิถีชีวิตของคนในสังคม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากระดับการศึกษาของศิลปินสูงขึ้น เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือแนวทางที่ตนเองสนใจ ส่งผลให้มีการรับรู้ทางด้านศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา เติบโตแพร่หลาย มีการติดต่อสื่อสารหรือเดินทางแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศิลปินจากนานาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมตามยุคสมัย ทำให้ศิลปินมีเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานได้หลากหลายมากกว่าเดิม

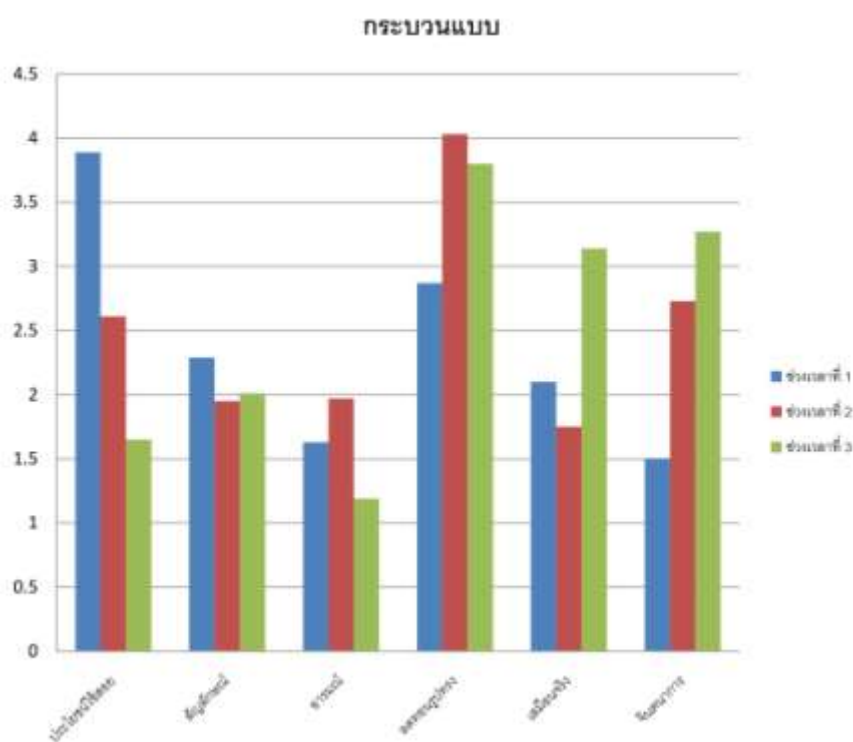
ช่วงเวลาที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2555 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ ค่าเฉลี่ย 3.62 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ค่าเฉลี่ย 2.97 ปานกลาง ศิลปินมีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ มีค่าเฉลี่ยลดลง แต่เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม แรงศรัทธา และความเชื่อส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการติดต่อสื่อสารทั้งการเดินทางระหว่างประเทศ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีไร้สาย เป็นต้น ทำให้ได้ง่ายสะดวกสบายทำให้ศิลปินมีเนื้อหาแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานได้หลากหลายมากขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างศิลปินไม่มีการใช้เนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และความกลัว แรงกดดัน มาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน เนื่องจากเนื้อหาอาจไม่เหมาะสมกับลักษณะงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะเฉพาะทั้งวัตถุดิบ ดิน เคลือบ ทัศนธาตุ และเทคนิควิธีการเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ที่แสดงออกถึงลักษณะทางธรรมชาติมากกว่าเนื้อหาอื่น หรือข้อจำกัดทางวัสดุเครื่องปั้นดินเผาที่ไม่สามารถตอบสนองต่อเนื้อหาแนวคิดได้หลากหลายเท่าศิลปะแขนงอื่น เช่น จิตรกรรม ภาพพิมพ์ เป็นต้น

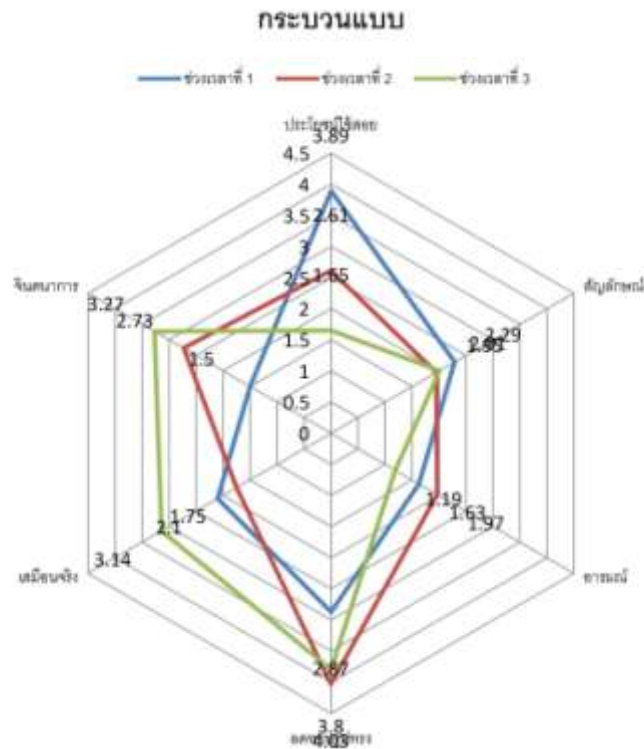
ตารางที่ 3-5 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านกระบวนการแบบ

หัวข้อ	ช่วงเวลาที่ 1	ช่วงเวลาที่ 2	ช่วงเวลาที่ 3
	พ.ศ. 2525-2534	พ.ศ. 2535-2544	พ.ศ. 2545-2555
ประโยชน์ใช้สอย	3.89	2.61	1.65
สัญลักษณ์	2.29	1.95	2.01
อารมณ์ความรู้สึก	1.63	1.97	1.19
ลดทอนรูปทรงและ รายละเอียด	2.87	4.03	3.80
รูปทรงเสมือนจริง	2.10	1.75	3.14
จินตนาการ ความฝัน เหนือจริง	1.50	2.73	3.27

แผนภูมิที่ 3-14 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านกระบวนการแบบ

แผนภูมิที่ 3-14 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านกระบวนการแบบ (ต่อ)

1.2.2 ด้านกระบวนการแบบ การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างผลงานจำนวน 101 ชิ้น จากกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำนวน 15 คน สรุปได้ว่ากระบวนการแบบในการสร้างสรรค์ผลงานมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา ดังนี้

ช่วงเวลาที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2534 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานกระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ย 3.89 มาก และลำดับต่อมากระบวนการแบบลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 2.87 ปานกลาง ศิลปินมีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีกระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ยระดับมาก เนื่องจากเริ่มพัฒนาจากงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปทรงดั้งเดิมในอดีตพัฒนามาจากรูปทรงของภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอย ในหน้าที่แตกต่างกัน เช่น จาน ชาม กระถาง แจกัน เป็นต้น

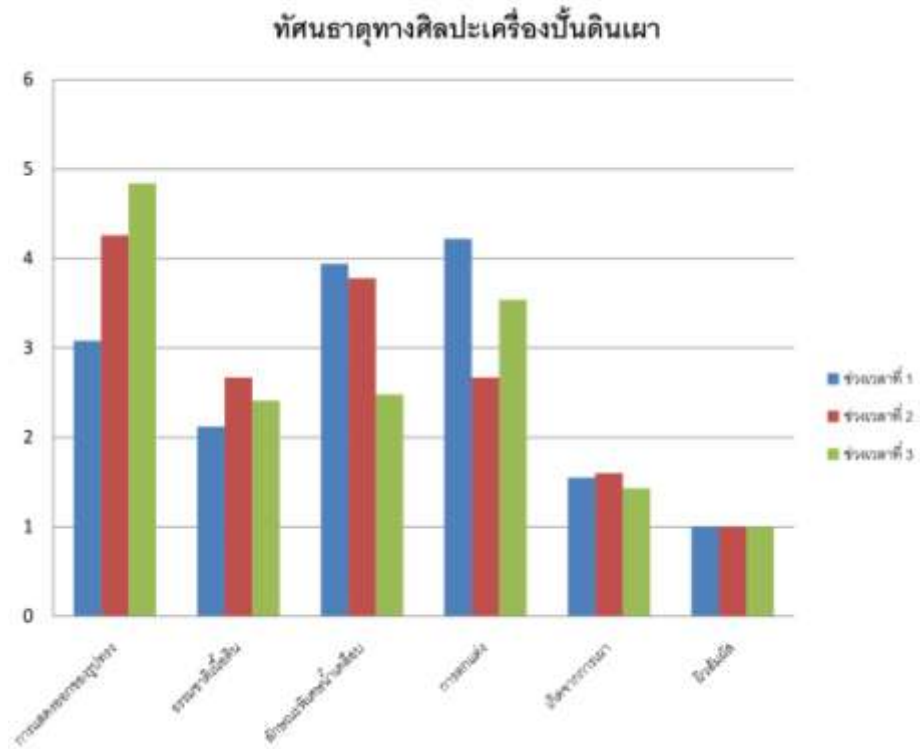
ช่วงเวลาที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2544 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานกระบวนการแบบลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 4.03 มาก และลำดับต่อมากระบวนการแบบจินตนาการ ความฝันจริง ค่าเฉลี่ย 2.73 ปานกลาง พบว่าค่าเฉลี่ยกระบวนการแบบลวดทอนรูปทรงและรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของศิลปกรรมแขนงอื่น และเกิดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะสมัยใหม่ในสถาบันการศึกษาที่มีเพิ่มมากขึ้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ช่วงเวลาที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2555 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานกระบวนแบบลดทอนรูปทรงและรายละเอียด ค่าเฉลี่ย 3.80 มาก และลำดับต่อมากกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ค่าเฉลี่ย 3.27 ปานกลาง พบว่าค่าเฉลี่ยในหลายกระบวนแบบมีใกล้เคียงกันมากขึ้น เนื่องจากอิทธิพลของศิลปินจากนานาประเทศที่เข้าร่วมร่วมแสดงนิทรรศการผลงานในประเทศไทย การติดต่อสื่อสารระหว่างศิลปิน และการสร้างความร่วมมือในหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยมีการเผยแพร่สู่สาธารณะมากขึ้น

ตารางที่ 3-6 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

หัวข้อ	ช่วงเวลาที่ 1	ช่วงเวลาที่ 2	ช่วงเวลาที่ 3
	พ.ศ. 2525-2534	พ.ศ. 2535-2544	พ.ศ. 2545-2555
การแสดงออกของรูปทรง	3.08	4.26	4.84
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.12	2.67	2.41
สีพื้นและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.94	3.78	2.48
ลักษณะของการตกแต่ง	4.22	2.67	3.54
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.55	1.60	1.43
การรับรู้ทางผัสสัมผัส	1.00	1.00	1.00

แผนภูมิที่ 3-15 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

1.2.3 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างผลงาน จำนวน 101 ชิ้น จากกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำนวน 15 คน สรุปได้ว่าทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในการสร้างสรรค์ผลงานมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา ดังนี้

ช่วงเวลาที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2534 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาลักษณะของการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.22 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.94 มาก ศิลปินมีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเกี่ยวกับการตกแต่ง และสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก เนื่องจากการตกแต่งและน้ำเคลือบ เป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่ก่อให้เกิดความสวยงาม และน่าสนใจบางผลงานสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ สืบเนื่องมาจากการหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา นอกจากนี้ น้ำเคลือบยังมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ที่มีความแตกต่างจากงานศิลปกรรมอื่น

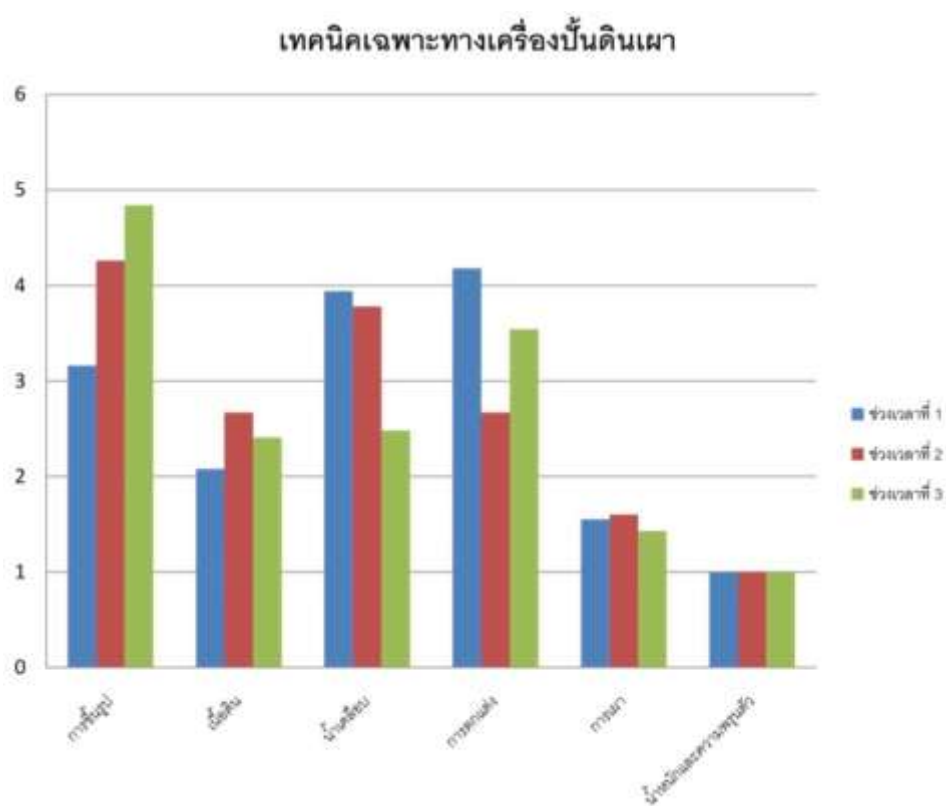
ช่วงเวลาที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2544 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาด้านการแสดงออกของรูปทรง ค่าเฉลี่ย 4.26 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.78 มาก พบว่าทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น และสีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ มีค่าเฉลี่ยลดลง เนื่องจากศิลปินได้รับอิทธิพลจากศิลปินต่างชาติหรือเกิดการเรียนรู้จากการศึกษาผลงานศิลปกรรมแขนงอื่น และนำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์รูปทรงผลงาน ส่งผลให้มีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้นกว่ารูปทรงที่มีที่มาจากภาชนะใช้สอยในอดีต และการแสดงออกทางรูปทรงสามารถทำได้ง่ายและเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากกว่าวิธีการอื่น

ช่วงเวลาที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2555 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาด้านการแสดงออกของรูปทรง ค่าเฉลี่ย 4.84 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับลักษณะของการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 3.54 มาก พบว่าทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเกี่ยวกับการแสดงออกของรูปทรง มีค่าเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น และลักษณะของการตกแต่ง มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เนื่องจากการแสดงออกทางรูปทรงสามารถตอบสนองความต้องการของศิลปินได้หลากหลาย ทั้งด้านรูปทรงแบบประติมากรรม รูปทรงแบบภาชนะ รูปทรงแบบนามธรรม เป็นต้น และศิลปินมีความต้องการสร้างสรรค์งานหลากหลายทั้งกระบวนการแบบ เทคนิคการตกแต่ง และผสมผสานหลายวิธีการเข้าด้วยกัน

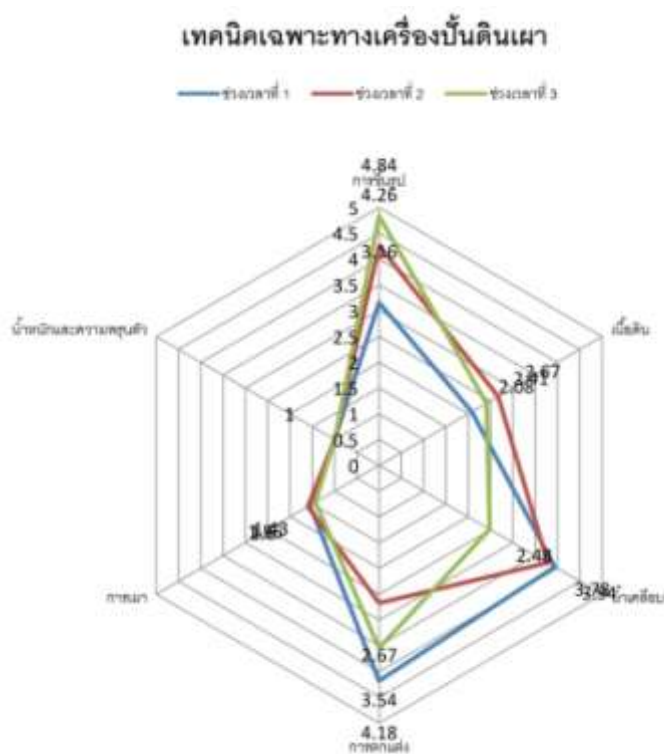
ตารางที่ 3-7 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องบินดินเผา

หัวข้อ	ช่วงเวลาที่ 1	ช่วงเวลาที่ 2	ช่วงเวลาที่ 3
	พ.ศ. 2525-2534	พ.ศ. 2535-2544	พ.ศ. 2545-2555
การขึ้นรูป	3.16	4.26	4.84
เนื้อดิน	2.08	2.67	2.41
น้ำเคลือบ	3.94	3.78	2.48
การตกแต่ง	4.18	2.67	3.54
การเผา	1.55	1.60	1.43
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	1.00	1.00

แผนภูมิที่ 3-16 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องบินดินเผา

แผนภูมิที่ 3-16 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างผลงานในแต่ละช่วงเวลา ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (ต่อ)

1.2.4 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา การวิเคราะห์ห้กลุ่มตัวอย่างผลงานจำนวน 101 ชิ้น จากกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำนวน 15 คน สรุปได้ว่าเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา มีค่าเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลา ซึ่งค่าเฉลี่ยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเสมอ เนื่องจากเทคนิคส่งผลให้เกิดความงาม ความแตกต่างที่สามารถแสดงลักษณะที่สำคัญในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งแสดงอัตลักษณ์ของศิลปิน ซึ่งศิลปินแต่ละคนย่อมแสวงหาเทคนิคที่เหมาะสมกับตน เช่น การขึ้นรูป เนื้อดินที่มีส่วนผสมพิเศษ น้ำเคลือบที่มีสีสันทันเฉพาะตน วิธีการเผาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์พิเศษ เป็นต้น ทั้งนี้เทคนิคเป็นสื่อที่ดีในการช่วยส่งเสริมให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เนื้อหาแนวคิด และกระบวนการสร้างสรรค์ มีศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ดังนี้

ช่วงเวลาที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2534 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 4.18 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.94 มาก

ช่วงเวลาที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2544 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.26 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับน้ำเคลือบ ค่าเฉลี่ย 3.78 มาก

ช่วงเวลาที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2555 ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาการขึ้นรูป ค่าเฉลี่ย 4.84 มาก และลำดับต่อมาเกี่ยวกับการตกแต่ง ค่าเฉลี่ย 3.54 มาก

2. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต

2.1 ปัญหาจากปัจจัยภายนอก สรุปลได้ 2 แนวทางดังนี้

แนวทางแรก การเผยแพร่ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยในประเทศไทย นอกจากสถาบันการศึกษา และศิลปินจัดขึ้นเองแล้ว ยังมีเวทีการจัดแสดงผลงานทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในระดับชาติที่มีการจัดอย่างสม่ำเสมอมีเพียงเวทีเดียว คือ การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ซึ่งในปัจจุบันมีการจัดแสดงนิทรรศการทุก 2 ปี แต่การประชาสัมพันธ์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากยังรู้จักในวงแคบเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

แนวทางที่สอง การสนับสนุน การสะสมผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทยยังไม่ได้รับการนิยมนักเท่าการสะสมผลงานศิลปะแขนงอื่น เช่น จิตรกรรม ภาพพิมพ์ เป็นต้น อาจมีสาเหตุกลุ่มผู้สะสมที่อยู่ในวงจำกัดไม่แพร่หลาย หรือผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะ 3 มิติต้องมีพื้นที่ในการจัดวางผลงานมากกว่าผลงานศิลปะอื่นที่มีลักษณะ 2 มิติ เป็นต้น

2.2 ปัญหาจากปัจจัยภายใน สรุปลได้ 2 แนวทางดังนี้

แนวทางแรก ศิลปินที่สนใจในการสร้างสรรค์อยู่ในวงแคบ ส่วนใหญ่ไม่มีการสร้างสรรค์ผลงานอย่างสม่ำเสมอ อันเนื่องจากไม่สามารถดำรงชีพได้ในสถานะศิลปิน กลุ่มคนผู้ที่สะสมหรือผู้ชื่นชอบศิลปะเครื่องปั้นดินเผาไม่แพร่หลายเหมือนการสะสมงานศิลปะแขนงอื่น และส่วนหนึ่งของผลงานมีที่มาจากการเรียนหรือผลงานศิลปนิพนธ์ในสถาบันการศึกษา มากกว่าผลงานที่เกิดจากความต้องการของศิลปิน อาจเป็นเหตุปัจจัยส่งผลให้ศิลปินขาดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

แนวทางที่สอง ข้อจำกัดของวัสดุ และอุปกรณ์ในการทำงาน งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาต้องใช้ทักษะความชำนาญ ประสบการณ์ และเทคนิคในการทำงาน เช่น การเลือกใช้วัตถุดิบที่เหมาะสม การขึ้นรูป การตกแต่ง การเผา เป็นต้น ซึ่งเป็นการทำงานที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน เมื่อเปรียบเทียบกับ การสร้างสรรค์งานศิลปะแขนงอื่น

2.3 แนวทางการพัฒนา สรุปลได้ 2 แนวทางดังนี้

แนวทางแรก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มศิลปินและสถาบัน

การศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผา จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงาน หรือสร้างกิจกรรมที่เทียบเท่างานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ เพื่อเพิ่มจำนวนนิทรรศการ กระตุ้นให้เกิดศิลปินหน้าใหม่ และความสนใจจากผู้สนใจสะสมผลงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพิ่มมากขึ้น

แนวทางที่สอง เผยแพร่งานเครื่องปั้นดินเผาให้เป็นที่รู้จักแก่ศิลปินแขนงอื่น เพื่อใช้เครื่องปั้นดินเผาเป็นเทคนิคหรือสื่อที่ใช้ในการสร้างสรรค์เช่นเดียวกับ จิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น ซึ่งอาจได้ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีความน่าสนใจ ช่วยเผยแพร่ให้รับรู้ในวงกว้าง และช่วยกระตุ้นให้ผู้ที่สะสมงานศิลปะอื่นหันมาสนใจสะสมงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผามากยิ่งขึ้น

พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยจากข้อมูลสู่การสร้างแนวคิด

1. **แนวคิดจากการวิจัย** ผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผลงานและ กระบวนแบบจัดแบ่งได้ 4 กลุ่ม มีความเชื่อมโยงกัน ดังนี้

1.1 กระบวนแบบผลงาน กลุ่มที่ 1 แสดงออกแบบประโยชน์ใช้สอย ส่วนใหญ่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ บางส่วนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เกี่ยวกับ ลักษณะการตกแต่ง สีส้น และลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ (ตารางที่ 3-13, หน้า 233) ซึ่งศิลปินที่มี กระบวนแบบนี้มีจำนวน 4 คน ได้แก่ วัน โชค ฤกษ์งามหาสกุล, ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์, เสริมศักดิ์ นาคบัว และสมรภัฏ ปันติบุญ

1.2 กระบวนแบบผลงานกลุ่มที่ 2 แสดงออกแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ส่วนใหญ่เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม และความรัก ความงาม ความประทับใจ ทัศนธาตุ ทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการแสดงออก ทางรูปทรง (ตารางที่ 3-14, หน้า 234) ซึ่งศิลปินที่มีกระบวนแบบนี้มีจำนวน 2 คน ได้แก่ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ และวิภู ศรีวิลาศ

1.3 กระบวนแบบผลงาน กลุ่มที่ 3 แสดงออกแบบสัญลักษณ์ ส่วนใหญ่เนื้อหา เกี่ยวกับแรงศรัทธาความเชื่อส่วนตัว ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เกี่ยวกับลักษณะการตกแต่ง และสีส้น ลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ และ การแสดงออกทางรูปทรง (ตารางที่ 3-15, หน้า 234) ซึ่งศิลปินที่มีกระบวนแบบนี้มีจำนวน 2 คน ได้แก่ เวนิช สุวรรณ โมลิ และวสินบุรี สุภานิชวรภาชน์

1.4 กระบวนแบบผลงาน กลุ่มที่ 4 แสดงออกแบบลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด ส่วนใหญ่เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ บางส่วนเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพ

แวดล้อม วิถีชีวิตของคนในสังคม และแรงศรัทธาความเชื่อส่วนตัว ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการแสดงออกทางรูปทรง (ตารางที่ 3-16, หน้า 235) ซึ่งศิลปินที่มีกระบวนการแบบนี้มีจำนวน 7 คน ได้แก่ วิโชค มุกดามณี, ภาณี พันธุภากร, วรวัฒน์ จันทศิริ, สุโรจนา เศรษฐบุตร, รัช รัชนิกร, สยมพร กายรสสุวรรณ และศุภฎี รักมณี

ตารางที่ 3-8 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านเนื้อหา

รายชื่อศิลปิน	หัวข้อ					ความรักความงามความประทับใจ
	การเมืองการปกครอง	วิถีชีวิตของคนในสังคม	ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	แรงศรัทธาความเชื่อส่วนตัว	ความกล้าแรงกดดัน	
วันโชค	-	-	4.66	-	-	4.33
เวนิช	-	-	-	3.5 *	-	-
ประคิษฐ์	-	-	-	-	-	4.6
เสริมศักดิ์	-	-	-	-	-	5
วิโชค	-	-	-	-	-	4.33
ภาณี	-	-	5	-	-	4
วรวัฒน์	-	-	-	-	-	4.4
สมรักษ์	-	-	-	-	-	5
สุโรจนา	-	-	-	3.37 *	-	3.37 *
รัช	-	4.2	-	-	-	-
สยมพร	-	3.75	-	-	-	4.5
ศรีบรรณา	-	3.25 *	-	-	-	3 *
ศุภฎี	-	-	-	3.87	-	3.5
วิภู	-	3 *	-	-	-	3.71
วศินบุรี	-	-	-	4.37	-	4.25

* หมายเหตุ : เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไม่ต่ำกว่า 3.51 (มาก)

ตารางที่ 3-9 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านกระบวนการแบบ

รายชื่อ ศิลปิน	หัวข้อ					
	ประโยชน์ ใช้สอย	สัญลักษณ์	อารมณ์ ความรู้สึก	ลดทอน รูปทรงและ รายละเอียด	รูปทรง เสมือนจริง	จินตนาการ ความฝัน เหนือจริง
วัน โชก	5	-	-	-	3.5 *	-
เวนิช	-	3.75	-	-	-	-
ประดิษฐ์	4.2	-	-	3.6	-	-
เสริมศักดิ์	4	-	-	-	-	-
วิโชค	-	-	-	4.66	-	4.33
ภรดี	-	-	-	5	4	-
วรวัฒน์	-	-	-	5	-	-
สมรภัย	5	-	-	-	-	-
สุโรจนา	-	-	-	4	-	-
รัช	-	-	-	5	-	4
สยมพร	-	-	-	4.87	-	-
ศรีบรรณา	-	-	-	-	4	4.75
คุษฎี	-	-	-	4	5	-
วิภู	-	-	-	-	4.14	4.42
วศินบุรี	-	4.5	-	-	-	-

* หมายเหตุ : เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไม่ต่ำกว่า 3.51 (มาก)

ตารางที่ 3-10 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายชื่อ ศิลปิน	หัวข้อ					
	การแสดง ออกทาง รูปทรง	ลักษณะทาง ธรรมชาติ ของเนื้อดิน	สีสันทและ ลักษณะ พิเศษของ น้ำเคลือบ	ลักษณะ ของการ ตกแต่ง	การเปลี่ยน แปลงที่เกิด จากการเผา	การรับรู้ ทางผิว สัมผัส
วันโชค	4.16	-	-	4.16	-	-
เวนิช	3.37 *	-	4	4	-	-
ประดิษฐ์	-	-	4.6	4.4	-	-
เสริมศักดิ์	-	-	3.83	4.33	-	-
วิโชค	4.66	-	-	3.83	-	-
ภรดี	4.16	-	4	3.83	-	-
วรวัฒน์	5	-	3.8	-	-	-
สมรักษ์	3.5 *	-	4.5	-	-	-
สุโรจนา	4	3.37 *	-	-	-	-
รัช	5	-	-	4	-	-
สยมพร	5	3.5 *	-	-	-	-
ศรีบรรณา	5	-	-	3.87	-	-
คุณฤๅ	5	4	-	-	-	-
วิภู	4.71	-	-	4.14	-	-
วศินบุรี	4.37	-	-	3.87	-	-

* หมายเหตุ : เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไม่ต่ำกว่า 3.51 (มาก)

ตารางที่ 3-11 ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างศิลปิน ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายชื่อ ศิลปิน	หัวข้อ					น้ำหนัก และความ พหุนตัว
	การขึ้นรูป	เนื้อดิน	น้ำเคลือบ	การตกแต่ง	การเผา	
วันโชค	4.16	-	-	4.16	-	-
เวนิช	3.37 *	-	4	4	-	-
ประดิษฐ์	-	-	4.6	4.4	-	-
เสริมศักดิ์	-	-	3.83	4.16	-	-
วิโชค	4.66	-	-	3.83	-	-
ภรดี	4.16	-	4	3.83	-	-
วรวัฒน์	5	-	3.8	-	-	-
สมรักษ์	3.5 *	-	4.5	-	-	-
สุโรจนา	4	3.37 *	-	-	-	-
รัช	5	-	-	4	-	-
สยามพร	5	3.5 *	-	-	-	-
ศรีบรรณา	5	-	-	3.87	-	-
คุณฤ	5	4	-	-	-	-
วิภู	4.71	-	-	4.14	-	-
วศินบุรี	4.37	-	-	3.87	-	-

* หมายเหตุ : เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไม่ต่ำกว่า 3.51 (มาก)

ตารางที่ 3-12 การแบ่งกลุ่มกระบวนแบบผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย

หัวข้อ	รายละเอียด			
	รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4
เนื้อหา	1. ความรัก ความงาม ความประทับใจ 2. ธรรมชาติ และ สภาพแวดล้อม	1. ความรัก ความงาม ความประทับใจ 2. วิถีชีวิตของคนใน สังคม	1. แรงศรัทธา ความ เชื่อส่วนตัว 2. ความรัก ความงาม ความประทับใจ	1. ความรัก ความงาม ความประทับใจ 2. แรงศรัทธา ความ เชื่อส่วนตัว 3. วิถีชีวิตของคนใน สังคม 4. ธรรมชาติ และ สภาพแวดล้อม
กระบวนแบบ	1. ประโยชน์ ใช้สอย	1. จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	1. สัญลักษณ์	1. ลดทอนรูปทรง และรายละเอียด
ทัศนธาตุทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา	1. สีเส้นและลักษณะ พิเศษของน้ำเคลือบ 1. ลักษณะของการ ตกแต่ง	1. การแสดงออก ของรูปทรง 2. ลักษณะของการ ตกแต่ง	1. การแสดงออก ของรูปทรง 2. ลักษณะของการ ตกแต่ง	1. การแสดงออก ของรูปทรง 2. ลักษณะของการ ตกแต่ง 2. ลักษณะทาง ธรรมชาติของ เนื้อดิน 2. สีเส้นและลักษณะ พิเศษของน้ำเคลือบ
เทคนิคเฉพาะทาง เครื่องปั้นดินเผา	1. น้ำเคลือบ 1. การตกแต่ง	1. การขึ้นรูป 2. การตกแต่ง	1. การขึ้นรูป 2. การตกแต่ง	1. การขึ้นรูป 2. การตกแต่ง 2. เนื้อดิน 2. น้ำเคลือบ

หมายเหตุ : เรียงลำดับหัวข้อจากมากไปหาน้อย

ตารางที่ 3-13 กลุ่มศิลปินและกระบวนการแบบผลงาน แบบที่ 1

รายชื่อศิลปิน	ผลการวิเคราะห์	ตัวอย่างภาพผลงาน	รายละเอียดผลงาน
วันโชค	1. เนื้อหาธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม 2. กระบวนการแบบ ประโยชน์ใช้สอย 3. ทักษะและเทคนิค ลักษณะของการตกแต่ง และการแสดงออกทาง รูปทรง		ปะการังกับขามโบราณ, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 5
ประดิษฐ์	1. เนื้อหาความรักความ งาม ความประทับใจ 2. กระบวนการแบบ ประโยชน์ใช้สอย 3. ทักษะและเทคนิค สีสันทันและลักษณะพิเศษ ของน้ำเคลือบ		ดอกหญ้า ยอดดอย, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 7
เสริมศักดิ์	1. เนื้อหาความรักความ งาม ความประทับใจ 2. กระบวนการแบบ ประโยชน์ใช้สอย 3. ทักษะและเทคนิค ลักษณะของการตกแต่ง		ชีวิต, รับเชิญร่วมแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 6
สมรักษ์	1. เนื้อหาความรักความ งาม ความประทับใจ 2. กระบวนการแบบ ประโยชน์ใช้สอย 3. ทักษะและเทคนิค สีสันทันและลักษณะพิเศษ ของน้ำเคลือบ		หม้อสีดำใบที่ 1, รางวัลดีเด่น การแสดง ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 6

ตารางที่ 3-14 กลุ่มศิลปินและกระบวนแบบผลงาน แบบที่ 2

รายชื่อศิลปิน	ผลการวิเคราะห์	ตัวอย่างภาพผลงาน	รายละเอียดผลงาน
ศรีบรรณา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาวิถีชีวิตของคนในสังคม 2. กระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		ครอบครัว, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 12
วิภู	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาความรักความงาม ความประทับใจ 2. กระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		Luang Phor Yao, (Monk of Eternity) พ.ศ. 2555

ตารางที่ 3-15 กลุ่มศิลปินและกระบวนแบบผลงาน แบบที่ 3

รายชื่อศิลปิน	ผลการวิเคราะห์	ตัวอย่างภาพผลงาน	รายละเอียดผลงาน
เวนิช	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว 2. กระบวนแบบสัญลักษณ์ 3. ทักษะและเทคนิค ลักษณะของการตกแต่ง และสีเส้นและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ 		ไม้อยู่ วัฏสงสาร, รางวัลเหรียญทองแดง การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 1
วสินบุรี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว 2. กระบวนแบบสัญลักษณ์ 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		Untitled (พ.ศ. 2547), ผลงานสะสมของ ศูนย์ประติมากรรม กรุงเทพฯ

ตารางที่ 3-16 กลุ่มศิลปินและกระบวนแบบผลงาน แบบที่ 4

รายชื่อศิลปิน	ผลการวิเคราะห์	ตัวอย่างภาพผลงาน	รายละเอียดผลงาน
วิโชค	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาความรักความงาม ความประทับใจ 2. กระบวนแบบลดทอน รูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		หน้าเด็ก, รางวัลดีเด่น การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 5
ภรดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม 2. กระบวนแบบลดทอน รูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		ดอกไม้ทะเล 3, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 4
วรวัฒน์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาความรักความงาม ความประทับใจ 2. กระบวนแบบลดทอน รูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		รังเก่า, รางวัลยอดเยี่ยม การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 8
สุโรจนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาความรักความงาม ความประทับใจและแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว 2. กระบวนแบบลดทอน รูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะและเทคนิคการ แสดงออกทางรูปทรง 		ต้นกร่าง (พ.ศ. 2544) การแสดงศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา แห่งชาติ ครั้งที่ 11

ตารางที่ 3-16 กลุ่มศิลปินและกระบวนแบบผลงาน แบบที่ 4 (ต่อ)

รายชื่อศิลปิน	ผลการวิเคราะห์	ตัวอย่างภาพผลงาน	รายละเอียดผลงาน
รัช	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาวิถีชีวิตของคนในสังคม 2. กระบวนแบบลดทอนรูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะธาตุและเทคนิคการแสดงออกทางรูปทรง 		<p>คนเหนือคน (คนจี่คน), ราววัลดีเด่น</p> <p>การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12</p>
สยมพร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาความรักความงาม ความประทับใจ 2. กระบวนแบบลดทอนรูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะธาตุและเทคนิคการแสดงออกทางรูปทรง 		<p>สนทนา,</p> <p>ราววัลยอดเยี่ยม</p> <p>การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 10</p>
คุษฎี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว 2. กระบวนแบบลดทอนรูปทรงและรายละเอียด 3. ทักษะธาตุและเทคนิคการแสดงออกทางรูปทรง 		<p>ผู้สงบและเบิกบาน, (พ.ศ. 2544)</p> <p>การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา</p> <p>Terra cotta Sculpture</p>

2. สรุปผลแนวคิดจากการวิจัย ผลการวิเคราะห์ทั้งเนื้อหา กระบวนแบบ ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิควิธีการเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสร้างแนวคิดจากการวิจัย สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหา ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่เกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจเนื่องจากลักษณะของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา สร้างมาจากวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำงาน เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น เนื้อดิน น้ำเคลือบ สีสน การเผา เป็นต้น ผสมผสานการแสดงออกทางรูปทรงเรียบง่าย สวยงาม เหมาะกับเนื้อหาเชิงบวก และสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ

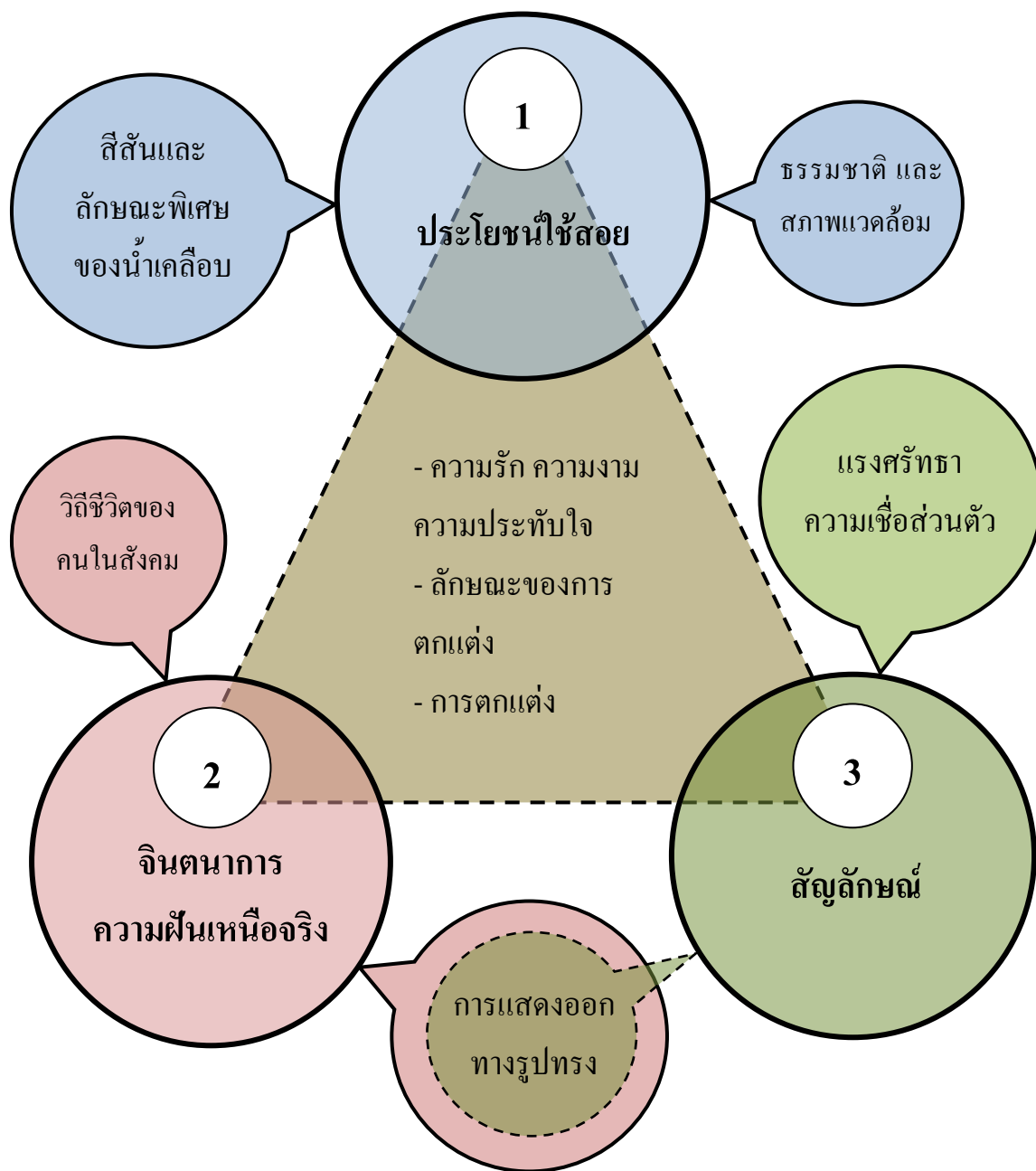
2.2 ด้านกระบวนแบบ ทักษะทางเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจัดแบ่งเป็น 3 กระบวนแบบที่มีความชัดเจน ดังนี้

กระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ลักษณะที่สำคัญ ลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงที่พัฒนามาจากภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอยเมื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานแล้วไม่จำเป็นต้องมีประโยชน์ใช้สอย ซึ่งบางผลงานอาจใช้สอยได้หรือใช้สอยไม่ได้ ลำดับที่สองสีสนและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ มีความหลากหลายสวยงาม เช่น เคลือบที่มีการไหลตัว เคลือบผลึก เคลือบผิวด้าน เคลือบขี้เถ้าที่เกิดจากการเผา เป็นต้น และลำดับสุดท้ายเนื้อหาการสร้างสรรค์เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมากที่สุด

กระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงหลากหลายทั้งในลักษณะจินตนาการ เหนือจริง และอุดมคติ ลำดับที่สองความหลากหลายของเทคนิคในการขึ้นรูป เช่น การขึ้นแบบอิสระด้วยมือ การใช้แม่พิมพ์ การใช้แป้นหมุน เป็นต้น และลำดับสุดท้ายเนื้อหาการสร้างสรรค์เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ซึ่งมีเนื้อหาเรื่องราวหลากหลาย และสามารถนำมาสร้างรูปทรงได้ทั้งเหมือนจริง หรือจินตนาการขึ้นมาใหม่

กระบวนแบบสัญลักษณ์ ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงเรขาคณิต เชิงสัญลักษณ์ และนามธรรม สื่อความคิดที่ศิลปินต้องการแสดงออกมากที่สุด ลำดับที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธาความเชื่อส่วนตัวที่ศิลปินสนใจเป็นพิเศษ เช่น เนื้อหา เทคนิค วิธีการ หรือผสมผสานหลายอย่างเข้าด้วยกันนำมาสร้างสรรค์ผลงาน และลำดับสุดท้ายการแสดงออกทางรูปทรงที่มาจากรูปทรงเรียบง่าย อาจเป็นรูปทรงนามธรรม หรือเกิดจากลักษณะการจัดวางเพื่อผลทางความรู้สึกตามที่ศิลปินต้องการ

แผนภูมิที่ 3-17 แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา กระบวนแบบ ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 3-133 การแบ่งกลุ่มผลงานตามแนวคิดจากการวิจัย

เชิงอรรถท้ายบทที่ 3

- ¹ เมื่อวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไปรับวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น ชนชั้นสูงเริ่มให้ช่างปั้นปั้นรูปเหมือนของคนที่เคยพบนับถือเพื่อไว้เคารพบูชาหรือสร้างเป็นอนุสาวรีย์ โดยเฉพาะประติมากรรมรูปคนเหมือนนั้น เริ่มสร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ความคิดนี้ได้แพร่หลายมากขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 แต่นิยมให้จิตรกรวาดรูปเหมือนมากกว่าการปั้นรูปเหมือน (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2547, หน้า 67)
- ² ในเรื่องสนิยมใหม่ของชาวสยามนั้น รัชกาลที่ 6 ได้ทรงดำเนินอิทธิพลแห่งความเจริญก้าวหน้าของตะวันตกและความกระตือรือร้นของชนชั้นสูง ที่ทำตัวเป็นฝรั่งของชาวสยามใหม่ว่า “ชอบขายหรือแลกเปลี่ยนทรัพย์มรดกที่หาค่ามิได้ เช่น ชันถม กล่องฝังมุกกับของที่ทันสมัย เช่น กระจกน้ำร้อน กล่องบุหรี่ปราคาถุกๆ และยังทำให้ผนังบ้านรกรุงรังไปด้วยภาพพิมพ์หินที่น่าเกลียดน่ากลัว ทั้งนี้เพื่อแสดงให้คนอื่นเห็นว่าเรามีอารยธรรม” (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 32)
- ³ นักเรียนรุ่นแรกของโรงเรียนศิลปากร ซึ่งส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนเพาะช่าง และมีทั้งหมด 7 คน ได้แก่ นายแหม่ม ขาวมีชื่อ, นายพิมาน มูลประมุข, นายสิทธิเดช แสงหิรัญ, นายเพื่อหริพิทักษ์, นายจงกล กำจัดโรค, นายสวัสดิ์ ชื่นมานา, และนางสาวพวงทอง ไกรหงส์ น่าจะเข้ามาเรียนศิลปะกับ Professor Feroci ก่อนที่จะมีคำสั่งตั้งโรงเรียนศิลปากร คือประมาณปี พ.ศ. 2477 เพราะนักเรียนศิลปากรรุ่นแรกสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2486 (วันที่ค้นข้อมูล 10 มกราคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.psgartgallery.su.ac.th/gallery/bhirasri>)
- ⁴ การเสียชีวิตของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 นอกจากจะเป็นการสูญเสียศิลปินระดับชาติ และครูอันเป็นที่รักของศิษย์แล้ว ยังมีผลทำให้การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติที่ไม่มีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นกรรมการตัดสินมีอันต้องคลายความศักดิ์สิทธิ์และซบเซาลงด้วย ไม่ว่าจะเป็นจำนวนผลงานที่ส่งเข้าประกวดลดลงมาก หรือการประท้วงผลการตัดสินรางวัลในการประกวดครั้งที่ 15 ปี พ.ศ. 2507 การประท้วงของศิลปินในครั้งที่ 23 ปี พ.ศ. 2518 หรือจะเป็นบทวิจารณ์การประกวดที่กล่าวหาว่าไม่ยุติธรรม เป็นระบบผูกขาดคณะกรรมการตัดสินรางวัล (สุธี คุณาวิชยานนท์, 2546, หน้า 69)
- ⁵ กลุ่มนักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ร่วมแสดงผลงานเครื่องปั้นดินเผาสมัยใหม่

เมื่อปี พ.ศ. 2514 มีทั้งหมด 11 คน ปรากฏรายชื่อดังนี้ สุทธิพงษ์ สายเนตร, ไววิทย์ ชัยพักอ่อน, ประไพพรรณ น้อยพันธุ์, ดุษฎี ชนะชานนท์, อภิรดี เปรมสมิทธิ, ชัยยศ พงษ์ทูลทอง, ประไพศรี สิ้นธุประสิทธิ์, ไพจิตร อิงศิริวัฒน์, อำนวย ทูลเจริญ, พิเศษ จิโรภาส และประเสริฐ ฤทธิ์สำเร็จ (อภิชัย เกิดสินธุ์, 2541, หน้า 54)

⁶ มานิตย์ ภู่อารีย์ ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) จบการศึกษาจากคณะจิตรกรรมและ ประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร และ DIP. Pittura L'Accademia Di Bella Arti. Di Roma Italia เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงมากในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ นอกจากนี้ยังได้สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และจัดแสดงอีกหลายครั้ง จนได้รับวุฒิบัตรเกียรติยศศิลปะเครื่องปั้นดินเผายอดเยี่ยม (หอศิลป์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร, 2543, หน้า 9)

⁷ แกร์ด คแนปเปอร์ (Gerd Knäpper) เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1943 ที่เมือง Wuppertal ประเทศเยอรมัน ในปี ค.ศ. 1967 ได้ศึกษาทางด้านเครื่องปั้นดินเผากับศิลปินชาวญี่ปุ่นชื่อ Suzuki Seisei ที่ เมืองเซโตะ ในปี ค.ศ. 1980 ได้เข้าร่วมกับ The Japan Foundation แสดงงานศิลปะ เครื่องปั้นดินเผา ที่หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ (วันที่ค้นข้อมูล 5 เมษายน 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.gerdknapper.com>)

บทที่ 4

แนวคิดจากการวิจัยสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

การวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์ เรื่องพัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์ ได้นำแนวคิดจากการวิจัยมาวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ดังนี้

เนื้อหาแรงบันดาลใจและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย

1. ผลงานที่ผ่านมาด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ
2. ผลงานที่ผ่านมาด้านกระบวนการสร้างสรรค์
3. ผลงานที่ผ่านมาด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา
4. การแบ่งกลุ่มผลงานที่ผ่านมา

เนื้อหาแรงบันดาลใจและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย

1. ผลงานที่ผ่านมาด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ โดยนำการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย นำมาวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย มีดังนี้

เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ผลงานชุดนี้ (ภาพที่ 4-1) ประกอบด้วยผลงานจำนวน 3 ชิ้น นำมาสร้างรูปทรงเรขาคณิตขนาดใหญ่ที่พัฒนามาจากผลงานที่ผ่านมา มีเนื้อหาแรงบันดาลใจจากความสัมพันธ์ของกลไกพื้นบ้านและธรรมชาติ โดยสร้างรูปทรงอิสระขนาดเล็กที่มาจากลักษณะของสิ่งมีชีวิตหรือพืชพรรณในธรรมชาติ นำมาวางประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ร่วมกันอย่างลงตัว

ภาพที่ 4-1 Rhythm of Life, 2550 , ร่วมแสดงนิทรรศการ Relationships Through Ceramics,
หอศิลป์จามจุรี กรุงเทพฯ

เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ผลงานชิ้นนี้ (ภาพที่ 4-2) นำรูปทรงภาชนะที่มีทั้งขนาด รูปทรงใกล้เคียงกันจำนวนมากมาวางทับซ้อนกัน สร้างเป็นรูปทรงกล่องสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ทำให้เกิดการกดทับบิดเบี้ยวเสียรูปทรงเดิม โดยเฉพาะชิ้นที่อยู่ล่างสุดบิดเบี้ยวเสียรูปทรงมากที่สุด ชิ้นส่วนจะบิดเบี้ยวน้อยลงตามลำดับความสูงที่มากขึ้น จนกระทั่งส่วนชิ้นที่อยู่บนสุดยังคงรักษารูปทรงเดิม และมีการนำดินกระเบื้องเพชรปลูกไว้ในรูปทรงที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อสื่อถึงการแก่งแย่งแข่งขันเพื่อการอยู่รอด ในการดำรงชีวิตของคนในสังคมเมืองปัจจุบันที่เป็นสังคมแบบบริโภคนิยม ภายใต้กรอบกฎเกณฑ์หรือสภาวะแวดล้อมที่จำกัด และสุดท้ายผู้ที่แข็งแกร่งที่สุดจึงจะสามารถอยู่รอดในสภาวะดังกล่าว

ภาพที่ 4-2 Bangkok's Life, ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปะ “กาลิเลโอคินี กับสี่ส้นแห่งตะวันออก”,
หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, กรุงเทพฯ

เนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ผลงานชุดนี้ (ภาพที่ 4-3) ประกอบด้วยผลงานจำนวน 3 ชิ้น สร้างรูปทรงที่ลดทอนมาจากกลไกมาจัดวางให้แต่ละชิ้นมีความเชื่อมโยง ประกอบด้วย รูปทรงหลักเป็นรูปทรงที่มีขนาดใหญ่ที่สุด รูปทรงสามเหลี่ยมสองมุม เชื่อมต่อกับรูปทรงรองซึ่งเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมสามมุม นำมาประกอบกับระนาบโค้งวงกลมแนวนอนขนาดใหญ่ เพื่อนำสายตาเชื่อมโยงระหว่างรูปทรงหลักและรูปทรงรอง ซึ่งสามารถสื่อถึงการเชื่อมโยงต่อเนื่องของกลไกภายในเครื่องมือพื้นบ้าน ที่ผู้วิจัยเชื่อว่าจากลักษณะรูปทรงเรขาคณิต และการจัดวางสามารถทำให้เกิดความรู้สึกของการเคลื่อนไหวได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ภาพที่ 4-3 Mechanic Symbolic I, รางวัลติเด่น ประเภทศิลปกรรม งานแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติครั้งที่ 12

1.4 สรุปผลการวิเคราะห์ตามแนวคิดจากการวิจัย และการสร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านมา
ของผู้วิจัยด้านเนื้อหาแรงบันดาลใจ ดังนี้

เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ผลงานที่ผ่านมาผู้วิจัยแสดงเนื้อหา
เกี่ยวกับความประทับใจในสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติและสิ่งทีมนุชย์สร้างขึ้นเป็น
เครื่องมือพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์ร่วมกัน เกื้อกูลกันอย่างเป็นมิตร เป็นความประทับใจเชิงบวก

เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ผลงานที่ผ่านมาผู้วิจัยมีผลงานที่เนื้อหา
เกี่ยววิถีชีวิตของคนในสังคม ได้แก่ การดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมเมือง ข่าวกีฬาเด็กที่
ถูกทารุณกรรม ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดสะท้อนสังคมในแง่ลบที่เกิดขึ้นด้วยความปรารถนาดี แต่ส่งผลร้าย
ต่อเด็กเป็นภาพสะท้อนถึงการดำเนินชีวิตในสังคมเมืองปัจจุบัน

เนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว ผลงานที่ผ่านมาผู้วิจัยเชื่อว่าการ
สร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกทางการเคลื่อนไหวได้ด้วยการใช้
ทัศนธาตุทางศิลปะ เช่น เส้นที่เกิดจากความรู้สึกเชื่อมโยงสัมพันธ์ และการกำหนดทิศทาง การจัด
วางรูปทรงคล้ายกลไกแสดงถึงการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องของกลไกภายในของเครื่องมือพื้นฐาน

และสามารถพัฒนาทั้งกระบวนการและเนื้อหาแรงบันดาลใจให้สอดคล้องกันได้เป็นอย่างดีและต่อเนื่อง

ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์ด้านเนื้อหา			
หัวข้อตามแนวคิด	เนื้อหา	การแสดงผล	ตัวอย่างผลงาน
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	ความสัมพันธ์อันดีที่สอดคล้องกันระหว่างเครื่องมือกลไกที่เกิดจากมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ	ความสัมพันธ์อันดีระหว่างรูปทรงเรขาคณิตที่แทนกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน และรูปทรงอิสระที่แทนธรรมชาติ	
วิถีชีวิตของคนในสังคม	การดำเนินชีวิตที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนเอาตัวรอดของคนในสังคมปัจจุบัน	การทับซ้อนของรูปทรงจนบิดเบี้ยวเสียรูปทรงเดิมแต่ยังมีบางชิ้นที่รูปทรงยังคงสภาพเดิม	
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	ทัศนธาตุทางศิลปะสามารถแสดงความรู้สึกรเคลื่อนไหวของกลไก	ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงเรขาคณิตและการจัดวางที่สามารถแสดงความรู้สึกรเคลื่อนไหว	

2. **ผลงานที่ผ่านมาด้านกระบวนการสร้างสรรค์** โดยนำการวิเคราะห์กระบวนการแบบทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย นำมาวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย มีดังนี้

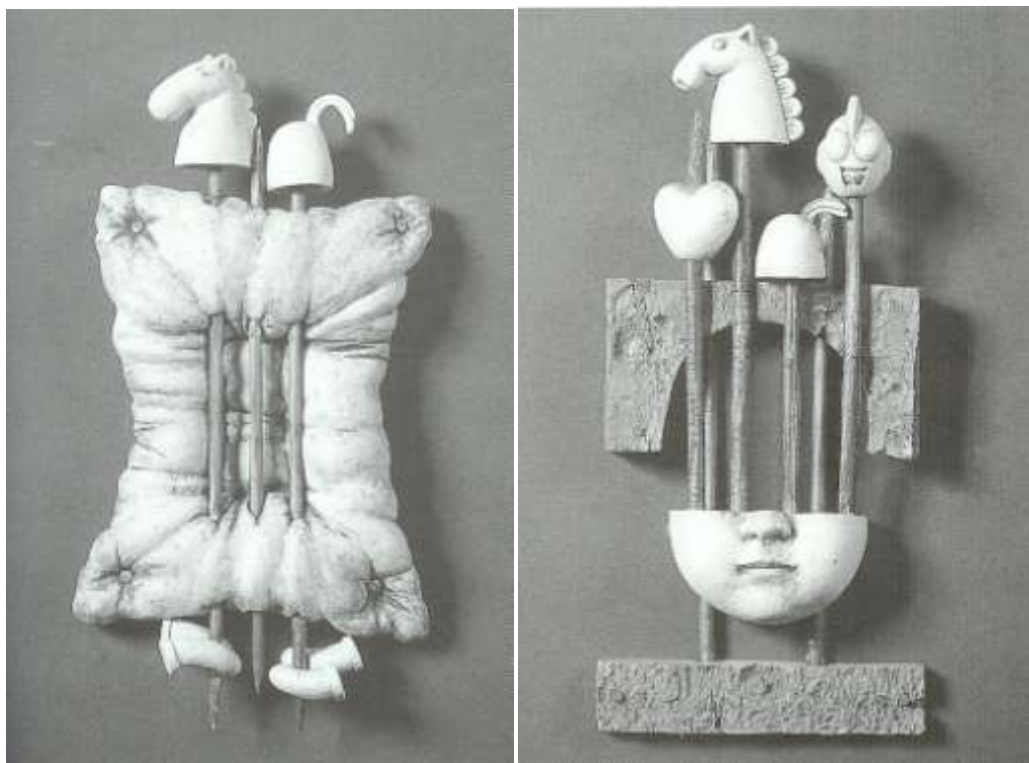
กระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย ผลงานชิ้นนี้ (ภาพที่ 4-4) สร้างรูปทรงภาชนะครึ่งวงกลม มีการปั้นเพิ่มเติมด้านในภาชนะทั้งร่องรอยพื้นผิวขรุขระ ผิวด้านหยาบ ขอบแหลมคม ลักษณะอันตราย ภายในมีทิศทางการหมุนเวียนโดยรอบเป็นวงกลม ใช้โทนสีน้ำตาลเข้มตามลักษณะธรรมชาติของเนื้อดิน มีเคลือบสีอ่อนสลับบางช่วงจังหวะ และมีการแทรกรูปทรงอิสระขนาดเล็กปั้นด้วยเนื้อดินสีขาวบริสุทธิ์ เพื่อแสดงการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตที่พยายามหลุดพ้นออกมาจากวัฏจักรในวนเวียนของชีวิตอันไม่มีที่สิ้นสุด

ภาพที่ 4-4 True of Life, 2553 ร่วมแสดงนิทรรศการ SCG Artist and Designer's Creation 2009, หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ

กระบวนการแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ผลงานชิ้นนี้ (ภาพที่ 4-5) ใช้วัสดุสิ่งของสื่อแสดงเกี่ยวกับความรักที่ผู้ใหญ่มีให้เด็ก โดยที่ความรักนั้นอาจทำร้ายเด็กโดยความหวังดี เช่น หมอนที่อ่อนนุ่มอ่อนโยน ตุ๊กตาของเล่น ม้ารถเข็น สัญลักษณ์รูปหัวใจ และสิ่งของที่สื่อแสดงถึงการกักขัง ตัวอย่างเช่น ลูกกรง เหล็กที่เสียบทะลุหมอน ตะปูที่ถูกตอกยึดหมอนให้อยู่กับพื้น แผ่นไม้

ที่ผูกพัน และพื้นที่ว่างบริเวณส่วนหัวเด็ก เป็นต้น แต่แท้ที่จริงแล้วสิ่งของนั้นยังมีนัยยะอื่นที่ตรงกันข้ามแอบแฝงอยู่โดยที่เราไม่คาดคิด

ภาพที่ 4-5 ของเล่นหมายเลข 1, 2 ร่วมแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11

กระบวนแบบสัญลักษณ์ ผลงานชุดนี้ (ภาพที่ 4-6) ประกอบด้วยผลงานจำนวน 6 ชิ้น สร้างรูปทรงที่มาจากความประทับใจในเครื่องมือเครื่องใช้กลไกพื้นบ้าน นำมาลดทอนรูปทรงของกลไกที่ใช้ในการเคลื่อนไหวจนเหลือเพียงรูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์ (Geometric form) และจัดวางผลงานโดยกำหนดทิศทางในการจัดวางเป็นวงกลม กำหนดให้จุดศูนย์กลางเป็นชิ้นงานที่มีความสูงน้อยที่สุด บริเวณพื้นผิวงานมีร่องรอยการขีดข่วนในแนวนอน เพื่อแสดงความรู้สึกจุดหมุนวนของแกนส่วนกลางของกลไกเครื่องมือ ผลงานที่เหลือที่มีขนาดและความสูงต่างก็นำมาจัดวางให้บริเวณมุมผลงานทุกชิ้นวางเข้าหาจุดศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดเส้นนำสายตาในการเชื่อมโยงระหว่างชิ้นงานทั้งหมดเข้าด้วยกัน เกิดจังหวะ การรับ การส่ง และความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องทางความรู้สึกสัมผัสอย่างกลมกลืน

ภาพที่ 4-6 Mechanic Symbolic II, 2546, ร่วมแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ตามแนวคิดจากการวิจัย และการสร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านมา
ของผู้วิจัย ด้านกระบวนการแบบ ดังนี้

กระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย ผู้วิจัยยังขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับการ
สร้างสรรค์ผลงานกระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาทางด้าน
กระบวนการนี้อย่างจริงจัง และประสบการณ์ในการรับรู้ทางสุนทรียะเฉพาะทางด้านนี้ยังไม่
เพียงพอ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยไม่มีการสร้างสรรค์ผลงานในกระบวนการแบบดังกล่าวมากนัก

กระบวนการแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัยด้าน
กระบวนการแบบจินตนาการมีจำนวนค่อนข้างน้อย เนื่องจากที่ผ่านมามักจะแสดงออกทางด้านรูปทรง
แบบประติมากรรมที่มีรูปทรงจากกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน และธรรมชาติเป็นหลัก

กระบวนการแบบสัญลักษณ์ ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัยส่วนใหญ่มีการแสดง
ออกเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์ โดยเฉพาะรูปทรงเรขาคณิต และการลดทอนรูปทรงลักษณะกึ่ง
นามธรรม ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาแนวความคิดที่ผ่านมาของผู้วิจัย เกี่ยวกับความประทับใจใน
เครื่องมือกลไกพื้นบ้าน

ตารางที่ 4-2 การวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านกระบวนการแบบ

การวิเคราะห์ด้านกระบวนการแบบ			
หัวข้อตามแนวคิด	เนื้อหา	การแสดงผล	ตัวอย่างผลงาน
ประโยชน์ใช้สอย	วัฏจักรชีวิตของคนในสังคม	ภาพชนะรูปทรงครึ่งวงกลม ภายในสีเข้ม มีทิศทางการวนเวียนต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด และรูปทรงอิสระสีขาว แสดงถึงสิ่งมีชีวิตที่พยายามดิ้นรนให้หลุดพ้นออกมา	
จินตนาการ ความฝันเนื้อจริง	เด็กที่ถูกทำร้ายด้วยความรัก และปรารถนาดีจากคนในครอบครัว	วัตถุสิ่งของที่สื่อถึงเด็ก เช่น ม้าของเล่น ตุ๊กตาดอมนุชย์ และสัญลักษณ์ที่สื่อถึงการกักขัง ทำร้าย โดยใช้ลูกกรงที่มีปลายแหลมคม	
สัญลักษณ์	การเคลื่อนไหวของเครื่องมือกลไกที่บ้าน	รูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์มาจัดวางโดยใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ เพื่อให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของกลไก	

3. ผลงานที่ผ่านมามีด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา โดยวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย มีดังนี้

สีสันทันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ผลงานชุดนี้ (ภาพที่ 4-7) ใช้เคลือบที่มีส่วนผสมของผงดินขาวซึ่งมีทั้งขาวใสไม่มีสี ขาวคือน้ำตาล และขาวสีเขียว ให้สีที่มีตามธรรมชาติของขาวที่ใช้ และมีการผสมออกไซด์ให้สีเคลือบมีการหลอมตัวดีมีทั้งผิวด้านและผิวมันในเคลือบเดียวกัน สามารถเผาได้ทั้งบรรยากาศแบบสมบูรณ์ และไม่สมบูรณ์ซึ่งให้ผลลัพธ์และเกิดความงามที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 4-7 The Set of Blues, 2551, ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, กรุงเทพฯ

การแสดงผลของรูปทรง ผลงานชุดนี้มีจำนวน 2 ชิ้น (ภาพที่ 4-8) สร้างรูปทรงกลมรีที่พัฒนามาจากผลงานที่ผ่านมา เกี่ยวกับกลไกพื้นบ้านนำมาลดทอนความแข็งแรงของกลไกที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต และสร้างรูปทรงขนาดเล็กที่มาจากลักษณะการเจริญเติบโตของพืชพรรณธรรมชาติ นำมาวางประกอบเข้าด้วยกันเพื่อสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นที่มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ความเกี่ยวเนื่องกันอย่างลงตัว

ภาพที่ 4-8 Relationship III, 2548, ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมกลุ่มสามวัย, ซิตี้แกลเลอรี, กรุงเทพฯ

ลักษณะของการตกแต่ง ผลงานชิ้นนี้ (ภาพที่ 4-9) ใช้การตกแต่งพื้นผิวด้วยการใช้เปลือกไม้มาคดประทับเพื่อสร้างผิวเลียนแบบธรรมชาติ มีการสร้างร่องรอย การแตกร้าว การแตกร่อนของพื้นผิวเพื่อแสดงการผ่านช่วงเวลายาวนาน ใช้สีเลียนแบบธรรมชาติ โทนสีน้ำตาลเข้ม มีรอยคราบไม้สม่าเสมอเหมือนผ่านการใช้งานและวางประกอบกับไม้จริงที่สร้างเป็นฐานรองรับชิ้นงาน โดยนำชิ้นไม้ที่มีลักษณะเก่า ผุพัง มาสร้างรูปทรงใหม่ด้วยวิธีการเข้าไม้แบบโบราณ

ภาพที่ 4-9 Time, 2549 ร่วม โครงการศิลปะเครื่องปั้นดินเผา Clay Alchemy 2006, ออสเตรเลีย

3.4 สรุปผลการวิเคราะห์ตามแนวคิดจากการวิจัย และการสร้างสรรค์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา มีดังนี้

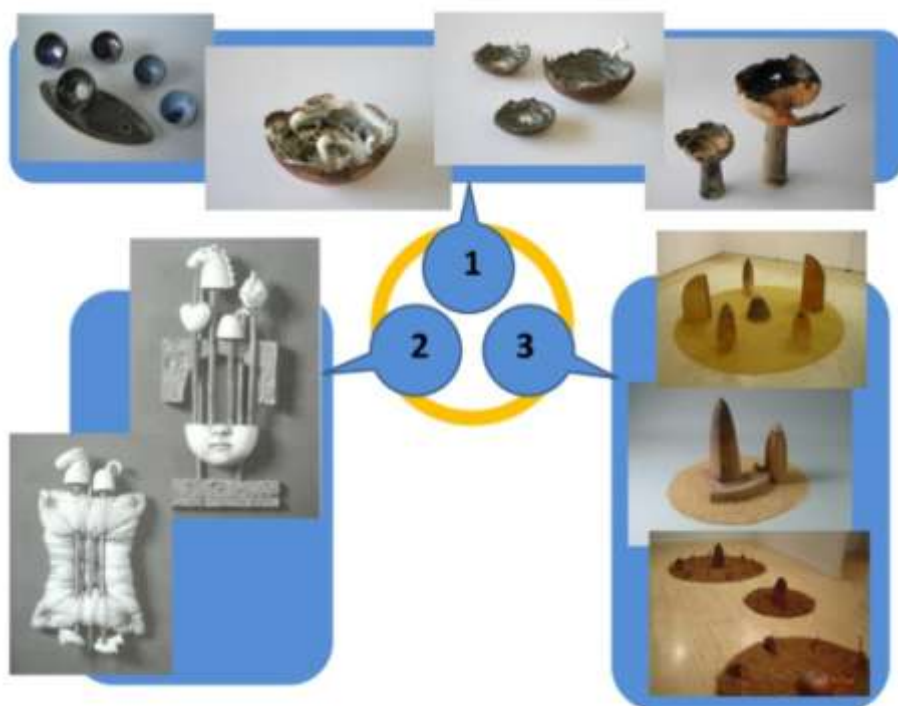
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัยมีการใช้น้ำเคลือบค่อนข้างน้อยและไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้วิจัยมุ่งเน้นการนำเนื้อดินพื้นบ้านมาใช้ในการสร้างสรรค์ ซึ่งเนื้อดินมีสีส้มแดง น้ำตาลแดง น้ำตาลเข้ม และลักษณะพิเศษตรงของเนื้อดินตามเนื้อหาแรงบันดาลใจที่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับภูมิปัญญาพื้นบ้าน

การแสดงออกของรูปทรง ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัยมีลักษณะการแสดงออก รูปทรงทางประติมากรรม โดยการลดทอนรูปทรงจากเสมือนจริงจนเป็นลักษณะกึ่งนามธรรม เช่น รูปทรงของพืช เมล็ด การงอกงามของธรรมชาติ และรูปทรงของเครื่องมือพื้นบ้าน กลไกการเคลื่อนไหว

ลักษณะของการตกแต่ง ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัยมีการตกแต่งที่สอดคล้องกับเนื้อดินพื้นบ้านทั้งการตกแต่งก่อนเผา และการตกแต่งหลังเผา เช่น การกดประทับเพื่อสร้างพื้นผิว การสร้างรอยแตก การทำด้วยออกไซด์เพื่อให้เกิดคราบ การเผาเทคนิครมควัน การเผาแบบลดออกซิเจน และการขัดมัน เป็นต้น

ตารางที่ 4-3 การวิเคราะห์ผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

การวิเคราะห์ด้านทัศนธาตุทางศิลปะ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา			
หัวข้อตามแนวคิด	เนื้อหา	การแสดงผลออก	ตัวอย่างผลงาน
สีเส้นและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	เครื่องมือที่ผ่านการใช้งานมายาวนาน และสีเส้นของธรรมชาติ	ลักษณะผิวเคลือบที่เกิดคราบ มีทั้งผิวมันและกึ่งด้าน ใช้สีตามธรรมชาติของไม้และพืช เช่น น้ำตาล เขียว และน้ำเงินเข้ม	
การแสดงผลออกของรูปทรง	ความสัมพันธ์อันดีที่สอดคล้องกันระหว่างเครื่องมือกลไกที่เกิดจากมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ	นำรูปทรงเรขาคณิตที่สื่อถึงเครื่องมือกลไก และรูปทรงอิสระทางธรรมชาติแสดงถึงสิ่งมีชีวิต	
ลักษณะของการตกแต่ง	เครื่องมือกลไกในอดีต ที่ผ่านกาลเวลายาวนาน มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ	การสร้างพื้นผิวเลียนแบบเปลือกไม้ นำมาข้อมสีให้ดูเก่า ด้วยออกไซด์ และนำไม้จริงที่ผ่านการใช้งานมาสร้างรูปทรงใหม่ให้สอดคล้องกับรูปทรงของงาน	

ภาพที่ 4-10 การแบ่งกลุ่มผลงานที่ผ่านมาของผู้วิจัย

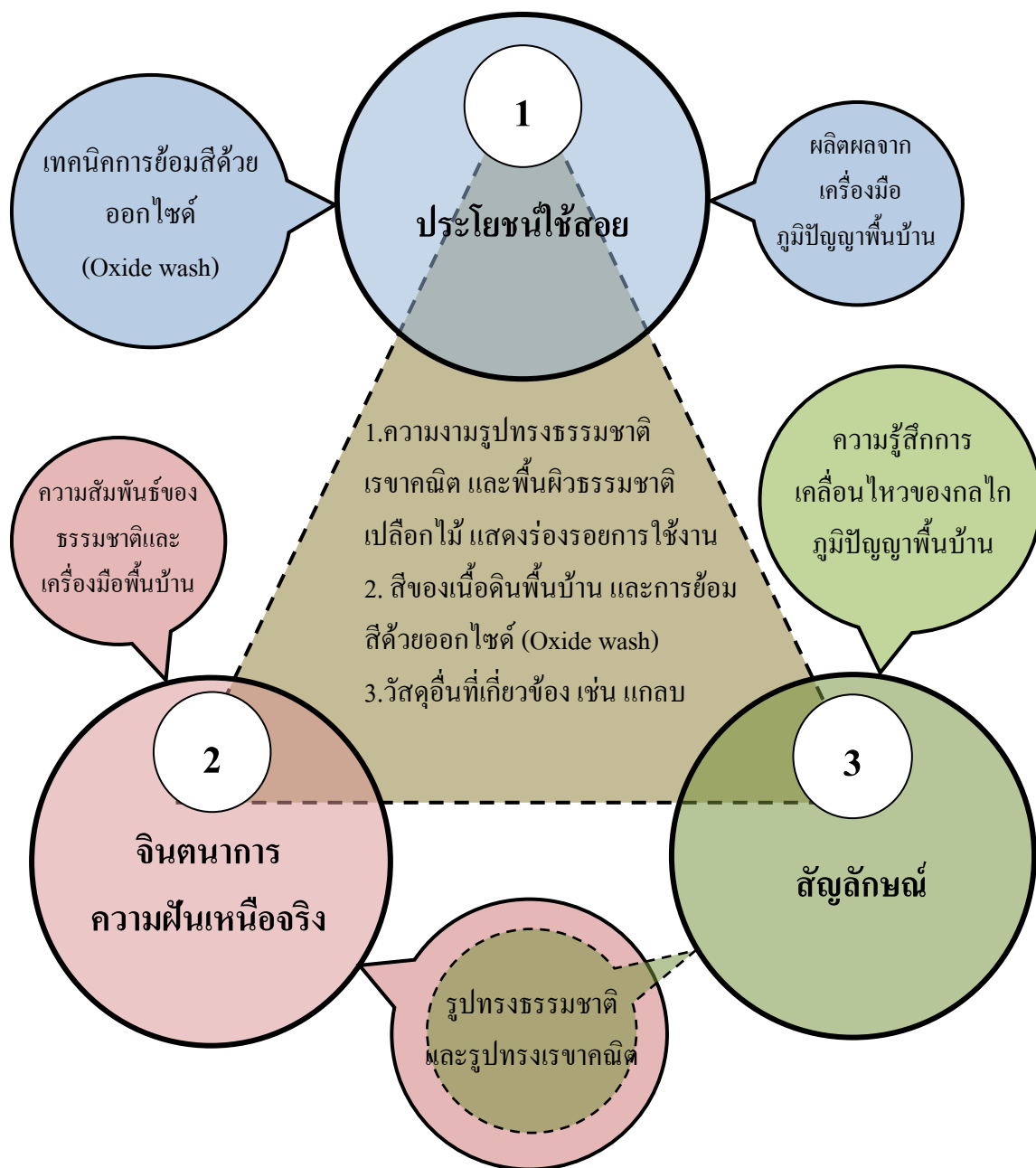
4. การแบ่งกลุ่มผลงานที่ผ่านมา จากการวิเคราะห์ผลงานตามแนวคิดการวิจัย มีดังนี้

4.1 กระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย ผู้วิจัยมีการสร้างสรรค์งานกระบวนการแบบดังกล่าวน้อย ขาดความเข้าใจ และประสบการณ์ในการรับรู้ทางสุนทรียะเฉพาะทางด้านนี้ยังไม่เพียงพอ ผลงานที่ออกมาจึงมีการแสดงออกทางด้านรูปทรงที่มาจากภาษาะใช้สอยเพียงผิวเผินไม่ลึกซึ้ง มีการใช้ทัศนธาตุด้านการแสดงออกทางรูปทรงมากกว่าลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ และเนื้อหาแรงบันดาลใจมีหลากหลาย เป็นสาเหตุให้งานไม่สอดคล้องกับแนวคิดจากการวิจัย

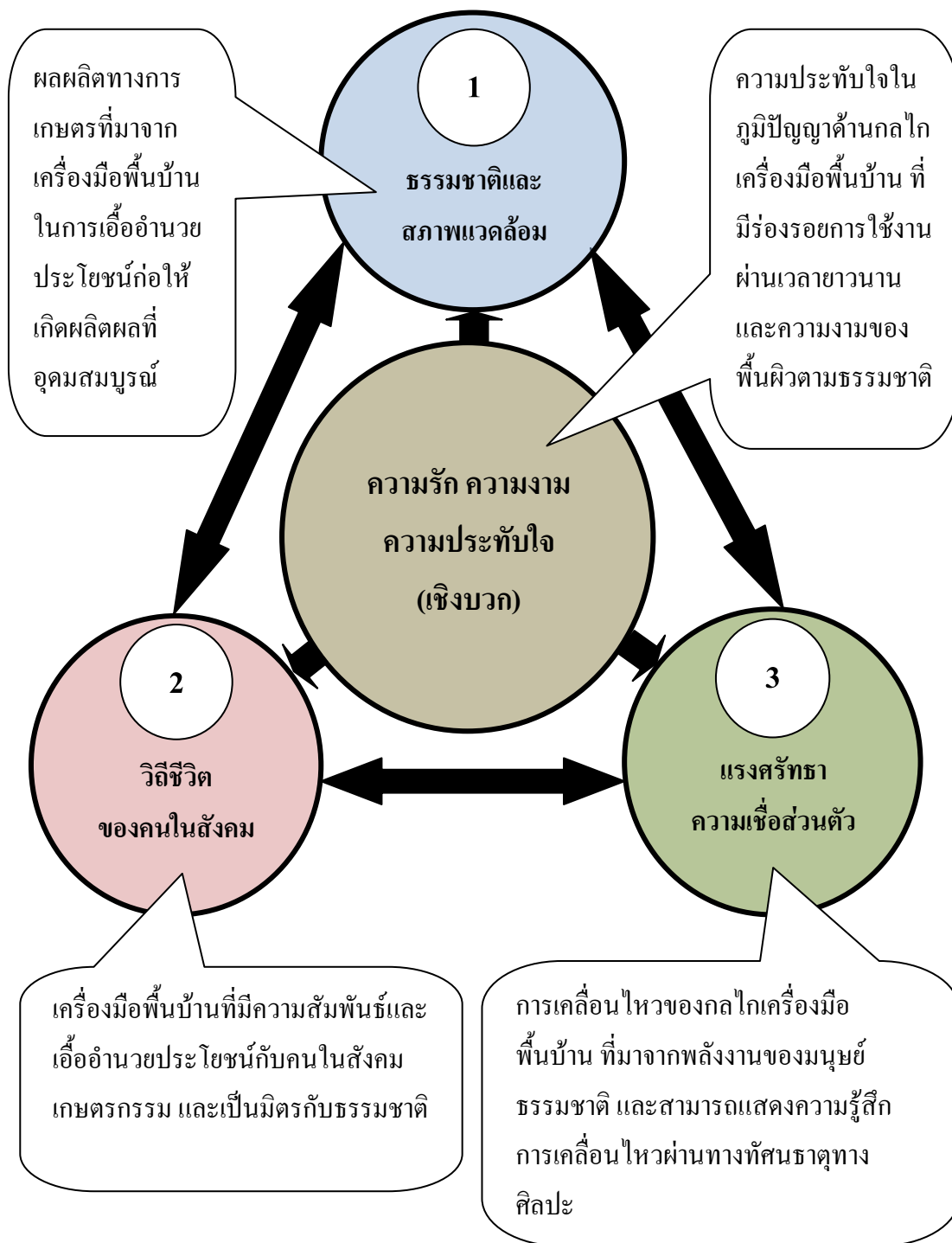
4.2 กระบวนการแบบจินตนาการ ความฝันเห็นจริง ผลงานที่ผ่านมามีเพียงผลงานชุดเดียวที่มีการแสดงออกตรงตามกระบวนการแบบจินตนาการ และมีเนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนในสังคมสอดคล้องกับกระบวนการแบบดังกล่าว แต่จำนวนน้อยเกินไปและผลงานส่วนใหญ่แสดงออกทางการลดทอนรูปทรงแบบประติมากรรมเป็นหลัก

4.3 กระบวนการแบบสัญลักษณ์ ผลงานที่ผ่านมามีหลายชุดมีการแสดงออกเป็นรูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์เป็นลักษณะกึ่งนามธรรม และมีการนำแนวคิดวิธีการจัดวางผลงาน และวัสดุจากธรรมชาติมาวางประกอบผลงานเพื่อแสดงออกสอดคล้องกับเนื้อหาแรงบันดาลใจ ตามความเชื่อของผู้วิจัยที่ต้องการแสดงการเคลื่อนไหวของเครื่องมือกลไกพื้นบ้านผ่านทัศนธาตุทางศิลปะ

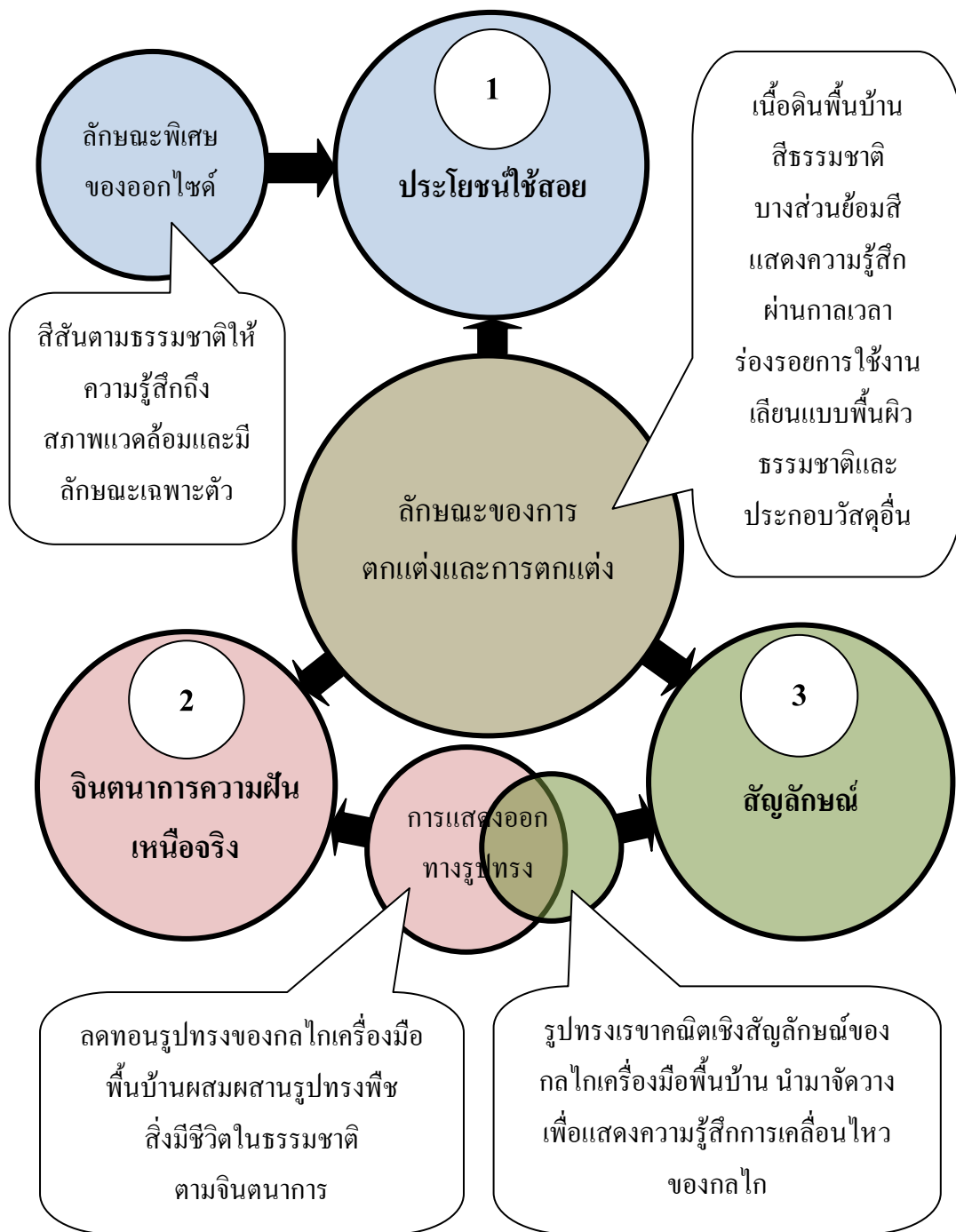
แผนภูมิที่ 4-1 การสร้างสรรค์ผลงานใหม่ของผู้วิจัยตามแนวคิดจากการวิจัย

แผนภูมิที่ 4-2 ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาแรงบันดาลใจตามแนวคิดจากการวิจัย และของผู้วิจัย

แผนภูมิที่ 4-3 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการแบบ ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
เทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาตามแนวคิดจากการวิจัย และของผู้วิจัย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์ เรื่อง พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยตามแนวคิดจากการวิจัยเพื่อนำมาสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงาน ดังนี้

การวิเคราะห์และพัฒนาแบบร่าง

1. การวิเคราะห์เนื้อหาแรงบันดาลใจ
2. การวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์
3. การพัฒนาแบบร่าง
4. การคัดเลือกแบบร่าง

การทำงานสร้างสรรค์ผลงาน

1. เนื้อหาแรงบันดาลใจ
2. สัญลักษณ์และการแสดงออก
3. สุนทรียะและความงาม

กระบวนการสร้างสรรค์ที่ได้จากแนวคิดจากการวิจัย

เนื้อหาแรงบันดาลใจที่ได้จากแนวคิดจากการวิจัย

การวิเคราะห์และพัฒนาแบบร่าง

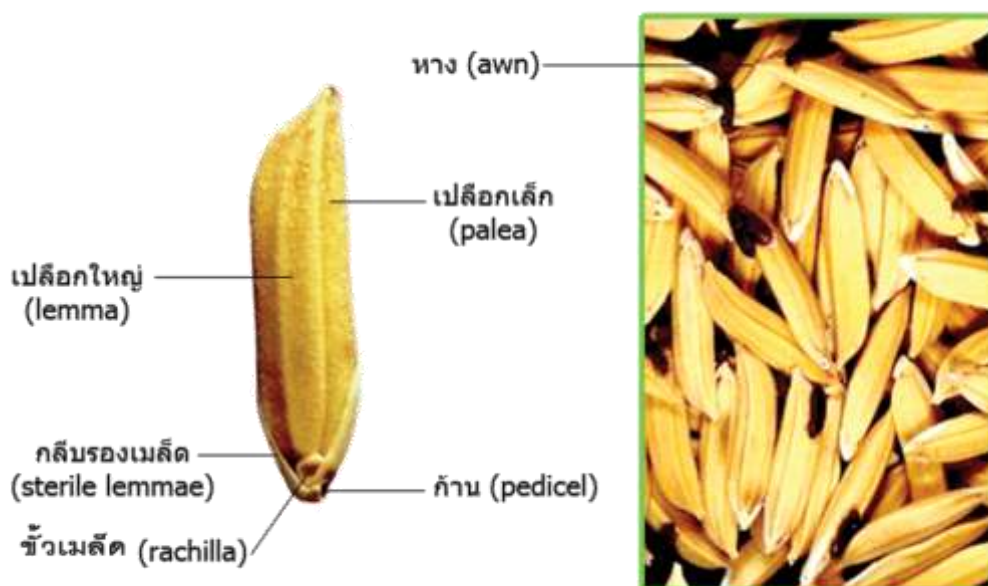
1. การวิเคราะห์เนื้อหาแรงบันดาลใจ จากแนวคิดจากการวิจัยมาเป็นแนวทางให้สัมพันธ์กับเนื้อหาแรงบันดาลใจของผู้วิจัย ดังนี้

1.1 เนื้อหาแรงบันดาลใจผลงาน ชุดที่ 1 เกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม มีความประทับใจในวิถีทางสังคมเกษตรกรรมของไทยในอดีตที่มีความสัมพันธ์อันดีกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ก่อให้เกิดผลิตผลที่สำคัญและเป็นอาหารหลักของดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทยมากที่สุดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลิตผลนั้นคือ ข้าว พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทยเชื่อมโยงกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก ข้าวเป็นวัตถุดิบสำคัญในการแปรรูปได้ทั้งอาหารคาว อาหารหวาน วิธีการแปรรูปข้าวเพื่อการบริโภคโดยทำให้ข้าวสุกด้วยวิธีการแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นการหุง การต้ม การนึ่ง เป็นต้น ทำให้มนุษย์มีความต้องการภาชนะสำหรับ

ประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ข้าวยังมีส่วนก่อให้เกิดอาหารที่บริโภคควบคู่กับข้าวซึ่งเราเรียกว่ากับข้าวทำให้เกิดวัฒนธรรมควบคู่ต่อเนื่องในการจัดแต่งสำหรับทั้งข้าวและกับข้าว

ข้าวนอกจากมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแล้วยังส่งผลต่อทางแนวความคิด เพราะในอดีตนั้นปลูกข้าวเพื่อบริโภค มีการอำนวยความสะดวกในการเพาะปลูกด้วยเครื่องมือกลไคพื้นบ้าน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเป็นมิตรมีการใช้พลังงานที่มาจากธรรมชาติ หรือแรงงานคน แรงงานสัตว์ ก่อให้เกิดความรู้ภูมิปัญญาจากประสบการณ์ที่ผ่านการสั่งสมกันมายาวนาน เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านในอดีตที่แฝงด้วยจิตวิญญาณของคนที่มีต่อข้าว

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสร้างสรรค์ผลงาน เนื้อหาแรงบันดาลใจความประทับใจในธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับข้าวจำนวน 3 ชุด โดยนำรูปทรงเมล็ดข้าวที่มีความสวยงามผสมผสานกับรูปทรงภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอยหน้าที่ต่างกันที่เชื่อมโยงกับสังคมการบริโภคข้าวเป็นอาหารและเกิดวัฒนธรรมอื่นที่ควบคู่ที่ต่อเนื่องกัน

ภาพที่ 5-1 ส่วนประกอบของข้าวเปลือก (ที่มา : <http://www.organicricedelivery.com/article/สรีระวิทยาของข้าว-ส่วนประกอบของต้นข้าว-เมล็ดข้าว> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พ.ค. 2559)

1.2 เนื้อหาแรงบันดาลใจผลงาน ชุดที่ 2 เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม มีความประทับใจในวิถีชีวิตของคนในสังคมเกษตรกรรมของไทยในอดีตที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมข้าว สิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้าวและการทำนาก่อให้เกิดรากฐานของแบบแผนและพฤติกรรม ส่งผลต่อ

สังคมเกษตรกรรมทั้งส่วนที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมซึ่งมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาสู่ปัจจุบัน ซึ่งเรื่องราวของข้าวและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้าวจึงเป็นวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นทั่วไป

เรื่องราวของวัฒนธรรมข้าวส่วนที่เป็นนามธรรม มีความเกี่ยวข้องกับคนในสังคมเกษตรกรรม เช่น แบบแผนการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อความคิด ประเพณีพิธีกรรม ความรู้ ภูมิปัญญา เทคนิควิธี และการแก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งได้สั่งสมเลือกสรรปรับปรุงแก้ไขจนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และได้นำพาชีวิตไปสู่เป้าหมายตามความต้องการของคนในสังคมเกษตรกรรม

ส่วนวัฒนธรรมข้าวที่เป็นรูปธรรมมีความเกี่ยวข้องกับข้าวได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาหาร สัตว์เลี้ยง ไร่นา เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นมาจากอดีต จนกลายเป็นเอกลักษณ์ทางสังคมของคนในสังคมเกษตรกรรม วัฒนธรรมข้าวทั้งส่วนที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ล้วนเป็นเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตของคนในสังคมเกษตรกรรมได้ผ่านกาลเวลาปรับปรุงจนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมก่อเกิดเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสร้างสรรค์ผลงาน เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคมเกษตรกรรมที่มีความสัมพันธ์กับข้าวจำนวน 3 ชุด โดยนำลักษณะการเจริญเติบโตของเมล็ดข้าวที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับรูปทรงเครื่องมือพื้นบ้านทางการเกษตรเข้าด้วยกัน มีบทบาทสำคัญต่อคนในสังคมเกษตรกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องทั้งร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ด้านร่างกาย ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทยหล่อเลี้ยงร่างกายให้เจริญเติบโต ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันและด้านจิตใจ ข้าวเป็นสายใยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ ให้เกิดขึ้นสืบเนื่องถึงกันอย่างลึกซึ้ง ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 5-2 ชาวนาที่นันทบุรี ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. 2512 (ที่มา : <http://www.thaigramophone.com/boarddetail> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พ.ค. 2559)

ภาพที่ 5-3 การงอกของเมล็ด (ที่มา : <http://www.zen-hydroponics.blogspot.com/2012/11/blog-post.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พ.ค. 2559)

1.3 เนื้อหาแรงบันดาลใจผลงาน ชุดที่ 3 เกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว มีความประทับใจในเครื่องมือพื้นบ้านของคนในสังคมเกษตรกรรมของไทยในอดีต ที่มีกลไกความเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับธรรมชาติสภาพแวดล้อม

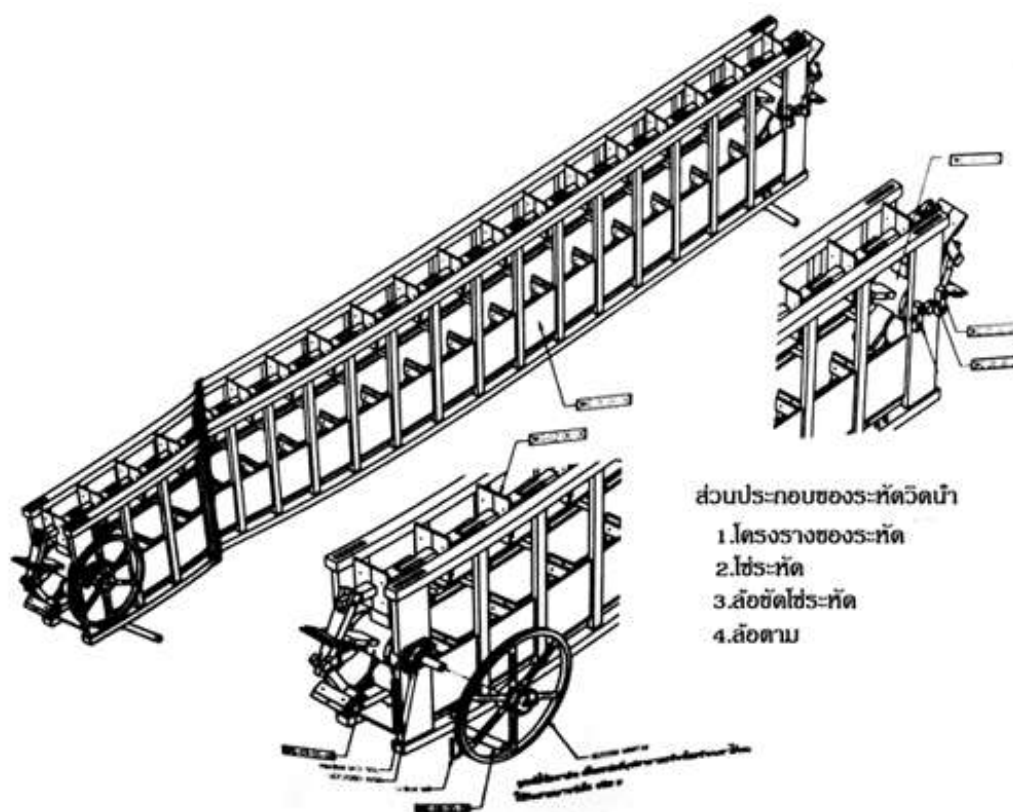
การตั้งถิ่นฐานของคนสังคมเกษตรกรรมในอดีตจะคำนึงถึงการประกอบอาชีพเป็นหลักมักตั้งหมู่บ้านตามริมแม่น้ำลำคลอง เพื่อความสะดวกในการนำน้ำมาใช้อุปโภคบริโภค เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน การนำน้ำไปใช้ประโยชน์ทางเกษตรกรรมมักเป็นการท่อน้ำจากแหล่งน้ำไปยังพื้นที่ที่ต้องการใช้น้ำ การนำน้ำไปใช้ประโยชน์จึงเป็นการนำน้ำจากที่สูงไปยังที่ต่ำเป็นส่วนใหญ่ เพราะไม่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ท่อน้ำจากคลองและแม่น้ำไปยังเรียกสวนไร่นาที่มีประสิทธิภาพ

เครื่องมือพื้นบ้านที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สำคัญอย่างหนึ่ง ได้แก่ ระหัด เครื่องวิดน้ำที่เป็นราง ใช้ถีบด้วยเท้าหรือจุดด้วยเครื่องจักร สามารถวิดหรือชักน้ำจากที่หนึ่งให้ไหลไปอีกที่หนึ่งได้อย่างต่อเนื่องมีใช้กันมาตั้งแต่สมัยใดไม่มีหลักฐาน เพราะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่สามารถทำได้เองและใช้ได้สะดวก ใช้วิดน้ำเข้าหรือออกจากร่องสวน หรือวิดน้ำออกจากแอ่งน้ำ การนำน้ำไปใช้ประโยชน์จึงมีลักษณะเป็นการท่อน้ำให้ไหลจากที่สูงไปสู่ที่ต่ำหรือที่ลุ่ม ให้ใกล้พื้นที่ที่ต้องการใช้น้ำให้มากที่สุด จากนั้นจึงใช้ระหัดวิดน้ำเข้าไปยังบริเวณที่ต้องการใช้น้ำอีกต่อหนึ่ง

แนวคิดในการประดิษฐ์ระหัดวิดน้ำ พัฒนามาจากกังหันน้ำที่อาจเกิดขึ้นก่อนระหัด กังหันน้ำเป็นเครื่องวิดน้ำ หรือเครื่องชักน้ำคล้ายกับระหัด ใช้ตักน้ำหรือชักน้ำที่อยู่ในระดับต่ำขึ้นมายังที่สูง โดยใช้กระแสน้ำหมุนวงล้อขนาดใหญ่ที่ทำด้วยไม้ มักทำไว้ริมตลิ่งที่มีน้ำไหลให้ขนาดของวงล้อใหญ่สูงกว่าระดับตลิ่ง เพื่อให้ให้น้ำไหลลงไปตามรางรับน้ำที่ทอดไปสู่บริเวณที่ต้องการน้ำ บนขอบของวงล้อมีภาชนะสำหรับตักน้ำติดเรียงกันไว้เป็นระยะ เมื่อกระแสน้ำพัดให้วงล้อหมุนภาชนะสำหรับตักน้ำจะตักน้ำขึ้นไปและเทลงในรางรับน้ำที่ติดไว้ด้านบนเรียงกันไปอย่างต่อเนื่อง กังหันน้ำจะตักน้ำให้ไหลตามรางไปยังบริเวณที่ต้องการ โดยความคิดในการใช้พลังงานจากธรรมชาติที่เกิดจากการสะสมความรู้ผ่านกาลเวลาจนเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน

การเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในงานทัศนศิลป์ ไม่ว่าจะเป็ศิลปะแขนงใดสามารถเป็นอารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้ดูได้โดยรับรู้จากสิ่งที่อยู่หนึ่ง ผ่านการมองเห็นว่าสิ่งนั้นมีการเคลื่อนไหว แต่ไม่ใช่การเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นจริง การเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้เกิดจากลักษณะของทัศนธาตุ รวมทั้งองค์ประกอบทางศิลปะทำให้รู้สึกว่ามี การเคลื่อนไหว ผ่านการมองและความรู้สึกของการเคลื่อนไหวนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์จากการรับรู้โดยธรรมชาติของมนุษย์

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสร้างสรรค์ผลงานเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว จำนวน 3 ชุด โดยผู้วิจัยมีเนื้อหาแรงบันดาลใจความประทับใจในกลไกของเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านในอดีต สามารถความเคลื่อนไหวได้ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน ใช้พลังงานจากธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์อันดีกับสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีทางศิลปะมาใช้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความรู้การเคลื่อนไหว เป็นผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแบบจัดวาง (Installation) ได้แก่ ผลงานชุดแรก เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่เกิดจากจังหวะการซ้ำของรูปทรง (Repetition form) ผลงานชุดที่สอง เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่เกิดจากจังหวะการซ้ำของเส้น (Repetition line) และผลงานชุดที่สาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวัสดุระหว่างงานเครื่องปั้นดินเผาและแถบซึ่งเป็นผลมาจากการแปรรูปซ้ำ นำมาจัดวางสร้างลักษณะรูปทรงเรขาคณิตที่มีมาจากรูปทรงของกลไกจากพื้นที่ว่าง (Negative form) แสดงความรู้สึกความสัมพันธ์ของกลไกการเคลื่อนไหว และผลิตผลทางการเกษตรที่เกิดจากกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน

ภาพที่ 5-4 ส่วนประกอบของระหัดวิดน้ำ (ที่มา : <http://www.vcharkarn.comvarticle43659> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พ.ค. 2559)

2. การวิเคราะห์กระบวนการแบบการสร้างสรรค จากแนวคิดจากการวิจัยมาเป็นแนวทางให้สัมพันธ์กับกระบวนการแบบของผู้วิจัย ดังนี้

2.1 ผลงานกระบวนการแบบที่ 1 ประโยชน์ใช้สอย นำรูปทรงของเมล็ดข้าวเหมือนจริง มาลดทอนรูปทรงให้เรียบง่าย โดยยังคงลักษณะสัดส่วนรายละเอียดที่สำคัญของเมล็ดข้าวแล้วนำมาแยกรูปทรงย่อยเป็นสามรูปทรง ที่มีความสอดคล้องกับรูปทรงของภาชนะประโยชน์ใช้สอย ได้แก่ รูปทรงแจกันปากแคบแสดงสวยงามสง่าของเมล็ดข้าว แจกันปากกว้างทรงสูงแสดงความอุดมสมบูรณ์ของรูปทรง และชามปากกว้างแสดงวัฒนธรรมการบริโภค ซึ่งที่มาของรูปทรงมาจากความต้องการภาชนะสำหรับประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกัน และความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมในการจัดแต่งสำหรับทั้งข้าวและกับข้าว

2.2 ผลงานกระบวนการแบบที่ 2 จินตนาการ ความฝันเหนือจริง นำลักษณะการเจริญเติบโตของเมล็ดข้าว การงอกผลิใบ การเจริญเติบโต นำมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับรูปทรงเครื่องมือพื้นบ้านทางการเกษตร แสดงความสัมพันธ์อันดีระหว่างมีคนในสังคมเกษตรกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องทั้งร่างกายและจิตใจ หล่อเลี้ยงร่างกายให้เจริญเติบโต ข้าวเป็นสายใยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สัตว์ สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ ให้เกิดขึ้นสืบเนื่องถึงกันอย่างลึกซึ้ง แสดงความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

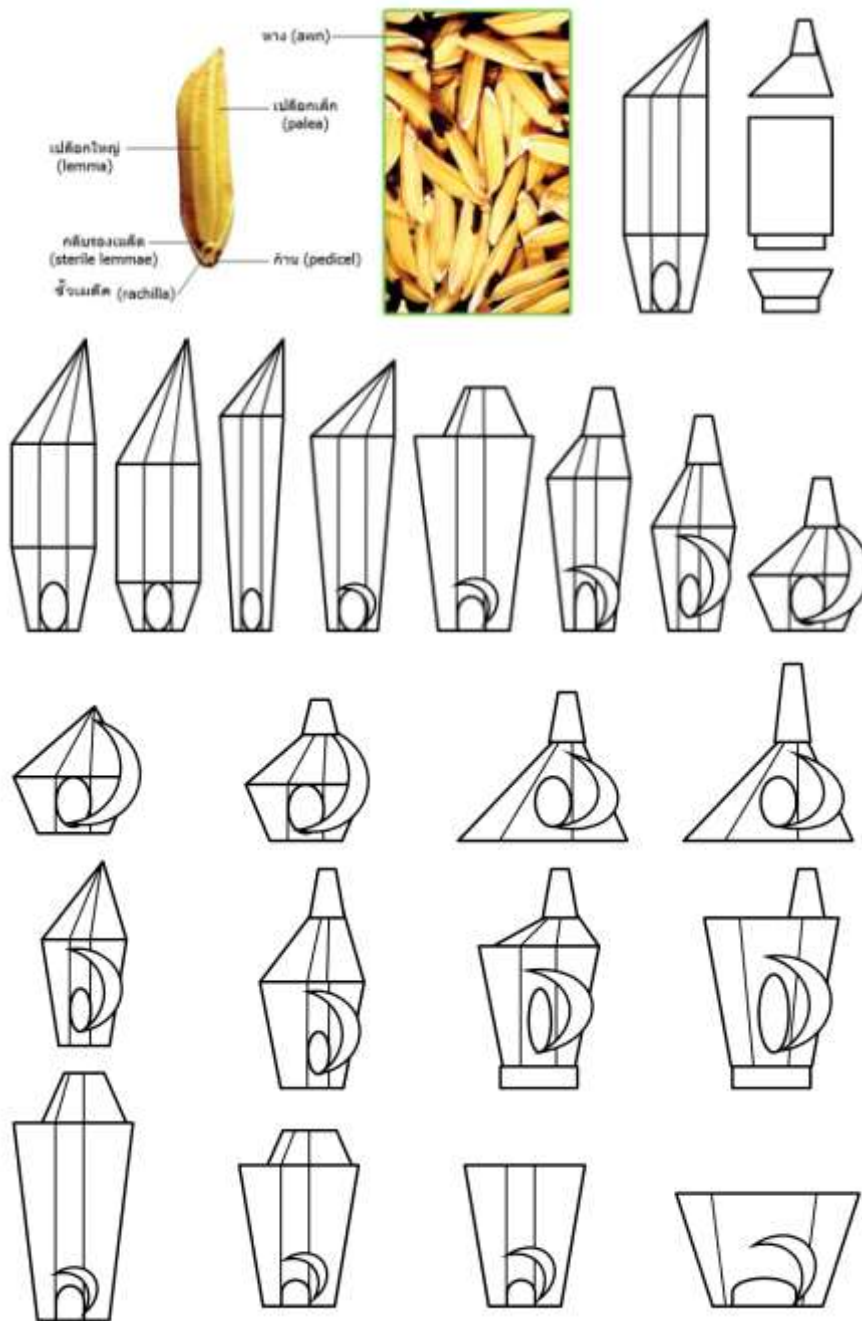
2.3 ผลงานกระบวนการแบบที่ 3 สัญลักษณ์ นำรูปทรงของกลไกการเคลื่อนไหวของกลไกเครื่องมือพื้นบ้านลดทอนรูปทรงเป็นรูปทรงสัญลักษณ์ ดังนี้

ผลงานชุดแรก เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่เกิดจากจังหวะการซ้ำของรูปทรง (Repetition form) มุ่งเน้นการจัดวางรูปทรงสัญลักษณ์ทางเรขาคณิต ใช้รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เป็นตัวแทนเครื่องมือพื้นบ้านที่มนุษย์สร้างขึ้น นำมาจัดวางเป็นจังหวะซ้ำต่อเนื่องอย่างเป็นระเบียบเป็นรูปทรงหกเหลี่ยมขนาดใหญ่ แสดงความประทับใจในการเคลื่อนไหวของกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน มาจัดวางรูปทรงที่เกิดการเคลื่อนไหวที่ซ้ำและมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง

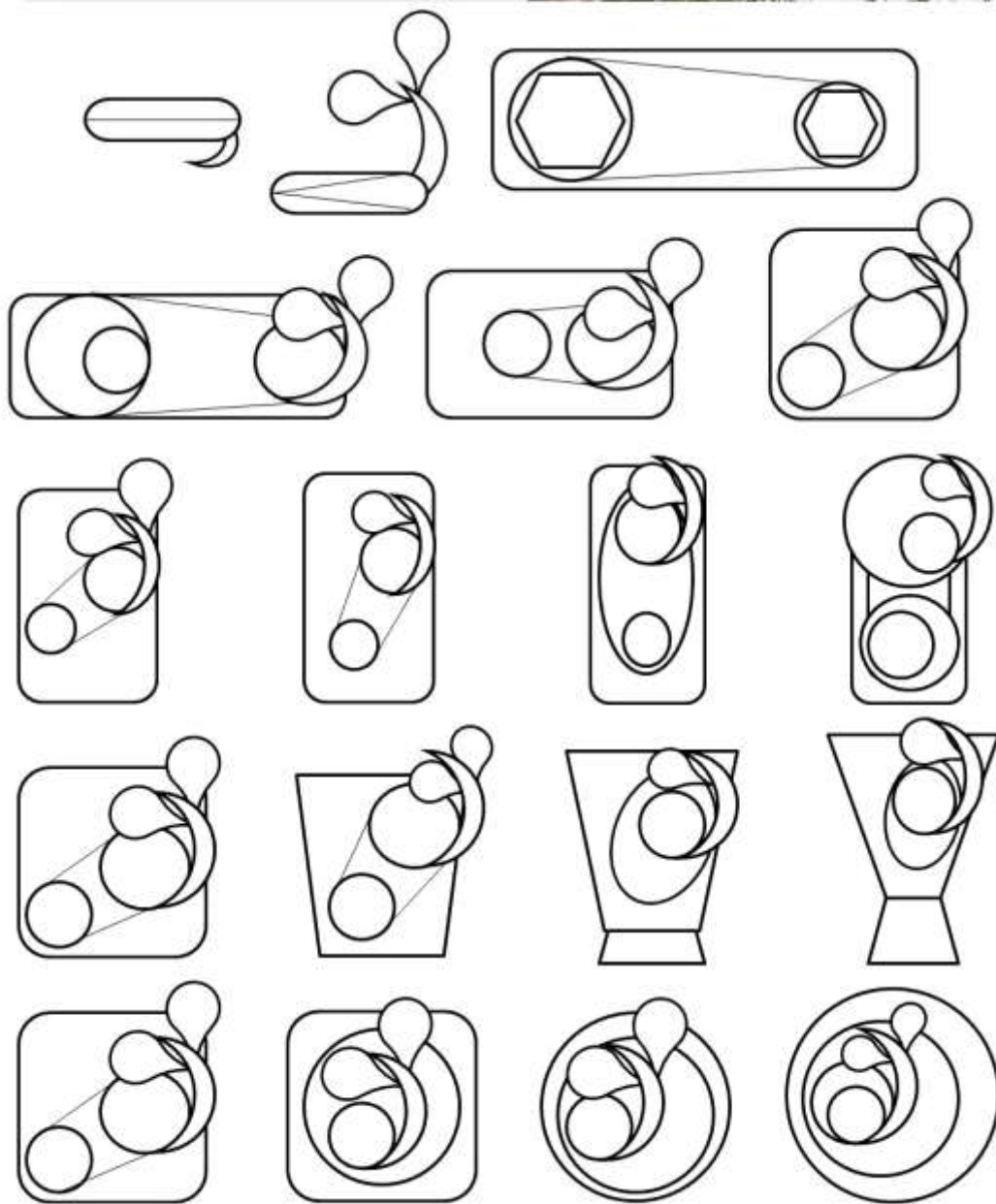
ผลงานชุดที่สอง เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่เกิดจากจังหวะการซ้ำของเส้น (Repetition line) มุ่งเน้นการจัดวางเส้นให้การเคลื่อนไหวทางสายตาแสดงการเคลื่อนไหวของกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน แสดงความสัมพันธ์ของกลไกแต่ละส่วนมีความเคลื่อนไหวสัมพันธ์กัน ต่อเนื่องอย่างเป็นระเบียบเน้นการหมุนเชื่อมโยงระหว่างกลไกอย่างต่อเนื่อง

ผลงานชุดที่สาม เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวัสดุระหว่างเครื่องปั้นดินเผาและวัสดุอื่น มีที่มาจากความสัมพันธ์ของเครื่องมือพื้นบ้านที่ก่อให้เกิดผลผลิต คือ ข้าว นำสิ่งที่แสดงผลจากการแปรรูปจากข้าวมาสร้างพื้นที่ว่างให้เกิดรูปทรง (Negative form) ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว เช่น

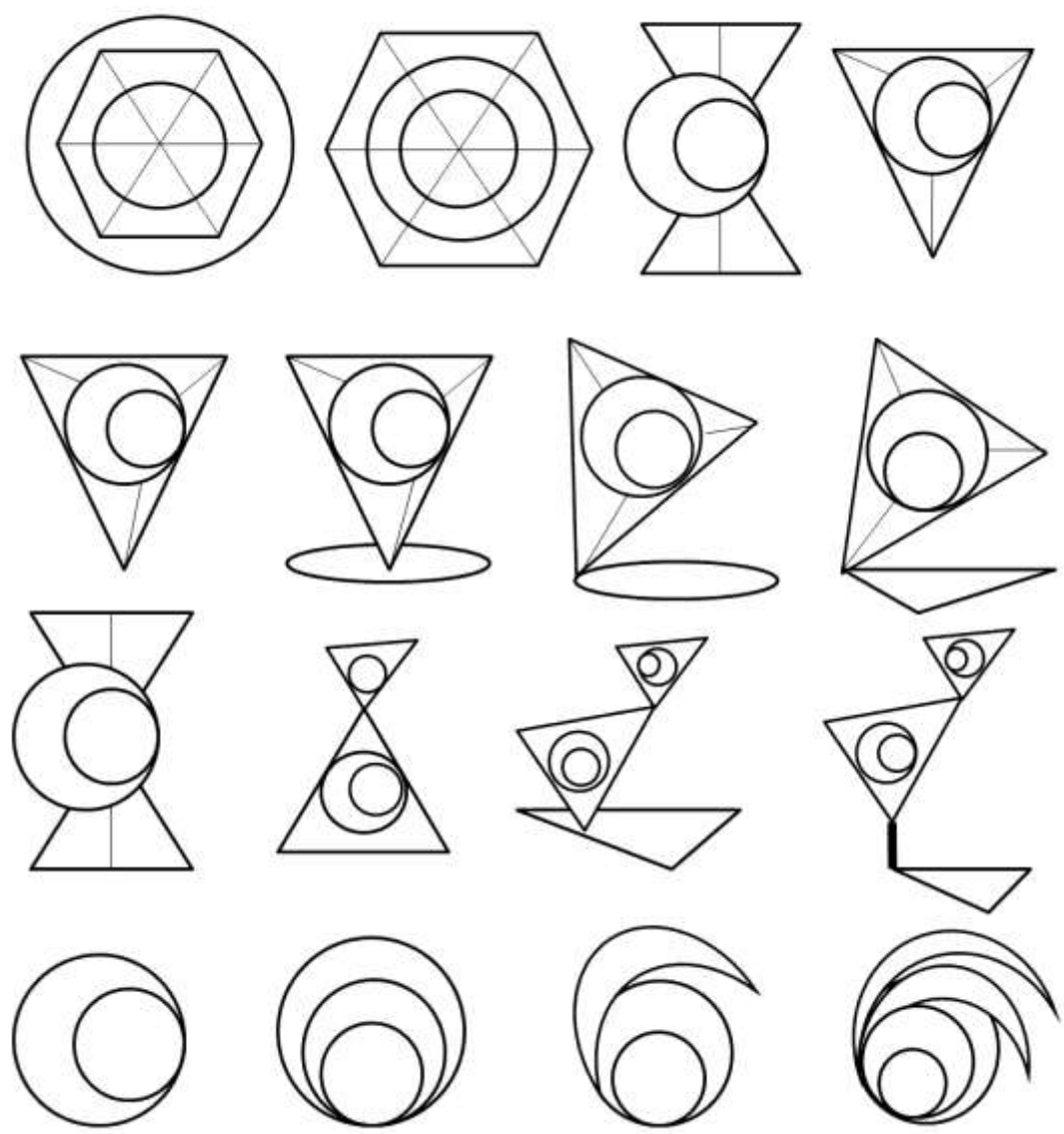
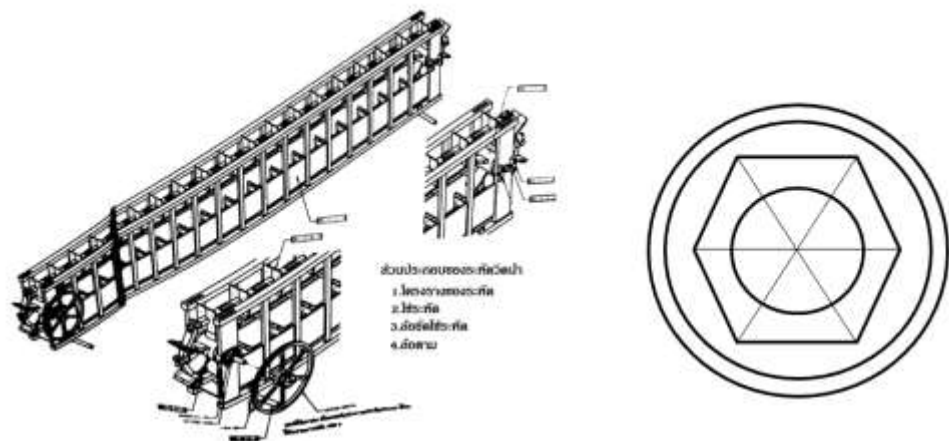
เฟือง แกนเพลลา ใบระหัด เป็นต้น แสดงความรู้สึกลึกความสัมพันธ์ของกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน และความสัมพันธ์รูปทรงธรรมชาติ และรูปทรงเรขาคณิตจากพื้นที่ว่าง

ภาพที่ 5-5 การวิเคราะห์ผลงานกระบวนแบบที่ 1

ภาพที่ 5-6 การวิเคราะห์ผลงานกระบวนแบบที่ 2

ภาพที่ 5-7 การวิเคราะห์ผลงานกระบวนแบบที่ 3

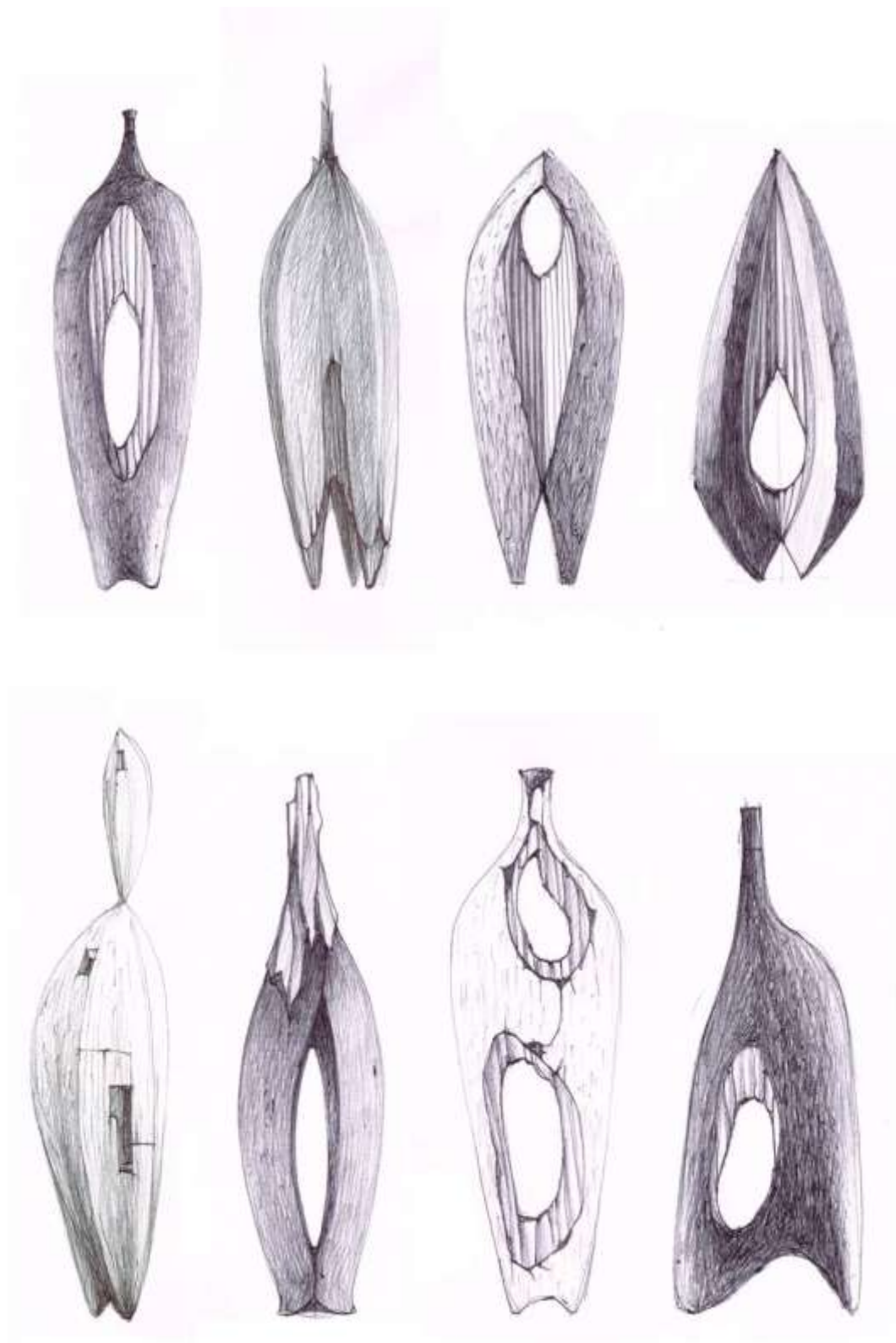
3. การพัฒนาแบบร่าง ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานโดยพัฒนาแบบร่าง ดังนี้

3.1 ผลงานกระบวนแบบที่ 1 ประโยชน์ใช้สอย ความประทับใจในความงามรูปทรง เมล็ดข้าว และวิถีทางสังคมเกษตรกรรมของไทยในอดีตที่มีความสัมพันธ์อันดีกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน

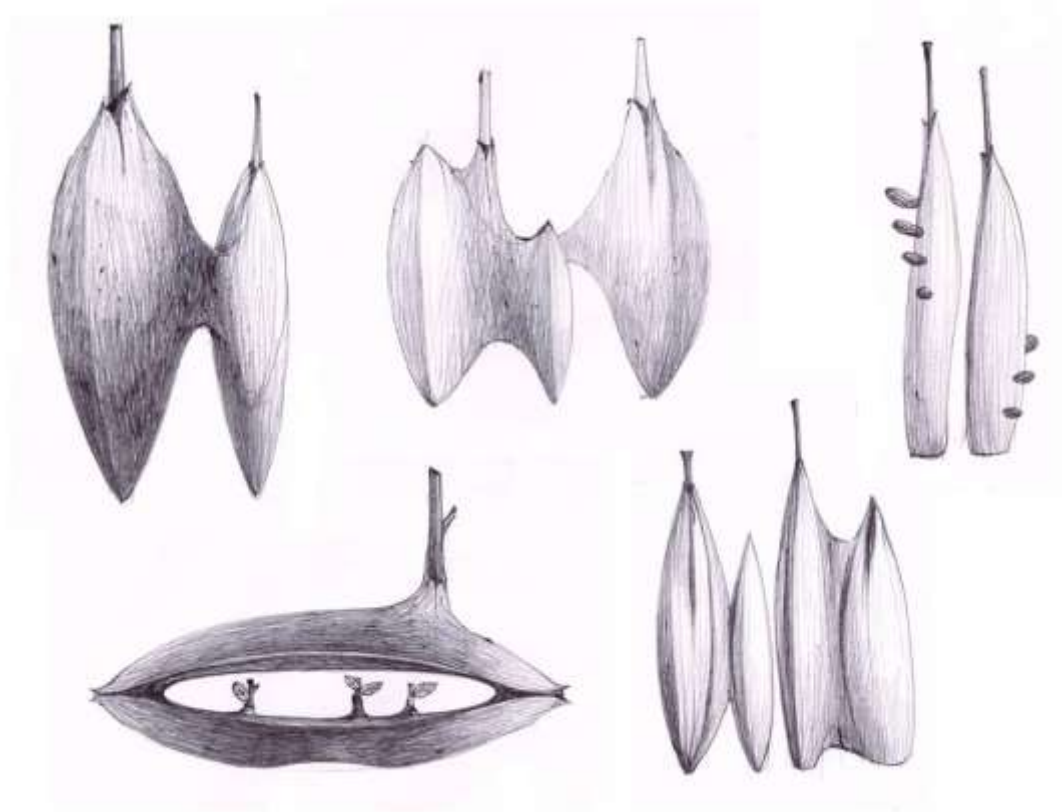
3.2 ผลงานกระบวนแบบที่ 2 จินตนาการ ความฝันเหนือจริง ความประทับใจในความงามของลักษณะการเจริญเติบโตของเมล็ดข้าว หรือเมล็ดของพืช ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์อันดีกับรูปทรงเครื่องมือพื้นบ้านทางการเกษตรเข้าด้วยกัน มีบทบาทสำคัญต่อคนในสังคมเกษตรกรรม ที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องทั้งร่างกายและจิตใจเป็นสายใยเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

3.3 ผลงานกระบวนแบบที่ 3 สัญลักษณ์ มีเนื้อหาแรงบันดาลใจความประทับใจในภูมิปัญญาเทคโนโลยีพื้นบ้านของไทยในอดีตได้รับการพัฒนาสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับกลไกการเคลื่อนไหวจึงเป็นจุดเริ่มต้นความคิดของมนุษย์ที่ผ่านกาลเวลาสะสม และเป็นความคิดด้านเทคโนโลยีพื้นฐานที่มีผลเอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

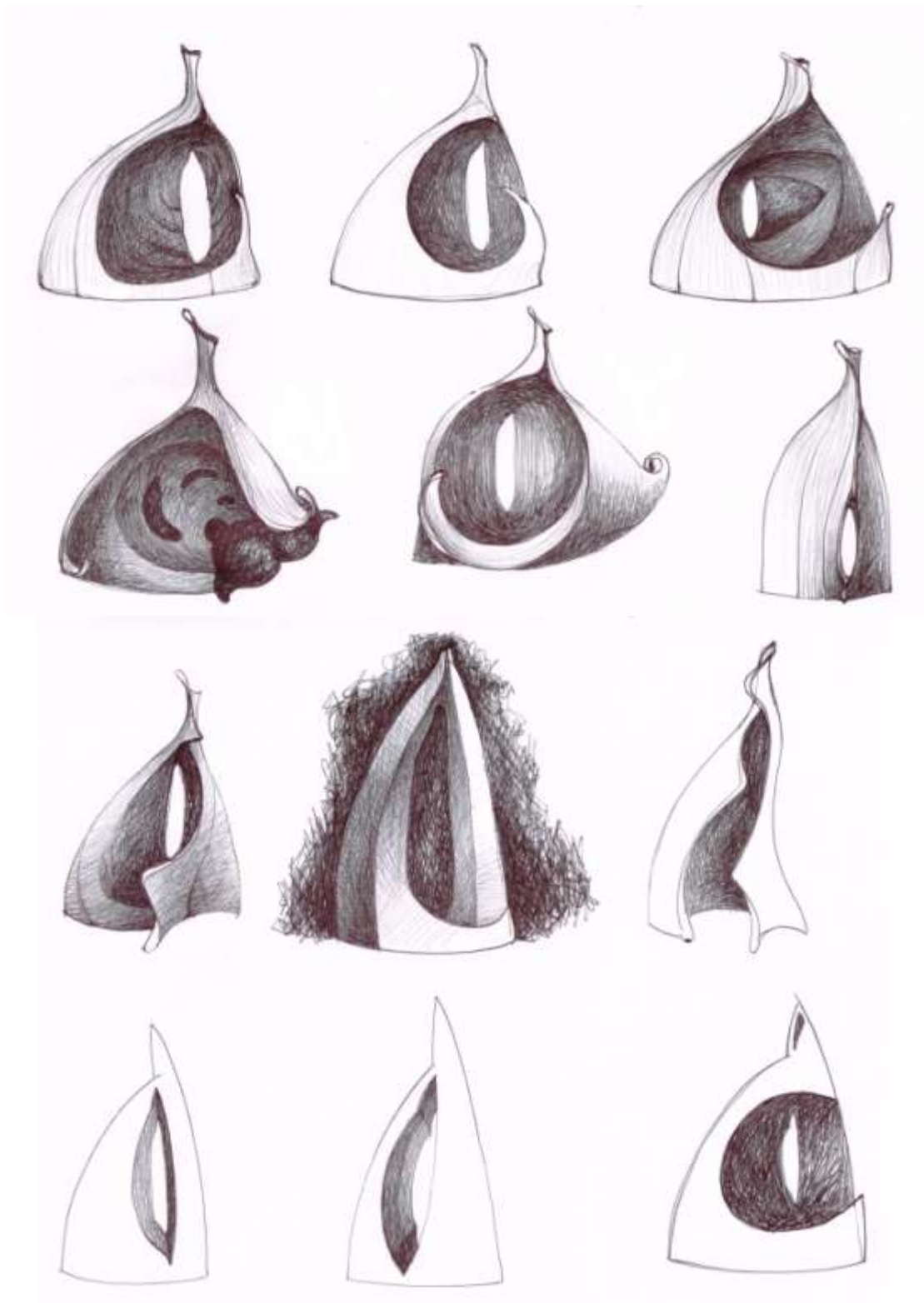
ผู้วิจัยสนใจกลไกการทำงานของระหัดวิดน้ำ มาศึกษาระบบการทำงานการเคลื่อนไหวก่อนหน้านี้ นำมาคลี่คลายรูปทรงของระหัดวิดน้ำมาสร้างรูปทรงชิ้นใหม่ที่เกิดจากความคิดจินตนาการส่วนตัวของผู้วิจัยเป็นรูปทรงใหม่ที่มีความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ เพื่อแสดงถึงเครื่องมือที่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลง ให้สภาพการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานของมนุษย์มีความสะดวกสบาย สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในสังคมเกษตรกรรม

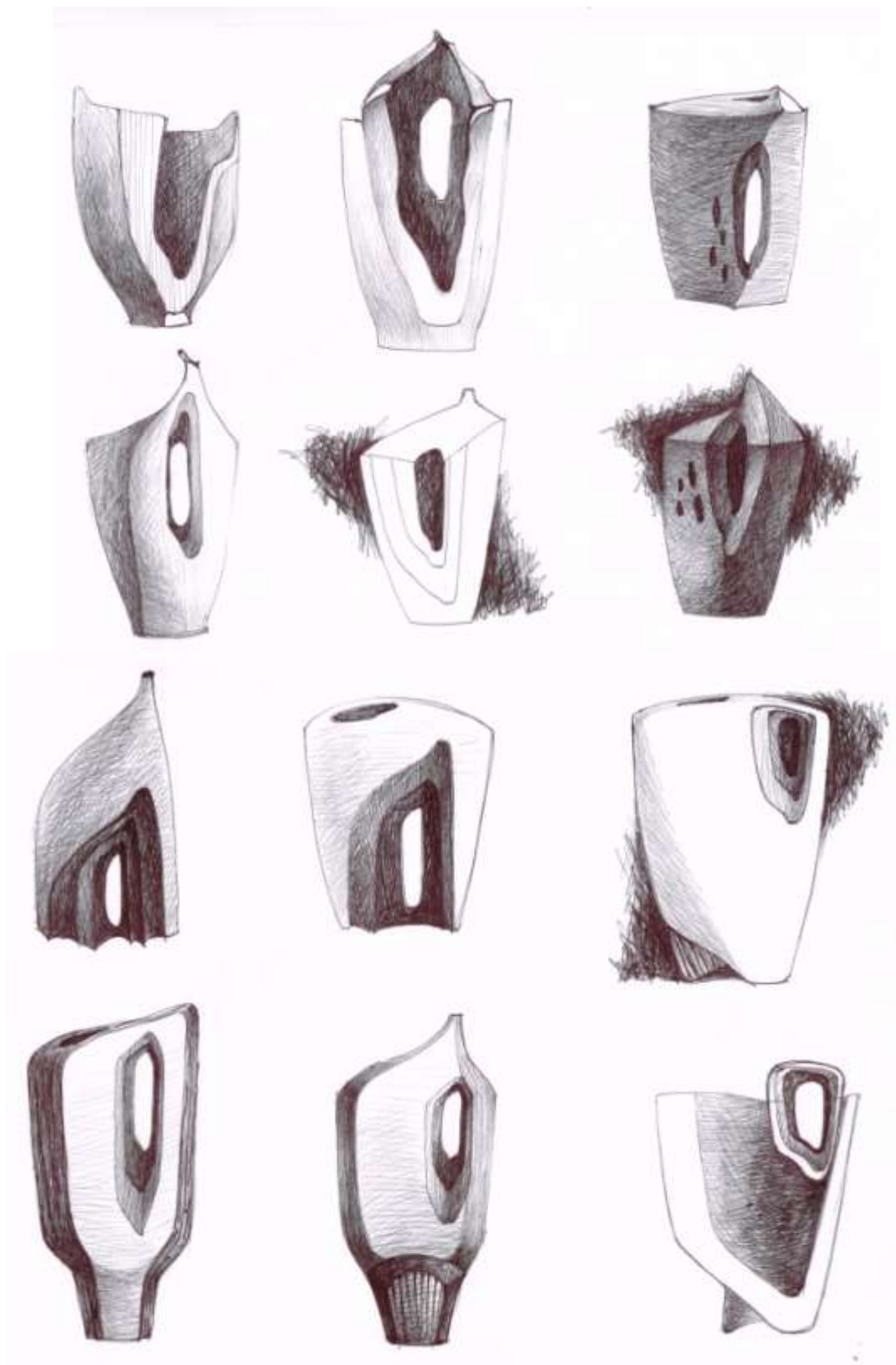
ภาพที่ 5-8 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-1

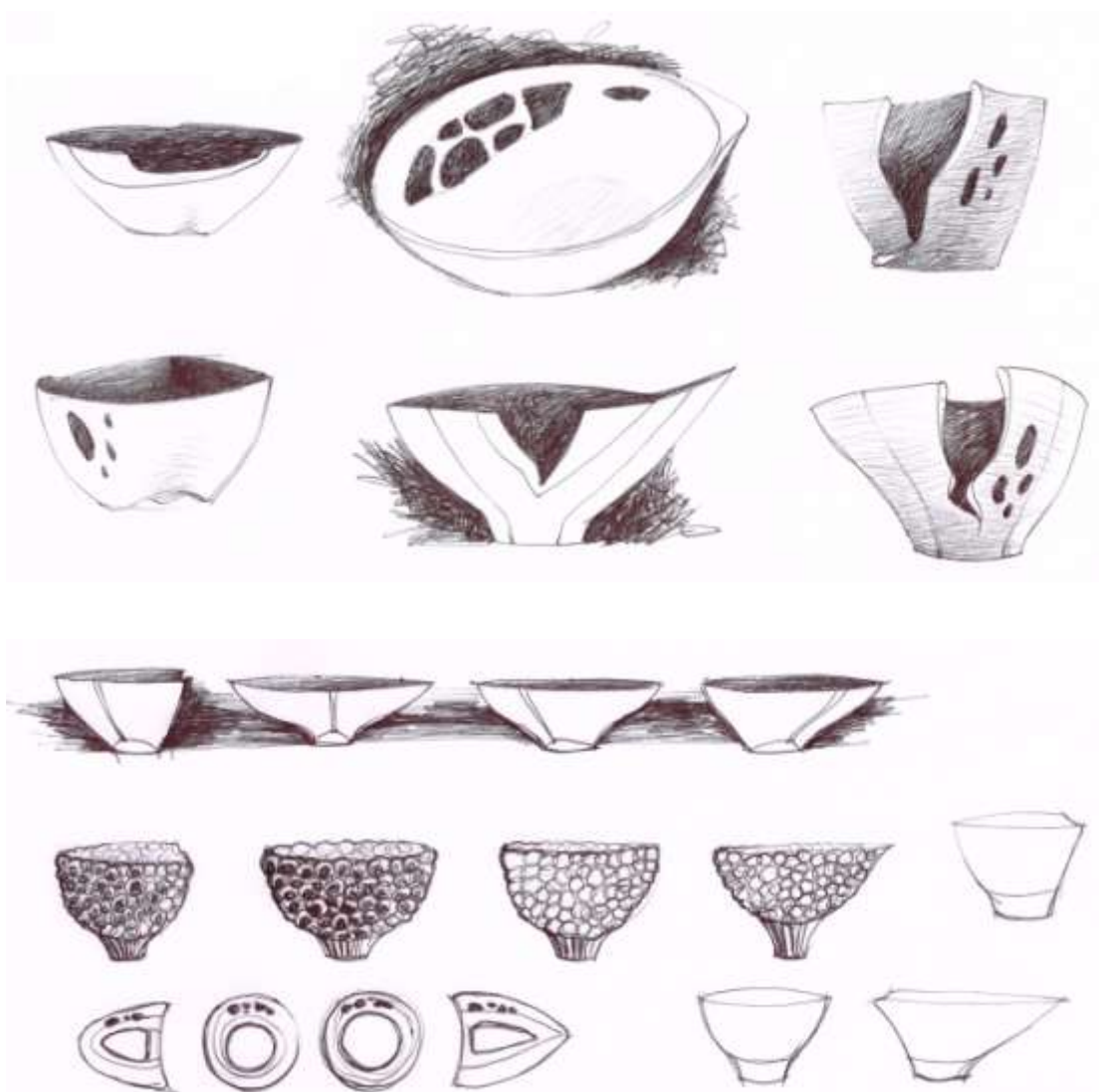
ภาพที่ 5-9 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-2

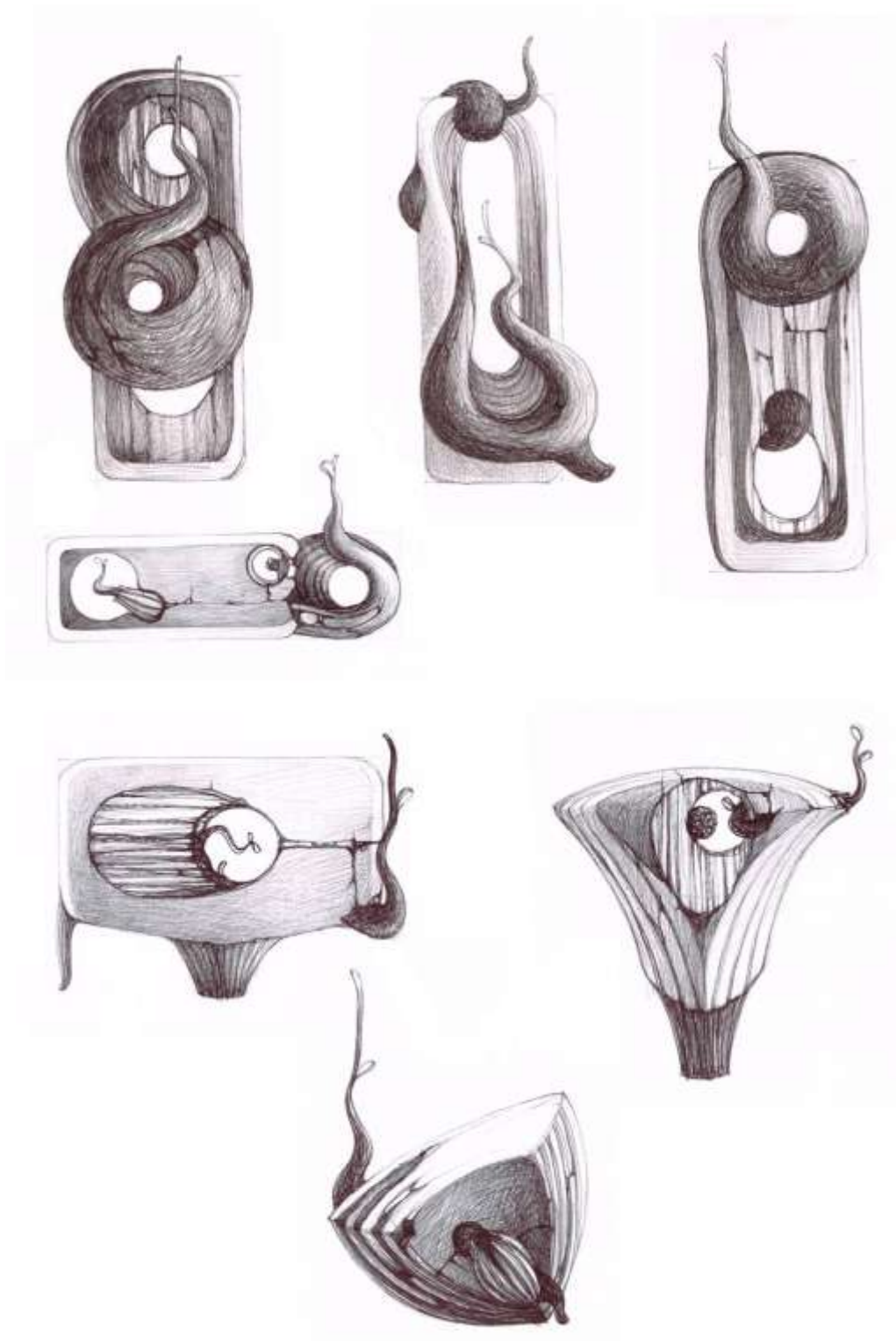
ภาพที่ 5-10 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-3

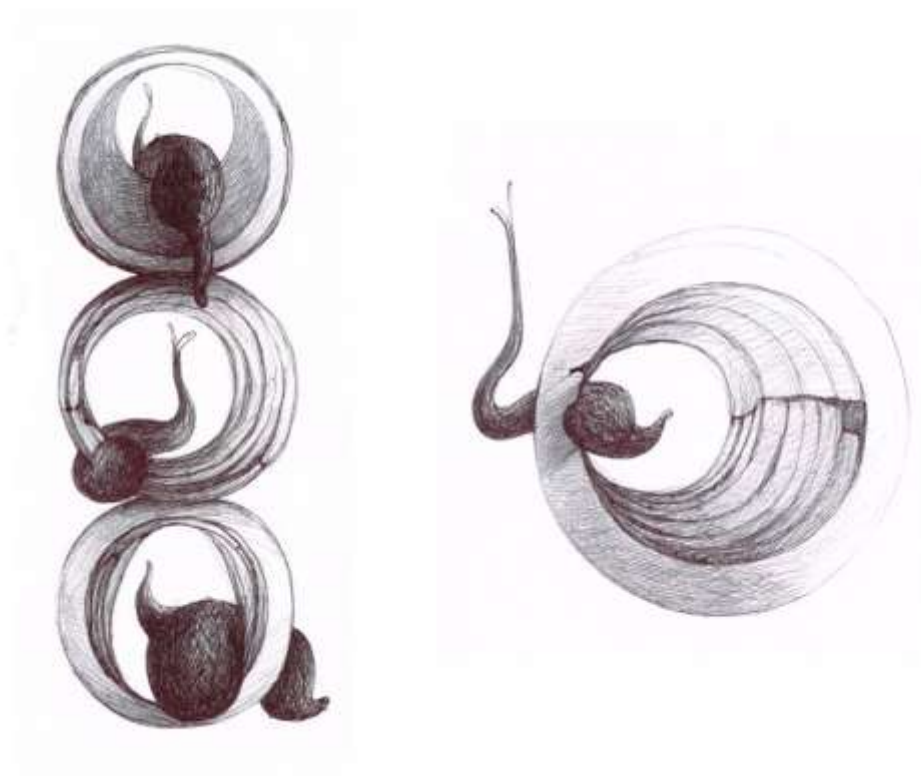
ภาพที่ 5-11 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-4

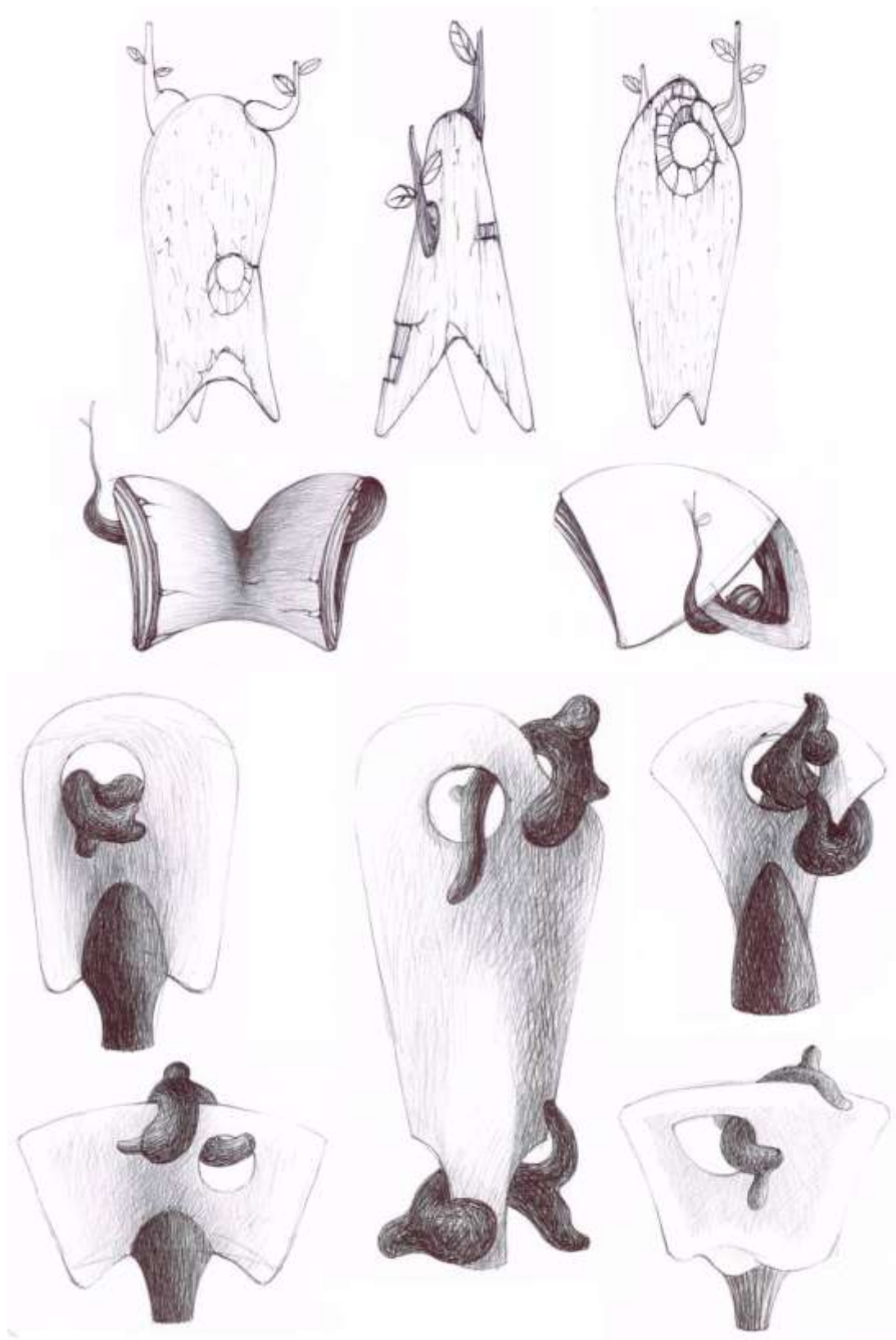
ภาพที่ 5-12 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1-5

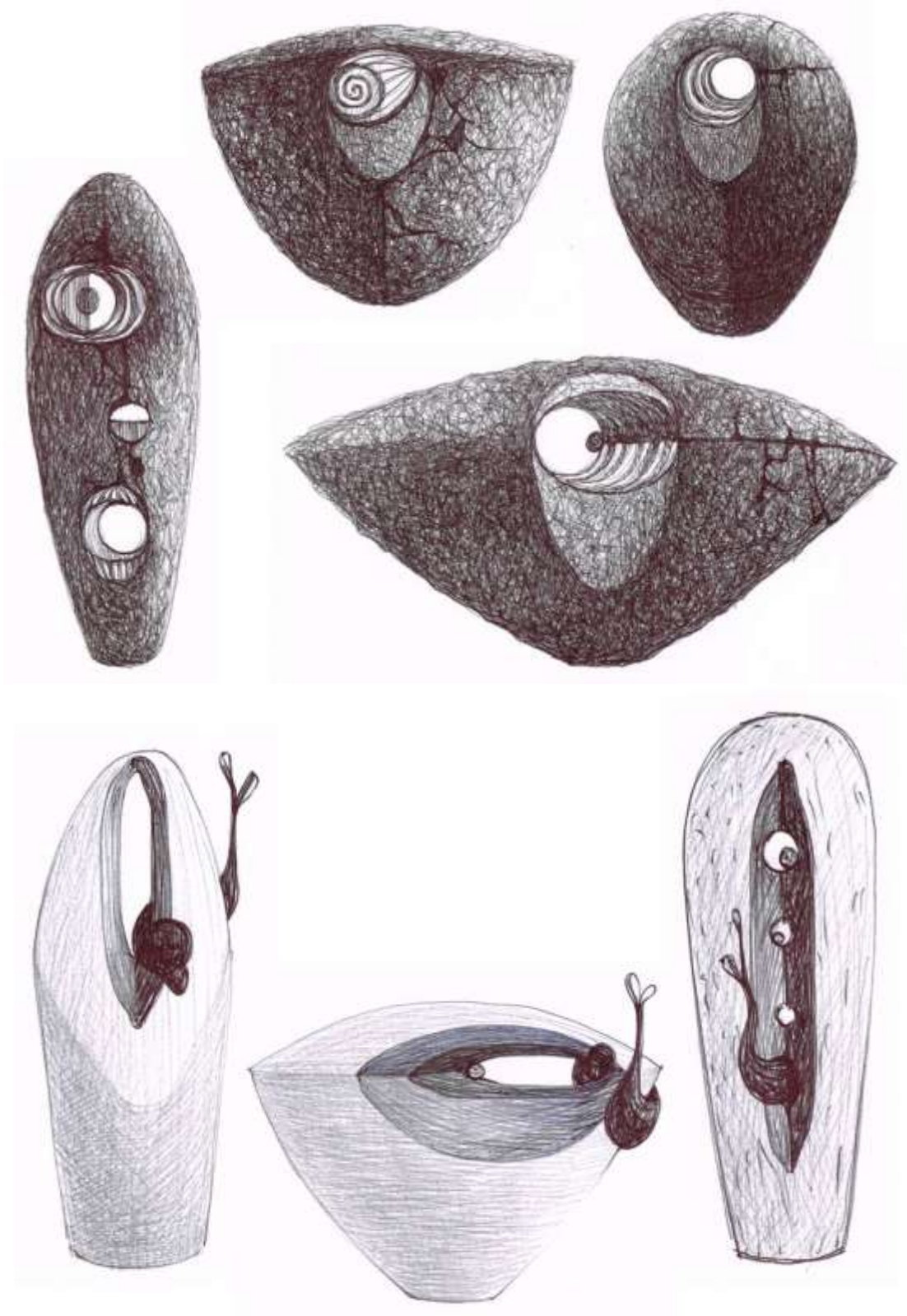
ภาพที่ 5-13 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-1

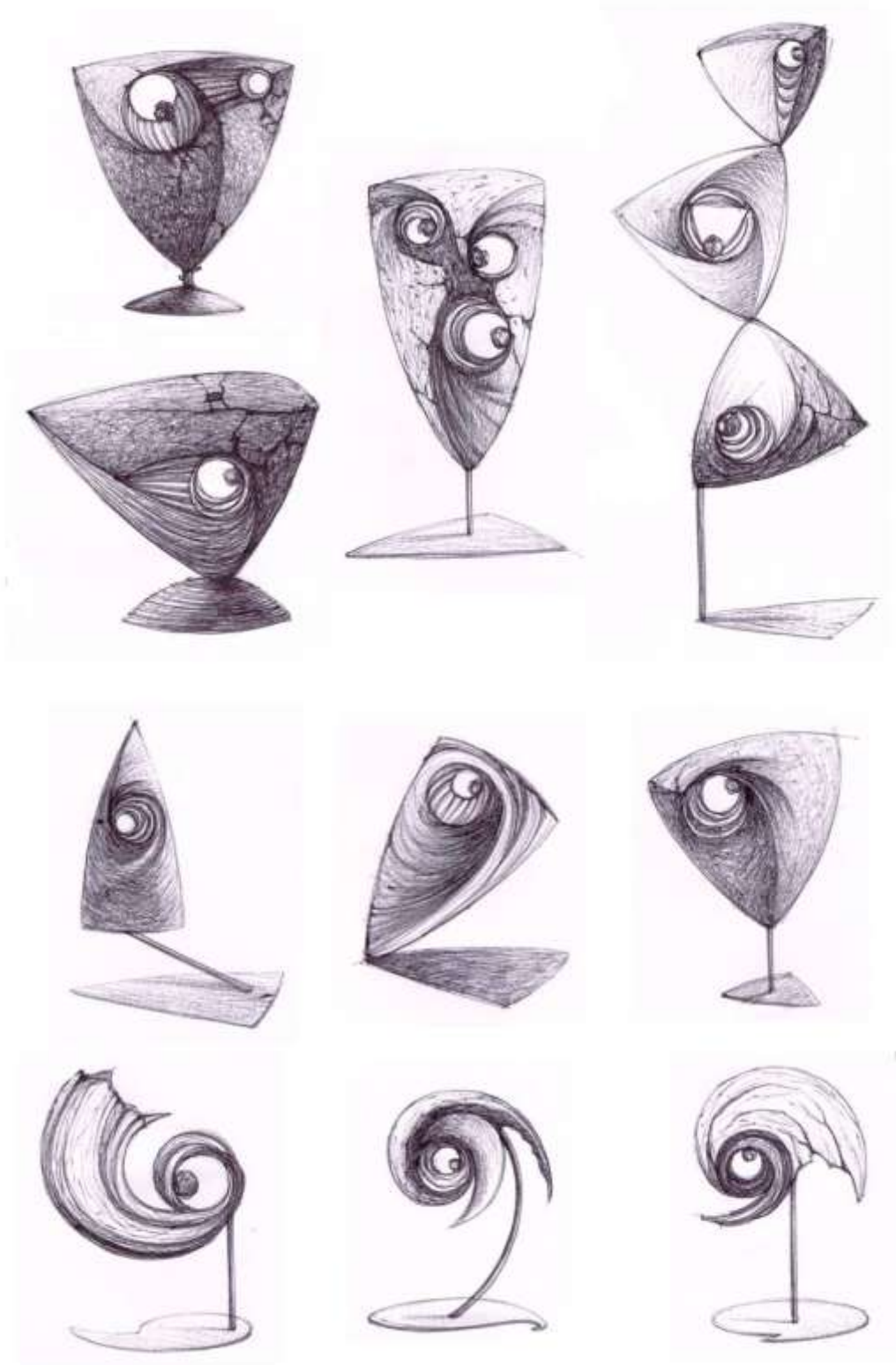
ภาพที่ 5-14 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-2

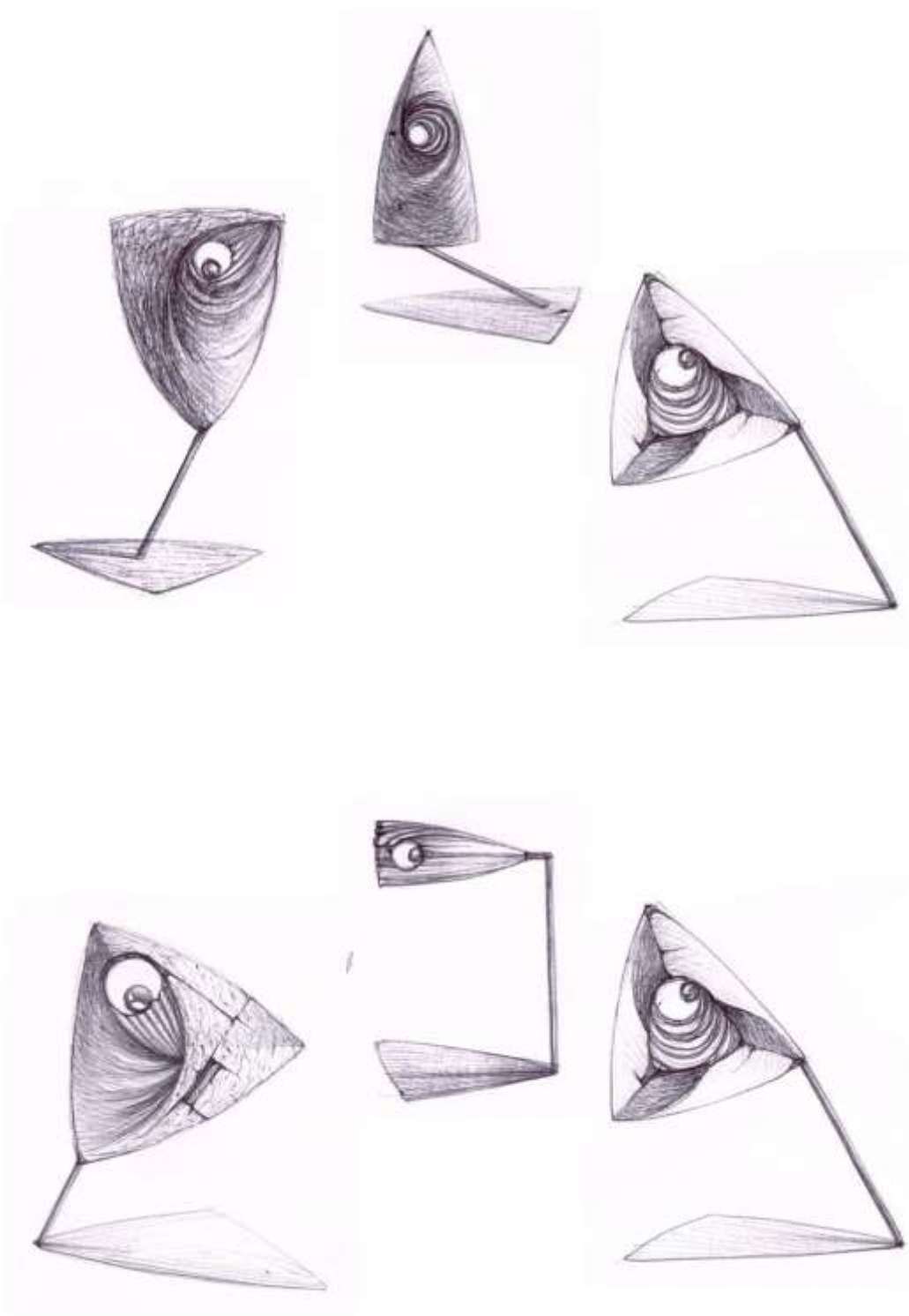
ภาพที่ 5-15 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-3

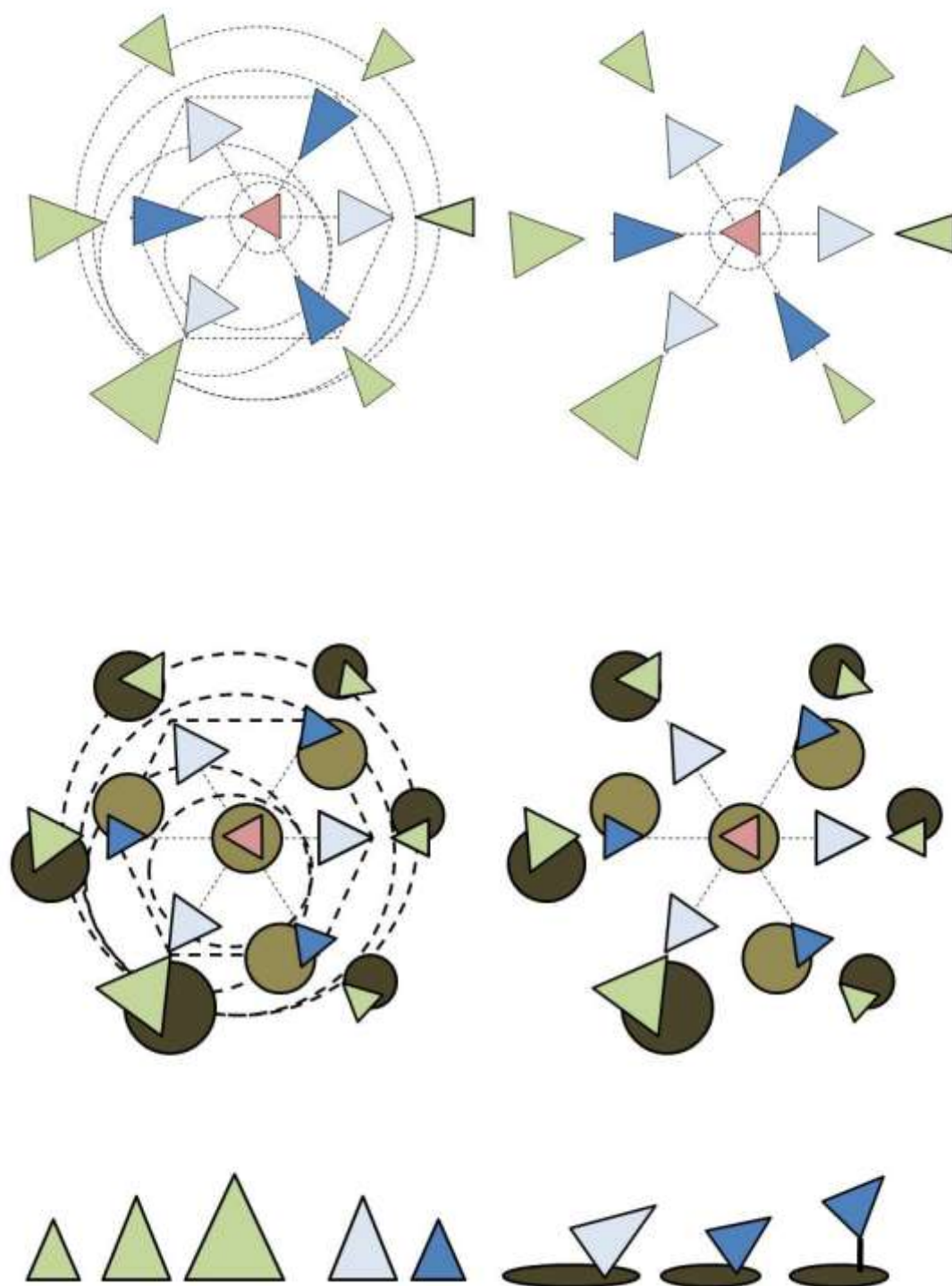
ภาพที่ 5-16 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2-4

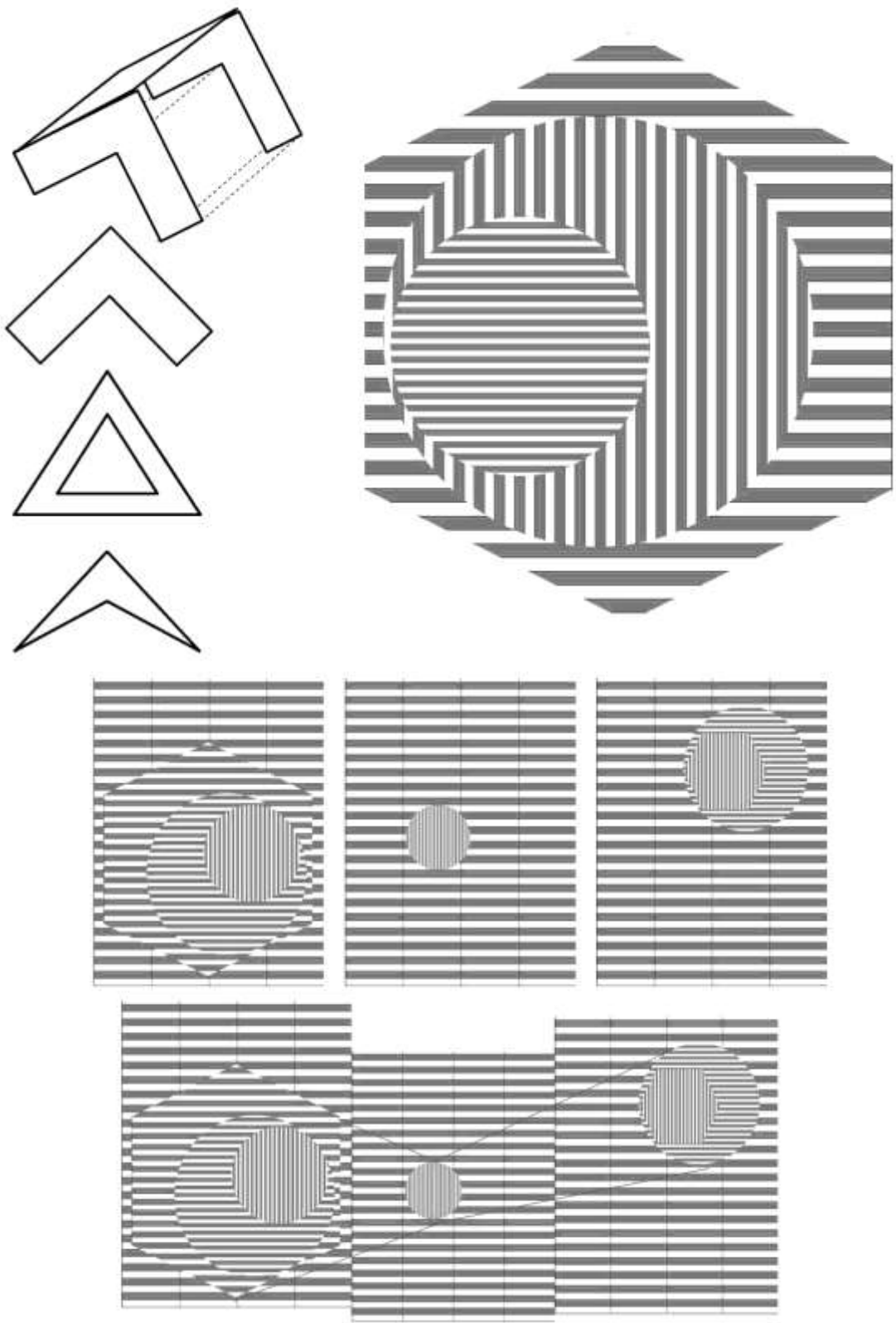
ภาพที่ 5-17 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-1

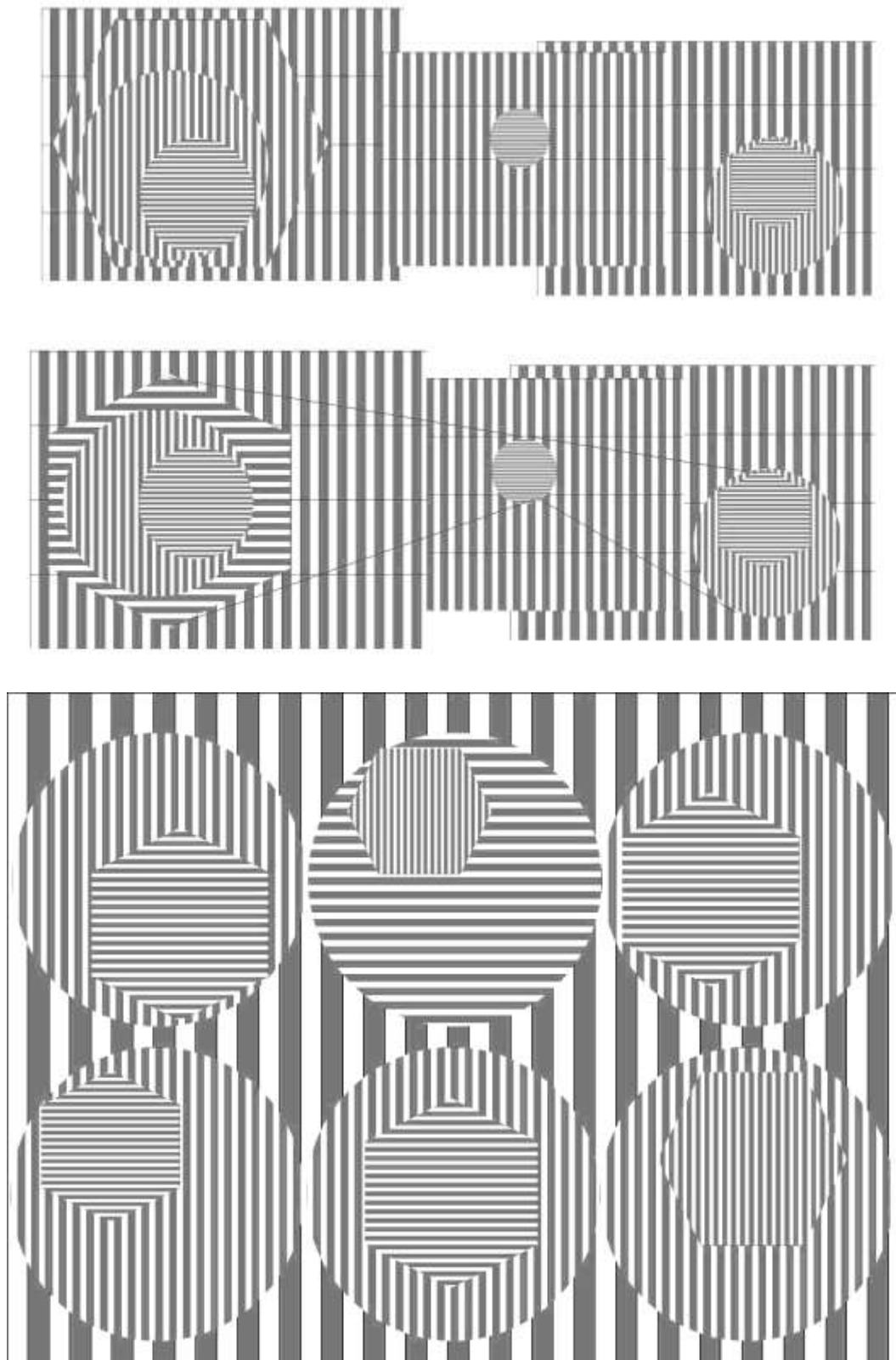
ภาพที่ 5-18 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-2

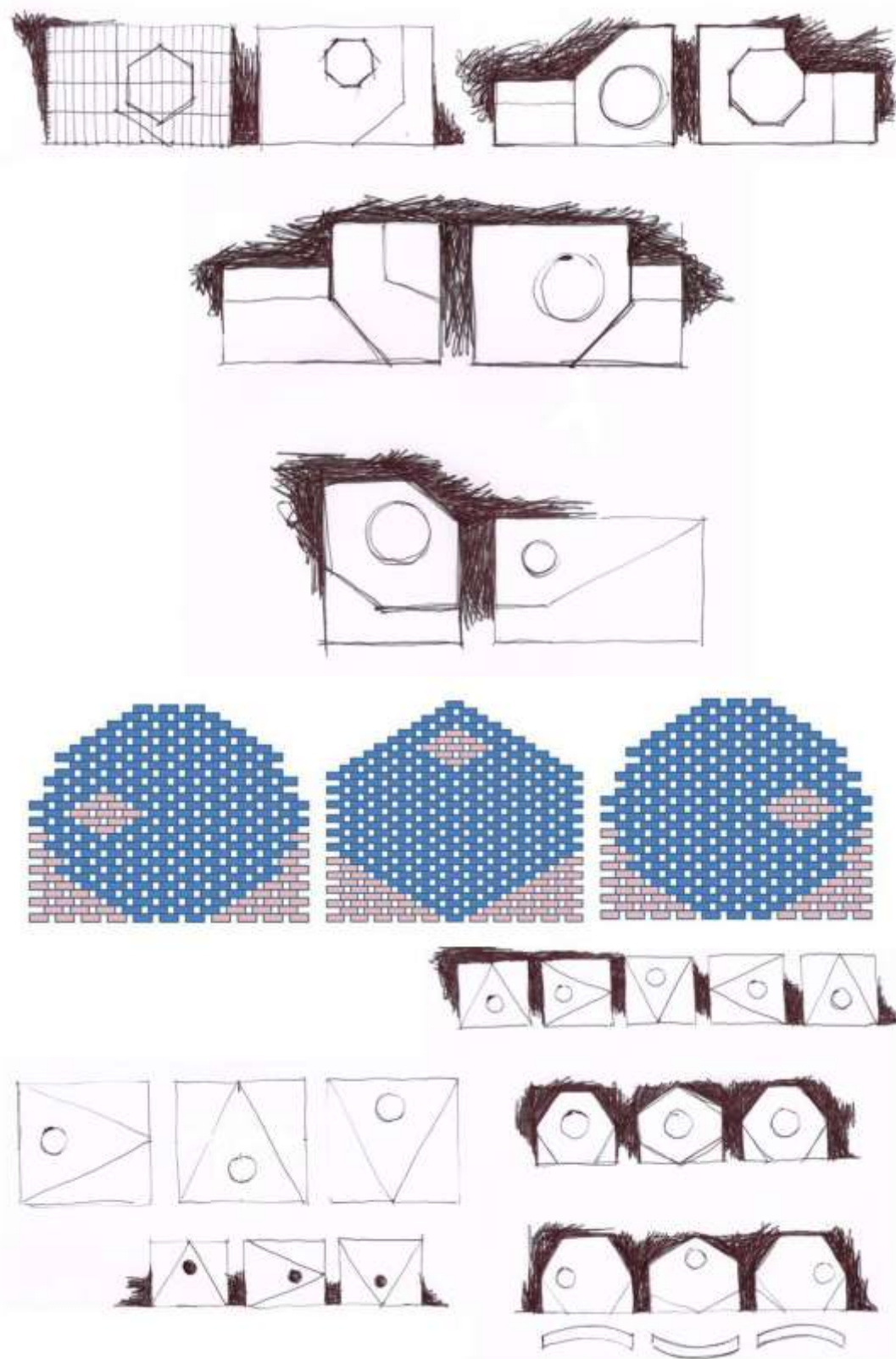
ภาพที่ 5-19 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-3

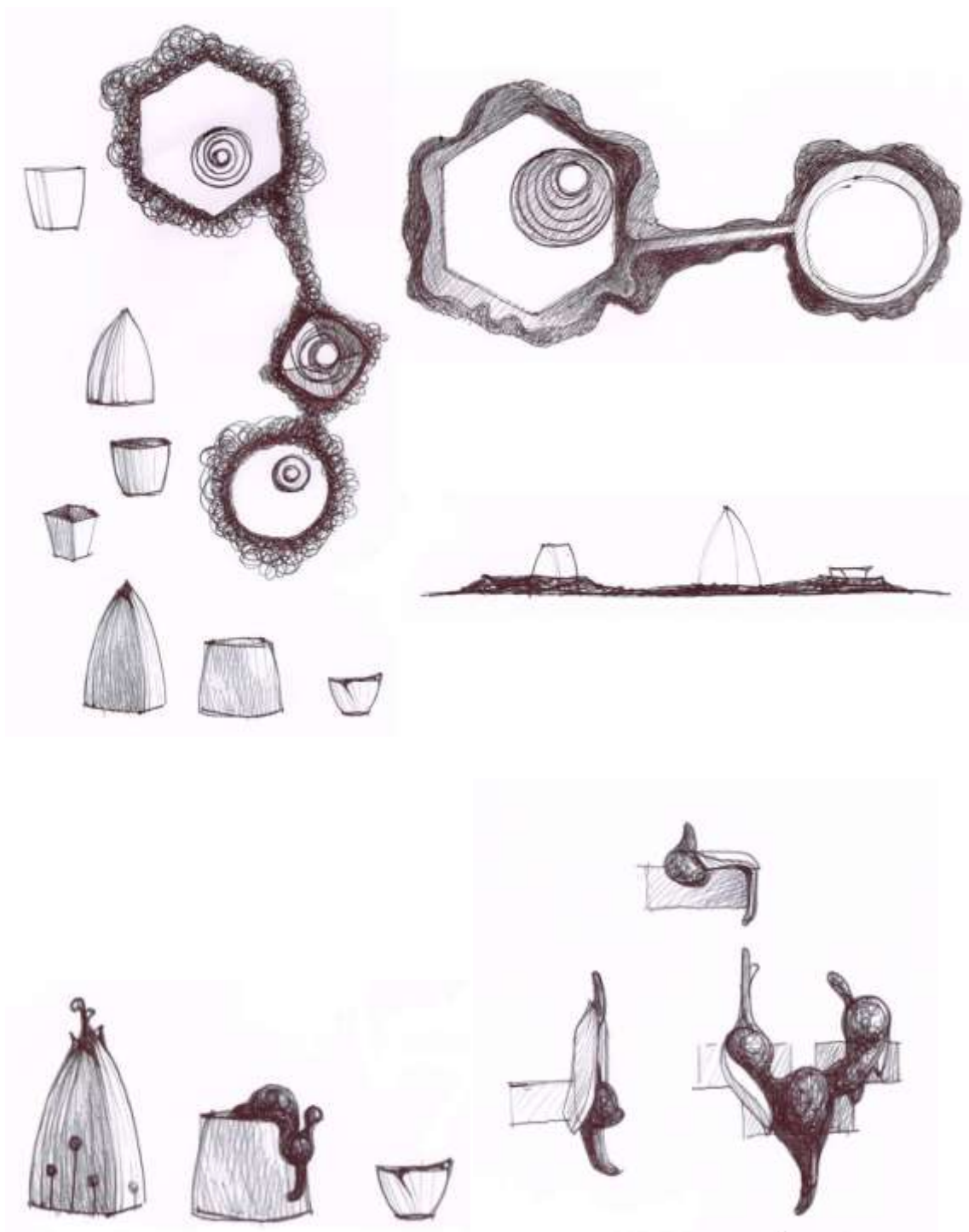
ภาพที่ 5-20 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-4

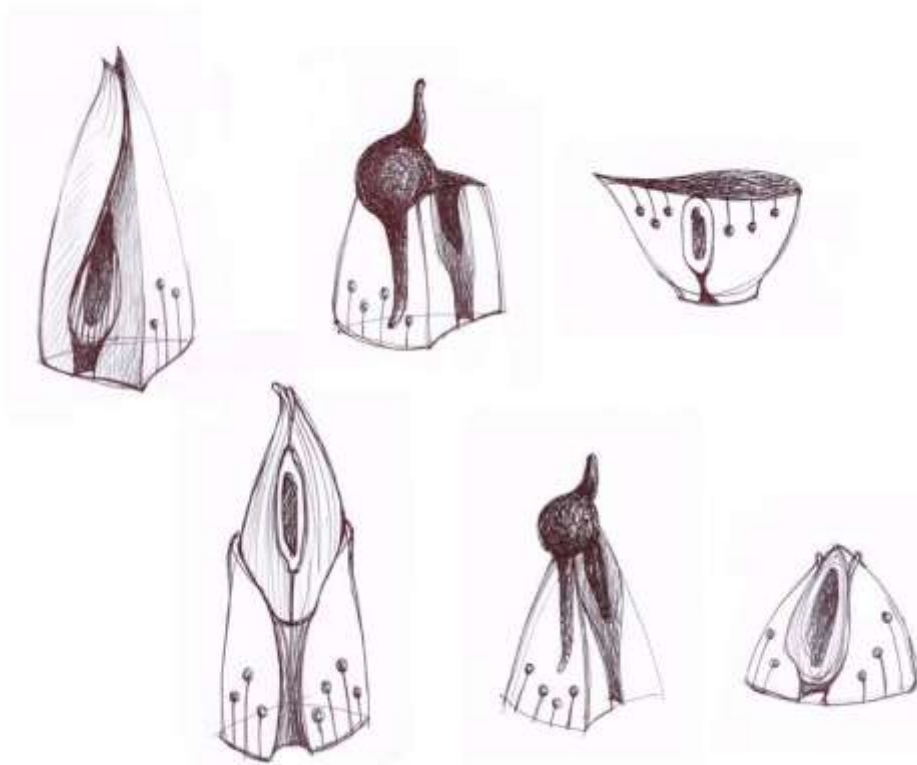
ภาพที่ 5-21 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-5

ภาพที่ 5-22 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-6

ภาพที่ 5-23 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-7

ภาพที่ 5-24 การพัฒนาแบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3-8

4. การคัดเลือกแบบร่าง ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงาน โดยวิเคราะห์และคัดเลือกแบบร่าง ดังนี้

4.1 แบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 1 ประโยชน์ใช้สอย คัดเลือกแบบร่าง เพื่อสร้างผลงานจำนวน 3 ชุด ลักษณะรูปทรงมีความเรียบง่าย พัฒนามาจากรูปทรงภาชนะ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมการบริโภคข้าว เป็นการเชื่อมโยงทั้งวัฒนธรรมการบริโภค และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้มนุษย์มีความต้องการภาชนะที่มีรูปทรงแตกต่างกันตามประโยชน์ใช้สอย

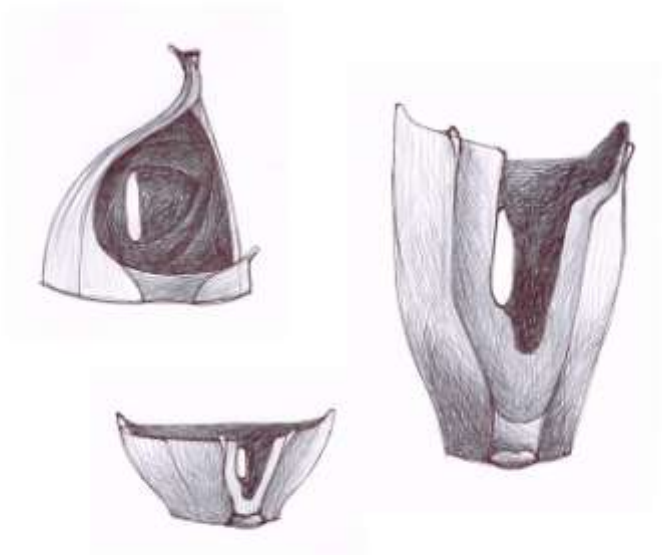
ผลงานของผู้วิจัยไม่มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอย นำรูปทรงแจกันปากแคบ แจกันทรงสูง และชามปากกว้าง มีรูปทรงเรียบง่ายสอดคล้องรูปทรงของเมล็ดข้าวที่มีความเป็นธรรมชาติ และรูปทรงภาชนะยังสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องปั้นดินเผามากที่สุด

4.2 แบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 2 จินตนาการ ความฝันเหนือจริง คัดเลือกแบบร่าง เพื่อสร้างผลงานจำนวน 3 ชุด นำลักษณะการเจริญเติบโต การงอกของเมล็ดพืชที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับรูปทรงเครื่องมือพื้นบ้านทางการเกษตรเข้าด้วยกัน มีบทบาทสำคัญต่อคนในสังคมเกษตรกรรมที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องทั้งร่างกายและจิตใจ ธรรมชาติเป็นสายใยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ และเครื่องมือพื้นบ้าน ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสืบเนื่องถึงกันอย่างลึกซึ้ง

ผลงานของผู้วิจัย ลักษณะที่สำคัญเกิดจากการแสดงออกทางรูปทรงแบบงาน ประติมากรรม เนื้อหาเรื่องราวตามแรงบันดาลใจของผู้วิจัยเป็นรูปทรงเหนือจริงแสดงความเป็น ธรรมชาติ และรูปทรงกึ่งนามธรรมแสดงความเป็นเครื่องมือกลไกที่มนุษย์สร้างขึ้น นำมาผสม ผสานทั้งหลอมรวมรูปทรงเข้าด้วยกัน และผลงานบางส่วนมีการจัดวางเพื่อให้สัมพันธ์กัน

4.3 แบบร่างผลงานกระบวนแบบที่ 3 สัญลักษณ์ คัดเลือกแบบร่างเพื่อสร้างผลงาน จำนวน 3 ชุด ลักษณะที่สำคัญของกลไกของเครื่องมือพื้นบ้านในอดีต สามารถความเคลื่อนไหวได้ ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้าน ใช้พลังงานจากธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์อันดีกับสภาพแวดล้อม

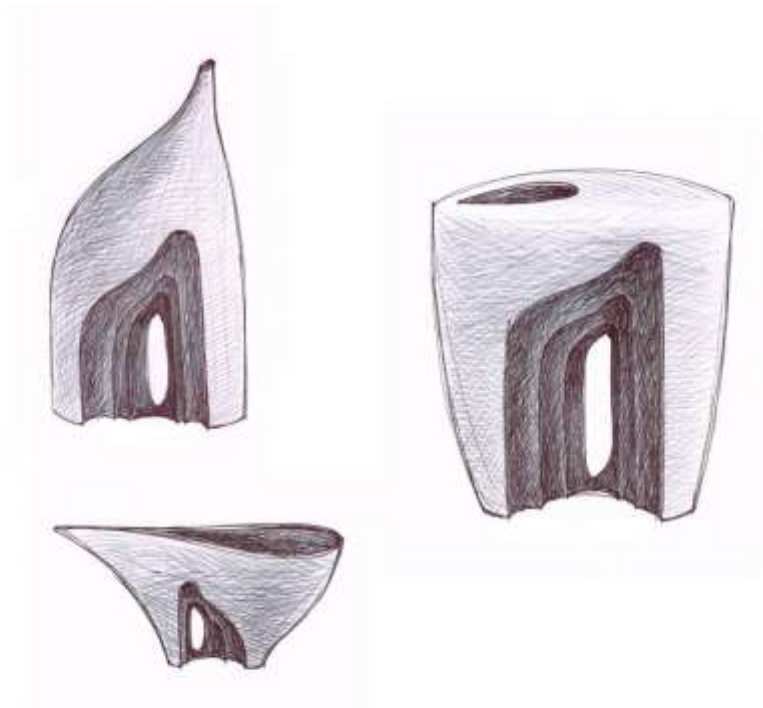
ผลงานของผู้วิจัย นำทฤษฎีทางศิลปะมาใช้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความรู้ การเคลื่อนไหว เป็นผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแบบจัดวาง (Installation) เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ที่เกิดจากจังหวะการซ้ำของรูปทรง (Repetition form) เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่เกิดจากจังหวะการ ซ้ำของเส้น (Repetition line) และเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวัสดุระหว่างงานเครื่องปั้นดินเผาและ แก้ว ซึ่งเป็นผลมาจากการแปรรูปซ้ำ นำรูปทรงเชิงสัญลักษณ์ หรือรูปทรงนามธรรม เป็นรูปทรง เดี่ยว ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และหกเหลี่ยม นำจัดวางประกอบเข้าด้วยกันเป็นกลุ่ม รูปทรงขนาดใหญ่ และใช้วัสดุอื่นมาจัดวางประกอบเข้าด้วยกันกับงานเครื่องปั้นดินเผาตามเนื้อหา แรงบันดาลใจ

ภาพที่ 5-25 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-1

ภาพที่ 5-26 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-2

ภาพที่ 5-27 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-3

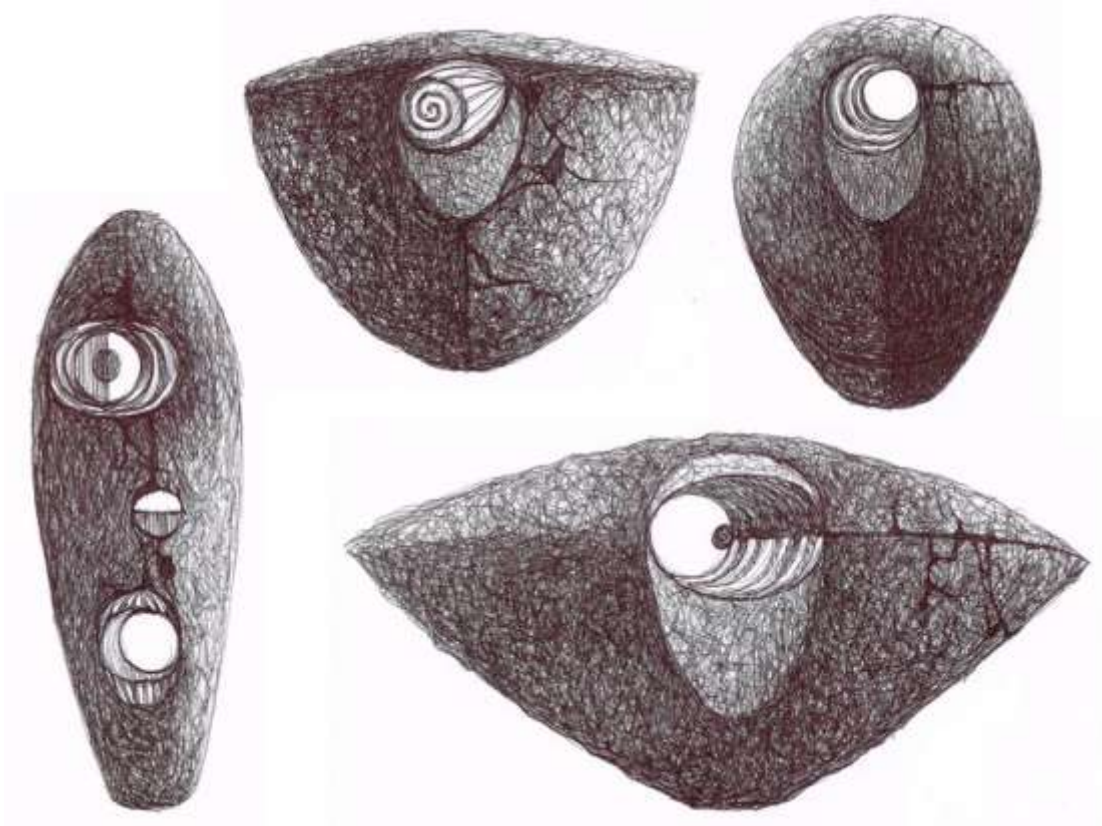
ภาพที่ 5-28 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-1

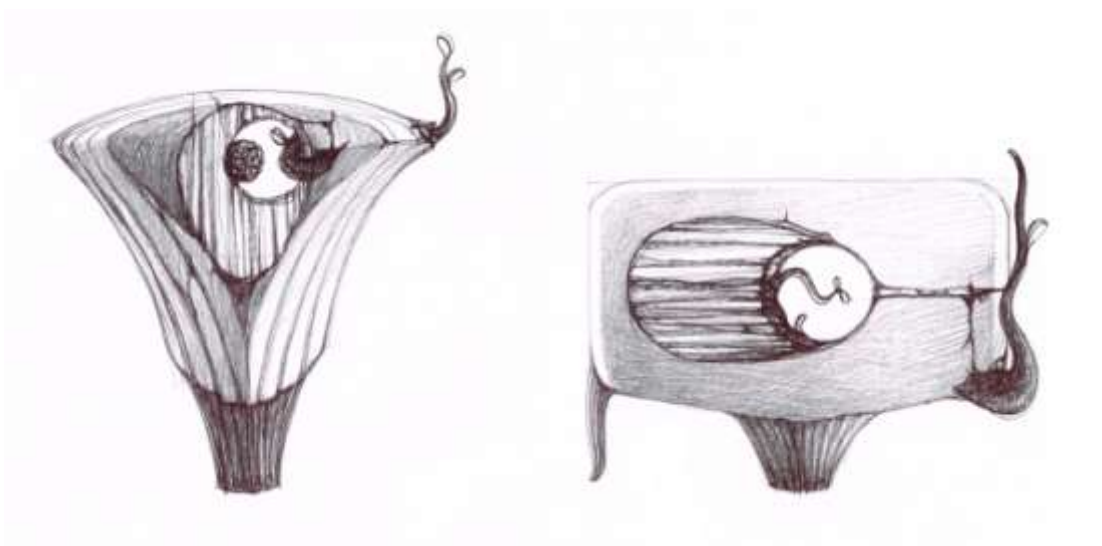
ภาพที่ 5-29 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-2

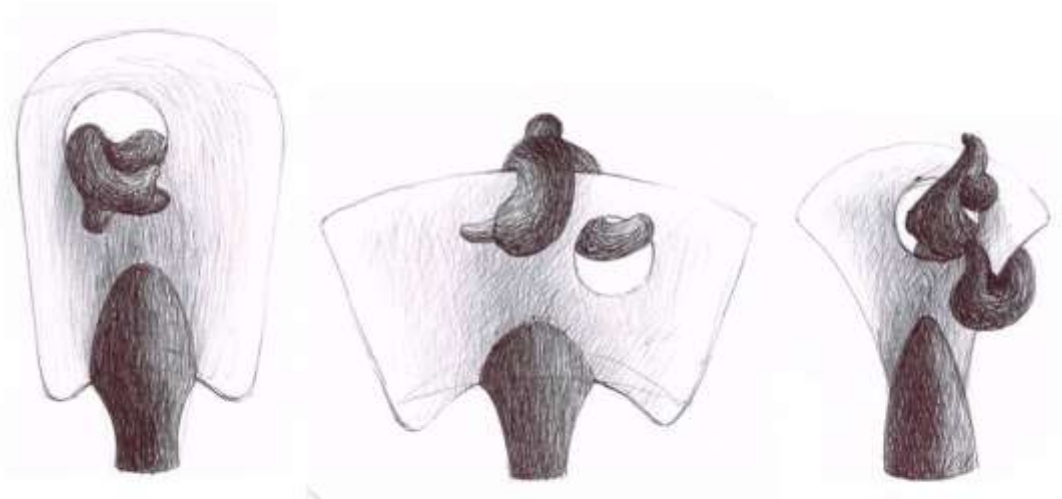
ภาพที่ 5-30 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 1-3

ภาพที่ 5-31 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-1

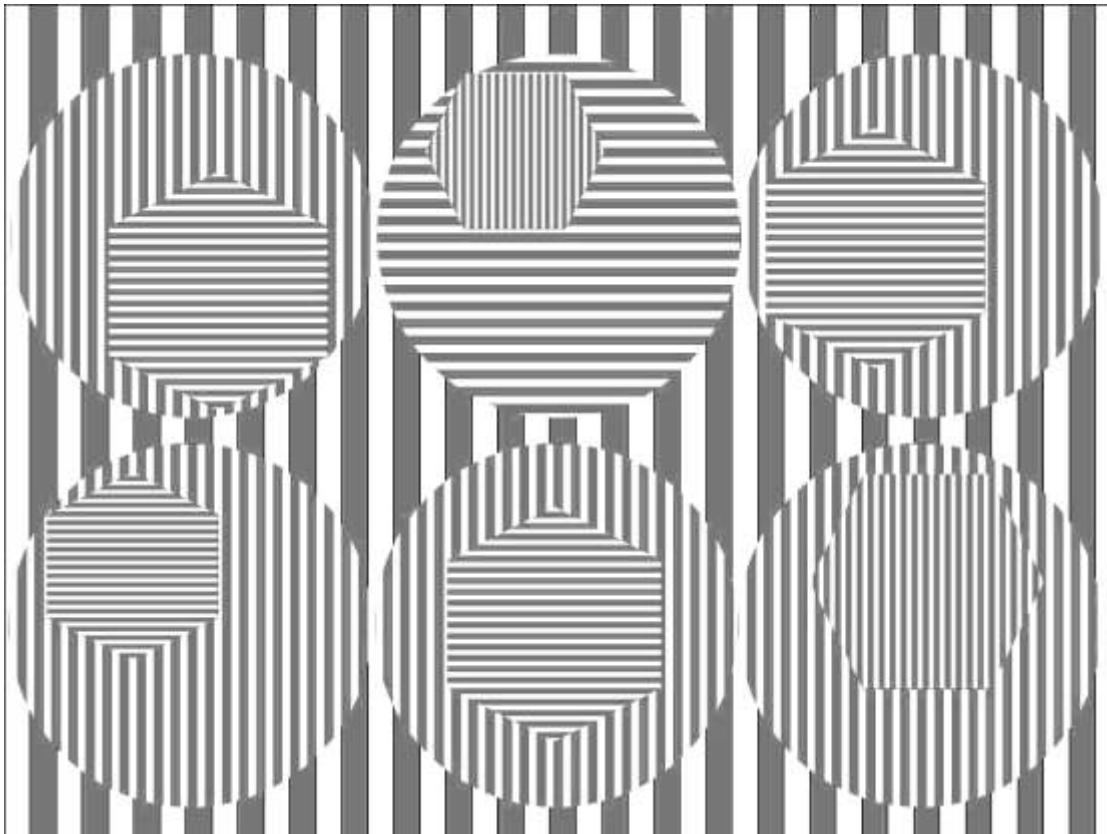
ภาพที่ 5-32 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-2

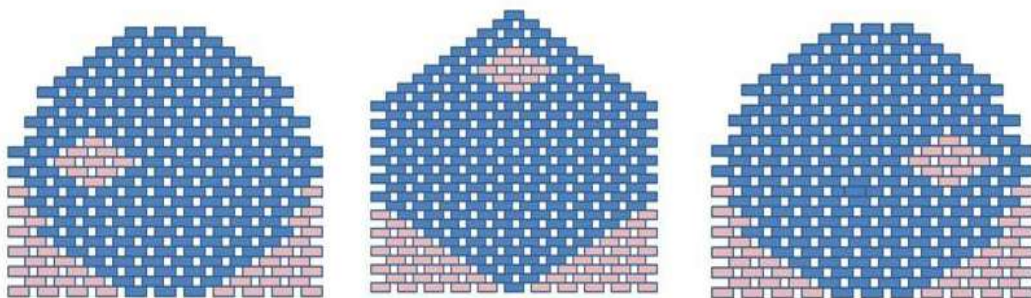
ภาพที่ 5-33 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-3

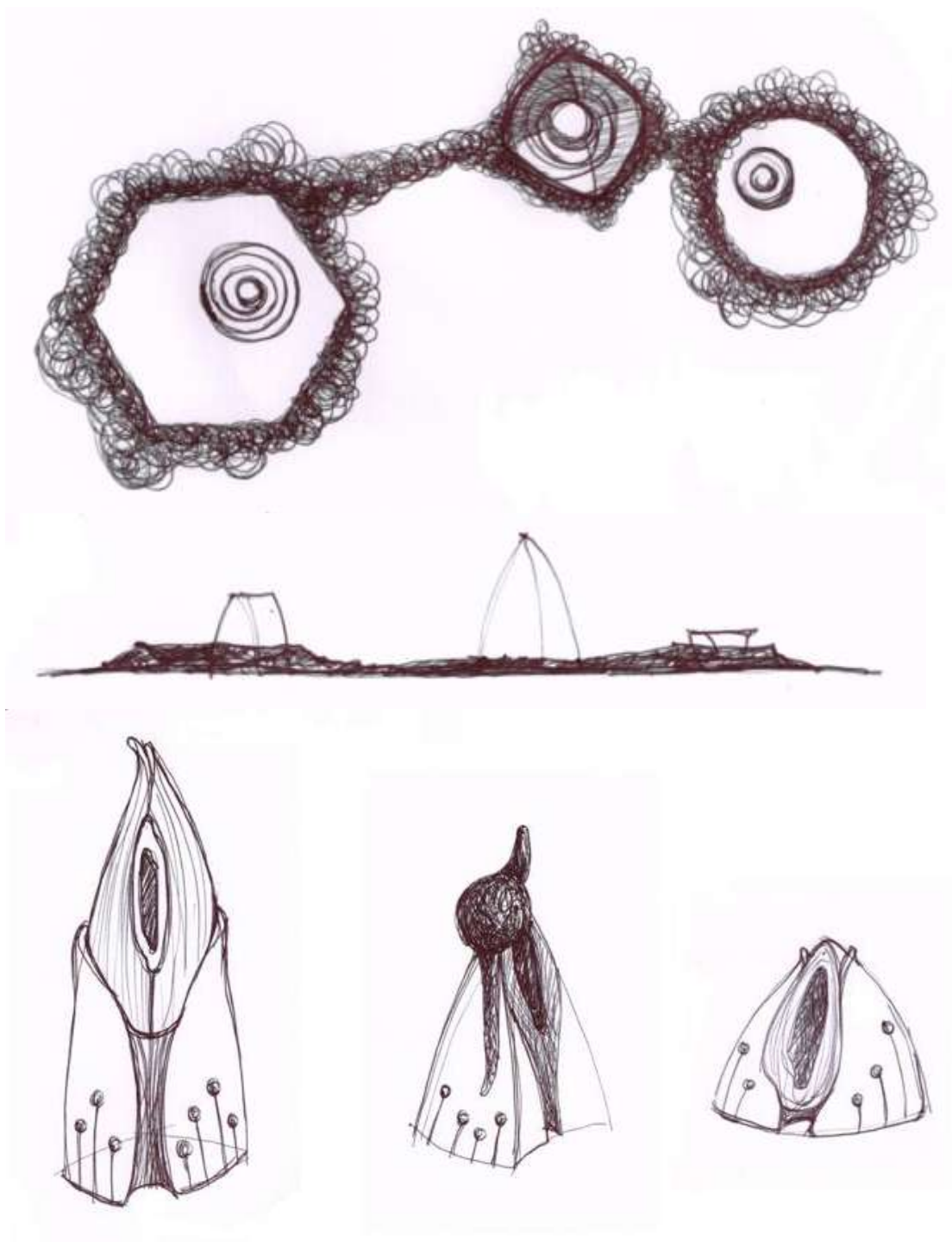
ภาพที่ 5-34 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 2-1

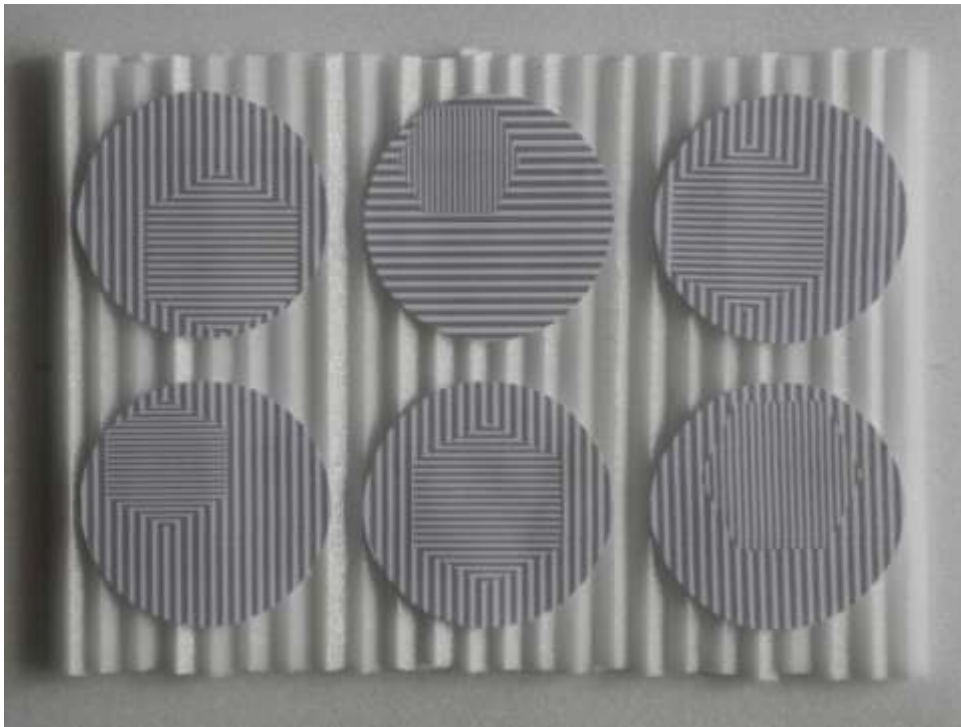
ภาพที่ 5-35 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-1

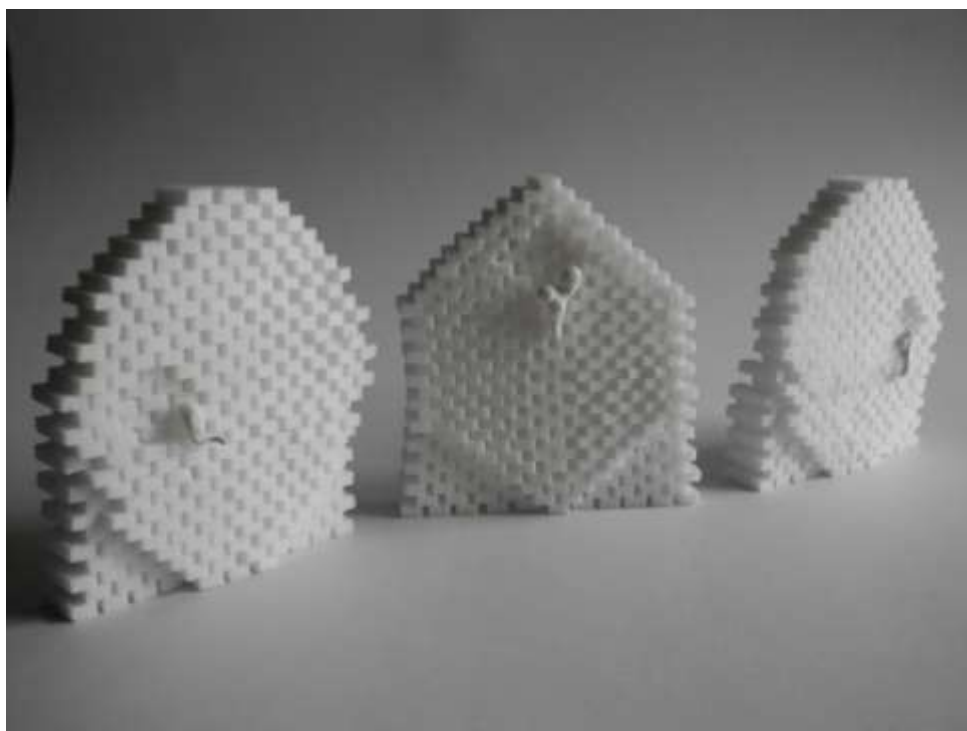
ภาพที่ 5-36 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-2

ภาพที่ 5-37 แบบร่างผลงานที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-3

ภาพที่ 5-38 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-1

ภาพที่ 5-39 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-2

ภาพที่ 5-40 ตัวอย่างแบบร่างผลงาน 3 มิติ ที่ได้รับคัดเลือกกระบวนแบบที่ 3-3

การทำงานสร้างสรรค์ผลงาน

1. **เนื้อหาแรงบันดาลใจ** มีเนื้อหาแรงบันดาลใจภาพรวมทั้งหมดเกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ เป็นเนื้อหาหลักในลักษณะเชิงบวก คือ ผู้วิจัยมีความประทับใจในภูมิปัญญา ด้านกลไกการเคลื่อนไหวของเครื่องมือภูมิปัญญาพื้นบ้าน ที่มีร่องรอยการใช้งานผ่านกาลเวลาอันยาวนาน และความงามของพื้นผิวตามธรรมชาติ เช่น ผิวของเปลือกไม้ รอยแยกแตกของไม้ที่ผ่านการใช้งานมานาน ลายของเนื้อไม้ เป็นต้น และแบ่งเป็นเนื้อหาแรงบันดาลใจย่อยเพื่อให้มีความสัมพันธ์กับกระบวนแบบที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1 ผลงานการสร้างสรรค์ ชุดที่ 1 มีเนื้อหาแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมและผลที่มาจากเครื่องมือพื้นบ้านในการเอื้ออำนวยประโยชน์ ก่อให้เกิดผลิตผลที่อุดมสมบูรณ์ โดยนำรูปทรงเมล็ดข้าวที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับรูปทรงภาชนะที่ประโยชน์ใช้สอย ที่มีหน้าที่แตกต่างกันเข้าด้วยกัน เป็นผลงานจำนวน 3 ชุด เนื้อหาแรงบันดาลใจ ดังนี้

ชุดแรก เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจในความสวยงามของธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม รูปทรงเมล็ดข้าว เปลือกของเมล็ดข้าวที่แยกออกจากกัน และพื้นผิว

ของเปลือก นำมาแสดงความประทับใจใน โครงสร้างสัดส่วนที่สวยงามโดยใช้รูปทรงภาชนะ
ประโยชน์ใช้สอยที่สัมพันธ์กับรูปทรงเมล็ดข้าว

ชุดที่สอง เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจในความสวยงามของ
ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม รูปทรงเมล็ดข้าวที่กำลังงอกงามเป็นต้นอ่อน กำลังผลิบาน แดกยอ
ออกจากก้นนำความอ่อนโยนของเส้นในรูปทรงเมล็ดข้าว มาแสดงความประทับใจในความสวยงาม
โดยใช้รูปทรงภาชนะประโยชน์ใช้สอยที่สัมพันธ์กับรูปทรงเมล็ดข้าว

ชุดที่สาม เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของข้าว ที่เป็นผลผลิต
ทางสังคมทางเกษตรกรรม รูปทรงที่แสดงความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตโดยใช้รูปทรงโค้งมน
ความอímเอิบ รูปทรงของภาชนะใช้สอย และมีการสร้างพื้นที่ว่างจากเส้นรอบนอกของรูปทรงเมล็ด
ข้าววางทับซ้อนกันหลายชั้น

1.2 ผลงานการสร้างสรรค์ ชุดที่ 2 มีเนื้อหาแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคมเกษตรกรรมที่มีการใช้เครื่องมือที่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน เอื้ออำนวย
ประโยชน์และมีความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ เป็นผลงานจำนวน 3 ชุด เนื้อหาแรงบันดาลใจ
ใจ ดังนี้

ชุดแรก เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจในความสวยงามของรูปทรง
เรขาคณิต ที่มาจากกลไกเครื่องมือที่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน นำรูปทรงซ้อนกันเป็นพื้นที่ว่าง สร้าง
พื้นผิวเลียนแบบเปลือกไม้ แสดงความแข็งแรงหนักแน่นของกลไกร่องรอยการแตกที่ผ่านกาลเวลา
อันยาวนานของเครื่องมือ

ชุดที่สอง เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจรูปทรงของเครื่องมือที่เป็น
ภูมิปัญญาพื้นบ้าน นำมาลดทอนรูปทรงจนเป็นรูปทรงเรขาคณิต และนำรูปทรงที่มีที่มาจากสิ่งมี
ชีวิต มาจัดวางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงกลไกและธรรมชาติ

ชุดที่สาม เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจรูปทรงเรขาคณิตที่มาจาก
ความเรียบง่ายของกลไกเครื่องมือที่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความต่อเนื่องของกลไก และรูปทรงของ
สิ่งมีชีวิต มาจัดวางแสดงความสัมพันธ์อย่างเป็นมิตรระหว่างเครื่องมือพื้นบ้านและสิ่งมีชีวิตตาม
ธรรมชาติ

1.3 ผลงานการสร้างสรรค์ ชุดที่ 3 นำการเคลื่อนไหวของกลไกเครื่องมือพื้นบ้านที่
เกิดจากพลังงานของมนุษย์ ธรรมชาติ และสามารถแสดงความรู้สึกการเคลื่อนไหวผ่านทางทัศนธาตุ
ทางศิลปะ โดยใช้เส้นที่แสดงความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว รูปทรงที่ลดทอนมาจากกลไกเครื่องมือ
พื้นบ้าน พื้นผิวที่สามารถบ่งบอกร่องรอยกาลเวลาในอดีตที่ผ่านมา พื้นที่ว่างที่ช่วยส่งเสริมการจัด
วางให้สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของกลไก เป็นต้นเป็นผลงานจำนวน 3 ชุด ดังนี้

ชุดแรก เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจ ในการเคลื่อนไหวของ กลไกเครื่องมือพื้นบ้าน ที่มาจากพลังงานของมนุษย์และธรรมชาติ เป็นลักษณะการเคลื่อนไหวที่เกิด จากจังหวะการซ้ำของรูปทรง (Repetition form movement) เป็นการเคลื่อนไหวที่มีพลังงานน้อย ผ่อนคลายเป็นจังหวะ ลักษณะการซ้ำเป็นลำดับ มีความต่อเนื่องเป็นระเบียบเหมือนการเคลื่อนไหว ของกลไกที่เป็นจังหวะ ในช่วงแรกการเคลื่อนไหวจะรวดเร็วมีกำลัง แต่เมื่อเคลื่อนไหวระดับที่ ไกล่เคียงกันแล้ว จังหวะการเคลื่อนไหวของกลไกจะเฉื่อยลง ราบรื่น

ชุดที่สอง เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจ ในการเคลื่อนไหวอย่าง ต่อเนื่องของกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน นำทัศนธาตุเกี่ยวกับเส้น มุ่งเน้นการจัดวางเส้นการเคลื่อนไหว ทางสายตาการเคลื่อนไหวที่เกิดจากจังหวะการซ้ำของเส้น (Repetition line movement) เป็นการ เคลื่อนไหวที่เกิดตามธรรมชาติของสายตามนุษย์ องค์ประกอบของภาพตามที่ตามองเห็นเป็นการ หมุนวนของกลไก เช่น เส้นตรงรูปทรงวงกลมรูปทรงหกเหลี่ยม เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะของการ เคลื่อนไหวของกลไก ลักษณะของเส้นที่มีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องร่วมกัน ไม่หยุดนิ่ง ส่งผลให้ สายตาเราเคลื่อนไหวไปตามทิศทางเหมือนการเลื่อนไหลกลไกไปตามแนวของเส้น

ชุดที่สาม เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความประทับใจ ในการเคลื่อนไหวของ กลไกเครื่องมือพื้นบ้านที่มาจากพลังงานของมนุษย์และธรรมชาติ นำเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวัสดุ ระหว่างเครื่องปั้นดินเผาและวัสดุอื่น มีที่มาจากความสัมพันธ์ของเครื่องมือเครื่องใช้ที่ก่อให้เกิด ผลผลิต คือ ข้าว นำสิ่งที่แสดงผลจากการแปรรูปจากข้าวมาสร้างพื้นที่ว่างให้เกิดรูปทรง (Negative form) ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว เช่น เฟือง แกนเพลลา ใบระหัด เป็นต้น แสดงความรู้สึกรักความ สัมพันธ์ของกลไกเครื่องมือพื้นบ้าน และความสัมพันธ์รูปทรงธรรมชาติ และรูปทรงเรขาคณิตที่เกิด จากการสร้างพื้นที่ว่างด้วยแคลบ

2. สัญลักษณ์และการแสดงออก ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดจากการวิจัย โดยมี การแสดงออกของผลงาน ดังนี้

ผลงานชุดแรก กระทบแบบประโยชน์ใช้สอย ลักษณะรูปทรงมีความเรียบง่าย พัฒนามาจากรูปทรงภาชนะ ซึ่งผลงานของผู้วิจัยไม่มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอย เป็นรูปทรงภาชนะ แจกกันปากแคบ แจกกันทรงสูง และชามปากกว้าง แสดงความเรียบง่าย มีความสอดคล้องรูปทรงของ เมล็ดข้าวที่มีความเป็นธรรมชาติ และสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของรูปทรงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา มากที่สุด

ผลงานชุดที่สอง กระทบแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ลักษณะที่สำคัญความ งามที่เกิดจากรูปทรงหลากหลาย การแสดงออกทางรูปทรงแบบงานประติมากรรม แสดงเนื้อหาตาม แนวคิดของผู้วิจัยเป็นรูปทรงเหนือจริงแสดงความเป็นธรรมชาติ และรูปทรงกึ่งนามธรรมแสดง

ความเป็นเครื่องมือกลไกที่มนุษย์สร้างขึ้น นำมาผสมผสานทั้งหลอมรวมรูปทรงเข้าด้วยกัน และการนำรูปทรงมาจัดวางสัมพันธ์ด้วยกัน

ผลงานชุดที่สาม กระบวนแบบสัญลักษณ์ ลักษณะที่สำคัญการแสดงออกของเนื้อหา แรงบันดาลใจ ผู้วิจนำรูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์ และรูปทรงนามธรรม ลักษณะเป็นรูปทรงเดี่ยว ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และหกเหลี่ยม นำจัดวางประกอบเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มรูปทรงขนาดใหญ่ และใช้วัสดุอื่นมาจัดวางประกอบเข้าด้วยกันกับงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาตามเนื้อหาแรงบันดาลใจของผู้วิจย

3. สุนทรียะและความงาม ผู้วิจนำทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา มาใช้สร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

3.1 รูปทรง ความงามรูปทรง แบ่งรูปทรงได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

รูปทรงกลุ่มแรก พัฒนารูปทรงจากภาชนะประโยชน์ใช้สอย ที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับรูปทรงของเมล็ดข้าว

รูปทรงกลุ่มที่สอง พัฒนารูปทรงจากการเจริญเติบโตของเมล็ดพืชตามธรรมชาติ และรูปทรงที่มาจากกลไกเครื่องมือพื้นบ้านที่มนุษย์สร้างขึ้น

รูปทรงกลุ่มที่สาม พัฒนารูปทรงจากกลไกภายในที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหว นำมาลดทอนรายละเอียดจนเหลือเพียงรูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์

3.2 สีเส้นและลักษณะพิเศษของออกไซด์ ผลงานส่วนใหญ่ที่ผ่านมาใช้เทคนิคการย้อมสีด้วยออกไซด์ (Oxide wash) แสดงลักษณะพิเศษของออกไซด์ มากกว่าการใช้สีเคลือบ ดังนั้น ผลงานชุดนี้ผู้วิจยยังคงใช้เทคนิคเดิมที่ผ่านมา ซึ่งยังคงตอบสนองต่อแรงบันดาลใจได้เป็นอย่างดี นำออกไซด์มาทาลงบนผิวผลงานเพื่อแสดงความรู้สึก ร่องรอยของการผ่านกาลเวลา การทำงานของเครื่องมือพื้นบ้าน ความไม่สม่ำเสมอของสีของเนื้อดินพื้นบ้าน ที่สอดคล้องกับพื้นผิวหยาบด้าน แต่ยังคงมีมิติของสีที่อ่อน เข้ม จากการควบคุมด้วยการทาแล้วเช็ดออก และความแตกต่างของสีที่เกิดจากการเผาในบรรยากาศแบบลดออกซิเจน

3.3 การแสดงออกทางรูปทรง และการจัดวาง ผลงานส่วนใหญ่เป็นรูปทรงเรขาคณิต เหมาะกับวิธีการขึ้นรูปแบบแผ่น สามารถควบคุมความหนาได้สม่ำเสมอตามต้องการ ซึ่งเป็นวิธีการขึ้นรูปที่ผู้วิจยมีความถนัดและชำนาญ โดยการรีดดินเป็นแผ่นขนาดใหญ่ นำมาตัดเป็นรูปทรงตามต้องการ และนำมาประกอบเข้าด้วยกัน ปรับแต่งรูปทรงอีกครั้งด้วยการใช้แผ่นไม้ค้ำให้เข้ารูปทรงตามต้องการ สามารถขึ้นรูปทรงได้ทั้งรูปทรงเรขาคณิต และรูปทรงอิสระธรรมชาติ

ส่วนผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่เป็นรูปทรงสามเหลี่ยม เนื่องจากต้องใช้งานจำนวนมาก ผู้วิจยจึงใช้วิธีการขึ้นรูปแบบรีดดิน (Hand extrude) เป็นแท่งสามเหลี่ยม โดย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเป็นรูปทรงกระบอกเพื่อช่วยในการขึ้นรูปได้อย่างรวดเร็ว โดยรีดเป็นแท่งสามเหลี่ยมที่มีความยาวแตกต่างกันตามต้องการ และนำมาประกอบเข้าด้วยกันเป็นรูปทรงใหม่บนแผ่นไม้ในขั้นตอนสุดท้าย

3.4 ลักษณะของการตกแต่ง และการตกแต่ง สร้างพื้นผิวเลียนแบบธรรมชาติของเปลือกไม้ ด้วยการนำผิวเปลือกไม้จริงมาดัดเพื่อสร้างพื้นผิวเลียนแบบผิวเปลือกไม้ตามธรรมชาติ บางส่วนผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างรอยแตกแสดงการผ่านกาลเวลา เช่น การผุกร่อน ร่องรอยการแตก ร้าว รอยจากการใช้งาน และผลงานบางชิ้นอาจเกิดการแตกร้าวตามธรรมชาติ อาจเกิดจากการหดตัวของชิ้นงาน และรอยแตกที่เกิดจากการเผาซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมดตามต้องการ แต่ยังคงตรงตามเนื้อหาแรงบันดาลใจ และผลงานบางชิ้นผู้วิจัยนำกลับมาจัดวางควบคู่กับผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลิตผลทางธรรมชาติที่เกิดจากกลไก

กระบวนการสร้างสรรค์ที่ได้จากแนวคิดจากการวิจัย

กระบวนการของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย พบว่าตามแนวคิดจากการวิจัย จัดแบ่งกระบวนการเป็น 3 กระบวนการที่มีความชัดเจน ดังนี้

กระบวนการประโยชน์ใช้สอย ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงที่พัฒนามาจากภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอยเมื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานแล้วอาจมีประโยชน์ใช้สอยได้หรือไม่ได้ ลำดับที่สองสีสันทันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ มีความหลากหลายสวยงาม เช่น เคลือบที่มีการไหลตัว เคลือบผลึก เคลือบผิวด้าน เคลือบขี้เถ้าที่เกิดจากการเผา เป็นต้น และลำดับสุดท้ายเนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมากที่สุด

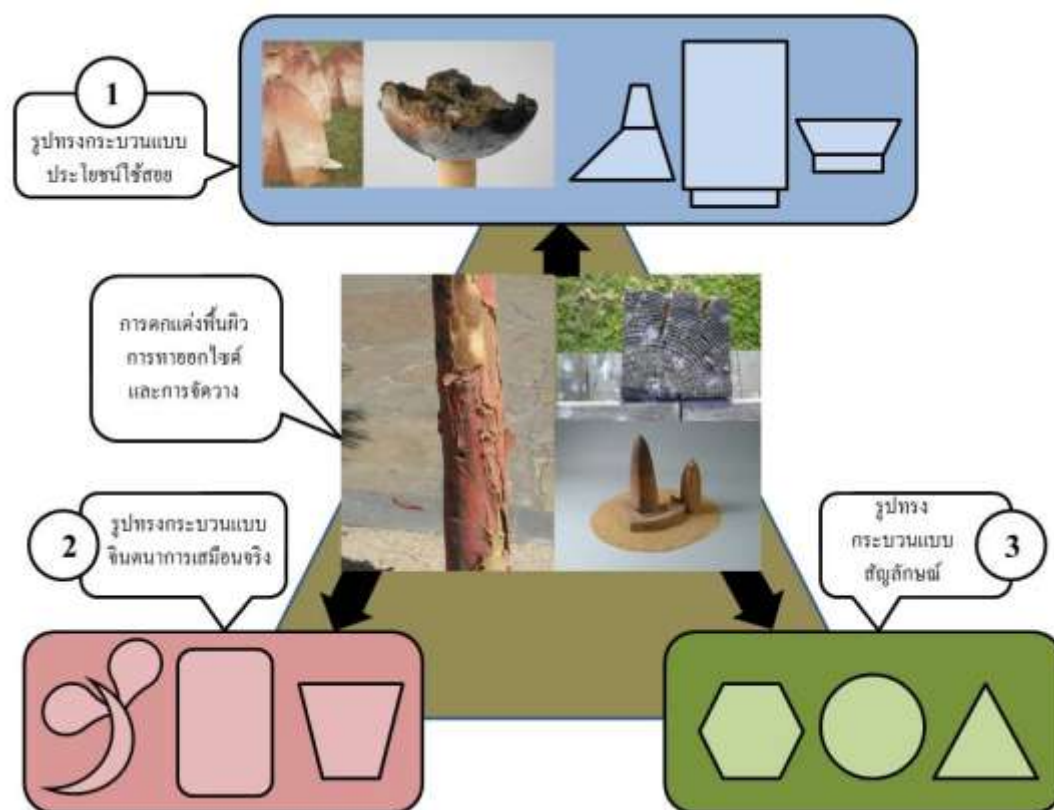
กระบวนการจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงหลากหลาย ทั้งในลักษณะจินตนาการ เหนือจริง และอุดมคติ ลำดับที่สองความหลากหลายของเทคนิคในการขึ้นรูป เช่น การขึ้นแบบอิสระด้วยมือ การใช้แม่พิมพ์ การใช้เป็นหมุน เป็นต้น และลำดับสุดท้ายเนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ซึ่งมีเนื้อหาเรื่องราวหลากหลาย และสามารถนำมาสร้างรูปทรงได้ทั้งเหนือจริง หรือจินตนาการขึ้นมาใหม่

กระบวนการสัญลักษณ์ ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงเรขาคณิตเชิงสัญลักษณ์ สื่อความคิดที่ศิลปินต้องการแสดงออกมากที่สุด ลำดับที่สองเนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับแรงศรัทธาความเชื่อส่วนตัวที่ศิลปินสนใจเป็นพิเศษ เช่น เนื้อหา เทคนิค วิธีการ หรือผสมผสานหลายอย่างเข้าด้วยกันนำมาสร้างสรรค์ผลงาน และลำดับสุดท้ายการแสดงออกทางรูปทรงที่มาจากรูปทรงเรียบง่าย อาจเป็นรูปทรงนามธรรม หรือเกิดจากลักษณะการจัดวางเพื่อผลทางความรู้สึกตามที่ศิลปินต้องการ

เนื้อหาแรงบันดาลใจที่ได้จากแนวคิดจากการวิจัย

แนวคิดจากการวิจัยด้านเนื้อหาสามารถสรุปได้ คือ เนื้อหาแรงบันดาลใจผลงานส่วนใหญ่เกี่ยวกับความรัก ความงาม ความประทับใจ เนื่องจากลักษณะของงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาสร้างมาจากวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำงาน เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น เนื้อดิน น้ำเคลือบ สีส้น การเผา เป็นต้น ผสมผสานการแสดงออกทางรูปทรงเรียบง่าย สวยงาม เหมาะกับเนื้อหาเชิงบวก และสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ

ข้อสังเกตที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างศิลปินไม่มีการใช้เนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และความกลัว แรงกดดัน เนื่องจากเนื้อหาอาจไม่เหมาะสมกับลักษณะงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะเฉพาะทั้งวัตถุดิบ ดิน เคลือบ ทัศนธาตุ และเทคนิควิธีการ แสดงออกถึงลักษณะทางธรรมชาติมากกว่าเนื้อหาแรงบันดาลใจด้านอื่น

ภาพที่ 5-41 การวิเคราะห์ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในผลงานของผู้วิจัย

ภาพที่ 4-42 สีสนและลักษณะพิเศษของออกไซด์

ภาพที่ 4-43 การแสดงออกทางรูปทรง และการจัดวางผลงาน

ภาพที่ 4-44 ลักษณะของการตกแต่ง

บทที่ 6

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์เรื่อง พัฒนาการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์ สรุปผลดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลงานการสร้างสรรค์
2. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์

การอภิปรายผล

ข้อเสนอแนะและแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.

1. ข้อเสนอแนะ
2. แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.

สรุปผลการวิจัย

1. *ผลงานการสร้างสรรค์* ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดจากการวิจัย คือ กระบวนการแบบประโยชน์ใช้สอย กระบวนการแบบจินตนาการ ความฝันเห็นจริง และกระบวนการแบบสัญลักษณ์ ในแต่ละกระบวนการมีผลงานจำนวน 3 ชุด ทั้งหมดมีเนื้อหาแรงบันดาลใจ การตกแต่ง ทักษะคุณ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา ตามแนวคิดจากการวิจัยเชื่อมโยงเป็นงานชุดเดียวกัน

ภาพที่ 6-1 ผลงานกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ชุดที่ 1

ภาพที่ 6-2 ผลงานกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ชุดที่ 2

ภาพที่ 6-3 ผลงานกระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ชุดที่ 3

ภาพที่ 6-4 ผลงานกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเนื้อจริง ชุดที่ 1

ภาพที่ 6-5 ผลงานกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ชุดที่ 2

ภาพที่ 6-6 ผลงานกระบวนแบบจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ชุดที่ 3

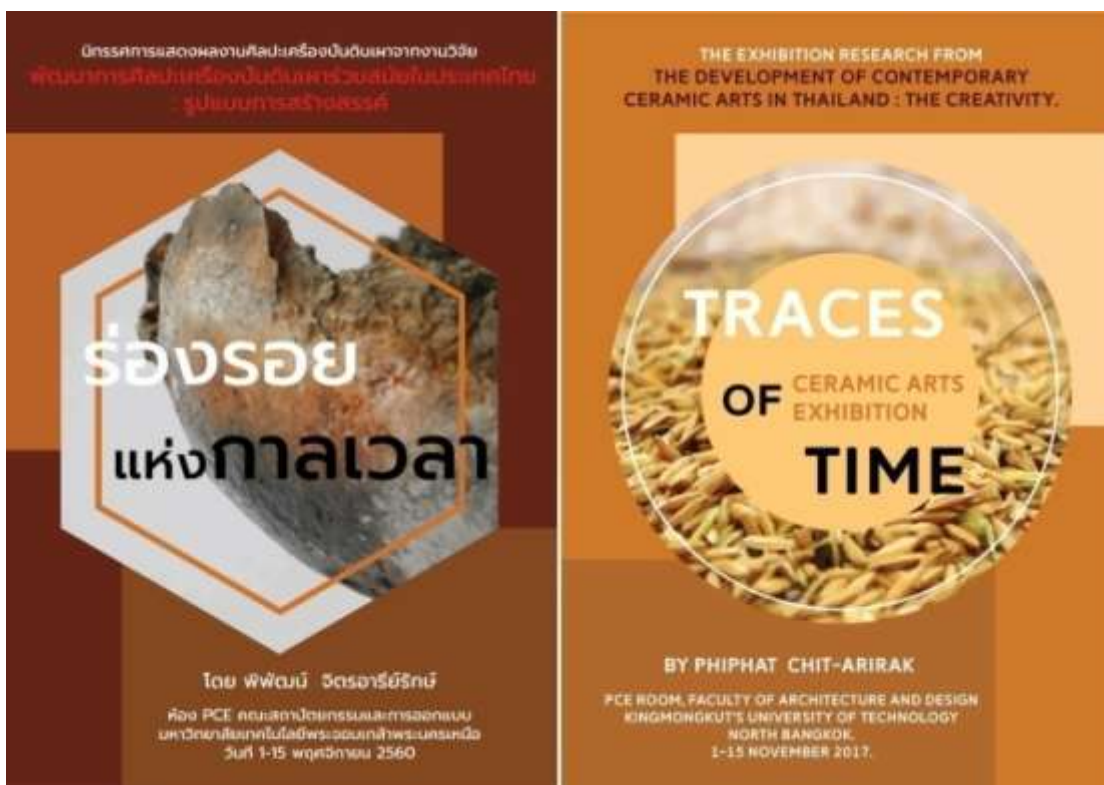
ภาพที่ 6-7 ผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่ 1

ภาพที่ 6-8 ผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่ 2

ภาพที่ 6-9 ผลงานกระบวนแบบสัญลักษณ์ ชุดที่ 3

ภาพที่ 6-10 โปสเตอร์นิทรรศการแสดงผลงาน

ภาพที่ 6-11 การจัดนิทรรศการนำเสนอผลการวิจัย

ภาพที่ 6-12 บรรยายการนำเสนอผลการวิจัย 1

ภาพที่ 6-13 บรรยายการนำเสนอผลการวิจัย 2

ภาพที่ 6-14 บรรยายการนำเสนอผลการวิจัย 3

2. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์

2.1 ด้านประวัติศาสตร์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ผลจากการศึกษาพบว่าเริ่มแรกที่มีผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาปรากฏในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็นงานที่มาจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี สอนสอดแทรกในรายวิชาควบคู่กับการเรียนการสอนศิลปะแขนงอื่น จากบทความที่กล่าวถึงการเรียนการสอนวิชาของศิลปะประกอบศิลปะเกี่ยวกับการออกแบบแจกันเซรามิก และในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 12 ปี พ.ศ. 2504 มีงานจิตรกรรมภาพเครื่องปั้นดินเผารูปทรงแปลกตาจากที่พบเห็นทั่วไป

ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 13 ในปี พ.ศ. 2505 มีผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมแสดงจำนวนหลายชิ้น หลังจากนั้นเป็นต้นมาปรากฏงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเพิ่มมากขึ้น และมีกลุ่มคนที่สร้างสรรค์แพร่หลายมากขึ้นจนกระทั่งปัจจุบัน

2.2 ด้านการสังเคราะห์แนวคิดจากการวิจัย ผลการวิเคราะห์สามารถแบ่งกระบวนแบบงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทยเป็น 4 กลุ่ม คือ กระบวนแบบแรก ประโยชน์ใช้สอย กระบวนแบบที่สองจินตนาการความฝันเหนือจริง กระบวนแบบที่สามสัญลักษณ์ และกระบวนแบบที่สี่ลดทอนรูปทรง และรายละเอียด

ผู้วิจัยนำแนวคิดจากการวิจัยมาแบ่งกระบวนแบบงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะสำคัญชัดเจนเป็น 3 กลุ่ม คือ กระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย กระบวนแบบจินตนาการความฝันเหนือจริง และกระบวนแบบสัญลักษณ์ ซึ่งแต่ละกระบวนแบบมีรายละเอียดทั้งเนื้อหาแรงบันดาลใจ ทักษะ และเทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผา เป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันอย่างชัดเจน ส่วนกระบวนแบบลดทอนรูปทรงและรายละเอียดนั้น มีความหลากหลายทั้งเนื้อหาแรงบันดาลใจ ทักษะ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา แต่ยังคงเชื่อมโยงระหว่างกระบวนแบบอื่น

การอภิปรายผล

แนวคิดจากการวิจัยสามารถแบ่งกระบวนแบบงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย มี 3 กระบวนแบบ ที่เป็นเอกลักษณ์มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน คือ กระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย กระบวนแบบจินตนาการความฝันเหนือจริง และกระบวนแบบสัญลักษณ์ แต่ทุกกระบวนแบบยังคงมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงกัน ระหว่างเนื้อหา ทักษะ และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา มีความเชื่อมโยงกัน ดังนี้

กระบวนแบบประโยชน์ใช้สอย ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกมีการแสดงออกทางรูปทรงพัฒนาจากภาชนะที่มีประโยชน์ใช้สอย แต่เมื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานแล้วไม่จำเป็นต้องมีประโยชน์ใช้สอย ซึ่งบางผลงานอาจใช้งานได้หรือใช้งานไม่ได้ ลำดับที่สองสีและลักษณะ

พิเศษของน้ำเคลือบ มีความหลากหลายสวยงาม เช่น เคลือบที่มีการไหลตัว เคลือบผลึก เคลือบผิว ด้าน เคลือบขี้เถ้าที่เกิดจากการเผา เป็นต้น และลำดับสุดท้ายเนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการแบบนี้มากที่สุด

กระบวนการจินตนาการ ความฝันเหนือจริง ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงศิลปะที่แสดงออกหลากหลายทั้งในลักษณะจินตนาการ เหนือจริง และอุดมคติ ลำดับที่สองความหลากหลายของเทคนิคในการขึ้นรูป เช่น การปั้นด้วยมือแบบอิสระ การใช้แม่พิมพ์ การใช้เป็นหมุน เป็นต้น และลำดับสุดท้ายเนื้อหาแรงบันดาลใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ซึ่งมีรายละเอียดเรื่องราวตามสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ตามช่วงเวลาขณะนั้น และส่งผลให้มาสร้างสรรค์งาน ได้ทั้งเหนือจริง และจินตนาการขึ้นมาใหม่

กระบวนการสัญลักษณ์ ลักษณะที่สำคัญลำดับแรกการแสดงออกทางรูปทรงเรขาคณิต เชิงสัญลักษณ์ และนามธรรม ที่ศิลปินใช้ในการแสดงออกมากที่สุด ลำดับที่สองเนื้อหาเกี่ยวกับแรงศรัทธาความเชื่อส่วนตัวที่ศิลปินสนใจเป็นพิเศษ เช่น เรื่องราว เทคนิควิธีการ แนวความคิด หรือผสมผสานหลายอย่างเข้าด้วยกันนำมาสร้างสรรค์ผลงาน และลำดับสุดท้ายการแสดงออกทางรูปทรงส่วนใหญ่มาจากรูปทรงเรียบง่าย ไม่มีรายละเอียด อาจเป็นรูปทรงนามธรรมหรือเกิดจากลักษณะการจัดวางเพื่อผลตามแนวความคิดของศิลปิน

สิ่งสำคัญที่พบได้ในงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย คือ เนื้อหาแรงบันดาลใจส่วนใหญ่เกี่ยวกับความงาม ความประทับใจในเชิงบวก และเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมากกว่าเนื้อหาอื่น ส่วนทัศนธาตุและเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผาส่วนใหญ่เป็นลักษณะการตกแต่ง ซึ่งมาจากพื้นฐานเดิมของงานเครื่องปั้นดินเผาแบบหัตถกรรม ที่มีทักษะความชำนาญ ประณีต และงานบางชิ้นอาจมีประโยชน์ใช้สอย ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาได้ถูกส่งต่อถึงงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะและแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ข้อเสนอแนะ การพัฒนาผลงานที่มีมาตั้งแต่อดีตปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ผลงานคลาสสิก มีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์งานของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ขาดรายละเอียดผลงาน ขั้นตอนการทำงาน ภาพประกอบไม่ชัดเจน เป็นต้น ดังนั้นควรมีวิธีการวิเคราะห์หลากหลายวิธี เพื่อลดความเสี่ยงหรือมีวิธีการตรวจสอบภายหลังการวิเคราะห์อีกครั้ง

1.2 การรวบรวมข้อมูล ทั้งภาคเอกสาร ภาคสนาม ข้อมูลมีจำนวนน้อยและหาแหล่งข้อมูลได้ยาก ต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลมาก เนื่องจากงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาไม่

แพร่หลายเหมือนงานศิลปะแขนงอื่น และปัจจุบันศิลปินบางคนไม่ได้ทำงานสร้างสรรค์ต่อ หรือมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพ

2. แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ดังนี้

2.1 แนวทางแรก สามารถวิเคราะห์ผลงานตนเองตามแบบประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านเนื้อหา กระบวนแบบ ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางพัฒนาผลงานตามแนวคิดจากการวิจัย

2.2 แนวทางที่สอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดจากการวิจัย ซึ่งผู้ที่สนใจต้องการสร้างสรรค์ผลงานแตกต่างไปจากเดิมที่คุ้นเคย หรือมีความสนใจกระบวนแบบการสร้างสร้งงานแบบใดแบบหนึ่ง สามารถนำแนวคิดจากการวิจัยที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างด้านเนื้อหา ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา และเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา มาเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดเป็นแนวทางใหม่เฉพาะของตนเอง

2.3 แนวทางที่สาม สำหรับผู้ที่สนใจงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ร่วมสมัย งานวิจัยนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลศิลปินผู้สร้างสรรค์ ผลงานที่โดดเด่นทั้งที่ได้รับรางวัล และได้รับการยอมรับที่ส่งผลต่อพัฒนาการในแต่ละช่วงเวลาเป็นส่วนสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ร่วมสมัยในประเทศไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมล คงทอง. (2537). *วิวัฒนาการศิลปะภาพพิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จนถึง พ.ศ. 2536*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกศิลปศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมล ศรีวิชัยนันท์. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่องกระแสสังคมที่มีอิทธิพลต่อแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย*. คณะวิจิตรศิลป์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรกฎ บุญลพ. (2551). *บรรณาธิการ. มนุษย์กับภษาณะดินเผา : จากอดีตกาลสู่โลกสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- กิติมา อมรทัต. (2530). *ความหมายของศิลปะ*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัจจร สุนพงษ์ศรี. (2545). *ศิลปกรรมร่วมสมัยนั้นเป็นฉันใด. วารสารหอศิลป์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2* เม.ย.-มิ.ย. (หน้า 16-19). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตรกรรมและประติมากรรม. (2511). *ภาพคัดเลือกจากงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 1-18, รวมข้อคิดเห็นบทความศิลปะของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และผลงานของศิลปินไทย* (หน้า 67-70). กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- จิราวัฒน์ พิระสันต์. (2535). *การวิเคราะห์ผลงานศิลปกรรมแนวประเพณีไทยระหว่าง พ.ศ. 2507 จนถึง พ.ศ. 2533*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกศิลปศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จี ศรีนิวาสน์. (2534). *สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ*. (สุเชาว์ พลอยชุม, แปล). กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จักร ศิริพานิช. (2526). *ผู้ออกแบบกับ CERAMIC. การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ครั้งที่ 2* (หน้า 59-61). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์สี. สุจิตร์.
- จักรพันธ์ วิชาสินีกุล. (2547). *พลังการวิจารณ์ : ทศศิลป์*. กรุงเทพฯ: มิ่งมิตร.
- ณิสรุา พฤกษ์วัน และ พรเทพ เลิศเทวศิริ. (2547). *การศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหม่อน้ำดินเผาพื้นบ้านภาคเหนือและคุณสมบัติทางสุนทรียะ. ใน พรเทพ เลิศเทวศิริ (บรรณาธิการ), การคิดออกแบบและมิติทางวัฒนธรรม Design Education : รวมบทความทางวิชาการและบทความวิจัยทางการออกแบบ* (หน้า 175-206). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวี พรหมฤกษ์ (2523). *เครื่องเคลือบดินเผาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ชนิด อยู่โพธิ์. (2506). ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี. *บทความเรื่องศิลปะของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี*. จัดพิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (17 มกราคม 2506), 4.
- ชนิดา บุญถนอม. (2535, กันยายน). 100 ปี อาจารย์ศิลป์ พีระศรี. *สารคดี*, 91, 112-132.
 น. ณ ปากน้ำ. (2543). *ความเข้าใจในศิลปะ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- ปรีชา เกาทอง. (2551, สิงหาคม). ที่มาของการรับรู้และการเข้าใจในคุณค่าของงานศิลปกรรม. *จดหมายเหตุขบถพิสูจน์งานสร้างสรรค์ศิลปะไม่ใช่งานวิจัย*. 14-19.
- ปวีณา เอื้อน้อมจิตต์กุล. (2553). *สัตว์ในงานทัศนศิลป์ไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2477-2550*. ปรินิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิริยะ ไกรฤกษ์. (2533). *ประวัติศาสตร์ ศิลปะและ โบราณคดีในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้ง กรุ๊ป.
- พิพัฒน์ พงศ์ระพีพร. (2536). *โรงเรียนประณีตศิลปกรรม โรงเรียนศิลปากร. “รากเหง้า” มหาวิทยาลัยศิลปากร* (หน้า 15-21). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2541). *พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- รัฐกร สุขอ้วน. (2551). *พระ. ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาในเชิงเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ*. ปรินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รววัฒน์ จันทร์ดี. (2546). *ความมั่นคงใจจากการอัดตัวกันของปลาร้าในไห*. ปรินิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วศินบุรี สุภานิชวรภาชน์. (2545). *ไอ้ดิน. การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 11* (หน้า 118-121). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิง. สุจิตต์.
- วิจิตร อภิชาติเกรียงไกร. (2544, กันยายน). *ศิลปะร่วมสมัยและมหาวิทยาลัยศิลปะ. อาร์ตเร็คคอร์ด ฉบับพิเศษ 15 กันยายน 2544*, 17, 33-35.
- วิรัตน์ ปิ่นแก้ว. (2554). *กระบวนการทัศนศิลป์ศึกษาหลังสมัยใหม่ในประเทศไทย*. ปรินิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2547). *ทัศนศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปรีรามิด.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2548). *ศิลปะในประเทศไทย : จากศิลปะโบราณในสยามถึงศิลปะสมัยใหม่*.
กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือลาดพร้าว.
- วิโชค มุกดามณี. (2541). *ศิลปะรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-8*. กรุงเทพฯ : ศิลปาคร.
- วิโชค มุกดามณี. (2547). *ศิลปะเครื่องปั้นดินเผาฝีพระหัตถ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12* (หน้า 28-39).
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. สุจิตร์.
- วิโชค มุกดามณี. (2548). *6 ทศวรรษ ศิลปกรรมร่วมสมัยในประเทศไทย 2486-2546*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2543). *บทสัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ ภู่อารีย์ เนื่องในโอกาสที่เปิดแสดงผลงานศิลปกรรม ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ. การแสดงศิลปกรรมของมานิตย์ ภู่อารีย์ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินชั้นเยี่ยม* (หน้า 9).
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. สุจิตร์.
- หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2545). *ทุนสร้างสรรค์ศิลป์ พีระศรี ประจำปี พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. สุจิตร์.
- หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2547). *มหกรรมศิลปะเครื่องปั้นดินเผา 4 ภาค*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. สุจิตร์.
- หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2553). *ทุนสร้างสรรค์ศิลปกรรมศิลป์ พีระศรี ครั้งที่ 10*. กรุงเทพฯ : บริษัท พลัสเพรส จำกัด. สุจิตร์.
- ศักดิ์ชัย เกียรติณาคินทร์. (2553). *ทุนความคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไฉไล.
- ศิลป์ พีระศรี. (2535). *ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย. สุจิตร์นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี*. (เขียน ยิ้มศิริ, แปล). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 112-115.
- ศิลป์ พีระศรี. (2535). *การขุดค้นทางโบราณคดีที่บ้านคูบัว จังหวัดราชบุรี. สุจิตร์นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี*. (เขียน ยิ้มศิริ, แปล). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 124-127. สุจิตร์.
- ศิลป์ พีระศรี. (2535). *จิตรกรรมและประติมากรรมสมัยสุโขทัย. สุจิตร์นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี*. (หม่อมเจ้าสุภัทรรดิส ดิศกุล, แปล). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 116-123. สุจิตร์.
- สาทร ชลชาติภิญโญ. (2547). *ที่ว่างาม...งามนั้นประการใด. การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12* (หน้า 146-151). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สุจิตร์.

สิทธิเดช โรหิตะสุข. (2549). *การศึกษาแนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะปฏิบัติสัมพันธ์
ในบริบทศิลปะร่วมสมัยไทย*. ปรินญาณิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
ทัศนศิลป์-ศิลปะสมัยใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *บรรณาธิการ. เครื่องปั้นดินเผาและเครื่องเคลือบกับการพัฒนาการทาง
เศรษฐกิจและสังคมของสยาม*. กรุงเทพฯ : มติชน.

สุธี คุณาวิชยานนท์. (2546). *จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่ : ว่าด้วยความพลิกผันของศิลปะจากประเพณี
สู่สมัยใหม่และร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บ้านหัวแหลม.

สุธีรา เผ่าโกศลดี, ปราจิต ทิพย์ไอสถ และสาโรจน์ อนันตอวยพร. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่อง
การศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : กรณีศึกษาศิลปินแห่งชาติ
สาขาทัศนศิลป์และผู้มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นสาขาศิลปกรรม, คณะศิลปศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.

สุพมาล เล็กสวัสดิ์. (2558). *รายงานการวิจัยเรื่องการออกแบบลูกไม้เซรามิกจากเครื่องแต่งกายสตรี
ไทยสมัยรัชกาลที่ 5-รัชกาลที่ 7*. คณะศิลปกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสริมศักดิ์ นาคบัว. (2536). *เคลือบขี้เถ้าพิช*. กรุงเทพฯ : เจ.ฟิล์ม โปรเซส จำกัด.

เสริมศักดิ์ นาคบัว. (2547). *เคลือบขี้เถ้า หลากรูปแบบ หลายอารมณ์ : ปาฐกถาศิลป์ พีระศรี
ครั้งที่ 9*. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร. สุจิตร์.

อภิชัย เกิดสินธุ์. (2541). *การศึกษาผลงานเครื่องปั้นดินเผาประเภทศิลปกรรมของไทยตั้งแต่ พ.ศ.
2514 - 2539*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกศิลปศึกษา, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

อิทธิพล ตั้งโกลก. (2547). *ความแตกต่างระหว่างศิลปกรรมและหัตถกรรม. การแสดงศิลปะ
เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ครั้งที่ 12 (หน้า 137-139)*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง. สุจิตร์.

อิทธิพล ตั้งโกลก. (2550). *แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมขั้นสูง*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์
พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

อันธิมา แสงชัย. (2547). *ความคิดเชิงสุนทรียะในศิลปะสกุลหลังสมัยใหม่*. ปรินญาณิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อ้อมแก้ว กัลยาณพงศ์. (2553). *การบริหารและจัดการนิทรรศการร่วมสมัยของประเทศไทย
กรณีศึกษามหกรรมศิลปะเวนิสเบียนนาเล่*. ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา
การบริหารงานวัฒนธรรม, วิทยาลัยนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Koie Ryoji. (2008). The way of Japanese Ceramic Arts Inheritance: from past to future,
*In The international symposium on "Management of Cultural Heritage : Concepts
of International"* Ministry of Culture. The Fine Arts Department, (pp 1-16).
Bangkok, Thailand.
- Aysa Guler, Yucel Basegit. (2011). Conceptual Identification of the Revolution between Form,
Shape, and Figure: Ceramic Art Education. *The International Journal of the Arts in
Society*, 5(6), 89-104.
- Veronika Horilik. (2013). CERAMICS AND PAINTING An expanded field of inquiry.
Craft Journal, 6(1), 94-105.

สัมภาษณ์

- คุณฐิติ รักษมนี. (2557, 24 มกราคม). ศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์
- สยมพร กาษรสุวรรณ (2556, 27 กรกฎาคม) ผู้ช่วยศาสตราจารย์. สัมภาษณ์.
- เสริมศักดิ์ นาคบัว. (2556, 27 มิถุนายน). ศาสตราจารย์เกียรติคุณ. สัมภาษณ์.
- ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ (2556, 12 กันยายน). ผู้ก่อตั้งโรงงานแม่ริมเซรามิก. สัมภาษณ์.
- ทวี พรหมฤกษ์ (2556, 7 สิงหาคม). รองศาสตราจารย์. สัมภาษณ์.
- รววัฒน์ จันทระดี. (2556, 3 มิถุนายน). ผู้จัดการบริษัท กิลด์ ดีไซน์ จำกัด. สัมภาษณ์
- ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ (2556, 24 พฤษภาคม) นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์. สัมภาษณ์.

โสตทัศนวัสดุ

- หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2543). *1-10th การแสดงศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ*
[ซีดีรอมมัลติมีเดีย]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุโรจนา เศรษฐบุตร. (2543). *Change, The Ceramic Portfolio* [ซีดีรอมมัลติมีเดีย]. กรุงเทพฯ :
นำทองแกลเลอรี.
- บริษัท ตรีออปติก ดีไซน์ จำกัด. (ผู้ผลิต). (2555, 28 มกราคม). *เป็นอยู่คือ สมรักษ์ ปันดินบุญ* [รายการ
โทรทัศน์]. กรุงเทพฯ : ไทยพีบีเอส.
- บริษัท วอยซ์ ทีวี จำกัด. (ผู้ผลิต). (2557, 17 สิงหาคม). *Voice E News...นิทรรศการ "บุรีอุ้ม"*
[รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ : วอยซ์ ทีวี.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม. (ผู้ائب โหลด). (2555, 24 พฤษภาคม). *Spot*

ศิลปินศิลปาธร วชิรบุรี [วิดีโอ]. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=ZTTPSVsHSp4>

Vipaust. (ผู้อัปโหลด). (2553, 2 กุมภาพันธ์). *Vipoo on Sunday Arts*. [วิดีโอ]. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=vNWaZTgR-og>

Fine art Thailand. (ผู้อัปโหลด). (2555, 14 มิถุนายน). *FINE ART: วชิรบุรี สุพานิษฐาราชณ์ ตอน U.P.O.* [วิดีโอ]. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=HJRwFpot-No>

The Nation iSnap. (ผู้อัปโหลด). (2555, 14 ธันวาคม). *Thai Na Town: Little Oz* [วิดีโอ]. เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=tbwTGr7R_F0

Daradaily art show By colouryo. (ผู้อัปโหลด). (2557, 20 มกราคม). *อาจารย์สมรักษ์ ปันติบุญ* [วิดีโอ]. เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=bXnga-_k0hI

Podcast. (ผู้อัปโหลด). (2558, 13 มีนาคม). *สัมภาษณ์นักประติมากรนายดี ช่างหม้อ ศิลปินเจ้าของผลงานดินปั้นเณรน้อย* [แถบเสียง]. เข้าถึงได้จาก <http://www.sbs.com.au/yourlanguage/content/samphaasnnakpratimaakrnaaydii-chaanghm-silpincchaakhngphlngaandinpanenrny?language=th>

Jojo Kujjo. (ผู้อัปโหลด). (2559, 14 กุมภาพันธ์). *ลุยไม่รู้โรย อาจารย์เสริมศักดิ์ นาคบัว ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ปี 2558* [วิดีโอ]. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=fuSDdVygpiM>

เว็บไซต์

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2555). *ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี*. เข้าถึงได้จาก <http://www.eds.su.ac.th/bhirasri.htm>

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2555). *เกี่ยวกับคณะ*. เข้าถึงได้จาก <http://decorate.su.ac.th/about/history/>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). *มหาวิทยาลัยศิลปากร*. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/มหาวิทยาลัยศิลปากร>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). *วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์*. เข้าถึงได้จาก http://th.wikipedia.org/wiki/วิทยาลัยเพาะช่าง_มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Vipoo Srivilasa. (2558). *About*. เข้าถึงได้จาก <http://vipoo.com/bio/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. แบบวิเคราะห์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

**แบบวิเคราะห์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยของโครงการวิจัย
เรื่อง “พัฒนาการเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย : รูปแบบการสร้างสรรค์”**

คำชี้แจง : กลุ่มเป้าหมายของแบบวิเคราะห์ คือ ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย
ของศิลปินผู้สร้างสรรค์ที่ได้รับรางวัลและมีผลงานเป็นที่ยอมรับแบ่งได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

ตอนที่ 3 ภาพผลงานประกอบการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน

คำชี้แจง : พิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่เป็นจริงหน้าข้อความต่อไปนี้

สถานภาพของกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับผู้วิจัย

1-3

1. เพศ

4

1. () ชาย 2. () หญิง

2. อาชีพของกลุ่มเป้าหมาย (ศิลปินผู้สร้างสรรค์)

5

1. () รับราชการ หรือ เกษียณอายุราชการ

2. () เอกชน หรือ ทำธุรกิจส่วนตัว

3. () ศิลปินอิสระ

3. ระดับการศึกษา

6

1. () ต่ำกว่าปริญญาตรี

2. () ปริญญาตรี

3. () ปริญญาโท

4. () ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

7

1. () น้อยกว่า 4 ปี

2. () 4 - 6 ปี

3. () 6 - 8 ปี

4. () 8- 10 ปี

5. () มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

คำชี้แจง : กลุ่มเป้าหมายของแบบบันทึก คือ ผลงานทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อละ 1 ช่องโดยมีค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง รูปแบบผลงานตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง รูปแบบผลงานตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง รูปแบบผลงานตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง รูปแบบผลงานตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง รูปแบบผลงานตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบ่งได้ 4 มาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 เนื้อหา (Content)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนแบบ (Ceramic Expression Style)

มาตรฐานที่ 3 ทักษะทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา (Element of Ceramic Art)

มาตรฐานที่ 4 เทคนิคเฉพาะทางด้านเครื่องปั้นดินเผา (Ceramic Techniques)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ร่วมสมัยในประเทศไทย	ระดับตามเกณฑ์มาตรฐาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	มาตรฐานที่ 1 เนื้อหา (Content)						
1	การเมืองการปกครอง		✓				[] 0
2	วิถีชีวิตของคนในสังคม			✓			[] 00

จากตัวอย่างแสดงว่าผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย มีดังนี้

ข้อ 1 ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมาก

ข้อ 2 ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคมตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่าผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดอยู่ในระดับใดตามสภาพที่แท้จริง โดยใช้เกณฑ์ตามคำชี้แจงตอนที่ 2 ประกอบการพิจารณาแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เลือกตอบ

ศิลปิน.....ผลงาน.....							
ข้อ	ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัย ในประเทศไทย	ระดับตามเกณฑ์มาตรฐาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 1 เนื้อหา (Content)							
1	การเมืองการปกครอง						[] 8
2	วิถีชีวิตของคนในสังคม						[] 9
3	ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม						[] 10
4	แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว						[] 11
5	ความกลัว แรงกดดัน						[] 12
6	ความรัก ความงาม ความประทับใจ						[] 13
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ (Artistic Expression Style)							
7	ประโยชน์ใช้สอย						[] 14
8	สัญลักษณ์						[] 15
9	อารมณ์ความรู้สึก						[] 16
10	ลวดทอนรูปทรงและรายละเอียด						[] 17
11	รูปทรงเสมือนจริง						[] 18
12	จินตนาการ ความฝันเหนือจริง						[] 19
มาตรฐานที่ 3 ทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา (Element of Ceramic Art)							
13	การแสดงออกของรูปทรง						[] 20
14	ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน						[] 21
15	สีพื้นและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ						[] 22
16	ลักษณะของการตกแต่ง						[] 23
17	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา						[] 24
18	การรับรู้ทางผัสสัมผัส						[] 25
มาตรฐานที่ 4 เทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา (Ceramic Techniques)							
19	การขึ้นรูป						[] 26
20	เนื้อดิน						[] 27
21	น้ำเคลือบ						[] 28
22	การตกแต่ง						[] 29
23	การเผา						[] 30
24	น้ำหนักและความพรุนตัว						[] 31

ภาคผนวก ข. สรุปบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ

บทสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณเสริมศักดิ์ นาคบัว

ณ บ้านเลขที่ 54/1 หมู่ 3 ต.บางกระบือ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม

วันพฤหัสบดีที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2556

1. นำเสนอความคืบหน้าเกี่ยวกับเค้าโครงวิทยานิพนธ์ดังนี้

1.1 ชื่อคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษคำว่า Ceramics Art ไม่ต้องใส่ s ให้ใส่เป็น Ceramic Arts แทน

1.2 การแบ่งลักษณะรูปแบบของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัยเป็น 3 รูปแบบ คือ ประติมากรรม เซรามิกอาร์ต และพอทเทอร์รี่ ก่อนข้างครอบคลุม และมีการเชื่อมโยงดีแล้ว

1.3 การใช้คำศัพท์เรียกรูปแบบต่างๆ ผลงานเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัย ใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการเรียกก่อนข้างครอบคลุมและเข้าใจง่ายมากกว่าการใช้คำศัพท์ภาษาไทยแทน ซึ่งต้องมากำหนดคำนิยามขึ้นมาใหม่และความหมายอาจคลาดเคลื่อนไปจากเดิมได้

1.4 ควรมีคำจำกัดความเกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน และความหมายตรงตามวัตถุประสงค์

2. จุดเริ่มต้นของความเกี่ยวข้องกับงานเครื่องปั้นดินเผาพร้อมสมัย

2.1 เห็น อ.ชอุต (ศาสตราจารย์ชอุต นิ่มเสมอ) นำดินแดงท้องถิ่นมาเป็นผลงานแล้ว เคลือบด้วยน้ำเคลือบที่สั่งนำเข้าจากประเทศอิตาลี แล้วเผาแล้วเผาด้วยเตาเผาขนาดเล็ก (Updraft kiln) ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ขณะนั้น อ.เสริมศักดิ์ เป็นนักศึกษาคณะกรรมการและประติมากรรม ชั้นปีที่ 2

2.2 เริ่มศึกษาทางด้านศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่าง 2 ปี ทางด้านจิตรกรรม ก่อนเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ในคณะจิตรกรรมและประติมากรรม (อนุปริญญา 3 ปี) หลังจากสำเร็จการศึกษาอาจารย์หม่อม (หม่อมราชวงศ์พูนสวาท กฤดากร) ได้ชักชวนให้มาเรียนต่อที่คณะมัณฑนศิลป์ ในสาขาวิชาศิลปตกแต่ง (Decorative Arts) ในปีการศึกษานั้น และได้เดินทางไปศึกษาต่อทางด้านเครื่องปั้นดินเผาที่ University of Hawaii ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.3 หลังจากสำเร็จการศึกษาได้กลับมาเป็นอาจารย์ที่ ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ เริ่มเปิดสอนรายวิชาทางด้านเครื่องปั้นดินเผา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 โดยสอนนักเรียนปั้นผลงานได้ค้นกร่างบริเวณด้านหน้าตึกคณะ โบราณคดีในปัจจุบัน และหลังจากนั้นจึงก่อตั้งภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผาในปี พ.ศ. 2529

บทสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์วี พรหมพฤษษ์

ณ บ้านเลขที่ 88/4 หมู่บ้านเฉลิมสุขนิเวศน์ ซอย 1 ถ.รามอินทรา 13 เขตบางเขน กรุงเทพฯ

วันพฤหัสบดีที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2556

1. จุดเริ่มต้นของงานเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย

เครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิมเป็นภาชนะ เครื่องใช้ต่างๆ ที่เข้ามาจากจีนจากการติดต่อค้าขายกับไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นที่นิยมมากเพราะมีคุณค่าและคุณภาพที่ดี นอกจากนี้ยังมีเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้สำหรับประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมต่างๆ ทั้ง โบสถ์ เจดีย์ ซึ่งเครื่องปั้นดินเผาถือว่าเป็นสิ่งของมีค่า ราคาสูงเป็นที่ต้องการของสังคม

นอกจากนี้ส่วนหนึ่งเป็นประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา เช่น ตุ๊กตาเสียบบาล มกร ทวารบาล เป็นต้น กระทั่งสมัยอยุธยานิยมเครื่องถ้วยเบญจรงค์เป็นอันมาก และสมัยรัตนโกสินทร์เริ่มมีเครื่องปั้นดินเผาจากยุโรปเข้ามาในประเทศไทย

2. ความเกี่ยวข้องกับงานเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

2.1 เริ่มจากการศึกษาทางด้านศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่าง ศึกษาพื้นฐานทั่วไปทางศิลปะ ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม และได้รับทุนไปศึกษาต่อที่ประเทศฟิลิปปินส์ หลังจากนั้นเริ่มสอนทางด้านศิลปะและเครื่องปั้นดินเผาที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและในสถานศึกษาอีกหลายแห่ง เช่น ปี พ.ศ. 2506 สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ แผนกวิชาเคมีเทคนิค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือภาควิชาวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์)

2.2 หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2509 ได้เริ่มโครงการจัดตั้งแผนกอุตสาหกรรมศิลป์ ที่วิทยาลัยครูพระนคร มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านเครื่องปั้นดินเผา มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพทางด้านเครื่องปั้นดินเผา หรือทำงานในอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา

2.3 รูปแบบระหว่างเซรามิกอาร์ต และพอทเทอรี มีความแตกต่างกันระหว่าง พอท (Pot) แปลว่าหม้อหรือรูปทรงที่เป็นภาชนะ เซรามิกมีความหมายกว้างกว่าครอบคลุมทั้งแก้ว (Glass) วัสดุทนไฟ (Refractory) สิ่งขัดถู (Abrasive) วัสดุเคลือบ (Enamel) เป็นต้น แต่สิ่งที่เหมือนกัน คือ ทำจากดิน (Clay) และผ่านกระบวนการเผา

2.4 การแยกว่าผลงานแบบไหนคือ ศิลปะหรือไม่นั้นต้องพิจารณาจากความงามเป็นหลัก ไม่มุ่งเน้นทางด้านประโยชน์ใช้สอยหรือประโยชน์ใช้สอยเป็นผลพลอยได้

บทสัมภาษณ์ คุณประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์

ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซาลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

วันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2556

1. จุดเริ่มต้นของงานเครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทย

เครื่องปั้นดินเผาในประเทศไทยดั้งเดิมมาจากงานหัตถกรรม แล้วจึงมีการพัฒนาเป็นงานศิลปะหรือการออกแบบภายหลัง ซึ่งมีการทำต่อเนื่องมากระทั่งปัจจุบันสามารถแบ่งได้ 2 แนวทาง

1.1 กลุ่มที่ทำต่อเนื่องจากในอดีตแล้วมีการพัฒนาต่อกันมาจนปัจจุบัน เช่น โรงงานเถาสงไถ่ ที่จังหวัดราชบุรี หรือช่างปั้นญี่ปุ่น (Potter) ที่เกิดจากการสืบทอดกันจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งทั้งสองแนวทางนี้เริ่มจากงานหัตถกรรม และงานออกแบบที่มีประโยชน์ใช้สอยแล้วจึงพัฒนาสู่การทำงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาควบคู่กันไป

1.2 กลุ่มที่มาจากพื้นฐานมีความรู้ทางด้านศิลปะและการออกแบบ แล้วมาทำงานทางด้านเครื่องปั้นดินเผาซึ่ง คุณประดิษฐ์เองมีพื้นฐานจากการเรียนด้านจิตรกรรม มีความชื่นชอบในงานเครื่องปั้นดินเผาจึงนำความรู้ทางศิลปะมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ปรับปรุงรูปทรงให้มีความสวยงามผสมผสานกับการตกแต่งด้วยน้ำเคลือบทางเครื่องปั้นดินเผา

2. ความเกี่ยวข้องกับงานเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัย

เริ่มจากการสนใจศึกษาจากหนังสือต่างประเทศในห้องสมุดที่โรงเรียนศิลปศึกษาเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปัจจุบันคือวิทยาลัยช่างศิลป์) มีอาจารย์ประยูร อุสุชาฎะ เป็นอาจารย์ใหญ่ มีการก่อเตาเผาโดยศึกษาจากหนังสือแล้วเผาแบบไม่มีการเคลือบ (อุณหภูมิประมาณ 800-900 °c) ใช้ฟืนจากต้นมะขามสนามหลวงเป็นเชื้อเพลิงในการเผา ภายหลังอาจารย์ประยูร อุสุชาฎะ ได้นำน้ำเคลือบมาจากราชบุรี แต่ก็ยังเผาเคลือบไม่สำเร็จเพราะเตาเผาไม่สามารถเผาที่อุณหภูมิสูงได้

ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อที่คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ขณะนั้นอาจารย์ชูลัด นิมเสมอ จบการศึกษามาจากประเทศอิตาลี ได้ชักชวนให้มาทำงานเครื่องปั้นดินเผาโดยซื้อดินและน้ำเคลือบมาจากอิตาลี ทดลองปั้นขึ้นรูปแบบขงต่างๆ มีการก่อเตาเผา (Up Draft Kiln) บริเวณด้านข้างโรงหล่อ เผาชิ้นจนเคลือบสุกตัวเนื่องจากเป็นเคลือบไฟดำมีสีสันสดใสสวยงาม ต่อมาภายหลังจากนั้นจึงหยุดไป

หลังจากจบการศึกษาอนุปริญญาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. 2499) ได้เข้าทำงานที่โรงงานเครื่องปั้นดินเผา ตั้งขึ้นเป็น โรงงานตัวอย่างที่ได้มาตรฐานจากความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย-ญี่ปุ่น สถานที่ตั้งบริเวณกล้วยน้ำไท กรุงเทพฯ มีผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นมาช่วยฝึกสอนเทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผาทั้งการออกแบบ การทำน้ำเคลือบ และการเผา ภายหลังจึงได้รับทุนโคลัมโบไปศึกษาต่อทางด้านเครื่องปั้นดินเผาที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งได้เริ่มต้นศึกษาตั้งแต่ขั้นพื้นฐานของการทำ

เครื่องปั้นดินเผาตั้งแต่การเตรียมเนื้อดิน น้ำเคลือบ การตกแต่งและการเผา (ช่วงเวลาขณะนั้น อ.ทวีพรหมพฤกษ์ กำลังศึกษาต่อที่ประเทศฟิลิปปินส์ และ อ.เสริมศักดิ์ นาคบัว ยังไม่ได้ไปศึกษาต่อที่ฮาวาย)

3. สถานการณ์ของศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในประเทศไทย

3.1 จากอดีตที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น แต่ในอนาคตขึ้นอยู่กับการศึกษาทางด้านเครื่องปั้นดินเผาในสถาบันการศึกษาต่างๆ กลุ่มคนที่มีความสนใจและทำงานทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาอย่างต่อเนื่อง และผลักดันให้กลุ่มคนรุ่นใหม่หันมาสนใจในการทำงานทางด้านศิลปะเครื่องปั้นดินเผาเพิ่มมากขึ้น มีการเพิ่มรางวัลเพื่อจูงใจให้ส่งผลงานมากขึ้น รวมทั้งการคัดกรองป้องกันผลงานที่มีการลอกเลียนแบบ (การส่งผลงานเข้าประกวดในระดับชาติ)

3.2 ผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาร่วมสมัยในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบทั้งงานสื่อผสม (Mix media) งานหัตถกรรม (Handicraft) ที่ต้องมีประโยชน์ใช้สอยตามลักษณะการใช้งาน ซึ่งผลงานของศิลปินไทยนั้น ไม่มีความแตกต่างจากต่างประเทศทั้งความสามารถและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ แต่ทางด้านเทคนิค เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือวัสดุดิบ ของต่างประเทศมีให้เลือกใช้มากกว่าและมีคุณภาพที่ดีกว่า

3.3 การจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ เริ่มต้นร่วมกับ อ.เสริมศักดิ์ นาคบัว นำผลงานเครื่องปั้นดินเผาผีพระหัตถ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาจัดแสดงเผยแพร่ ต่อมา อ.จักร ศิริพานิช (คณบดีคณะมัณฑนศิลป์สมัยนั้น พ.ศ. 2526-2530) ร่วมผลักดันให้เป็นงานระดับชาติ มีการแบ่งประเภทตามลักษณะผลงาน ทั้งงานหัตถกรรมที่มีประโยชน์ใช้สอย ผลงานศิลปะที่มีความงามทั้งสี่เคลือบ รูปทรง ทั้งที่มีการเคลือบและไม่มีการเคลือบผิว ต่อมารวมทั้งผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแบบสื่อผสมซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

ภาคผนวก ค. สรุปผลงานที่ได้รับรางวัลจากการประกวด
งานศิลปเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ ประเภทศิลปกรรม

**ผลงานที่ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ
ประเภทศิลปกรรม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529-2555**

ตารางภาคผนวก ค-1 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2529)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
เหรียญทอง	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล	ไม่มีผลงานได้รับรางวัล
เหรียญเงิน	บริษัท ไทยเทอราเซรามิค จำกัด	รากไม้ 1, รากไม้ 2
เหรียญเงิน	บริษัท ไทยเทอราเซรามิค จำกัด	ตุ้มห่อกระดาศ, เชือกสีฟ้า
เหรียญเงิน	บริษัท ไทยเทอราเซรามิค จำกัด	ไห
เหรียญทองแดง	นายทวิศ เฟ็งสา	พื้นดิน 1, 2
เหรียญทองแดง	นายทวิศ เฟ็งสา	องค์ประกอบ 1, 2
เหรียญทองแดง	นายทวิศ เฟ็งสา	วิญญาน, วงสันติภาพ
เหรียญทองแดง	นายปรีชา อมรัตน์	ชุดสีม่วง 1, 2, 3, 4
เหรียญทองแดง	นายเวนิช สุวรรณโมลี	จารึกสำหรับศตวรรษหน้า
เหรียญทองแดง	นายเวนิช สุวรรณโมลี	คน (โทรจิต)
เหรียญทองแดง	นายเวนิช สุวรรณโมลี	ไม่อยู่ วัฏสงสาร
เหรียญทองแดง	นางสาวศุภกา ดอกไม้	แจกันกลมปากแคบ 1, 2, แจกัน กลมน้ำเต้า, แจกันกลม, ซาม 13 นิ้ว

ตารางภาคผนวก ค-2 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2530)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
เหรียญทอง	นายเวนิช สุวรรณโมลี	เกิด แก่ เจ็บ ตาย
เหรียญเงิน	นายวันโชค กฤษฎามหาสกุล	แจกันสองฝั่ง
เหรียญทองแดง	นายสิริพุด พูลลาภ	ผีแปรงเดือนกันยายน

ตารางภาคผนวก ค-3 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 3 (พ.ศ. 2531)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
เหรียญทอง	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล	ไม่มีผลงานได้รับรางวัล
เหรียญเงิน	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล	ไม่มีผลงานได้รับรางวัล
เหรียญทองแดง	นายชุมพล อักพันธ์านนท์	ครอบคร้ว
ชมเชย	บริษัท คณินเซรามิกส์ จำกัด	ชีวิต
ชมเชย	นายวันชัย กฤษฎามหาสกุล	แจกัน
ชมเชย	นายวันโชค กฤษฎามหาสกุล	เงาไม้
ชมเชย	นายสิริพุดม พูลลาก	ร่องรอยแห่งอดีต

ตารางภาคผนวก ค-4 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 4 (พ.ศ. 2533)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นางสาวภรดี พันธุภากร	ดอกไม้ทะเล 3
ดีเด่น	นายสมศักดิ์ ชวลาวัลย์	นาง
ดีเด่น	นางสุโรจนา เศรษฐบุตร	แมงฝ่น

ตารางภาคผนวก ค-5 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 5 (พ.ศ. 2534)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นายวันโชค กฤษฎามหาสกุล	ปะการังกับขามโบราณ
ดีเด่น	นายผดุงศักดิ์ หวังศรีโรจน์	ลีลาภาดิน 2
ดีเด่น	นายวิโชค มุกดามณี	หน้าเด็ก
ดีเด่น	นายสุพรรณ คณนวลอินทร์	กรุงเทพฯ 2534

ตารางภาคผนวก ค-6 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 6 (พ.ศ. 2535)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	ไม่มีผู้ได้รับรางวัล	ไม่มีผลงานได้รับรางวัล
ดีเด่น	นายประสิทธิ์ มุกคามณี	ชีวิตเมืองหลวงหมายเลข 1
ดีเด่น	นางสาวกรดี พันธูภากร	ชีวิตใต้ทะเล
ดีเด่น	นายวิกร สุนทรจามร	คิดถึงป่าไม้
ดีเด่น	นายวิโชค มุกคามณี	สามชีวิต
ดีเด่น	นายสมรภัย ปันติบุญ	หม้อสีดำใบที่ 1

ตารางภาคผนวก ค-7 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 7 (พ.ศ. 2537)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นางสาวไพจิตร อิงศิริวัฒน์	ป่า 1-2
ดีเด่น	นายวรวัฒน์ จันทร์ดี	หมดเปลือก 3
ดีเด่น	นายวันโชค กฤษฎาามหาสกุล	ภูกระดึง 1316 M
ดีเด่น	นางสาวอรรษา ฉันทอารี	หน่อไม้

ตารางภาคผนวก ค-8 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 8 (พ.ศ. 2539)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นายวรวัฒน์ จันทร์ดี	รังเก่า
ดีเด่น	นายขวัญชัย คำลือศักดิ์	ลีลา...รมณ์
ดีเด่น	นายจำลอง คงทอง	ต้นไม้
ดีเด่น	นายอนนทร์ วิเศษสวัสดิ์	แตกกอ สู่ชีวิตใหม่ หลังฝน

ตารางภาคผนวก ค-9 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 9 (พ.ศ. 2541)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นายอำนาจ นวลอนงค์	ธรรมชาติ
ดีเด่น	นายดิเรก นาคสุข	อนงค์
ดีเด่น	นางสาวกรดี พันธุภากร	วิถีธรรมชาติ
ดีเด่น	นายต่อพงศ์ บุรณพิเชษฐ์	บ้านใกล้เรือนเคียง

ตารางภาคผนวก ค-10 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 10 (พ.ศ. 2543)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นายสุขุมพร กาษรสุวรรณ	สนทนา
ดีเด่น	นางสาวดวงพร ปิยทัศน์	ปะการัง
ดีเด่น	นายเกษม พุกกะวัน	พงพนาไพร
ดีเด่น	นายสรวุฒิ วงษ์เนตร	ฟองน้ำทะเลหมายเลข 1
ดีเด่น	นายอุดร จิรัภษา	กำเนิด
ดีเด่น	นายอุเทน รินฟอง	จินตนาการจากรูปทรงตะบองเพชร หมายเลข 3
ดีเด่น	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	ภาพสะท้อนจากการทำแท้ง

ตารางภาคผนวก ค-11 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 11 (พ.ศ. 2545)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นางสาวสุทธีณี สุขกุล	รัง
ดีเด่น	นายจิรวุฒิ ค้างอินทร์	ความงามในความแปรปรวน
ดีเด่น	นายรัช รัชนิกร	ครอบคร้ว
ดีเด่น	นายสุขุมพร กาษรสุวรรณ	ปักคำ
ประกาศนียบัตรพิเศษ	นายบุรินทร์ อินทะเสน	คอยฝน
ประกาศนียบัตรพิเศษ	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	ความรื่นรมย์แห่งชีวิต
ประกาศนียบัตรพิเศษ	นายอุดม เบี้ยขยัน	ความสับสน
ประกาศนียบัตรพิเศษ	นายอุเทน รินฟอง	พัฒนาการจินตนาการจากรูปทรง ตะบองเพชร

ตารางภาคผนวก ค-12 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 12 (พ.ศ. 2547)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	ครอบคร้ว
ดีเด่น	นายจิรวุฒิ ค้างอินทร์	ความงามในความแปรปรวน
ดีเด่น	นางสาวจิราภรณ์ ตัญบุญมา	ฝัน 1-2
ดีเด่น	นายเด่น รักซ้อน	โสเภณี
ดีเด่น	นายพงศ์กวัน อะสีติรัตน์	ความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและ พื้นที่ว่างในความรู้สึกหมายเลข 1
ดีเด่น	นายพิพัฒน์ จิตรอารีย์รักษ์	Mechanic Symbolic
ดีเด่น	นายรณชิต บومی	กรอบแห่งสมมุติ
ดีเด่น	นายรัช รัชนิกร	คนเหนือคน (คนจี้คน)
ดีเด่น	นางสาวอรุโณทัย จันทร์คามคำ	สิ่งที่ฉันยังดำรงไว้

ตารางภาคผนวก ค-13 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 13 (พ.ศ. 2549)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นายรัช รัชนิกร	เพื่อนรัก
ดีเด่น	นายเด่น รักซ้อน	ผลิตภัณฑ์จากป่า
ดีเด่น	นายอมรเทพ มหามิตร	ไม่มีชื่อ
ดีเด่น	นางสาวมูทิตา ลีตระกูล	ความอุดมสมบูรณ์ของชนบท
ดีเด่น	นางสาวรุ่งนภา ยืนยงวานานนท์	สังคม ข/ขวด - ค/คน
ดีเด่น	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	สิทธิของสัตว์
ดีเด่น	นายพนม เสมาทอง	ในความรู้สึกของวิถีชีวิตครอบครัว หมายเลข 3
ดีเด่น	นายสรารวุฒิ วงษ์เนตร	จับช้อนในรูปทรง

ตารางภาคผนวก ค-14 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 14 (พ.ศ. 2551)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	ยามเช้า
ดีเด่น	นายณัฐวุฒิ นาคสิงห์	จินตนาการความประทับใจจากลิง
ดีเด่น	นายเด่น รักซ้อน	นักรบเมืองในฝัน
ดีเด่น	นายธนัญฐ์ เกื้อสม	สังขาร
ดีเด่น	นายหริรักษ์ สุภตริยวรวงศ์	สมดุลของชีวิต
ดีเด่น	นายรัช รัชนิกร	มิติแห่งป่า
ดีเด่น	นางสาวสุทธีณี สุขกุล	พักพิง

ตารางภาคผนวก ค-15 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 15 (พ.ศ. 2553)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นายสุรศักดิ์ แสนโหน่ง	สุข...อบอุ่น
ดีเด่น	นายจำลอง สุวรรณชาติ	อำนาจ.พันธนาการชีวิต
ดีเด่น	นายบุรินทร์ อินทเสน	อนิจตา
ดีเด่น	นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	วันรับบาป

ตารางภาคผนวก ค-16 การแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติครั้งที่ 16 (พ.ศ. 2555)

ประเภทของรางวัล	ชื่อศิลปิน	ชื่อผลงาน
ยอดเยี่ยม	นางสาวรุ่งกาญจน์ โถทอง	เกลียวคลื่นสีส้ม
ดีเด่น	นายจำลอง สุวรรณชาติ	ฝันไปในชั่วขณะอิริยาบถ
ดีเด่น	นายศุวิวัฒน์ ไชยสงค์	วิบากกรรมทำแท้ง (เปรต)
ดีเด่น	นายบุรินทร์ อินทเสน	อนิจตา
ดีเด่น	นางสาวชญานิษฐ์ พรหมสุวรรณ	รวมเป็นหนึ่ง
ดีเด่น	นายอรรถพล จิระทัศนกุล	การพรางตัว
ดีเด่น	นางสาวรุ่งนภา ยืนขวงนันทน์	ยุ่ง...ยุ่ง/เขลางค์555
ดีเด่น	นายสรารุติ วงษ์เนตร	มลพิษ
ดีเด่น	นายสุรศักดิ์ แสนโหน่ง	ดินแดนแห่งสุข หมายเลข 2

ตารางภาคผนวก ค-17 สรุปข้อมูลศิลปินที่ได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติครั้งที่ 1-5 ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2529-2534 (ประเภทศิลปกรรม)

ชื่อศิลปิน	เหรียญทอง (ยอดเยี่ยม)		เหรียญเงิน (ดีเด่น)		เหรียญ ทองแดง		ชมเชย		หมายเหตุ
	ครั้งที่ ที่	ร้อยละ	ครั้งที่ ที่	ร้อยละ	ครั้งที่ ที่	ร้อยละ	ครั้งที่ ที่	ร้อยละ	
บริษัท ไทยเทอรามาเซรามิก จำกัด	-	-	1	16.66	-	-	-	-	*
นายทวิศ เฟ็งสา	-	-	-	-	1	16.66	-	-	*
นายปรีชา อมรัตน์	-	-	-	-	1	16.66	-	-	*
นายเวนิช สุวรรณโมลี	2	33.33	-	-	1	16.66	-	-	*
นางสาวศุภกา ดอกไม้	-	-	-	-	1	16.66	-	-	*
นายวันโชค กฤษฎาหมาสกุล	5	33.33	2	16.66	-	-	3	-	* **
นายสิริพุด พูลลาภ	-	-	-	-	2	16.66	-	-	*
นายชุมพล อักพันธานนท์	-	-	-	-	3	16.66	-	-	*
บริษัท คณินเซรามิกส์ จำกัด	-	-	-	-	-	-	3	-	*
นายวันชัย กฤษฎาหมาสกุล	-	-	-	-	-	-	3	-	*
นางสาวกรดี พันธุภากร	4	33.33	-	-	-	-	-	-	**
นายสมศักดิ์ ขวลาวัลย์	-	-	4	16.66	-	-	-	-	-
นางสุโรจนา เศรษฐบุตร	-	-	4	16.66	-	-	-	-	-
นายผดุงศักดิ์ หวังศรีโรจน์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายวิโชค มุกดามณี	-	-	5	16.66	-	-	-	-	**
นายสุพรรณ คงนวลอินทร์	-	-	5	16.66	-	-	-	-	-
รวมจำนวน	3	100	6	100	6	100	3	-	

หมายเหตุ * ครั้งที่ 1-3 แบ่งประเภทรางวัลเป็น เหรียญทอง เหรียญเงิน เหรียญทองแดง และชมเชย
ตั้งแต่ครั้งที่ 4 เป็นต้นมาแบ่งประเภทรางวัลเป็น ยอดเยี่ยม และดีเด่น
** ศิลปินที่ได้รับรางวัลในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกันระหว่าง พ.ศ. 2529-2534 และ
พ.ศ. 2535-2544

ตารางภาคผนวก ค-18 ข้อมูลศิลปินที่ได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติครั้งที่ 6-10 ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2535-2544 (ประเภทศิลปกรรม)

ชื่อศิลปิน	ยอดเยี่ยม		ดีเด่น		หมายเหตุ
	ครั้งที่	ร้อยละ	ครั้งที่	ร้อยละ	
นายประสิทธิ์ มุกคามณี	-	-	6	5	
นางสาวกรดี พันธฤภากร	-	-	6,9	10	**
นายวิกร สุนทรจามร	-	-	6	5	
นายวิโชค มุกคามณี	-	-	6	5	**
นายสมรักษ์ ปันติบุญ	-	-	6	5	
นางสาวไพจิตร อิงศิริวัฒน์	7	25	-	-	
นายวรวัฒน์ จันทร์ดี	8	25	7	5	
นายวันโชค กฤษณามหาสกุล	-	-	7	5	**
นางสาวอชญา ฉันทอารี	-	-	7	5	
นายขวัญชัย คำลือศักดิ์	-	-	8	5	
นายจำลอง คงทอง	-	-	8	5	***
นายอนนทร์ วิเศษสวัสดิ์	-	-	8	5	
นายอำนาจ นวลอนงค์	9	25	-	-	
นายดิเรก นาคสุข	-	-	9	5	
นายต่อพงศ์ นุรณพิเชษฐ์	-	-	9	5	
นายสุขุมพร กาษรสุวรรณ	10	25	-	-	***
นางสาวดวงพร ปิยทัศน์	-	-	10	5	
นายเกษม พุกกะวัน	-	-	10	5	
นายสรวิทย์ วงษ์เนตร	-	-	10	5	***
นายอุคร จิรัถยา	-	-	10	5	
นายอุเทน รินฟอง	-	-	10	5	***
นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	-	-	10	5	***
รวมจำนวน	4	100	20	100	

หมายเหตุ ** ศิลปินที่ได้รับรางวัลในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกันระหว่าง พ.ศ. 2529-2534 และ พ.ศ. 2535-2544

*** ศิลปินที่ได้รับรางวัลในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกันระหว่าง พ.ศ. 2535-2544 และ พ.ศ. 2545-2555

ตารางภาคผนวก ค-19 ข้อมูลศิลปินที่ได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติครั้งที่ 11-16 ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2545-2555 (ประเภทศิลปกรรม)

ชื่อศิลปิน	ยอดเยี่ยม		ดีเด่น		ประกาศนียบัตรพิเศษ		หมายเหตุ
	ครั้งที่	ร้อยละ	ครั้งที่	ร้อยละ	ครั้งที่	ร้อยละ	
นางสาวสุทธินี สุขกุล	11	16.66	14	2.85	-	-	
นายจิรวุฒิ ศิวังอินทร์	-	-	11,12	5.70	-	-	
นายรัช รัชนิกร	13	16.66	11,12,14	8.55	-	-	
นายสยามพร กาษรสุวรรณ	-	-	11	2.85	-	-	***
นายบุรินทร์ อินทะเสน	-	-	15,16	5.70	11	-	*
นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	12,14	33.33	13,15	5.70	11	-	* ***
นายอุดม เบี้ยขยัน	-	-	-	-	11	-	*
นายอุเทน รินฟอง	-	-	-	-	11	-	* ***
นางสาวจิราภรณ์ ตัญญูมา	-	-	12	2.85	-	-	
นายเด่น รักซ้อน	-	-	12,13,14	8.55	-	-	
นายพงศ์วัน อะสีติรัตน์	-	-	12	2.85	-	-	
นายพิพัฒน์ จิตรอารีย์รักษ์	-	-	12	2.85	-	-	
นายธนาชิต บุญมี	-	-	12	2.85	-	-	
นางสาวอรุโณทัย จันทร์คามคำ	-	-	12	2.85	-	-	
นายอมรเทพ มหามาตร	-	-	13	2.85	-	-	
นางสาวมุกดา สีตระกูล	-	-	13	2.85	-	-	
นางสาวรุ่งนภา ยืนยงวานานนท์	-	-	13,16	5.70	-	-	
นายพนม เสมาทอง	-	-	13	2.85	-	-	
นายสรวิฑูรี วงษ์เนตร	-	-	13,16	5.70	-	-	***
นายณัฐวุฒิ นาคสิงห์	-	-	14	2.85	-	-	
นายธนัญญ์ เกื้อสม	-	-	14	2.85	-	-	
นายหริรักษ์ สุกตริยวรวงศ์	-	-	14	2.85	-	-	
นายสุรศักดิ์ แสนโหน่ง	15	16.66	16	2.85	-	-	
นายจำลอง สุวรรณชาติ	-	-	15,16	5.70	-	-	***
นางสาวรุ่งกาญจน์ โถทอง	16	16.66	-	-	-	-	
นายศุริวัฒน์ ตาโรสงค์	-	-	16	2.85	-	-	
นางสาวชญาณิษฐ์ พรหมสุวรรณ	-	-	16	2.85	-	-	
นายอรุณพล จิระทัศน์กุล	-	-	16	2.85	-	-	
รวมจำนวน	6	100	35	100	4	-	

หมายเหตุ * ครั้งที่ 11 แบ่งประเภทรางวัลเป็น ยอดเยี่ยม ดีเด่น และประกาศนียบัตรพิเศษ

*** ศิลปินที่ได้รับรางวัลในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกันระหว่าง พ.ศ. 2535-2544 และ พ.ศ. 2545-2555

ตารางภาคผนวก ค-20 สรุปข้อมูลศิลปินที่ได้รับรางวัลในการแสดงผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา
แห่งชาติครั้งที่ 1-16 ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2545-2555 (ประเภทศิลปกรรม)

ชื่อศิลปิน	ครั้งที่ 1-5ระหว่าง		ครั้งที่ 6-10ระหว่าง		ครั้งที่ 11-16ระหว่าง		รวม ร้อยละ
	พ.ศ.2529-2534		พ.ศ.2535-2544		พ.ศ.2545-2555		
	ครั้งที่	ร้อยละ	ครั้งที่	ร้อยละ	ครั้งที่	ร้อยละ	
นายเวนิช สุวรรณโมลี	1	16.66	-	-	-	-	49.99
	2 (2)	33.33	-	-	-	-	
นายวันโชค กฤษณาหาสกุล	2	16.66	-	-	-	-	54.99
	5	33.33	-	-	-	-	
	-	-	7	5	-	-	
นางสาวกรดี พันธูภากร	4	33.33	-	-	-	-	43.33
	-	-	6	5	-	-	
	-	-	9	5	-	-	
นายวิโชค มุกดามณี	5	16.66	-	-	-	-	21.66
	-	-	6	5	-	-	
นายวรวัฒน์ จันทระดี	-	-	7	5	-	-	30
	-	-	8	25	-	-	
นายรัช รัชนิกร	-	-	-	-	11	2.85	25.21
	-	-	-	-	12	2.85	
	-	-	-	-	13	16.66	
	-	-	-	-	14	2.85	
นายสุขุมพร กายรสสุวรรณ	-	-	10	25	-	-	27.85
	-	-	-	-	11	2.85	
นางสาวศรีบรรณา ไชยสิทธิ์	-	-	-	-	10	5	40.02
	-	-	-	-	11	-	
	-	-	-	-	12	16.66	
	-	-	-	-	13	2.85	
	-	-	-	-	14	16.66	
	-	-	-	-	15	2.85	

หมายเหตุ * ครั้งที่ 11 ประเภทรางวัลประกาศนียบัตรพิเศษ (ไม่นำมาคิดค่าร้อยละ) แต่นำมาคิดในกรณีที่ศิลปิน
มีผลค่าร้อยละเท่ากัน

ภาคผนวก ง. ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปิน

ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของศิลปินในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525-2555

ตารางภาคผนวก ง-1 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วันโชค กฤษณามหาสกุล ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม	4.66	มากที่สุด
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.00	น้อยที่สุด
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.33	มาก

ตารางภาคผนวก ง-2 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วันโชค กฤษณามหาสกุล ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	5.00	มากที่สุด
สัญลักษณ์	1.33	น้อยที่สุด
อารมณ์ความรู้สึก	1.16	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	2.66	ปานกลาง
รูปทรงเสมือนจริง	3.50	ปานกลาง
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	1.50	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-3 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วัน โชค กฤษฎามหาสกุล ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	4.16	มาก
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.33	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.33	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	4.16	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-4 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วัน โชค กฤษฎามหาสกุล ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	4.16	มาก
เนื้อดิน	2.33	น้อย
น้ำเคลือบ	3.33	ปานกลาง
การตกแต่ง	4.16	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-5 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เวนิช สุวรรณ โมลี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.00	น้อยที่สุด
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	3.50	ปานกลาง
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	2.87	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-6 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เวนิช สุวรรณ โมลี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	2.37	น้อย
สัญลักษณ์	3.75	มาก
อารมณ์ ความรู้สึก	1.87	น้อย
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	3.25	ปานกลาง
รูปทรงเสมือนจริง	1.00	น้อยที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	2.12	น้อย

ตารางภาคผนวก ง-7 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เวนิช สุวรรณ โมลี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	3.37	ปานกลาง
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	1.87	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	4.00	มาก
ลักษณะของการตกแต่ง	4.00	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.50	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-8 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เวนิช สุวรรณ โมลี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	3.37	ปานกลาง
เนื้อดิน	1.87	น้อย
น้ำเคลือบ	4.00	มาก
การตกแต่ง	4.00	มาก
การเผา	1.50	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-9 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	2.60	ปานกลาง
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.00	น้อยที่สุด
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.60	มากที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-10 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	4.20	มาก
สัญลักษณ์	1.60	น้อย
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	3.60	มาก
รูปทรงเสมือนจริง	2.40	น้อย
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	1.40	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-11 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	1.80	น้อย
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	1.80	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	4.60	มากที่สุด
ลักษณะของการตกแต่ง	4.40	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	2.40	น้อย
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-12 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ประดิษฐ์ ศรีวิชัยนันท์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	1.80	น้อย
เนื้อดิน	1.80	น้อย
น้ำเคลือบ	4.60	มากที่สุด
การตกแต่ง	4.40	มาก
การเผา	2.40	น้อย
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-13 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	2.50	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.00	น้อยที่สุด
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	5.00	มากที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-14 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	4.00	มาก
สัญลักษณ์	2.50	น้อย
อารมณ์ ความรู้สึก	2.50	น้อย
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	2.00	น้อย
รูปทรงเสมือนจริง	1.50	น้อยที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-15 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	3.00	ปานกลาง
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.50	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.83	มาก
ลักษณะของการตกแต่ง	4.33	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.33	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-16 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ เสริมศักดิ์ นาคบัว ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2534 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	3.33	ปานกลาง
เนื้อดิน	2.33	น้อย
น้ำเคลือบ	3.83	มาก
การตกแต่ง	4.16	มาก
การเผา	1.33	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-17 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	3.00	ปานกลาง
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.66	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.00	น้อยที่สุด
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.33	มาก

ตารางภาคผนวก ง-18 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	2.33	น้อย
สัญลักษณ์	2.00	น้อย
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	4.66	มากที่สุด
รูปทรงเสมือนจริง	1.66	น้อย
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	4.33	มาก

ตารางภาคผนวก ง-19 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	4.66	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.00	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.50	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	3.83	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-20 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิโชค มุกดามณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	4.66	มากที่สุด
เนื้อดิน	2.00	น้อย
น้ำเคลือบ	3.50	ปานกลาง
การตกแต่ง	3.83	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-21 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ภารดี พันธูภากร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	5.00	มากที่สุด
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.00	น้อยที่สุด
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.00	มาก

ตารางภาคผนวก ง-22 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ภารดี พันธูภากร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	2.16	น้อย
สัญลักษณ์	1.00	น้อยที่สุด
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	5.00	มากที่สุด
รูปทรงเสมือนจริง	4.00	มาก
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	2.83	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-23 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ภัรดี พันธุ์ภากร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	4.16	มาก
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.00	น้อย
สีสันทและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	4.00	มาก
ลักษณะของการตกแต่ง	3.83	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-24 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ภัรดี พันธุ์ภากร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	4.16	มาก
เนื้อดิน	2.00	น้อย
น้ำเคลือบ	4.00	มาก
การตกแต่ง	3.83	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-25 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วรวัฒน์ จันทรดี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	2.60	ปานกลาง
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	2.20	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.80	น้อย
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.40	มาก

ตารางภาคผนวก ง-26 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วรวัฒน์ จันทรดี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	1.60	น้อย
สัญลักษณ์	2.60	ปานกลาง
อารมณ์ ความรู้สึก	2.80	ปานกลาง
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	5.00	มากที่สุด
รูปทรงเสมือนจริง	1.00	น้อยที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	3.00	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-27 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วรวัฒน์ จันทระดี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	5.00	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	3.00	ปานกลาง
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.80	มาก
ลักษณะของการตกแต่ง	2.20	น้อย
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-28 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วรวัฒน์ จันทระดี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	5.00	มากที่สุด
เนื้อดิน	3.00	ปานกลาง
น้ำเคลือบ	3.80	มาก
การตกแต่ง	2.20	น้อย
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-29 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สมรักษ์ ปันติบุญ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.00	น้อยที่สุด
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	3.00	ปานกลาง
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	5.00	มากที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-30 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สมรักษ์ ปันติบุญ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	5.00	มากที่สุด
สัญลักษณ์	1.16	น้อยที่สุด
อารมณ์ ความรู้สึก	1.83	น้อย
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	1.50	น้อยที่สุด
รูปทรงเสมือนจริง	1.00	น้อยที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-31 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สมรักษ์ ปันติบุญ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	3.50	ปานกลาง
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	3.00	ปานกลาง
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	4.50	มาก
ลักษณะของการตกแต่ง	1.00	น้อยที่สุด
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	3.00	ปานกลาง
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-32 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สมรักษ์ ปันติบุญ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	3.50	ปานกลาง
เนื้อดิน	3.00	ปานกลาง
น้ำเคลือบ	4.50	มาก
การตกแต่ง	1.00	น้อยที่สุด
การเผา	3.00	ปานกลาง
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-33 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุโรจนา เศรษฐบุตร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.87	น้อย
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	2.37	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	3.37	ปานกลาง
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	3.37	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-34 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุโรจนา เศรษฐบุตร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	2.00	น้อย
สัญลักษณ์	3.00	ปานกลาง
อารมณ์ ความรู้สึก	3.25	ปานกลาง
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	4.00	มาก
รูปทรงเสมือนจริง	1.12	น้อยที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	2.50	น้อย

ตารางภาคผนวก ง-35 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุโรจนา เศรษฐบุตร์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	4.00	มาก
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	3.37	ปานกลาง
สีสันทันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.12	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	2.50	น้อย
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	2.00	น้อย
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-36 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุโรจนา เศรษฐบุตร์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	4.00	มาก
เนื้อดิน	3.37	ปานกลาง
น้ำเคลือบ	3.12	ปานกลาง
การตกแต่ง	2.50	น้อย
การเผา	2.00	น้อย
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-37 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ รัช รัชนิกร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	4.20	มาก
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.80	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	2.20	น้อย
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	2.80	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-38 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ รัช รัชนิกร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	2.00	น้อย
สัญลักษณ์	2.20	น้อย
อารมณ์ ความรู้สึก	1.80	น้อย
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	5.00	มากที่สุด
รูปทรงเสมือนจริง	1.00	น้อยที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	4.00	มาก

ตารางภาคผนวก ง-39 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ รัช รัชนิกร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	5.00	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.00	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.00	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	4.00	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-40 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ รัช รัชนิกร ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	5.00	มากที่สุด
เนื้อดิน	2.00	น้อย
น้ำเคลือบ	3.00	ปานกลาง
การตกแต่ง	4.00	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-41 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุขุมพร กายรสสุวรรณ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	3.75	มาก
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.75	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.00	น้อยที่สุด
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.50	มาก

ตารางภาคผนวก ง-42 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุขุมพร กายรสสุวรรณ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	2.75	ปานกลาง
สัญลักษณ์	1.75	น้อย
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	4.87	มากที่สุด
รูปทรงเสมือนจริง	3.12	ปานกลาง
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	2.50	น้อย

ตารางภาคผนวก ง-43 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุขุมพร กายรสสุวรรณ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนคติทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	5.00	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	3.50	ปานกลาง
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	1.00	น้อยที่สุด
ลักษณะของการตกแต่ง	2.50	น้อย
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	2.87	ปานกลาง
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-44 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ สุขุมพร กายรสสุวรรณ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	5.00	มากที่สุด
เนื้อดิน	3.50	ปานกลาง
น้ำเคลือบ	1.00	น้อยที่สุด
การตกแต่ง	2.50	น้อย
การเผา	2.87	ปานกลาง
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-45 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	3.25	ปานกลาง
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	2.37	น้อย
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	2.00	น้อย
ความกลัว แรงกดดัน	1.37	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	3.00	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-46 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ศรีบรรณา ไชยสิทธิ์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	1.12	น้อยที่สุด
สัญลักษณ์	1.50	น้อยที่สุด
อารมณ์ ความรู้สึก	1.37	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	3.25	ปานกลาง
รูปทรงเสมือนจริง	4.00	มาก
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	4.75	มากที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-47 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ศรีบริรณา ไชยสิทธิ์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	5.00	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	2.00	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.12	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	3.87	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-48 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ ศรีบริรณา ไชยสิทธิ์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	5.00	มากที่สุด
เนื้อดิน	2.00	น้อย
น้ำเคลือบ	3.12	ปานกลาง
การตกแต่ง	3.87	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-49 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ คุชฎี รัชมณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	2.62	ปานกลาง
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.00	น้อยที่สุด
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	3.87	มาก
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	3.50	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-50 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ คุชฎี รัชมณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	1.00	น้อยที่สุด
สัญลักษณ์	1.00	น้อยที่สุด
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	4.00	มาก
รูปทรงเสมือนจริง	5.00	มากที่สุด
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	2.62	ปานกลาง

ตารางภาคผนวก ง-51 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ คุษฎี รักษ์มณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	5.00	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	4.00	มาก
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	1.25	น้อยที่สุด
ลักษณะของการตกแต่ง	2.87	ปานกลาง
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.75	น้อย
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-52 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ คุษฎี รักษ์มณี ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	5.00	มากที่สุด
เนื้อดิน	4.00	มาก
น้ำเคลือบ	1.25	น้อยที่สุด
การตกแต่ง	2.87	ปานกลาง
การเผา	1.75	น้อย
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-53 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิภู ศรีวิลาส ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	3.00	ปานกลาง
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	2.71	ปานกลาง
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	1.57	น้อย
ความกลัว แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	3.71	มาก

ตารางภาคผนวก ง-54 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิภู ศรีวิลาส ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	1.71	น้อย
สัญลักษณ์	1.14	น้อยที่สุด
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	2.71	ปานกลาง
รูปทรงเสมือนจริง	4.14	มาก
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	4.42	มาก

ตารางภาคผนวก ง-55 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิภู ศรีวิลาส ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	4.71	มากที่สุด
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	1.71	น้อย
สีสันและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.14	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	4.14	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-56 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วิภู ศรีวิลาส ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	4.71	มากที่สุด
เนื้อดิน	1.71	น้อย
น้ำเคลือบ	3.14	ปานกลาง
การตกแต่ง	4.14	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-57 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การเมืองการปกครอง	1.00	น้อยที่สุด
วิถีชีวิตของคนในสังคม	1.00	น้อยที่สุด
ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	1.00	น้อยที่สุด
แรงศรัทธา ความเชื่อส่วนตัว	4.37	มาก
ความกล้า แรงกดดัน	1.00	น้อยที่สุด
ความรัก ความงาม ความประทับใจ	4.25	มาก

ตารางภาคผนวก ง-58 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
ประโยชน์ใช้สอย	1.37	น้อยที่สุด
สัญลักษณ์	4.50	มาก
อารมณ์ ความรู้สึก	1.00	น้อยที่สุด
ลดทอนรูปทรงและรายละเอียด	3.00	ปานกลาง
รูปทรงเสมือนจริง	1.62	น้อย
จินตนาการ ความฝันเหนือจริง	1.37	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-59 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านทัศนธาตุทางศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การแสดงออกของรูปทรง	4.37	มาก
ลักษณะทางธรรมชาติของเนื้อดิน	1.25	น้อยที่สุด
สีสันทและลักษณะพิเศษของน้ำเคลือบ	3.37	ปานกลาง
ลักษณะของการตกแต่ง	3.87	มาก
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเผา	1.00	น้อยที่สุด
การรับรู้ทางผิวสัมผัส	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-60 ค่าเฉลี่ยตัวอย่างผลงานของ วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ ในช่วงระหว่างปี
พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2555 ด้านเทคนิคเฉพาะทางเครื่องปั้นดินเผา

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ความหมาย
การขึ้นรูป	4.37	มาก
เนื้อดิน	1.25	น้อยที่สุด
น้ำเคลือบ	3.37	ปานกลาง
การตกแต่ง	3.87	มาก
การเผา	1.00	น้อยที่สุด
น้ำหนักและความพรุนตัว	1.00	น้อยที่สุด

ตารางภาคผนวก ง-61 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	12	80
หญิง	3	20
รวม	15	100.00

ตารางภาคผนวก ง-62 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามอาชีพ

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ หรือเกษียณอายุราชการ	6	40.0
เอกชน หรือทำธุรกิจส่วนตัว	5	33.3
ศิลปินอิสระ	4	26.7
รวม	15	100.00

ตารางภาคผนวก ง-63 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามระดับการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	5	33.3
ปริญญาโท	10	66.7
ปริญญาเอก	-	-
รวม	15	100.00

ตารางภาคผนวก ง-64 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างศิลปินจำแนกตามประสบการณ์การสร้างสรรค์

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 4 ปี	-	-
4-6 ปี	-	-
6-8 ปี	-	-
8-10 ปี	1	6.7
มากกว่า 10 ปี	14	93.3
รวม	15	100.00